

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
НАУК УКРАЇНИ
АНОТОВАНИЙ КАТАЛОГ
КНИЖКОВИХ ВИДАНЬ
2004 РОКУ**

Київ-2005

УДК 019.941:061.12.055«2004»(477)
ББК 72(4Укр)я1
М35

Упорядники:
О.Г. Вакаренко, А.І. Радченко

Національна академія наук України. Анотований каталог книжкових видань 2004 року / Упоряд.: О.Г. Вакаренко, А.І. Радченко. — Київ, 2005. — 242 с.

Подается інформація про збірники наукових праць, монографічні, науково-популярні, довідкові та навчальні видання, опубліковані вченими НАН України протягом 2004 року.

ISBN 966-02-3744-8

© НАН України, 2005

ПЕРЕДМОВА

У анотованому каталозі з метою ознайомлення наукової спільноти з усім спектром тематики книжкових видань НАН України до уваги читача пропонується інформація про книги, опубліковані вченими НАН України особисто та у спів-авторстві з колегами з інших установ та відомств протягом 2004 року. Серед них збірники наукових праць, монографічні, науково-популярні, довідкові та навчальні видання.

Каталог укладений на основі інформації, поданої науковими установами НАН України до Науково-видавничої ради НАН України.

Книги були видані видавництвами НАН України — «Наукова думка» та «Академперіодика», іншими неакадемічними вітчизняними та зарубіжними видавництвами, а також на дільницях оперативного друку окремих інститутів.

Для зручності у користуванні бібліографічні відомості згруповані за галузями знань / у середині відповідних розділів розміщені в алфавітному порядку.

**Науково-видавнича рада
Національної академії наук України**

АСТРОНОМІЯ

1. Астрономічний календар-2005 / Головна астрономічна обсерваторія НАН України. — Київ: Академперіодика, 2004. — Ум. друк. арк. 15,5. — 300 прим. — ISBN 966-02-3195-4.

Подаються астрономічні ефемериди на 2005 р. та статті з різних галузей астрономії.

2. До 60-річчя Головної астрономічної обсерваторії Національної академії наук України. Фотоальбом / Упоряд. Р.Р. Кондратюк ; Головна астрономічна обсерваторія НАН України. — Київ: ГАО НАН України, 2004. — 80 с. іл. — 300 прим. — ISBN 966-02-3196-2.

У альбомі зібрано фотографії яскравих моментів життя Головної астрономічної обсерваторії НАН України за 60 років.

3. Корсунь А.О., Кислюк В.С., Глаголева І.І., Яцків Я.С. Плеяда перших / Головна астрономічна обсерваторія НАН України. — Київ: Академперіодика, 2004. — Ум. друк. арк. 8,42. — 400 прим. — ISBN 966-8002-88-1.

Нариси про вчених-першопрохідців, які сприяли заснуванню та становленню Головної астрономічної обсерваторії НАН України.

4. Мороженко О.В. Методи і результати дистанційного зондування планетних атмосфер / Головна астрономічна обсерваторія НАН України. — Київ: Наук, думка, 2004. — Ум. друк. арк. 50,01. — 500 прим. — ISBN 966-00-0017-0.

Описуються закономірності взаємодії сонячного випромінювання із газом-аерозольним середовищем атмосфер планет. Розглядаються методи вимірювання спектральних, фотометричних та поляриметричних характеристик світлових потоків, дифузно розсіяних планетою, та методи визначення на їхній основі фізичних характеристик її атмосфери. Наведено основні результати вивчення атмосфер Венери, Марса, Юпітера, Сатурна, Урана, Нептуна, Титана та Тритона.

Для викладачів, студентів та фахівців з фізики планетних атмосфер.

5. 60 років Головній астрономічній обсерваторії НАН України / за ред. Я.С. Яцківа ; Головна астрономічна обсерваторія НАН України. — Київ: Академперіодика, 2004. — Ум. друк. арк. 21,31. — 400 прим. — ISBN 966-8002-90-3.

Нариси про історію становлення, наукові досягнення та про вчених Головної астрономічної обсерваторії НАН України.

6. Яновицький Е.Г. Едгард Григорович Яновицький / за ред. Я.С. Яцківа ; Головна астрономічна обсерваторія НАН України. — Київ: ГАО

НАН України, 2004. — Ум. друк. арк. 3,0. — 100 прим. — ISBN 966-02-3194-6. — (Бібліографія вчених ГАО НАН України).

Автобіографічний нарис про відомого вченого у галузі фізики планет Е.Г. Яновицького та показчик його основних праць.

7. Ярослав Степанович Яцків / упоряд. А.І. Ємець, за ред. Р.І. Костика / Головна астрономічна обсерваторія НАН України. — Київ: ГАО НАН України, 2004. — Ум. друк. арк. 3,0. — 100 прим. — ISBN 966-02-3193-8. — (Бібліографія вчених ГАО НАН України).

Нарис про наукову, науково-організаційну та громадську діяльність видатного вченого у галузі астрономії та геодинаміки, державного та громадського діяча академіка Я. С. Яцківа. У показчику подано список праць вченого та публікацій про нього.

8. Astronomy in Ukraine — Past, Present, and Future. Abstract Book / Головна астрономічна обсерваторія НАН України. — Київ: ГАО НАН України, 2004. — Ум. друк. арк. 10,4. — 200 прим. — ISBN 966-02-3337-X.

Збірник анотацій доповідей на конференції ГАО-2004 «Астрономія в Україні — минуле, сьогодення та перспективи» (15—17 липня 2004 р.).

БІОЛОГІЯ

9. Андрієнко Т.Л., Клестов М.Л., Химин М.В. та ін. Біорізноманіття Цуманської пуші та питання його збереження / за заг. ред. Т.Л. Андрієнко та М.Л. Клестова, Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України. — Київ: Фітосоціоцентр, 2004. — 136 с. (Ум. друк. арк. 8,9). — 500 прим. — ISBN 966-306-082-X.

Охарактеризовано різноманіття рослинного та тваринного світу Цуманської пуші у Волинській області на півдні Західного Полісся. Наведено дані про флору, рослинність, фауну Цуманської пуші, виділено їх раритетну компоненту. Описано природно-заповідний фонд, обґрунтовано створення тут регіонального ландшафтного парку, а в перспективі — національного природного парку. Висвітлено значення екологічної просвіти для збереження біорізноманіття Цуманської пуші.

10. Афанасьєв С.А., Гродзинский М. Д. Методика оценки экологических рисков, возникающих при воздействии источников загрязнения на водные объекты ; Ін-т гідробіології НАН України. — Київ: Ай-Би, 2004. — 62 с. — ISBN 966-95538-5-7.

Представлена робота є першим кроком до розробки національних нормативних документів з оцінки екологічних ризиків в країнах басейну Дніпра на єдиній методологічній основі і з врахуванням вимог Рамкової директиви ЄС [Directive 2000/60/EC]. «Методика ...» може слугувати діяльним інструментом для визначення імовірності виникнення несприятливих змін у водних екосистемах при впливі забруднення. Апробація методики проведена в рамках виконання програми ПРООН-ГЭФ Екологічного оздоровлення басейну Дніпра при фінансовій підтримці IDRC.

11. Башкатов В.Г. Эколого-философские аспекты создания растительных сообществ / Донецький ботанічний сад НАН України. — Донецьк: Лебідь, 2004. — 140 с. — Ум. друк, арк 8,14. — 300 прим. — ISBN 966-508-241-8.

Викладено екофізіологічний підхід щодо створення рослинних угруповань, що ґрунтується на пізнанні, з одного боку, вимог окремих видів рослин, щодо екологічних умов існування, з іншого — можливості середовища задовольняти їх вимоги. Розкриваються зміст гіперциклічної концепції рослинного організму, що дозволяє простіше розв'язувати завдання оптимізації умов культивування рослин порівняно з планами багатofакторних експериментів. Надається філософське обґрунтування необхідності виходу за межі догматизованого системного підходу до процесу пізнання природи взагалі і фітоценозів, зокрема. Обґрунтування створюється на запропонованій еволюційній концепції світогляду.

Робота може мати інтерес як для студентів, так і для фахівців в галузі фітоценології, біотехнології, філософії і соціології.

12. Біорізноманіття Кам'янця-Подільського. Попередній критичний інвентаризаційний конспект рослин, грибів і тварин / за ред. О.О. Кагала, М.В. Шевери, А.А. Леванця ; Ін-т екології Карпат НАН України. — Львів: Ліга-Прес, 2004. — Ум. друк, арк 27,5. — 500 прим. — ISBN 966-8293-80-0.

Монографія присвячена результатам комплексного експедиційного дослідження видової різноманітності фіто-, міко-та зообіоти міста Кам'янець-Подільський (Хмельницька обл., Україна).

Для ботаніків, зоологів, мікологів, викладачів, аспірантів і студентів біологічних спеціальностей, працівників природоохоронних організацій.

13. Бухало А.С., Бисько Н.А., Соломко Э.Ф. и др. Культивирование съедобных и лекарственных грибов. Практические рекомендации / под ред. А.С. Бухало ; Ін-т ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України. — Київ: Черныбыльинтеринформ, 2004. — 128 с. (Ум. друк. арк. 8). — 300 прим. — ISBN 996-7600-06-8.

Книга містить практичні рекомендації по культивуванню в умовах промислових комплексів, приватних підприємств і присадибних ділянок цінних їстівних і лікарських грибів: шампінйона, гливи, сїітаке, кільцевика, опенька літнього, зимового гриба, гериція, трутовика лакованого і зморшка їстівного. Для кожного виду гриба приведені латинська назва, морфологічні ознаки, екологія, лікарські властивості і харчова цінність, зазначені параметри росту міцелію і плононошення, рекомендовані компонентний склад і засоби підготування культивувальних субстратів, освітлюється сучасний стан світового виробництва грибів. Книга розрахована на широке коло читачів: спеціалістів в області біології і сільського господарства, підприємців і грибоводів-аматорів, науковців, студентів вишів, викладачів біології середніх шкіл, коледжів. Рекомендації складені за матеріалами досліджень Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, а також новітніх даних вітчизняної і закордонної літератури по грибоводству.

14. Ветрова З.И. Флора водорослей континентальных водоемов Украины: Эвгленофитовые водоросли / Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України. — Київ-Тернопіль: Лілея, 2004. — Вип. 2. — 272 с. (Ум. друк. арк. 23,8). — 300 прим. — ISBN 966-656-061-5.

В настоящем выпуске «Флоры» обобщены оригинальные и литературные сведения об эвгленофитовых водорослях Украины, относящихся к родам *Lepocinclis* Perty, *Phacus* Duj., *Cryptoglana* Ehr., *Ascoglana* Stein, *Colacium* Ehr., *Khawkinea* Jahn et McKibben, *Euglenopsis* Klebs, *Astasia* Ehr., emend. Duj., *Cyclidiopsis* Korsch, (семейство Euglenaceae). Приведены таблицы для определения и диагностики родов, видов, разновидностей и форм. Для каждого таксона указаны библиографические справки и синонимы, описания и рисунки, экологические дан-

ные, распространение в Украине, общее распространение и критические примечания. Включены также виды, которые еще не найдены, но могут быть еще обнаружены при дальнейших исследованиях альгофлоры страны или представляют определенный интерес для таксономии. Всего описано 136 видов (182 видовых и внутривидовых таксона).

Для ботаников-альгологов, гидробиологов, специалистов рыбного, коммунального и водопроводного хозяйств, работников природоохранных организаций, преподавателей и студентов биологических факультетов вузов.

15. Внутрішньопопуляційна різноманітність рідкісних, ендемічних і реліктових видів рослин Українських Карпат / за ред. М. Голубця та К. Малиновського ; Ін-т екології Карпат НАН України. — Львів: Поллі, 2004 — Ум. друк. арк. 12,25. — 500 прим. — ISBN 966-7307-14-X.

Наведено результати досліджень внутрішньо-та міжпопуляційного різноманіття рідкісних, ендемічних і реліктових видів рослин, які ростуть у різних природних еколого-ценотичних умовах, і зазнають впливу антропогенних чинників. Розглядається значення внутрішньопопуляційного різноманіття для забезпечення адаптаційних потенцій популяцій, їхньої життєздатності та еволюції. На основі даних про внутрішньопопуляційне різноманіття виділені популяції видів, які потребують охорони, або такі, для забезпечення життєздатності яких необхідно застосувати комплекс заходів, спрямованих на відновлення їхнього базового стану.

16. Гаевская А.В. Паразитология и патология рыб: Энциклопедический словарь-справочник / Ін-т біології південних морів ім. О.О. Ковалевського НАН України. — М.: ВНИРО, 2003. — 231 с. — 300 экз. — ISBN 5-85382-286-1.

Універсальне довідкове видання включає 2400 статей з різних аспектів паразитології і патології риб, інфекційних, інвазійних і алиментарних захворювань вирощуваних і акваріумних риб, заходів їх профілактики і терапії, а також захворювань риб в природному середовищі. Наведені стислі відомості про збудників хвороб, морфологію, анатомію і фізіологію риб, про найбільш поширені родини промислових морських і прісноводних риб, з проблем забруднення водойм та впливу факторів середовища на розвиток тих або інших захворювань.

Для іхтіопатологів, ветеринарних лікарів, іхтіологів, рибоводів, акваріумістів, працівників рибодобувних і рибообробних галузей, екологів, студентів рибгосподарських і ветеринарних навчальних закладів, а також біологічних факультетів університетів і інститутів.

17. Гасвська А.В. Паразиты и хворобы морских и океанических рыб у природных и штучных условиях / Ін-т біології південних морів ім. О.О. Ковалевського НАН України. — Севастополь: ЕКОСІ-Гідрофізика, 2004. — 237 с. — 250 прим. — ISBN 966-02-3282-9.

Наведено інформацію про основні інфекційні, інвазійні і незаразні захворювання і паразитів морських і океанічних риб у природних і штучних умовах, про патогенність різних збудників хвороб, їхнє поширення, запропоновані короткі рекомендації щодо можливого використання уражених риб і боротьби з окремими видами захворювань, а також техніки паразитологічного обстеження риб, методики відбору проб і визначення життєздатності патогенних для людини гельмінтів. Завершує книгу предметний покажчик промислових назв риб (450 видів), наукових назв (470) і назв російською мовою (540) паразитів і хвороб.

Для працівників рибної промисловості, ветеринарної медицини, іхтіологів, паразитологів, аспірантів, студентів ветеринарних і рибогосподарських вишів, біологічних факультетів вищих навчальних закладів.

18. Гасвська А.В. Паразитологія та патологія риб: Енциклопедичний словник-довідник / Ін-т біології південних морів ім. О.О. Ковалевського НАН України. — Київ: Наук, думка, 2004. — 360 с. — 500 прим. — ISBN 966-00-0139-8.

Це універсальне довідкове видання, що містить понад 2600 статей із різних аспектів паразитології та патології риб, інфекційних, інвазійних і аліментарних захворювань вирощуваних і акваріумних риб, заходів профілактики і терапії, а також хвороб риб у природному середовищі. Наведено короткі відомості про збудників хвороб, морфологію, анатомію риб, найпоширеніші родини промислових морських і прісноводних риб, проблеми забруднення водою і вплив чинників навколишнього середовища на розвиток тих чи інших захворювань.

Для іхтіопатологів, ветеринарних лікарів, іхтіологів, рибівників, акваріумістів, працівників рибодобувних і рибообробних галузей, екологів, студентів рибогосподарських і ветеринарних навчальних закладів, а також біологічних факультетів університетів і інститутів.

19. Гидроэнергетика и окружающая среда / под ред. Ю. Ландау, Л. Сиренко ; Ин-т гидробиологии НАН Украины. — Київ: Либра, 2004, -484 с. — ISBN 996-7035-56-5.

Розглядаються проблеми взаємодії гідроенергетичних об'єктів з довкіллям в умовах комплексного використання водосховищ, особливості і значення гідроенергетики для соціально-економічного розвитку суспільства. Представлені результати аналізу основних факторів впливу гідроенергетичних об'єктів на оточуюче середовище в різних природних умовах. Викладаються принципи прогнозування і оцінки їх впливу на оточуюче середовище, заходи з її охорони.

20. Григора І.М., Якубенко Б.Є., Алейников І.М. та ін. Ботаніка: Практикум. — Вид. 3-є, переробл. та доповн / за ред. Б.Є. Якубенка ; Ін-т ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України. — Київ: Арістей, 2004. — 340 с. (Ум. друк. арк. 19,76). — 500 прим. — ISBN 966-8458-16-8.

Викладено методичні вказівки щодо виконання 54 лабораторно-практичних робіт із цитології, гістології, морфології та анатомії вегетативних органів, а також систематики рослин. Коротко висвітлено теоретичні відомості щодо будови рослин, їх клітин, тканин, органів та різноманітності рослинного світу.

Для студентів вищих навчальних закладів аграрного профілю.

21. Григорюк І.П., Машковська С.П., Яворовський П.П., Колесніченко О.В. Біологія каштанів / Ін-т фізіології рослин і генетики НАН України. — Київ: Логос, 2004. — Обл. друк. арк. 25,2. — ISBN 966-581-494-X.

У монографії з позицій системного підходу вперше узагальнено літературні і власні експериментальні дані стосовно біологічних особливостей видів та форм каштанів, які зростають у різних регіонах світу. Наведено історичні відомості, походження, введення в культуру, класифікацію, ареали поширення і вирощування, морфологічні, фізіологічні й екологічні ознаки та практичне використання. Описано найпоширеніші хвороби і шкідники, механізми стійкості і адаптації каштанів до стресових факторів навколишнього середовища. Розроблено методи візуальної і спектральної оцінки стану й ступеня пошкодження, агротехнічні рекомендації щодо підвищення приживлюваності кінського каштану звичайного до водного і мінерального дефіциту. Представлено технологію приготування органіномінеральних компостів та плівкоутворюючих сумішей для обробки кореневих систем каштанів під час їх пересаджування.

Для наукових працівників, викладачів, аспірантів і студентів біологічних й сільськогосподарських вишів, спеціалістів зеленого господарства та розсадництва, широкого кола читачів.

22. Григорюк І.П., Ткачов І.В., Михальський М.Ф., Серга О.І. Біоенергетичні основи стійкості озимої пшениці до посухи / Ін-т фізіології рослин і генетики НАН України. — Київ: Науковий світ, 2004. — Обл. друк. арк. 12,6. — ISBN 966-675-282-4.

У монографії узагальнені власні і літературні дані стосовно енергетичного забезпечення адаптаційних реакцій, які обумовлюють формування механізмів стійкості рослин озимої пшениці до посухи і високих температур. Представлені системні дослідження енергообміну, перетворення світлової енергії на біохімічну і теплову складові, зв'язки між енергетичними потоками та фізіологічними параметрами рослинного організму. Описано первинні процеси відбиття і поглинання фотосинтетично активної радіації, акумуляцію аденозинфосфатів, пігментів й полярних ліпідів мембран хлоропластів та витрачання енергії рослинами за дії факторів посухи. Наведено енерговитратні процеси поглинання, транспорту і транспірації води, шляхи регуляції енергообміну сортів пшениці за рахунок використання полімерних регуляторів росту з цитокініною та ауксиною активністю за різного водозабезпечення.

Для фізіологів і біохіміків рослин, викладачів й аспірантів біологічних та аграрних вишів.

23. Давидов О.М., Темніханов Ю.Д. Основи ветеринарно-санітарного контролю у рибицтві / Ін-т зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України. — Київ: ІНКОС, 2004. — 144 с. — ISBN 966-8347-02-1.

Приведено дані відносно забезпечення у рибицтві оптимальних ветеринарно-санітарних умов для вирощування риб та відображені сучасні лікувально-профілактичні заходи. Пропонуються методики оцінки збитків від хвороб риб та визначення економічної ефективності при проведенні протиепізootичних заходів.

24. Давыдов О.Н., Темниханов Ю.Д. Болезни пресноводных рыб / Ін-т зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України. — Київ: Ветинформ, 2004. — Ум. друк. арк. 57,12. — 5000 прим. — ISBN 966-7063-11-9.

Викладена характеристика основних заразних і незаразних хвороб прісно-водних риб, що водяться у природних водоймищах та яких розводять в штучних ємкостях (ставки, садки, басейни, лотки та ін.). За уніфікованою схемою описано більше 150 заразних і незаразних хвороб риб та профілактичні і лікувальні заходи, які проводяться при кожному з захворювань. Подані сучасні погляди на клініку, патогенез та епізоотологію нових хвороб риб. Наведено узагальнений список паразитів диких і культивованих видів риб та хвороб, які збуджуються ними в аквагосподарствах. Розглянуто методи діагностики, що дозволяють в польових і лабораторних умовах контролювати функціональний стан риб у нормі та під впливом несприятливих факторів (збудники хвороб, отруєння, забруднення тощо). Викладено наукові та організаційні основи експертизи риб та рибо-продуктів, ветеринарного і санітарного нагляду за рибицькими господарствами. В доповненнях до книги подано основні показники об'єктів вирощування і середовища перебування риб, морфолого-фізіологічна і біохімічна характеристики здорових і хворих риб, а також перелік сучасних препаратів, які застосовуються в аквакультурі.

Книга розрахована на іхтіологів, лікарів ветеринарної медицини, менеджерів, біологів та студентів.

25. Дідух Я.П., Бурда Р.І., Зиман С.М. та ін. Екофлора України. — Т. 2 / відп. ред. Я.П. Дідух ; Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України. — Київ: Фітосоціоцентр, 2004. — 480 с. (Ум. друк. арк. 26,1). — 300 прим. — ISBN 966-306-009-3.

В черговому томі оригінального видання дається характеристика видів родин *Aristolochiaceae*, *Nymphaeaceae*, *Ceratophyllaceae*, *Ranunculaceae*, *Berberidaceae*, *Papaveraceae*, *Nursoaceae*, *Fumariaceae*, *Ulmaceae*, *Moraceae*, *Cannabaceae*, *Urticaceae*, *Fagaceae*, *Betulaceae*, та *Corylaceae*, що трапляються в природних умовах України. Описуються біоморфологічні ознаки, географічна та фітоценоло-

гічна характеристика, екологія, консортивні зв'язки, вплив антропогенного фактора, господарське, ландшафтне та індикаційне значення, відомості щодо охорони та відтворення 192 видів. Вміщено рисунки та карти поширення цих рослин по Україні, вказані основні літературні джерела.

Для біологів, екологів, викладачів та студентів, спеціалістів у галузі охорони природи.

26. Дубина Д., Нойгойзлова З., Дзюба Т., Шеляг-Сосонко Ю. Продромус синтаксономічної різноманітності водойм, перезволожених територій та арен Північного Причорномор'я / Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України. — Київ: Фітосоціоцентр, 2004. — 200 с. (Ум. друк. арк. 8.3). — 300 прим. — ISBN 966-306-061-8.

В книзі дається аналіз синтаксономічного вивчення водойм, перезволожених територій та арен Північного Причорномор'я. Представлено продромус рослинності: 24 класи, 37 порядків, 59 союзів і 274 асоціації. Наведено синонімічні назви, діагностичні види, коротка характеристика синекології та синхорології синтаксонів в межах регіону та фітоценотичні таблиці угруповань до кожного класу.

Для геоботаніків, флористів, викладачів і студентів біологічних факультетів університетів.

27. Дудка І.О., Гелюта В.П., Тихоненко Ю.Я. та ін. Гриби природних зон Криму / за ред. І.О. Дудки ; Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України. — Київ: Фітосоціоцентр, 2004. — 454 с. (Ум. друк. арк. 21,5). — 300 прим.

Книга присвячена вивченню видової різноманітності мікобіоти Кримського півострова. В результаті проведених досліджень встановлено, що гриби дослідженої території представлені 2579 видами (пероноспоральні — 85, борошнисторосяні — 84, інші аскоміцети — 502 и, мітоспорові — 934 іржасті — 202, базидіоміцети — 772). Проведено аналіз розподілу виявлених видів за субстратами та таксонами асоційованих рослин та досліджено поширення основних груп грибів у природних зонах півострова. Наведено список видів досліджених груп грибів та асоційованих з ними організмів.

28. Збереження біорізноманітності на південному сході України.: Матеріали наук.-практ. конф / Донецький ботанічний сад НАН України. — Донецьк: Лебідь, 2004. — 174 с. — Ум. друк. арк. 10,22. — 300 прим. — ISBN 966-508-401-1.

Висвітлено питання вивчення біорізноманітності рослинного та тваринного світу на південному сході України, охорони видової різноманітності на територіях природно-заповідного фонду, інтродукції рослин та тварин як шляху до збереження біорізноманітності, формування екомережі та відновлення природних екосистем.

Для спеціалістів у галузі ботаніки, екології, охорони довкілля.

29. Зиман С.М., Мосякин С.Л., Булах О.В. та ін. Ілюстрований довідник з морфології квіткових рослин: навч.-методичн. посіб / за ред. С.М. Зиман ; Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України. — Ужгород: Медіум, 2004. — 156 с. (Ум. друк. арк. 6,5). — 200 прим. — ISBN 966-7400-34-4.

У довіднику наведено близько 700 термінів й понять з морфології квіткових рослин по основних групах органів, українською та латинською мовами, разом з їх стислими характеристиками та схематичними рисунками (у кількості понад 400). Довідник включає також алфавітний українсько-латинський словник (понад 700 морфологічних термінів, переважно іменників й прикметників в однині й множині та з урахуванням родів та відмін). Подано також алфавітний покажчик латинських термінів та покажчик українських термінів (за групами органів та органами, а у межах груп в алфавітному порядку).

Розрахований на широке коло ботаніків: викладачів, студентів, науковців.

30. Кобів Ю. Словник українських наукових і народних назв судинних рослин / Ін-т екології Карпат НАН України. — Київ: Наук, думка, 2004. — Ум. друк. арк. 65,0. — 500 прим. — ISBN 966-00-0355-2. — (Словники України).

Словник містить близько 40 тисяч українських назв судинних рослин: численні народні назви, зібрані шляхом опрацювання публікацій та опитування населення. Вказано літературні джерела і регіони походження назв. На підставі їх вживаності сформовано систему українських наукових назв, що містить менше іншомовних запозичень і є дохідливішою, ніж попередній варіант ботанічної номенклатури. Латинські назви наведено з урахуванням як монотипної (традиційно вживаної в Україні), так і політипної (взятої з «Flora Europaea») таксономічних систем, що ґрунтуються на різному розумінні обсягу виду. Видання складається з двох частин — латинсько-українського словника, де навпроти латинських назв таксонів подано відповідні українські наукові назви і низку народних синонімів, та українсько-латинського вказівника.

Розраховано на освітян і науковців — ботаніків, мовознавців та етнографів, а також на широке коло практичних працівників і аматорів, чия робота й уподобання пов'язані з рослинами.

31. Костенко Н.С., Давидович Н.А., Силкин Ю.А. и др. Карадаг. Гидробиологические исследования: Сб. науч. тр., посвященный 90-летию Карадагской научной станции им. Т.И. Вяземского и 25-летию Карадагского природного заповедника НАН Украины. — Кн. 2 / под ред. А.Л. Морозовой, В.Ф. Гнубкина, Карадагский природный заповедник НАН Украины. — Симферополь: СОНАТ, 2004. — Усл. печат. л. 40,3. — 320 экз. — ISBN 966-8111-37-0.

До збірки вміщено ювілейні статті, присвячені 90-річчю Карадазької наукової станції ім. Т. І. В'яземського та 25-річчю Карадазького природного заповідника НАН України. У статтях узагальнено багаторічні дані щодо гідрології

та гідрохімії району Карадага. Висвітлено стан альгофлори прісноводних джерел та акваторії Чорного моря у межах Карадазького природного заповідника. Наведено результати експериментальних досліджень в галузі вивчення морських ссавців та діатомових водоростей. У збірці вміщено анотовані списки морської флори та фауни Карадазького заповідника.

Збірник розрахований на фахівців в галузі гідробіології, студентів і викладачів вишів.

32. Кучеревський В.В. Конспект флори Правобережного степового Придніпров'я / Криворізький ботанічний сад НАН України. — Дніпропетровськ: Проспект, 2004. — Ум. друк. арк. 17+2,25. — 500 прим. — ISBN 966-8345-13-4.

Вперше складено повний перелік рослин флори Правобережного степового Придніпров'я, який є результатом багаторічних флористичних досліджень, критичного вивчення гербарних матеріалів та літературних джерел. Для 1434 видів наведені відомості про поширення, екологічну приуроченість, трапляння, господарське значення та соціологічний статус. Для адвентивних видів вказаний первинний ареал, час та спосіб занесення, ступінь натуралізації.

Для ботаніків, екологів, природознавців, шанувальників природи, природоохоронців.

33. Лебеда А.П. Інвентаризація флори України (Лікарські рослини — носії іридоїдів) / Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України. — Київ: Академперіодика, 2004. — Ум. друк. арк. 6,28. — 200 прим. — ISBN 966-360-002-0.

Довідкове наукове видання містить опис 254 видів вищих рослин — носіїв іридоїдів, що належать до 26 родин і 66 родів. До опису рослин залучено: латинську (з синонімами), українську та російську назви; назви притаманних рослині іридоїдів із зазначенням місця їх локалізації (кора, стебло, трава, листки, коріння, квітки, плоди, насіння тощо); посилання на відповідні літературні джерела, вміщені в кінці видання.

Розраховане на фітохіміків, фармацевтів, ботаніків-інтродукторів, викладачів вишів і студентів та для широкого кола фахівців, що цікавляться питаннями вивчення, використання і охорони рослинних ресурсів України.

34. Лебеда А.Ф., Джуренко Н.И., Исайкина А.П., Собко В.Г. Лекарственные растения: Самая полная энциклопедия / Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України. — М.: АСТ-ПРЕСС КНИГА, 2004. — Ум. друк. арк. 57,0. — ISBN 5-462-00127-4.

Энциклопедия лекарственных растений является самым полным изданием по этой тематике в нашей стране. Подробно описаны биологические и фармацевтические свойства более чем тысячи растений, указаны ареалы их произрастания,

дається широкий перелік лікарських форм і схеми їх медичного застосування, включаючи випадки рідких захворювань. Книга цікава як спеціалістам так і широкому колу читачів.

35. Мельник В.І., Парубок М.І. Горицвіт весняний (*Adonis vernalis* L.) в Україні / Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка НАН України. — Київ: Фітосоціоцентр, 2004. — Ум. друк, арк. 9,0. — 300 прим. — ISBN 966-306-045-7.

В монографії висвітлені результати комплексного вивчення популяцій рідкісного виду флори України горицвіту весняного (*Adonis vernalis* L.). Встановлено межі суцільного та острівного поширення виду в Україні, складена перша карта географічного поширення *Adonis vernalis* в межах всієї України. Встановлені типи місцезростань *Adonis vernalis* в Україні та генетичні взаємозв'язки між ними. Вперше в Україні проведено аналіз вікової та просторової структури ценопопуляцій *Adonis vernalis* і на основі цього встановлені сучасні фітоценотичні позиції виду. Виявлені причини скорочення чисельності популяцій *Adonis vernalis* в Україні і запропоновані рекомендації з охорони виду *in situ*. Розроблено перспективний напрямок охорони *Adonis vernalis ex situ* шляхом моделювання інтродукційних популяцій в штучно створених степових фітоценозах.

36. Мінарченко В.М., Серeda П.І. Ресурсознавство. Лікарські рослини: навч.-метод. посібн / Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України. — Київ: Фітосоціоцентр, 2004. — 71 с. (Ум. друк, арк. 8). — 300 прим. — ISBN 966-306-080-3.

Вміщено інформаційні матеріали, які стосуються стану ресурсів дикорослих лікарських рослин, динаміки їх використання та нормативно-правового регулювання використання цих ресурсів в Україні. Основна увага приділена методам обліку ресурсів, наведені приклади розрахунку сировинних запасів. Значна кількість інформаційних матеріалів, зокрема розрахункові таблиці для визначення щільності запасу виділені в додаток.

Створений для студентів фармацевтичного факультету з програми курсу «Ресурсознавство». Може бути використаний: як науково-інформаційне і методичне видання для обліку рослинних ресурсів, а також посібник у викладанні біологічних дисциплін ресурсознавчого спрямування у середній та вищій школі.

37. Мхігарян Л.С., Кучменко О.Б. Окислювальний стрес: механізми розвитку і роль в патології / Ін-т біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України. — Київ: Вид-во Національного педагогічного ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2004. — 223 с. (17,05 Обл.-вид. арк.). — 400 прим. — ISBN 966-660-154-0.

Зроблена спроба аналізу і узагальнення кількості матеріалу по вивченню про-і антиоксидантних систем організму у фізіологічних умовах і механізмів формування окислювального стресу як універсальної ланки розвитку різноманітних

фізіологічних (адаптаційно-приспосувальних, процесів старіння) і патологічних станів: запальних захворювань, атеросклерозу і ішемічної хвороби серця, гіпертонічної хвороби та ін.

Книга призначена для біохіміків, фізіологів, фармакологів, студентів біологічних і медичних спеціальностей вишів, лікарів різних спеціальностей.

38. Наукові записки Державного природознавчого музею / Державний природознавчий музей НАН України. — Львів, 2004. — Ум. друк. арк. 19,4. — 300 прим. — ISBN 966-02-2806-6 (серія), ISBN 966-02-3356-6 (Т. 19).

До збірника увійшли матеріали з природничої музеології (теорії музейної справи та музейного джерелознавства), ботанічних, зоологічних, екологічних та палеонтологічних досліджень, виконаних останнім часом на заході України.

Для ботаніків, зоологів, екологів, палеонтологів, працівників природничих музеїв, заповідників, національних парків та інших природоохоронних установ.

39. Наукові записки Державного природознавчого музею / Державний природознавчий музей НАН України. — Львів, 2004. — Ум. друк. арк. 19,4. — 300 прим. — ISBN 966-02-2806-6 (серія), ISBN 966-02-3459-7 (Т. 20).

Розглянуто проблеми діяльності заповідників і національних природних парків України, створення транскордонних резерватів і національної екомережі, а також результатам наукових досліджень на територіях об'єктів природно-заповідного фонду. Також представлені доповіді міжнародної конференції «Оптимізація меж та поліпшення функціонування Карпатського біосферного заповідника» (10—12 травня 2004, м. Рахів, Закарпат. обл.) за ініціативи та фінансової підтримки Програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера», організаційної підтримки Національної комісії України у справах ЮНЕСКО, Національного комітету України із програми МАВ ЮНЕСКО, Міністерства охорони навколишнього природного середовища України та адміністрації Карпатського біосферного заповідника.

Для екологів, ботаніків, зоологів, працівників заповідників, національних парків та інших природоохоронних установ.

40. Патица В.В., Коць С.Я., Волкогон В.В. та ін. Біологічний азот / Ін-т фізіології рослин і генетики НАН України. — Київ: Світ, 2004. — Обл. друк. арк. 29,4. — ISBN 966-7683-35-4.

Узагальнено результати досліджень процесу фіксації молекулярного азоту симбіотичними, вільноіснуючими і асоціативними мікроорганізмами та ціанобактеріями — природного процесу, необхідного для відновлення родючості ґрунту і забезпечення рослин екологічно безпечним біологічним азотом. Це перша в Україні книга, в якій викладено еволюцію вчення про біологічний азот, від перших емпіричних відомостей до аналізу сучасного стану проблеми і використання можливостей цього унікального явища у біології та агропромисловому комплексі.

Значну увагу приділено створенню та практичному використанню біологічних препаратів на основі азотфіксуючих мікроорганізмів і розробці заходів із поліпшення ефективності фіксації молекулярного азоту.

Книга буде корисною для біологів, мікробіологів, селекціонерів, спеціалістів сільського господарства та студентів біологічних та агрономічних факультетів вищих навчальних закладів.

41. Перспективы использования лекарственных грибов при решении медико-экологических проблем: Материалы Междунар. науч.-практ. конф. (Киев, 10—11 сент. 2004 г.) ; Ин-т ботаники ім. М.Г. Холодного НАН України. — Київ, 2004. — 83 с. (Ум. друк. арк. 8). — 150 прим. — ISBN 996-7600-06-8.

В матеріалах міжнародної науково-практичної конференції «Перспективи використання лікарських грибів для вирішення медико-екологічних проблем» представлені результати дослідження впливу різних лікарських грибів на організми тварин та людини, клінічних досліджень, що проведені при використанні БАДів на основі лікарських грибів для підвищення імунітету, лікування хворих на бронхіальну астму, мастопатію, туберкульоз та ін.

42. Поляков А.К., Суслова Е.П. Хвойные на юго-востоке Украины / Донецкий ботанический сад НАН Украины. — Донецк: Норд-Пресс, 2004. — 197 с. — Усл. печ. л. 10,5. — 300 экз. — ISBN 966-8085-55-8.

В монографії узагальнено результати інтродукційного випробування більш ніж 100 видів, форм та сортів хвойних в Донецькому ботанічному саду НАН України. Наведено відомості щодо еколого-географічного походження, морфологічних особливостей інтродукованих видів, дані стосовно їх сезонного та генеративного розвитку та розмноження. Виділено перспективні види, форми і сорти для зеленого будівництва.

Для ботаніків, спеціалістів зеленого будівництва та лісового господарства, аматорів декоративного садівництва.

43. Потопальський А.І., Юркевич Л.Н., Воробйова І.І. Кавбуз — найцілюща в світі цілюща ягода / Ін-т молекулярної біології і генетики НАН України. — Вінниця: ПП Короновський І.А., 2004. — Ум. друк. арк. 9,0. — 10000 прим. — ISBN 966-95682-0-X.

У книзі наведені дані про поширення, біологічні особливості, агротехніку вирощування, харчову і цілющу дію найбільшої ягоди світу — кавбуза, молекулярного гібриду кавуна і гарбуза. Додаються практичні поради про використання кавбуза в домашніх та промислових умовах, наводяться рецепти страв, рекомендації по оздоровленню людей, особливо дітей, постраждалих від чорнобильського лиха. Розрахована на любителів природи, широке коло читачів.

44. Промышленная ботаника: сб. науч. тр. / Донецкий ботанический сад НАН Украины. — Донецьк: Норд-комп'ютер, 2004. — Вип. 4. — 273 с. — Ум. друк. арк. 17,3. — 300 прим.

Розглянуто проблеми промислової ботаніки, інтродукції та акліматизації рослин, дослідження біологічної різноманітності фітобіоти. Приділено увагу вивченню структури, стану та мінливості популяцій рослин, особливостям морфогенезу інтродукованих рослин, адаптивних стратегій та стійкості рослин, фітопатології.

Для ботаніків, екологів, працівників зеленого будівництва.

45. Рахметов Д.Б., Стаднічук Н.О., Корабльова О.А. та ін. Нові кормові, пряносмакові та овочеві інтродуценти в Лісостепу і Поліссі України / Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України. — Київ: Фітосоціоцентр, 2004. — Ум. друк. арк. 9,9. — 300 прим. — ISBN 966-306-067-7.

Подано результати багаторічної інтродукційної роботи відділу нових культур Національного ботанічного саду ім. М.М. Гришка НАН України. Наведено характеристику 18 нових кормових, пряноароматичних та овочевих інтродуцентів родин Fabaceae, Malvaceae, Amaranthaceae, Brassicaceae, Lamiaceae, Apiaceae та 20 високопродуктивних адаптованих сортів, створених у Національному ботанічному саду ім. М.М. Гришка, які занесені до Державного реєстру сортів рослин України та запропоновані для впровадження у виробництво в трьох агрокліматичних зонах України.

Для біологів, рослинників, спеціалістів сільського господарства, викладачів, аспірантів та студентів біологічного та сільськогосподарського профілю.

46. Романенко В.Д. Основы гидроэкологии / Ин-т гидробиологии НАН Украины. — Київ: Генеза, 2004. — 664 с. — ISBN 966-504-358-7.

Перероблена і доповнена новими матеріалами версія аналогічного українського видання (Київ: Обереги, 2001). Включає загальні і спеціальні питання гідроекології. Знайомить з гідросферою, особливостями функціонування водних екосистем різного типу (моря, лимани, річки, водосховища, озера, ставки, водойми-охолоджувачі енергетичних об'єктів, канали). Аналізуються процеси формування якості води і біопродуктивності в умовах зарегулювання річкових систем, антропогенного евтрофування, токсичного і радіонуклідного забруднення водних об'єктів.

47. Романенко В.Д., Афанасьев С.А., Васенко А.Г. и др. Идентификация и оценка источников загрязнения водных объектов (горячих точек) в бассейне Днепра на территории Украины / Ин-т гидробиологии НАН Украины. — Київ: ПолиграфКонсалтинг, 2004. — 282 с. — ISBN 966-8440-16-1.

Дана робота по виявленню та аналізу джерел точкового забруднення в басейні р. Дніпро на території України є частиною регіонального проекту UNDP

під назвою «Підготовка стратегічного плану дій (СПД) для басейну річки Дніпро і розробка механізмів реалізації СПД». Мета програми — підготовка стратегічного плану дій для зменшення транскордонного забруднення басейну р. Дніпро, а як наслідок — сприяння захисту внутрішніх та міжнародних вод. Основна мета монографії: виявлення і аналіз основних джерел забруднення, що надходять від підприємств-забруднювачів, що називаються «гарячими точками», в українській частині басейну Дніпра.

48. Романенко В.Д., Афанасьев С.А., Гродзинский М.Д. и др. Стратегия сохранения биологического и ландшафтного разнообразия бассейна Днепра / Ин-т гідробіології НАН України. — Киев: Ай Би, 2004. — 104 с. — ISBN 966-95538-6-5.

В основу підготовки видання покладені результати проектів, що виконувались в рамках Програми ПРООН-ГЕФ екологічного оздоровлення басейну Дніпра, під координацією Центру Досліджень Міжнародного Розвитку (IDRC). Стратегія збереження біологічного і ландшафтного різноманіття басейну Дніпра направлена на консолідацію зусиль Республіки Білорусь, Російської Федерації та України в області збереження та відновлення різноманіття біологічних популяцій, угруповань, екосистем і ландшафтів басейну річки Дніпро.

49. Рябушко Л.И. Потенциально опасные микроводоросли Азово-Черноморского бассейна ; Ин-т біології південних морів ім. О.О. Ковалевського НАН України. — Севастополь: ЭКОСИ-Гидрофизика, 2003. — 288 с. — 300 экз. — ISBN 966-02-3321-3.

У книзі даний історичний нарис про появу і розповсюдження шкідливих мікроводоростей у Світовому океані й Азово-Чорноморському басейні, порушені питання причин і умов виникнення «цвітінь» води і «червоних припливів» у морі, спричинених цими водоростями. Показано видову різноманітність і кількісний розподіл потенційно небезпечних мікроводоростей Азово-Чорноморського басейну. В атласі наведені ілюстрації 79 видів мікроводоростей, що належать до відділів Dinophyta (35 видів), Bacillariophyta (23 види), Chrysophyta (9 видів), Cyanophyta (5 видів), Chlorophyta (3 види), Euglenophyta (1 вид), Raphidophyta (3 види), для яких приведені анотації по морфології, екології і географії розповсюдження, про ефект впливу.

Для екологів, токсикологів, гідробіологів, працівників рибпромислових установ, морських фермерів, викладачів, аспірантів і студентів вишів, фахівців з охорони навколишнього середовища.

50. Свердлова Н.В. Наукові колекції Державного природознавчого музею. Наземні молюски / Державний природознавчий музей НАН України

(м. Львів). — Львів, 2004. — Вип. 1. — Ум. друк. арк. 19,4. — 300 прим. — ISBN 966-02-3415-5 (серія), ISBN 966-02-3414-7 (Вип. 1).

У першому випуску серії в систематичному порядку описано матеріали колекції наземних молюсків, що зберігаються в його основному фонді. Вони репрезентують 156 видів передньоозябрових і легеневиx молюсків, зібраних переважно на території України та Польщі. Наведено короткі відомості щодо історії формування малакологічного фонду музею, його сучасного стану, рівня репрезентативності відносно наземної малакофауни України, а також деякі зауваження фауністичного і систематичного характеру. Каталог буде корисний науковцям-зоологам, студентам біологічних спеціальностей вишів.

51. Ситник К.М., Галузинська В.С. Ботанічні зошити або дванадцять подорожей у світ рослин. — Київ: Академперіодика, 2004. — 310 с.

Ця науково-популярна книжка відкриває читачеві дивовижні таємниці давньої та доброї науки ботаніки, шляхи її розвитку. Долі та біографії ботаніків, їхні дискусії, що тривали цілі століття, їхні мандрування та подорожі дають відповіді на багато питань буття сучасника. Нема сьогодні у житті людини такої сфери, де б не були задіяні рослини.

Книжка звернена до інженера і школяра, робітника і лікаря тощо, тому що тема її — людина у світі рослин.

52. Собко В.Г., Мордатенко Л.П. Визначник рослин Київської області / Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України. — Київ: Фітосоціоцентр, 2004. — Ум. друк. арк. 42,3. — 300 прим.

Пропонований «Визначник» — перше зведення флори Київської області за весь період дослідження цієї території. У ньому подано опис 1750 видів вищих судинних рослин, що зустрічаються в природних умовах, та близько 300 найважливіших представників культурної флори, що широко використовуються в різних галузях народного господарства, зокрема в озелененні міст і населених пунктів. Видовий склад подано за сучасною номенклатурою, описано екологічні умови зростання кожного виду, географічне поширення в межах області, ступінь поширення, час цвітіння, підкреслено корисні властивості, виділено рідкісні і зникаючі види рослин, які потребують індивідуальної охорони.

53. Соломаха В.А., Якушенко Д.М., Крамарець В.О. та ін. Національний природний парк «Сколівські Бескиди». Рослинний світ ; Ін-т ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України. — Київ: Фітосоціоцентр, 2004. — 240 с. (Ум. друк. арк. 12,7). — 400 прим. — ISBN 966-306-060-X.

Подано характеристику природних умов території національного природного парку «Сколівські Бескиди». Охарактеризовано стан лісового фонду та об'єктів природно-заповідного фонду, що існували на території, включеній до складу

НПП. Подається історія ботанічних досліджень в регіоні. Вперше, на принципах еколого-флористичної класифікації Браун-Бланке, наводиться характеристика виявлених в НПП класів, союзів та асоціацій рослинності та перший повний список флори судинних рослин. Висвітлюється сучасний стан, особливості поширення та розглядаються питання охорони рослинних угруповань. Одержані результати вивчення біологічного різноманіття рослинності на екосистемному та видовому рівнях можуть бути використані у природоохоронній діяльності.

Для ботаніків, географів, спеціалістів з охорони природи, викладачів та студентів природничих факультетів вищих навчальних закладів.

54. Стойко С.М., Яценко П.Т., Кагало О.О. та ін. Раритетний фітогенотфонд західних регіонів України (созологічна оцінка й наукові засади охорони). — Ін-т екології Карпат НАН України. — Львів: Ліга-Прес, 2004. — Ум. друк. арк. 14,5. — 500 прим. — ISBN 966-8293-79-7.

У книзі відображено результати досліджень і созологічної оцінки раритетного фітогенотфону західних регіонів України, удосконалено наукові засади його охорони. Проаналізовано ступінь реліктовості, ендемізму й раритетності понад 200 рідкісних видів Карпат, Волино-Поділля та Західного Полісся, наведено їхню регіональну хорологічну характеристику. Запропоновано фітосозологічну категоризацію й проведено созологічну оцінку рідкісних видів рослин шляхом обрахунку фітосозологічних індексів, а за критеріями, що характеризують стан рідкісних видів, встановлено ступінь загрози їх зникнення. Книга містить аналіз існуючих підходів до формування списків раритетів флори окремих регіонів та України загалом, фітосозологічної оцінки видів. Показано необхідність перегляду охоронного статусу низки видів, відображено основні еколого-біологічні та хорологічні характеристики окремих раритетних родин, родів і видів, їх фітосозологічну цінність. За результатами досліджень обґрунтовані наукові засади охорони раритетного фітогенотфону із застосуванням активних і пасивних заходів на основі сегрегованої та інтегрованої форм охорони.

Для ботаніків, екологів, географів, працівників лісового господарства й охорони природи, студентів.

55. Супрун А.Д., Данилова В.М., Прилуцький Ю.І., Шут А.М. Фізика функціонування білків: навч. посіб ; Ін-т біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України. — Київ: Шлях, 2004. — 89 с. (12,77 Обл.-вид. арк.). — 250 прим. — ISBN 966-650-137-8.

Розглянуто основні особливості будови білкової молекули, її структурну організацію та функціонування, а також сформульовано її фізичну модель. В рамках цієї моделі з використанням квантово-механічних методів розглянуто механізми засвоєння білковою молекулою енергії гідролізу АТФ та її конформаційного відгуку на це збудження. Базуючись на сучасних уявленнях про механізми

скорочення скелетного м'язу, а також загальних принципах статистичної фізики викладена сучасна теорія скорочення скелетного м'язу.

Розраховано на студентів та аспірантів, які спеціалізуються в галузі теоретичної біофізики.

56. Теоретичні та прикладні аспекти інтродукції рослин і зеленого будівництва: матеріали IV Міжнар. наук. конф. молодих дослідників / Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка НАН України. — Київ: Фітосоціоцентр, 2004. — Ум. друк. арк. 13., — 300 прим. — ISBN 966-306-055-9.

Висвітлено актуальні проблеми інтродукції рослин і зеленого будівництва, результати досліджень з питань біології і екології інтродуцентів, збереження біорізноманіття рослин *ex situ*, *in situ* та прикладних аспектів інтродукції квітниково-декоративних рослин відкритого і закритого ґрунту, плодових, кормових, пряно-смакових, ефірноолійних, лікарських, овочевих культур, методичних основ досліджень відновлення та реконструкції насаджень старовинних парків, селекції та розмноження декоративних рослин і оформлення дендрологічних парків та ботанічних садів.

Для фахівців зеленого будівництва, ботаніків, екологів, інтродукторів, аспірантів та студентів.

57. Ткаченко В.С. Фітоценотичний моніторинг резерватних сукцесій в Українському степовому природному заповіднику / Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України. — Київ: Фітосоціоцентр, 2004. — 184 с. (Ум. друк. арк. 11,2). — 300 прим. — ISBN 966-306-036-3.

Узагальнені матеріали тривалих рядів спостережень саморозвитку степових фітосистем у відділеннях Українського степового природного заповідника Національної Академії наук України («Михайлівської цілини» на Сумщині, «Крейдової флори», «Кам'яних могил» та «Хомутовського степу» на Донеччині). Для з'ясування сутності процесів і поглиблення розуміння механізмів структурних і супровідних екоотпічних змін була застосована новітня методика комп'ютерної синфітоіндикації, що дає змогу об'єктивно і повно характеризувати екологічні параметри екотопів та екопростори (нішові межі) формацій у статичі та в динаміці. Проаналізовані природні процеси, що відбуваються в заповідних фітосистемах упродовж останніх десятиліть ХХ ст. Виявлено ряд прихованих функціональних особливостей петрофітної рослинності та з'ясовано деякі особливості феномену кальцефілії, демпферуючої ролі ґрунтового (лесового) покриву на відслоненнях кам'янистих порід, частотних характеристик циклічних мінливостей, умов формування асинхронних змін і векторизованості структурогенезу. Частково визначена періодичність функціонування степових екосистем в коливальному режимі. З'ясовано механізм становлення рівня лігнозної («лісової») квоти для потенційних ценоструктур. Показано, що в ряді випадків організація заповідних ділянок і охоронні режими є хибними і потребують істотних інновацій та сучасного менеджменту.

Для фітоєкологів, геоботаніків, географів, зоологів, краєзнавців, спеціалістів з охорони природи, працівників заповідників, викладачів та студентів вишів.

58. Філіпенко А.Б., Терлецький В.К., Собко В.Г. та ін. Смарагдові перлини Волині / Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України. — Київ: Фітосоціоцентр, 2004. — Ум. друк. арк. 9,0.-ISBN 966-306-031-4.

Волинська область — край широколистяних, змішаних і хвойних лісів, край джерельно чистих блакитних озер. На теренах області ліс зустрічається зі степом, формуючи особливий комплекс природи — Волинський ЛісостепУ флорі області чимало рідкісних рослин. Міфи, оповідки, історичні факти, доля вчених і їх дослідження, походження і значення латинських та українських назв рослин, наукова і господарська цінність рідкісних і зникаючих рослин Волинської флори, занесених до каталогу Бернської конференції, Червоної книги України, Червоного Європейського і Світового Червоного списків, розглядаються в цій збірці.

Розрахована на широке коло читачів, які вболівають за рідну природу.

59. Черевченко Т.М., Рахметов Д.Б., Чувікіна Н.В. та ін. Каталог сортів рослин, створених у Національному ботанічному саду ім. М.М. Гришка / Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України. — Київ: Нора-прінт, 2004. — Ум. друк. арк. 1,5. — 200 прим. — ISBN 966-7837-91-2.

Наведено дані, щодо історичного становлення та розвитку селекційних досліджень у Національному ботанічному саду ім. М.М. Гришка НАН України. Подано сорти рослин, які створені в Національному ботанічному саду ім. М.М. Гришка НАН України за період селекційної діяльності. Наведено українські і латинські назви кормових, овочевих і пряноароматичних культур, плодових і декоративних рослин і газонних трав. Вказано назву і авторів сорту, номер авторського свідоцтва, країну, де зареєстрований сорт і рік реєстрації сорту.

Для біологів, рослинників, спеціалістів сільського господарства, садівництва і зеленого будівництва та аматорів.

60. Швартау В.В. Регуляція активності гербіцидів за допомогою хімічних сполук / Ін-т фізіології рослин і генетики НАН України. — Київ: Логос, 2004. — Обл. друк. арк. 20,4. — ISBN 966-581-452-4.

Присвячена розкриттю фізіолого-біохімічних механізмів модифікування активності сучасних гербіцидів — інгібіторів синтезу амінокислот, ліпідів і препаратів інших груп за допомогою елементів мінерального живлення, синергістів та антидотів. Для науковців біологічного та сільськогосподарського профілю.

61. Шевчук В.Я., Яцик А.В., Плігін Ю.В. та ін. Методика розрахунку збитків у галузях економіки України у басейні Дніпра в маловодні роки / Ін-т гідробіології НАН України. — Київ: Оріяни, 2004. — 176 с.

Методика розроблена на основі системного підходу до їх визначення. У Методиці наведено основні принципи управління комплексним використанням водних ресурсів, перелік вихідних даних, необхідних для розрахунків, і приклади самих розрахунків. Пропонується комплекс заходів щодо запобігання виникненню збитків і їх еколого-економічна оцінка. Застосування Методики дасть можливість приймати науково обгрунтовані рішення щодо оптимізації режиму експлуатації водогосподарських систем у басейні Дніпра в маловодні роки з врахуванням пріоритетності в забезпеченні водою населення і галузей економіки, не допускаючи виникнення надзвичайних ситуацій

62. Шеляг-Сосонко Ю.Р., Гродзинский М.Д., Романенко В.Д. Концепция, методы и критерии создания экосети Украины—**г ботаники ім. М.Г. Холодного НАН України.** — Киев: Фитосоцицентр, 2004. — 144 с. (Ум. друк. арк. 6). — 300 прим. — ISBN 966-306-062-6.

На основе положений Всевропейской стратегии сохранения биологического и ландшафтного разнообразия и современных концепций созологии, ландшафтной экологии, популяционной экологии разработаны методология, общая стратегия и методы проектирования экосети в бассейне Днепра. Определены критерии и нормативно-правовая база создания трансграничной экосети. Выполнен анализ биологического и ландшафтного разнообразия трансграничной области бассейна Днепра, который позволил выявить ядра и зоны природного разнообразия и ареалы натуральности ландшафта. По этим материалам разработана концепция генеральной схемы экосети трансграничной области бассейна Днепра.

Для широкого круга специалистов в области экологии, созологии, географии, гидробиологии, территориального планирования, преподавателей вузов, студентов.

63. Якубенко Б.Є., Григора І.М., Шабарова С.І. та ін. Альбом для лабораторних занять студентів агробіологічного профілю ; Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України. — Київ: Арістей, 2004. — 100 с. (Ум. друк. арк. 11,62). — 300 прим. — ISBN 966-8458-46-X.

В альбомі подано методичні вказівки, щодо виконання лабораторних робіт з усіх розділів ботаніки та рисунки мікропрепаратів до кожного завдання.

Призначено для студентів агробіологічного профілю всіх спеціальностей.

64. Якубенко Б.Є., Григора І.М., Шабарова С.І. та ін. Збірник тестових завдань з ботаніки (методичний посібник для аграрних ВНЗ III—IV рівнів акредитації) ; Ін-т ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України. — Київ: Аграрна освіта, 2003. — 174 с. — 1000 прим.

Збірник містить тестові завдання з усіх розділів з навчальної дисципліни «Ботаніка» для аграрних ВНЗ і може бути основою для складання тестів успішності під час проведення тематичних, періодичних та підсумкових перевірок

рівня засвоєння навчального матеріалу. Призначений для науково-педагогічних працівників і студентів аграрних ВНЗ III—IV рівнів акредитації, може бути корисним для студентів та викладачів інших вишів, де вивчають ботаніку.

65. Якубенко Б.Є., Григора І.М., Царенко П.М. та ін. Програма навчальної практики з ботаніки: навч.-метод. посіб / Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного. — Київ: Вид. центр НАУ, 2004. — 137 с. (Ум. друк. арк. 8,1) — 250 прим.

Навчально-методичний посібник містить основні вимоги до проведення навчальної практики з ботаніки; самостійного збору і гербаризації рослин, польового і камерального дослідження лісової, лучної, болотної і польової рослинності.

66. Яцик А.В., Томільцева А.І., Плігін Ю.В. та ін. Методика упорядкування водоохоронних зон річок України ; Ін-т гідробіології НАН України. — Київ: Оріяни, 2004. — 128 с.

У Методиці висвітлено принципи та методи встановлення розмірів водоохоронних зон і прибережних захисних смуг річок. Викладено методологічні основи проектування водоохоронних заходів і вимоги до ведення господарської діяльності у водоохоронних зонах, організації рекреації, економічного обґрунтування й оцінки ефективності інженерно-біотехнічних заходів упорядкування водоохоронних зон річок. Розрахована на фахівців усіх галузей економіки України, які займаються природоохоронною діяльністю.

67. Яцик А.В., Томільцева А.І., Плігін Ю.В. та ін. Правила експлуатації водосховищ дніпровського каскаду ; Ін-т гідробіології НАН України. — Київ: Генеза, 2003. — 176 с. — ISBN 966-504-377-3.

Це основний регламентний документ для управління водогосподарським комплексом у басейні Дніпра. З моменту затвердження попередньої редакції Правил (1981) минуло понад два десятиліття. За ці роки змінилася система водокористування і водоспоживання, водогосподарсько-екологічна ситуація в басейні головної водної артерії України. Все це максимально враховано в новій редакції Правил. «Правила експлуатації водосховищ дніпровського каскаду» були розроблені виходячи з таких умов: вчасно, в необхідній кількості, відповідної якості, дотримуватись пріоритетності у забезпеченні населення і галузей економіки водою і при цьому не створювати передумов для виникнення надзвичайних ситуацій на каскаді дніпровських водосховищ. У розробці Правил використані останні досягнення різних галузей науки, багаторічний досвід і знання учасників науково-виробничого колективу. Правила введені в дію наказом Держводгоспу України від 05.03.2002 року № 50.

68. Bielczyk U., Lackovicova A., Farkas E. E. et al. Checklist of lichenes of the Western Carpathians ; Ін-т ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України. —

Krakow: W. Szafer Institute of Botany, 2004. — 181 p. (Ум. друк. арк. 18). — 300 прим. — ISBN 83-89648-12-1.

Checklist of lichens of the western Carpathians summarizes current knowledge of lichen species diversity in the Western Carpathians cited in 1261 published sources. The list comprises 288 genera and 1817 species of lichens and allied fungi reported from Slovakia, Poland, Hungary, the Czech Republic and Austria. The authors hope that this treatment will encourage lichenological research in the Carpathians, both basic and applied studies. It should also serve as a point of reference for urgently needed biodiversity studies of the entire Carpathians, and for preparing conservation programs there.

69. Didukh M., Wasser S.P., Nevo E. Biodiversity of Cyanoprocarvayotes, Algae and Fungi of Israel. Impact of the Family Agaricaceae (Fr.) Cohn on Nutrition and Medicine ; Ін-т ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України. — International Center for Cryptogamic Plants and Fungi, Institute of Evolution, University of Haifa, Ed. P.A. Volz. — A.R.G. Gantner Verlag K.-G. Ruggell, 2004. — 205 p. (Ум. друк. арк. 8,5). — 300 прим. — ISBN 3-906166-19-8.

This book is the fifth in the series entitled «Biodiversity of Cyanoprocarvayotes, Algae and Fungi of Israel». It highlights the aspects of practical applications of the species belonging to the family Agaricaceae (Fr.) Cohn and the special place it occupies in the modern life of humanity due to its species' nutritional and medicinal qualities. The treatise also disentangles the complicated taxonomic background of *Agaricus brasiliensis* S. Wasser et al., one of the most important culinary-medicinal species, formerly known as *Agaricus blazei* Murrill sensu Heinem. Explicit review of up-to-date researches on taxonomy, medicinal value, tips on cultivation, variety of dietary supplements produced from the species of the family, and diversity of their regulations are provided.

70. Kondratyuk S.Ya., Popova L.P., Lackovicova A., Pisut I. A Catalogue of the Eastern Carpathian Lichens ; Ін-т ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України. — Kyiv-Bratislava: M.H. Kholodny Institute of Botany, 2003. — 264 p. (Ум. друк. арк. 21,4). — 300 прим. — ISBN 966-608-408-2.

This work presents the first attempt to summarize data on lichen-forming, lichenicolous and allied fungi of Eastern Carpathian region, including its Polish, Slovak, Ukrainian and Romanian parts. The first two parts are rather small in comparison of Ukrainian and especially Romanian Eastern Carpathian portions. Short history of the lichen survey in region mentioned is outlined. It is shown that special detailed lichenological studies are hitherto done only within Polish and Ukrainian parts. A catalogue of the lichen-forming, lichenicolous and allied fungi of the whole Eastern Carpathians region, completed on the basis of literature (papers published mainly before the end of 2001) and herbarium data, including 1307 species of 292 genera, is provided. The highest species diversity of fungi mentioned (1095 species) is hitherto known from Ukrainian part of Eastern Carpathians, while the biggest Romanian party (only 529 lichen

species known) is still in urgent need of special study. Polish and Slovak portions are represented consequently by 508 and 411 species. Among geomorphologic regions of the area studied the highest lichen diversity (659 species of lichen-forming, lichenicolous and allied fungi) is till now known from Eastern Beskydy region from Ukrainian part of Eastern Carpathians. Each species is provided by synonyms, preliminary data on distribution (with reference to geomorphological regions, accepted mainly after Kondracki 1989, within separate Eastern Carpathian country) and reference on lichen literature (published prior the end of 2001) or herbarium specimens.

71. Rostanski K., Dzhus M., Gudzinskas Z. et al. The genus *Oenothera* L. in Eastern Europe / Донецький ботанічний сад НАН України. — Krakow, 2004. — 134 p. — Ум. друк. арк. 9,0. — ISBN 83-89648-13-X.

Викладено узагальнені результати багаторічних таксономічних та хорологічних досліджень видів роду *Oenothera* L у східній Європі. Наведена оригінальна інформація щодо сучасних таксономічних концепцій діагностичних ключів, морфологічних описів нових і рідкісних таксонів, аргументів, що підтримують погляди авторів на обсяг виду. Книга ілюстрована малюнками та фотографіями видів.

Для спеціалістів-систематиків і морфологів рослин, фітогеографів та широкого кола ботаніків.

72. Rostanski K., Dzhus M., Gudzinskas Z. et al. The genus *Oenothera* L. in Eastern Europe ; Ін-т ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України. — Krakow, 2004. — 133 p. (Ум. друк. арк. 10,4). — 400 прим. — ISBN 83-89648-13-X.

The results of critical-taxonomic revision of the genus *Oenothera* L. (*Onagraceae*) in Eastern Europe are presented. The classification, morphological features, origin of the species of the genus *Oenothera* are discussed. The key for determination of the species occurring in Eastern Europe (Estonia, Latvia Lithuania, Belarus, Ukraine, European part of Russia, Moldova) and maps of their distribution are presented.

ГЕОГРАФІЯ

73. Курач Т.М. Картографічне дослідження динаміки демографічних процесів в Україні ; Ін-т географії НАН України. — Київ: Інститут передових технологій, 2004. — Ум. друку, арк. 9,8. — 200 прим. — ISBN 966-7650-37-5.

Роботу присвячено питанням розробки шляхів та методів створення динамічних картографічних моделей. Вперше в Україні розроблено наукову методику картографування динаміки соціально-економічних процесів, що надало можливість проаналізувати динаміку населення другої половини ХХ ст. Визначено характеристику, закономірності й тенденції динаміки демографічних процесів на державному та регіональному рівні. Виділено території за динамікою демографічних процесів у другій половині ХХ ст.

74. Пістун М.Д., Мезенцев К.В., Тьорло В.О. Регіональна політика в Україні: суспільно-географічний аспект ; Ін-т географії НАН України. — Київ: ВПЦ «Київ. ун-т», 2004. — Ум. друк, арк. 8,7. — 500 прим. — ISBN 966-594-450-9.

Розроблено теоретико-методичні основи регіональної політики в Україні; сформульовано її суть, особливості та основні завдання, проаналізовано історію становлення цієї проблеми в Україні та за рубежом. Визначено регіональні відмінності у розвитку соціально-економічних процесів.

75. Руденко Л.Г., Горленко І.О., Гукалова І.В. та ін. Оцінка стану виконання підсумкових документів Всесвітнього саміту зі сталого розвитку (Йоганнесбург, 2002) в Україні ; Ін-т географії НАН України. — Київ: Академперіодика, 2004. — Ум. друк. арк. 24,18. — 300 прим. — ISBN 966-360-006-3.

Викладено результати аналізу зі сталого розвитку (Йоганнесбург, 2002) та відображено авторське бачення шляхів реалізації в Україні рішень саміту.

76. Rudenko L., Gukalova I., Pidgrushny G. Ukraine: Transformation of Economic structure as the Key to Spatial Development. — Springer-Verlag Berlin Heidelberg New York, 2004. — Ум. друк арк. 2,2. — ISBN 3-540-40478-3 // Millier B., Finka M., Lintz G. Rise and Decline of Industry in Central and Eastern Europe: a Comparative Study of Cities and Regions in Eleven Countries. — (Central and Eastern European Development Studies).

Роботу присвячено питанням порівняння особливостей розвитку промислового виробництва і складових у різних країнах і старопромислових регіонах цих країн Центральної та Східної Європи. Зокрема, розглядаються особливості впливу процесів реформування економіки на розвиток промислових регіонів України.

ГЕОЛОГІЯ

77. Авт. кол. польського тексту монографії: **Вольвович Р., Дудек Я., Дизманський А. та ін.** Авторський колектив українського тексту монографії: **Адаменко О., Бойко Г., Бражина Г. та ін.** — **Нафта і газ Прикарпаття. Нарис історії.** — **Nafta i gaz Podkarpacia. Zarys historii ;** Ін-т нафти і газу НАН України. — Київ: Наук, думка, 2004. — 570 с. — ISBN 83-910859-1-0 (польськ.), ISBN 966-00-0385-4 (укр.).

У книзі описано історичне минуле нафтогазопромислового комплексу Прикарпаття — регіону, що охоплює частини територій Польщі та України. Наведено геологічну будову регіону. Висвітлено становлення і розвиток бурової справи в регіоні, науково-технічні досягнення розробки родовищ від давнини до сьогодення. Розглянуто питання і проблеми транспортування і зберігання нафтових вуглеводнів. Окремий розділ присвячено розвитку науково-технічної та геологічної школи, створенню навчальних закладів, діяльності видатних фахівців.

Для фахівців нафтової і газової промисловості.

78. **Анциферов А.В., Тіркель М.Г., Хохлов М.Т. та ін.** Газоносность угольных месторождений Донбасса / Український державний науково-дослідний і проектно-конструкторський ін-т гірничої геології, геомеханіки і маркшейдерської справи НАН України, ДВ УкрДГГРІ, ДонНТУ МОН України. — Київ: Наук, думка, 2004. — Ум. друк. арк. 18,85. — 500 прим. — ISBN 966-00-0221-1.

У монографії узагальнено результати геолого-геофізичних досліджень з проблеми комплексного освоєння вуглегазових родовищ Донецького басейну. Розширено і поглиблено уявлення про генезис і розвиток геоструктури регіону, газоносності кам'яновугільних утворень та умови збереження вуглеводневих газів, їх природу і склад, стан розміщення у вугіллі та породах, а також про зональність розподілу газів залежно від глибини залягання та стадії епігенезу порід і метаморфізму вугілля. Наведено результати сейсморозвідки підвищеної роздільної здатності для прогнозування дрібноамплітудної порушеності шахтних полів і сейсмоакустичні показники газонасиченості та газодинамічної активності вугленосних товщ. Обґрунтовано геологічні та методичні передумови пошуків промислових скопчень метану в нетрадиційних пастках.

79. **Галабурда М.І., Павлюк М.І., Варічев С.О. та ін.** **Нафтогазоносність рифтогенів ;** Ін-т геології і геохімії горючих копалин НАН України. — Львів: ДК, 2004. — 112 с. — 300 прим. — ISBN 966-96206-6-3.

Виконано аналіз будови, розвитку і нафтогазоносності континентальних рифтогенних структур і встановлено, що рифтогенез є глобальним геодинамічним процесом, який простежується від раннього протерозою до кайнозою. У процесі

розвитку більшості нафтогазоносних провінцій рифтогенна стадія є початковою. В межах континентів виділяються рифейські, девонські, пермо-тріасові і кайнозойські рифтогени. Осадочна товща рифтогенів чітко поділяється на внутрішньорифтову і надрифтову частини. Остання за складом / будовою схожа з покривом суміжних платформ. Промислова нафтогазоносність у рифтогенах встановлена від утворень протерозою до кайнозою. Більшими запасами і перспективами характеризується надрифтовий комплекс осадків. У межах Дніпровсько-Донецької западини виділено вузли нафтогазонасиченості, де інтервали нафтогазоносності розрізу у два і більше разів перевищують середнє фонове значення. Цю особливість запропоновано враховувати при нафтогеологічному районуванні територій.

Монографія призначена для геологів-нафтовиків, студентів вишів.

80. Гриценко В.П. Палеонтологія: навч. посіб. / Відділення морської геології та осадочного рудоутворення ННПМ НАН України. — Київ: ВПЦ «Київ. ун-т», 2004. — Ум. друк. арк. 17. — 300 прим. — ISBN 966-594-573-4.

Висвітлено на сучасному рівні питання програми нормативного курсу «Палеонтологія» Міністерства освіти та науки України відомості про палеонтологічні рештки. Описана їх морфологія, положення в системі органічного світу, зв'язок с сучасними організмами, значення для геології. Посібник сприяє базовій підготовці студентів геологів для сприймання курсу історичної геології та інших курсів, які вони вивчають.

Посібник розраховано на студентів-геологів, аспірантів, педагогів, наукових працівників та геологів практиків.

81. Демчишин М.Г. Техногенні впливи на геологічне середовище території України / Ін-т геологічних наук НАН України. — Київ: Ін-т геологічних наук НАН України, 2004. — Ум. друк. арк. 19,5 др.арк. — 300 прим. — ISBN 966-7317-65-X.

Виконана оцінка впливу господарської діяльності на геологічні тіла в межах окремих геоструктурних областей України і стужні охоплення нею певних літолого-стратиграфічних комплексів порід. Аналізуються впливи на геологічні тіла окремих видів господарської діяльності. Дана комплексна оцінка стану, складу і властивостей геологічних тіл, характеру перебігу геологічних процесів у геологічному середовищі, викликаних господарською діяльністю. Розглянуті методи прогнозу розвитку природних та природно-техногенних процесів у геологічному середовищі.

82. Долін В.В., Бондаренко Г.М., Орлов О.О. Самоочищення природного середовища після Чорнобильської катастрофи ; Ін-т геохімії навколишнього середовища НАН та МНС України. — Київ: Наук, думка, 2004. — Ум. друк. арк. 18,2. — 500 прим. — ISBN 966-00-0119-X.

Обґрунтовано геохімічний підхід до проблем екологічної безпеки радіаційно забруднених територій, що полягає в синхронізації процесів абіогенної трансформації та біогеохімічної міграції радіонуклідів у наземних екосистемах. Проаналізовано процеси самоочищення агроекосистем у природно-антропогенних умовах та на відчужених територіях. Визначено геохімічні критерії абіогенної та біогенної міграції радіонуклідів у лучних, лісових та прісноводних екосистемах. Розроблено принципи систематизації природно-техногенних екосистем та оцінки їх екологічної безпеки. Виявлено для радіонуклідів і важких металів педохімічні параметри, які впливають на міграцію забруднювача; розраховано інтегральні константи біогеохімічного потоку радіонукліда в лучних та лісових екосистемах. Відповідність параметрів трансформації радіонуклідів та динаміки самоочищення наземних і водних екосистем свідчить про те, що абіогенна трансформація — це єдиний геохімічний механізм, який контролює швидкість абіогенної та біогеохімічної міграції забруднювачів у навколишньому середовищі.

Для фахівців у галузі геохімії, радіогеохімії, біології, екологічної безпеки, що займаються проблемами охорони навколишнього середовища та раціонального використання природних ресурсів, а також студентів екологічних вишів.

83. Донский А.М., Кулиш Е.А., Донский М.А. Нефелиновые породы Украины — комплексные алюминий-глиноземные и редкометалльные руды / Ин-т геохімії навколишнього середовища НАН України та МНС України. — Київ: ЛОГОС, 2004. — Ум. друк. арк. 13,0. — 300 прим. — ISBN 996-02-3077-X.

Узагальнено геологічні, петрологічні, геохімічні і мінералогічні характеристики протерозойської сієнітової і девонської базит-ультрабазитової серій України, які вміщують нефелін. Перша сформувалась під час активізації консолідованих докембрійських структур Українського щита. Друга розповсюджена в товщах Дніпровсько-Донецької западини та в зонах, що тяжіють до її бортів. Протерозойські і девонські магматичні утворення супроводжуються активними і різноманітними метасоматичними перетвореннями. З ними пов'язано концентрації глинозему (алюмінію), фосфору, рідкісних металів і земель, а з девонськими — можливо і алмазів. Викладено основні аспекти комплексного використання і технології переробки цих нефелінових порід.

84. Емельянов В.А., Митропольский А.Ю., Наседкин Е.И. и др. Геоэкология черноморского шельфа Украины / Ин-т геологических наук НАН Украины. — Киев: Академперіодика, 2004. — 295 с. — 500 прим. — ISBN 966-360-000-4.

На основе изложенных концепций, подходов и понятий морской геоэкологии, описанных методов и обобщения полученного базового материала, освещены условия формирования, компонентная структура, экологическое состояние морской геоэкологической системы (МГЭС) донных отложений черноморского шельфа Украины,

как подсистемы экологической системы Черного моря. Рассмотрены антропогенные изменения компонентной подсистемы, современное состояние и причины нарушений МГЭС, даны рекомендации по ее охране и защите. Предложена схема районирования геосистемы рассматриваемого региона.

Рассчитана на специалистов: морских геологов, геоэкологов, а также на аспирантов, студентов и лиц, принимающих решения относительно освоения морских акваторий и прибрежных территорий.

85. Звягільський Ю.Л., Сукачов О.М., Бокій Б.В. Досвід дослідження низько вуглецевої газової складової шахтопластів шахти ім. І.Ф. Засядька з метою безпечного видобутку вугілля ; Ін-т геологічних наук НАН України. — Севастополь: Вебер, 2004. — Ум. друк, арк. 3,0. — 300 прим. — ISBN 966-7968-68-5.

Обгрунтована роль природного ацетилену як енергетичного джерела раптових викидів у вугільному масиві та вибухів у рудній атмосфері. Проаналізовані результати дослідних робіт із залишкової газової складової вугільних пластів шахтного поля шахти з метою виявлення можливих місць формування скупчень раптових викидів та вибухів в рудній атмосфері. Дані рекомендації із безпечного видобутку вугілля застосування яких не потребує змін технологічного процесу.

86. Іваник М.М. Палеогеновая спонгиофауна Восточно-Европейской платформы и сопредельных регионов ; Ін-т геологічних наук НАН України. — Київ, 2003. — Ум. друк. арк. 8,41. — 300 екз. — ISBN 966-7731-14-6.

Вперше узагальнені результати досліджень палеогенових губок Східно-Європейської платформи і суміжних регіонів. На основі принципіально нового методичного підходу до їх вивчення із залученням математичних методів аналізуються проблеми систематики кремнієвих губок, встановлена систематична структура, відображена зміна їх складу в розрізі палеогену. Показана можливість використання спікул губок у розчлененні і кореляції відкладів, палеоекологічних реконструкціях.

87. Комов І.Л. Радіаційна мінералогія і геохімія = Radiation of mineralogy and geochemistry (англ. мовою) / Ін-т геохімії навколишнього середовища НАН та МНС України. — Київ: ЛОГОС, 2003. — Ум. друк. арк. 33,4. — 150 прим. — ISBN 966-581-480-X.

Книга присвячена ролі радіаційної мінералогії і геохімії при аналізі геологічних подій. В книзі представлено дані про природне і лабораторне опромінювання мінералів. Обговорено специфічні особливості взаємодії радіації і мінералу, а також природу радіаційних дефектів. Зроблено короткий огляд методів, які використовуються для вивчення центрів забарвлення природних мінералів, дослідження зональності і секторіальності в опромінених мінералах. В

89. Кулиш Е.А., Михайлов В.А. Урановые руды мира. Геология, ресурсы, экономика / Ін-т геохімії навколишнього середовища НАН України та МНС України. — Київ: ЛОГОС, 2004. — Ум. друк, арк. 16,0. — 300 прим. — ISBN 966-02-3418-X.

Проведено геолого-економічний аналіз мінерально-сировинної бази уранових руд світу з врахуванням її геологічних, ресурсних і економічних аспектів. Наведено загальні відомості відносно геохімії та мінералогії урану, описано найважливіші геолого-промислові типи родовищ, дано характеристику мінерально-сировинної бази провідних уранодобувних країн світу, технологічних типів руд і особливостей їх переробки. Розглянуто економічні і екологічні проблеми урановидобувної промисловості, проблеми розвитку ядерної енергетики, позначено головні тенденції та перспективи розвитку уранодобувної галузі на період до 2010 р.

90. Ладиженський Г., Адаменко О. та ін. Нафта і газ Прикарпаття (нарис історії) / Ін-т геологічних наук НАН України. — Київ: Наук, думка, 2004. — Ум. друк. арк. 23,75. — 2000 прим. — ISBN 83-910859-1-0 (польськ.), ISBN 966-00-0385-4 (укр.).

Описане історичне минуле нафтогазопромислового комплексу Прикарпаття — частини Польщі і України. Наведено геологічну будову регіону. Висвітлено історію бурової справи, науково-технічні досягнення розробки родовищ. Розглянуто питання і проблеми транспортування і зберігання нафтових вуглеводнів.

91. Матковський О.І., Білоніжка П.М., Бойко Г.Ю. та ін. Мінерали Українських Карпат. Борати, арсенати, фосфати, молібдати, сульфати, карбонати, органічні мінерали і мінералоїди / Ін-т геології і геохімії горючих копалин НАН України. — Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. — 344 с. — 200 прим. — ISBN 966-613-141-2.

Узагальнено дані з мінералогії боратів, арсенатів, фосфатів, молібдатів, сульфатів, карбонатів і органічних речовин Складчастих Карпат, Передкарпатського крайового прогину і прилеглих ділянок Східноєвропейської платформи, Закарпатського внутрішнього прогину і Паннонської западини. Характеристиці мінералів передусе нарис головних мінеральних комплексів: фосфатних, сульфатних, карбонатних, органічних (вуглеводневих). Мінерали описано за схемою Комісії мінералогії і геохімії Карпато-Балканської геологічної асоціації. Наведено систематизовані дані про всі відомі в Українських Карпатах мінерали названих класів. Схарактеризовано три нові мінерали і понад 20 перших знахідок в Україні.

Для геологів наукових і виробничих організацій, які вивчають мінералогію і геохімію складчастих областей.

92. Надутый В.П., Калиниченко В.В. Вибрационное грохочение горной массы повышенной влажности ; Ін-т геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова

НАН України. — Днепропетровск: НГУ, 2004. — Усл. печ. л. 7,6. — 300 экз. — ISBN 966-8271-58-0.

Представлены результаты исследований вибрационного грохочения сыпучей горной массы различной влажности при изменении режимных и конструктивных параметров грохота, определена зона эффективного влияния каждого параметра при различном содержании влаги в массе. Разработана обобщенная модель работы грохота, позволяющая анализировать и прогнозировать его технологические показатели и выбрать рациональный или оптимальный режим работы.

93. Нестеровський В.А. Діагностика самоцвітів: навч. посіб / Відділення морської геології та осадового рудоутворення ННПМ НАН України. — Київ: ВПЦ «Київ. ун-т», 2004. — Ум. друк. арк. 4,1. — 300 прим.

Описано геологічні властивості самоцвітів, геологічне обладнання та основні прийоми діагностики самоцвітів. Розрахований на студентів денної та заочної форми навчання, які вивчають дисципліну геологія.

94. Огняник М.С., Парамонова Н.К., Голуб Г.І. та ін. Определение параметров для двухфлюидной системы «нефтепродукт — вода» в пористой среде со смешанной смоченностью / Ін-т геологічних наук НАН України. — Київ: Тов-во «Знання України», 2004. — Ум. друк. арк. 2,59. — 200 прим. — ISBN 966-618-210-6.

Теоретично обґрунтовуються та експериментально підтверджуються параметричні моделі для прогнозування залежностей «насиченість — капілярний тиск — відносна проникність» для систем «нафтопродукт — вода» зі змішаною смоченністю.

95. Орищенко И.В. Методология самоподобия геологических сред ; Ін-т геологічних наук НАН України. — Київ: ЛОГОС, 2004. — Ум. друк. арк. 7,6. — 50 прим. — ISBN 966-581-505-9.

Викладені проблемні питання використання експериментальних петрофізичних даних за умов підвищеного тиску і температури РТ-режимів літосфери для геологічної інтерпретації глибинних швидкісних полів, а також для визначення вмістко-фільтраційних ознак глибоко розташованих пластів. Рішення питань проведено з позицій теорії подібності фрактальних систем і теорії перколяції.

96. Павлюк М.І., Медведєв А.П. Панкардія: проблеми еволюції / Ін-т геології і геохімії горючих копалин НАН України. — Львів: Ліга-Прес, 2004. — 94 с. — 500 прим. — ISBN 966-8293-58-4.

Розглянуто принципові питання еволюції регіону Паннонії, Карпат і Динарид (Панкардії). Увага акцентується на доальпійській передісторії, початковій стадії альпійського етапу, основних напрямках подальших перетворень

структури регіону, характері механізму та рушійних сил тектонічного процесу. Для геологів, що займаються проблемами тектоніки і геодинаміки.

97. Покалюк В.В., Кулиш Е.А. Геология и литогенез досаксаганских метаморфических комплексов Криворожского железорудного бассейна / Ин-т геохімії навколишнього середовища НАН України та МНС України. — Київ: ЛОГОС, 2004. — Ум. друк. арк. 14,4. — 100 прим. — ISBN 966-02-3145-8.

Розглянуто геологію, стратиграфію, природний склад та умови формування (літогенез) на дометаморфічному етапі пізніше метаморфізованих гіпергенних, осадових, осадово-вулканогенних і вулканогенних раньодо-кембрійських досаксаганських комплексів Криворізького залізорудного басейну. Детально висвітлюється комплекс фундаменту (архейські кристалічні породи), стратифіковані товщі латовської, новокриворізької та скелеватської світ, а також древні метаморфізовані кори звітрювання.

98. Сеньковський Ю.М., Григорчук К.Г., Гнідець В.П., Колтун Ю.В. Геологічна палеоокеанографія океану Тетис (Карпато-Чорноморський сегмент) ; Ін-т геології і геохімії горючих копалин НАН України. — Київ: Наук. думка, 2004. — 172 с. — 300 прим. — ISBN 966-00-0129-0.

Уперше у вітчизняній науці про Землю розглянуто комплекс питань, що *sensu proprio* є предметом геологічної палео-океанографії. Розвиток цього нового геологічного напряму показано на прикладі вивчення епіпелагічних і мезопелагічних басейнів давньої Карпато-Чорноморської континентальної окраїни океану Тетис. Наведено найновіші результати вивчення процесів давнього осадонагромадження, генетичної типізації відкладів, умов формування осадових нашарувань під впливом палеогеографічних і палеоокеанографічних чинників (геологічні та структурно-морфологічні ситуації седиментації, тропосферна й гідросферна циркуляція, апвелінговий процес, прояви розвитку «океанських безкисневих подій» тощо). Уперше в осадовій формаціології описано новий генетичний тип морських (океанських) осадових утворень — *апвелінгові формації*. У розрізі (венд — палеоген) осадового покриву давньої континентальної окраїни виділено нашарування прибережного апвелінгу та шари «чорних глин», з якими пов'язані нафтогазозонні, «чорносланцеві», фосфато-та опал-кристалітові товщі, з'ясовано основні закономірності формування речовинного складу осадів і просторово-вікового поширення окремих літологічних комплексів порід. Концептуально висвітлено передумови лавинного нагромадження органічної речовини та розглянуто її геохімічну природу.

Для геологів, викладачів, аспірантів і студентів геологічних спеціальностей.

99. Ситніков А.Б., Головченко Ю.Г., Ткаченко К.Д. Гидрогеологическая станция «Феофания»: многолетние исследования и результаты / Ин-

геологічних наук НАН України. — Севастополь: Гнозис, 2003. — Ум. друк. арк. 8,3. — 300 прим. — ISBN 966-7731-12-X.

В монографії узагальнюються результати досліджень та спостережень на базовій гідрогеологічній станції «Феофанія» Інституту геологічних наук НАН України, що є єдиним за тривалістю спостережень (з 1947 р.) натурним полігоном в Україні, який вивчає природний режим ґрунтових вод і масоперенос в зоні аерації з використанням сучасних технічних засобів.

100. Скворцов Д.В. Возможно ли захоронение долгоживущих радиоактивных отходов в шахтах Украины? / Ин-т геохимии навколишнього середовища НАН України та МНС України. — Київ: Геопринт, 2003. — Ум. друк, арк 6,85. — 300 прим.

Розглянуто можливість використання гірничовидобувних шахт України для екологічно безпечного захоронення радіоактивних відходів. Розглянуто деякі концептуальні аспекти захоронення довгоіснуючих відходів. Відзначено необхідність урахування ступеня техногенного навантаження і фактора часу в процесі аналізу придатності геологічного середовища до захоронення відходів. В результаті регіонального огляду родовищ України, які розробляються шахтним способом, зроблено висновок, що підземний простір більшості з них не придатний до захоронення довгоіснуючих радіоактивних відходів. В цілому негативну оцінку можливості безпечного захоронення довгоіснуючих радіоактивних відходів дано шахтним полям фанерозойських кам'яновугільних та соляних, а також докембрійських залізорудних родовищ України. Шахтні поля низки родовищ урану в більшій мірі задовольняють регіональним геоекологічним критеріям захоронення довгоіснуючих відходів. Проте лише одне шахтне поле уявляється досить перспективним для створення могильника довгоіснуючих відходів за всією сукупністю критеріїв.

Для фахівців у галузях поводження з радіоактивними відходами та екологічної геології.

101. Федорцов І.М. Нев'януча краса самоцвітів ; Ін-т геології і геохімії горючих копалин НАН України. — Львів: Прес-експрес-Львів, 2004. — 48 с. — 1000 прим. — ISBN 966-8360-00-1.

Праця розрахована на широке коло читачів, які захоплюються красою самоцвітів та художніми виробами з них.

102. Шестопалов В.М., Негода Г.М., Овчиннікова Н.Б. та ін. Классификация минеральных вод Украины / Ин-т геологічних наук НАН України. — Київ: Макком, 2003. — Ум. друк. арк. 5,4. — 100 прим. — ISBN 966-8548-01-9.

Вперше розроблена класифікація мінеральних вод України встановлює єдиний підхід до вивчення і оцінки джерел мінеральних вод як природних лікувальних ресурсів.

103. Шнюков Є.Ф., Зиборов А.П. Минеральные богатства Черного моря / Відділення морської геології та осадового рудоутворення ННПМ НАН України. — Київ: Карбон-Лтд. — 2004. — Ум. друк. арк. 33,13. — 300 прим. — ISBN 966-02-3058-3.

У книзі розглянуто геологічні проблеми Азово-Чорноморського басейну. Описано історію вивчення та освоєння Чорного та Азовського морів, їх геолого-географічні особливості, а також мінеральні ресурси та, можливі шляхи їх освоєння. В основі роботи величезний фактичний матеріал, зібраний авторами за останні роки. Враховано нові публікації.

Книга розрахована на спеціалістів, що займаються проблемами вивчення Чорного моря.

104. Шнюков Е.Ф., Старостенко В.И., Иванников О.В. и др. Геология зоны трассы оптико-волоконной связи Севастополь — о. Змеиный — Затока / Ин-т геологических наук НАН Украины. — Київ: Карбон-Лтд, 2004. — Ум. друк. арк. 8,34. — 300 прим. — ISBN 966-02-3249-7.

Наведено нові дані комплексних геологічних, геофізичних, гідроло-геохімічних та океанологічних досліджень в районі трас ліній зв'язку, що проєктуються в північно-західній часті шельфу Чорного моря й о. Зміїного. Деталізовано особливості геологічної будови і стратиграфії осадового чохла морського дна вздовж траси, вивчено речовинний склад верхньочетвертинних відкладів. Дано рекомендації щодо можливості прокладки ліній кабельного зв'язку Севастополь — острів Зміїний — Затока і району Салонікської затоки Егейського моря.

105. Шовкопляс В.М., Шнюков Є.Ф. Геология зоны трассы оптико-волоконной связи Севастополь — о. Змеиный / Ин-т геологических наук НАН Украины. — Київ: Ін-т геологічних наук НАН України, 2004. — Ум. друк. арк. 10. — 1500 екз. — ISBN 966-02-3249-7.

Вивчено рельєф шельфа Чорного моря. Деталізовані особливості геологічної будови, стратиграфії осадових порід південно-західної частини Чорного моря та о. Зміїний.

106. Adamek I., Adomova M., Andreeva-Grigorovich A., Olshtynska O. The Karpatian. A Lower Miocene Stage of «Central Paratethys» / Ін-т геологічних наук НАН України. — Brno (Czech Republic): Masaryk University, 2003. — Ум. друк. арк. 15. — 300 прим. — ISBN 80-210-3269-9.

Проведена ревізія і переопис стратотипу, голостратотипу, фацій страготипу і інших розривів карпатського ярусу Центрального Паратетису на всій території поширення. Проведено комплексне вивчення: літостратиграфічне, тектонічне, палеогеографічне, екстатичні виміри та ін., а також вивчені всі групи викопної фауни і флори. Приведена його кореляція з Міжнародної стратиграфічної шкали.

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

107. Верстюк В. Ф., Бойко В. М., Верес М. Д. Залучення громадян до участі в місцевому самоврядуванні: Робочий зошит / Ін-т європейських досліджень НАН України. — Чернігів: ПП Івченко О. І., 2004. — 89 с. — 100 прим.

До робочого зошита увійшли матеріали, підготовлені для проведення семінарів стосовно залучення до участі в місцевому самоврядуванні. Він містить анотації виступів, інформацію про викладачів, питання та тести для самоконтролю знань, а також деякі визначення та схеми функціонування системи місцевого самоврядування в Україні.

Видання призначене для посадових осіб місцевого самоврядування, а також всіх, хто цікавиться проблемами становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні.

ЕКОЛОГІЯ

108. Білявський Г.О., Бутченко Л.І. Основи екології: теорія та практикум: навч. посіб / Ін-т колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського НАН України. — Київ: Лібра, 2004. — 368 с. (Ум. друк. арк. 29,9). — 2000 прим. — ISBN 966-7035-42-5.

У першій — теоретичній частині викладено основні положення, поняття й завдання сучасної екології, розглянуто основні сучасні концептуальні підходи до проблеми гармонійного розвитку суспільства, висвітлено специфіку екологічно збалансованого розвитку України. Акцентовано увагу на екологічних аспектах і взаємозв'язках біосфери, техносфери, агросфери і ноосфери, стисло викладено еколого-економічні основи природокористування. У другій (практикум) наведена інформація про особливості екологічних методів досліджень, описано понад 60 завдань для практичних занять із визначення екологічного стану повітря, водних об'єктів, ґрунтів, рослин, тварин, мікроорганізмів, визначення загальної якості довкілля. Наведено приклади розрахунків економічних збитків від забруднення довкілля. У третій частині — додатках, наведена найновіша інформація щодо екологічних завдань і міжнародної стратегії людства у ХХІ ст., законодавчо-нормативні документи та інформація про сучасний екологічний стан України.

Посібник розраховано на студентів усіх вишів України, де вивчається екологія. Він стане в пригоді спеціалістам-екологам, працівникам природоохоронних установ, представникам «зелених» організацій, учням старших класів, які вивчають екологію.

109. Білявський Г.О., Фурдуй Р.С., Костіков І.Ю. Основи екології: Підручник ; Ін-т колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського НАН України. — Київ: Либідь, 2004. — 408 с. (Ум. друк. арк. 23,12). — ISBN 966-06-0289-8.

Підручник підготовлено з урахуванням положень Концепції екологічної освіти України й вимог та рекомендацій Всесвітньої стратегії екологічно-збалансованого розвитку людства в ХХІ ст. Сутність, структура й роль сучасної екології розглядаються з позиції її бачення як нової філософії життя, нової комплексної науки про виживання людства на планеті Земля, головним завданням якої є пізнання законів розвитку й функціонування біосфери як цілісної системи під впливом природних та антропогенних факторів.

Для студентів вищих навчальних закладів.

110. Гавриленко Ю.М., Ермаков В.М., Кренида Ю.Ф. та ін. Техногенные последствия закрытия угольных шахт Украины / Український державний науково-дослідний і проектно-конструкторський ін-т гірничої геології, геомеханіки і маркшейдерської справи НАН України, ДонНТУ МОН України, Міністерство екології та охорони навколишнього природного

середовища України. — Донецьк: Норд Прес, 2004. — Ум. друк. арк. 21,75. — 300 прим. — ISBN 966-8085-53-1.

В монографії узагальнено результати досліджень, пов'язаних з вирішенням технічних проблем при ліквідації вугільних шахт, забезпеченням охорони довкілля, безпеки сусідніх діючих шахт, нормального функціонування шахтарських міст та селищ після закриття шахт. Розглянуто питання порушення земної поверхні над закритими шахтами, екогідробезпеки, захисту територій від виділення шахтних газів. Особливу увагу приділено проблемі ліквідації стволів шахт та впливу породних отвалів вугільних шахт на навколишнє природне середовище. Розглянуто стан як окремих будівель та споруд, так і цілих міст і селищ в районах ліквідації шахт. Заключна частина монографії присвячена моніторингу територій шахт, що закриваються. Усі розглянуті в монографії питання аргументуються великим обсягом фактичних даних.

111. Гладкий А.В., Скопецький В.В. Математичні моделі процесів забруднення навколишнього середовища: навч. посіб. ; Ін-т кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України. — Київ: Політехніка НТТУ «КП», 2004. — Ум. друк. арк. 5,58. — 1000 прим.

У посібнику викладено питання математичного моделювання процесів розповсюдження забруднення в повітряному просторі та підземних водах. Наведено принципи та методику побудови математичних моделей широкого класу процесів геофільтрації та перенесення забруднення. Подано математичні моделі з розпо-діленими параметрами, які покладено в основу розроблення методів числового дослідження екологічних процесів.

112. Гладкий А.В., Скопецький В.В. Методи числового моделювання екологічних процесів: навч. посіб. / Ін-т кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України. — Київ: Політехніка, 2004. — Ум. друк, арк. 8,83. — 1000 прим. — ISBN 966-622-177-2.

У посібнику викладено питання, пов'язані з розробкою числових методів математичного моделювання динамічних і стаціонарних процесів перенесення забруднення в екосистемах. Описано методику побудови математичних моделей та ефективних числових методів дослідження процесів міграції забруднення в повітряному просторі, поверхневих і підземних водах.

113. Гребенкин С.С., Иванов И.Ф., Перепелица В.Г. Эколого-технические проблемы безопасности отработки угольных месторождений / Ин-т геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України. — Донецьк: ДонУГІ, 2004. — Усл. печ. листов 14,99. — 300 экз. — ISBN 966-7559-88-2.

Приведены основные проблемные вопросы влияния горного производства на экологическую безопасность промышленных районов и технологические

способы борьбы с высокой температурой в подземных выработках глубоких шахт, зокрема с проявлениями высокой температуры при подземных пожарах.

114. Давидова О.Е., Вещицкий В.А., Мальцева Н.М. и др. Новые элементы биорегуляции для устойчивого развития в агроэкосистемах / Научно-инженерный центр «АКСО» ИБОНХ НАН Украины. — Киев: Наук, думка, 2004. — Ум. друк. арк. 22. — 500 прим. — ISBN 966-00-0149-5.

Узагальнено результати фундаментальних досліджень і дослідно-виробничих випробувань ефективності нових агрохімікатів — добрива на основі амонійно-карбонатних сполук і синтетичних регуляторів росту рослин — похідних N-оксидів піридину в сільськогосподарському виробництві та лісорозведенні. Подано наукові і прикладні аспекти їхнього впливу на культурні рослини і ґрунтові мікроорганізми, процеси біологічної азотфіксації, нітрифікації, фотосинтезу, коренеутворення, потенційну родючість ґрунтів. Обґрунтовано еколого-економічні аспекти ефективності і перспективи використання нових агрохімікатів в агроекосистемах.

Для науковців і фахівців біологічного, агрохімічного і хімічного профілю, фахівців вишівської і галузевої науки, викладачів, аспірантів, студентів вишів.

115. Ібатуллін І.І., Вещицкий В.А., Отченашко В.В. Використання селену в рослинництві та тваринництві / Національний аграрний університет Научно-инженерный центр «АКСО» ИБОНХ НАН Украины. — Киев: Фенікс, 2004. — Ум. друк. арк. 12,09. — 300 прим. — ISBN 966-651-137-1.

Викладено сучасні наукові аспекти щодо біологічної ролі селену, циркуляції його у доквіллі, застосування селеновмісних сполук у рослинництві, тваринництві та продуктах харчування. Описано та проаналізовано заходи з коригування дефіциту селену у ґрунтах, рослинах, організмі людини і тварин.

Для наукових співробітників, аспірантів, студентів, працівників агропромислового виробництва.

116. Ключин А.А., Миронова Л.П., Будашкин Ю.И. и др. Карадаг. История, геология, ботаника, зоология: сб. науч. тр., посвященный 90-летию Карадагской научной станции им. Т.И. Вяземского и 25-летию Карадагского природного заповедника НАН Украины. Кн. 1 / под ред. А.Л. Морозовой, В.Ф. Гнубкина, Карадагский природный заповедник НАН Украины. — Симферополь: СОНАТ, 2004. — Усл. печ. л. 37,4. — 320 экз. — ISBN 966-8111-28-1.

У збірнику вміщено ювілейні статті, присвячені 90-річчю Карадазької наукової станції ім. Т.І. Вяземського та 25-річчю Карадазького природного заповідника. Представлено архівні матеріали з історії Карадазької наукової станції, статті, присвячені директорам станції, бібліотеці та ін., огляди з геології, геоморфології, археології південно-східного Криму. Ботанічні дослідження відображають підсумки багаторічного вивчення грибів, вищих судинних рослин,

результати моніторингу' рідкісних та зникаючих видів рослин, які знаходяться під охороною в Карадазькому природному заповіднику. Зоологічні дослідження відображають результати багаторічного вивчення ентомофауни (лускокрилих) східного Криму та інших безхребетних та рідкісних видів птахів з території заповідника. Окремі статті присвячені вивченню плазунів Криму.

Збірник розрахований на фахівців з охорони природи і заповідної справи, геологів, географів, археологів, ботаніків, зоологів, викладачів та студентів.

117. Ллойд Э., Лупп М., Элион Д. и др. Методика идентификации, оценки и приоритезации источников загрязнения водных объектов («горячих точек») в бассейне реки Днепр / Укр. науково-дослідний гідрометеорологічний ін-т Міністерства охорони навколишнього природного середовища України та НАН України, Ін-т гідробіології НАН України. — Київ: ПолиграфКонсалтинг, 2004. — Ум. друк. арк. 6,75. — 300 прим. — ISBN 966-8440-29-3.

Документ є остаточним варіантом методики відбору, оцінки та пріоритизації «горячих точок» в басейні ріки Дніпро. Він є першим кроком до розробки національних нормативних документів з оцінки та ідентифікації джерел забруднення водних об'єктів у країнах басейну Дніпра на єдиній методологічній основі та з урахуванням Рамкової директиви ЄС.

118. Осадчий В.І., Самойленко В.М., Набиванець Ю.Б. Информационный менеджмент экологического оздоровления международного бассейна Днепра / Укр. науково-дослідний гідрометеорологічний ін-т Міністерства охорони навколишнього природного середовища України та НАН України. — Київ: Ніка-Центр, 2004. — Ум. друк. арк. 6,3. — 500 прим. — ISBN 966-521-314-8.

Викладені наукові і прикладні результати діяльності Міждержавного дніпровського центру інформаційного менеджменту, створеного у рамках програми ПРООН-ГЕФ екологічного оздоровлення міжнародного басейну Дніпра. Наведено загальну концепцію менеджменту з урахуванням міжнародного досвіду управління річковими басейнами і сучасних технологій. Виявлені першопричини погіршення екологічного стану дніпровського басейну, зокрема транскордонні. Проаналізовано особливості екологічного інформаційного менеджменту на міждержавному і національному рівнях.

119. Писаренко В.Г., Чайковский О.И., Писаренко Ю.В. Проблемы рекультивации шахтных отвалов для улучшения экологии / Ін-т кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України. — Киев: Леонардо, 2004. — Усл. печ. л. 8,14. — 100 экз.

Разработана Концепция программы рекультивации территорий угледобывающих предприятий (отвалов пород): восстановление растений, кустарников и деревьев в целях улучшения экологического состояния. Описано современное

состояние вопроса в Украине и в мире с рекультивацией шахтных отвалов, формулируются основные проблемы, препятствующие положительному решению проблемы природоохранных задач. Излагаются перспективные пути решения с учетом отечественного и мирового опыта включения природоохранных мероприятий в число приоритетных задач природопользования. Приведены методические рекомендации относительно технологий рекультивации неиспользуемых территорий угледобывающих предприятий и отвалов пород, включая восстановление растений, кустарников и деревьев. Описаны перспективные методики приготовления оптимальных методов коррекции почв шахтных отвалов.

120. Проблеми, методи та засоби досліджень Світового океану: зб. наук. пр. / голов. ред. А.І. Гончар, Науково-технічний центр панорамних акустичних систем НАН України. — Запоріжжя, 2004. — Ум. друк. арк. 50.

Опубліковано результати фундаментальних та прикладних досліджень і створення нових зразків гідроакустичних засобів обстеження акваторій, пошуку і виявлення затонулих об'єктів, досліджень рельєфу дна, розвідки сировинних ресурсів Світового океану; досліджень та створення інформаційних технічних засобів і комплексів контролю екологічного стану акваторій; залучення передового зарубіжного досвіду, апаратури і технологій для потреб розвитку народного господарства та охорони навколишнього середовища в Україні.

121. Романенко В.Д., Афанасьев С.О., Васенко А.Г. и др. Идентификация и оценка источников загрязнения «горячих точек» в бассейне Днепра на территории Украины / под ред. А.А. Галяпы ; Український науково-дослідний гідрометеорологічний ін-т Міністерства охорони навколишнього природного середовища України та НАН України. — Київ: ПоліграфКонсалтинг, 2004. — Усл. печ. л. 29,25. — 300 экз. — ISBN 966-8440-16-1.

Мета монографії — виявлення і аналіз основних джерел забруднення української частини басейну Дніпра від підприємств-забруднювачів, т. зв. «горячих точок». Для оцінки негативного впливу гарячих точок на навколишнє середовище уперше використано метод, який враховує сумарну ефективну масу забруднюючих речовин, що надходять зі стічними водами. Розрахунок ефективної маси забруднюючих речовин включає два параметри: масу скидання забруднюючої речовини і її токсичність, що розрахована відносно токсичності сульфату амонію.

122. Четверик М.С., Андрощук Е.В. Теория сдвижения массива горных пород и управление деформационными процессами при подземной выемке угля ; Ін-т геотехнічної механіки ім. М. С. Полякова НАН України. — Днепропетровск: Днепр-VAL, 2004. — Усл. печ. листов 9,5. — 300 экз. — ISBN 966-7616-67-3.

Изложена теория сдвижения земной поверхности и газоводонасыщенного подработанного массива при подземной выемке угля. Приведена зависимость между параметрами сдвижения, глубиной разработки и степенью литификации горных пород. Впервые определена скорость развития деформаций в горном массиве разной степени метаморфизма, которой разработана методика расчета продолжительности процесса сдвижения, учитывающая деформационные процессы в массиве. Изложена теория управления деформационными процессами в горном массиве ан основе соотношения скоростей перемещения очистного забоя и деформации растяжений, определяющих вид давления: обрушение или плавное опускание кровли.

123. Шапар А.Г., Ємець М.А., Кочач П.І. та ін. Стратегія і тактика сталого розвитку / Ін-т проблем природокористування та екології НАН України. — Дніпропетровськ: Моноліт, 2004. — Обл.-вид. арк. 23,95. — 200 прим. — ISBN 966-7830-78.

Наведена розгорнута характеристика принципів сталого розвитку та проблем, пов'язаних з їх реалізацією в техногенно навантажених регіонах. Запропонована структура соціо-екологічних показників, методологія оцінки природно-ресурсного потенціалу, принципи еколого-соціоекономічної оцінки господарського комплексу території та визначення резервів нарощення антропогенної діяльності. Розкриті особливості оцінки якості стану навколишнього середовища території. Розглянуті гуманітарні, юридичні та інноваційні аспекти переходу до сталого розвитку. Надані рекомендації по створенню системи екологічного моніторингу при виборі й реалізації стратегії сталого розвитку регіону. Розглянуті питання, присвячені моделюванню та прогнозуванню стану навколишнього середовища.

Для наукових, інженерно-технічних працівників, фахівців з проблем регіонального розвитку, управління природокористуванням, екології та екологічної безпеки, аспірантів та студентів.

124. Шевчук В.Я., Саталкін Ю.М., Білявський Г.О. та ін. Екологічне управління: підручник / Ін-т колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського НАН України. — Київ: Либідь, 2004. — 432 с. (Ум. друк. арк. 34,83). — ISBN 966-06-0315-0.

Висвітлено загальносистемні основи екологічного управління в контексті Всесвітньої стратегії збалансованого розвитку з пріоритетами гармонізації співіснування суспільства, держави і Природи на основі біотичного механізму регулювання навколишнього середовища. Розкрито основні системні складові екологічного управління: державні, корпоративні, місцеві, громадські і спеціальні цільові системи. Наведено сучасні теоретико-методологічні й нормативні основи, механізми екологічного управління, у тому числі міжнародні і європейські аспекти.

Для студентів екологічних спеціальностей вищих навчальних закладів, а також для системи підвищення кваліфікації і перепідготовки спеціалістів.

ЕКОНОМІКА

125. Актуальные проблемы управления ресурсами городского развития: Материалы междунар. науч.-практ. конф., г. Донецк, 20 ноября 2003 г. / отв. ред. В.К. Мамутов ; Ин-т экономико-правовых исследований НАН Украины. — Донецк: Юго-Восток, ЛТД, 2004. Усл. печ. л. 15,69. — 300 экз. — ISBN 966-8278-89-5.

Рассмотрены организационно-экономические и правовые проблемы управления местными ресурсами в процессе развития городов и территориальных структур, разграничения прав собственности между органами территориального и городского самоуправления и государством. Определена возможность усовершенствования механизма управления коммунальной собственностью на депрессивных территориях. Даны предложения по развитию процесса управления городскими ресурсами.

Для научных работников, преподавателей и студентов высших учебных заведений, специалистов региональных и местных органов управления.

126. Амитан В.Н., Лукьянченко А.А., Денисов Ю.Д. и др. Городские системы промышленного региона (теория и практика развития) / Ин-т экономико-правовых исследований НАН Украины. — Донецк: Юго-Восток, ЛТД, 2004. — Усл. печ. л. 20,13. — 300 экз. — ISBN 966-8168-08-9.

Рассмотрены теоретические и практические проблемы комплексного развития городских систем. Освещены негативные явления проблемных территорий. Изложены методологические аспекты управления собственностью городских территориальных образований. Обосновано предложение о необходимости разработки концепции социально-экономического развития городских поселений в условиях становления рыночных отношений.

Для специалистов и руководителей региональных и местных органов управления, научных работников, преподавателей, студентов вузов.

127. Амоша О., Иванов Є., Прокопенко М. та ін. Теоретичні та прикладні аспекти функціонування промислового комплексу регіону / Ін-т економіки промисловості НАН України. — Донецьк: Вид-во Ін-ту економіки промисловості НАН України, 2004. — Ум. друк. арк. 26,5. — 350 прим. — ISBN 966-02-3273-X.

Розглянуто основні напрями підвищення ефективності функціонування підприємств і виробничих комплексів регіону в умовах трансформації економіки: аналіз ефективності функціонування виробничо-економічних систем розвитку підприємств у сучасних умовах; особливості конкуренції і монополізму в змішаній економіці; шляхи активізації трудового потенціалу, формування середнього класу і підвищення його ролі в сучасному суспільстві; вибір раціональних методів господарювання в різних галузях виробництва в регіоні.

128. Бакаєв О.О., Карагодова О.О., Кутах Ю.О. Основи мікроекономіки / Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Київ: Вид-во Київськ. ун-ту економіки і технологій транспорту. — Обл. друк. арк. 13,70. — 1000 прим. — ISBN 966-7737-32-2.

У посібнику розглянуто основні питання, пов'язані з теоріями особистого споживання, виробництва, ринку, а також наведені моделі, що знайшли застосування в практиці прийняття рішень.

Призначений для студентів економічних спеціальностей вишів. Може бути корисним для наукових співробітників, яких цікавлять проблеми мікроекономіки.

129. Бакаєв О.О., Кравченко Т.Г., Мукмінова Т.А. Макро-економетричне моделювання / Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Київ: Транспорт України, 2004. — Обл.-вид. арк. 15,8. — 500 прим. — ISBN 966-7098-25-7.

Викладено розроблені на засадах системного підходу до сучасних проблем управління методологічні основи дослідження економіки України як складової, неоднозначної, динамічної системи, що функціонує за умов становлення ринкових відносин. Обґрунтовано систему показників, необхідних для моделювання економічного розвитку України, та формалізовано взаємозв'язки між ними. Запропоновано методику обчислення зростання/спаду виробництва за умов інфляції.

Для наукових працівників, аспірантів, які займаються проблемами розробки та впровадження макроеконометричних моделей прогнозування економічного розвитку.

130. Бєлєнький П.Ю., Люткевич В.Б. Інфраструктура ринку праці (глобалізаційні та регіональні аспекти) / Ін-т регіональних досліджень НАН України. — Львів: Вид-во Ін-ту регіональних досліджень НАН України, 2004. — 121 с. (Ум. друк. арк. 6,22). — 300 прим. — ISBN 966-02-3293-4.

Досліджено ринок праці України та його інфраструктура в умовах глобалізації та регіоналізації як провідних тенденцій економічного розвитку. Розглядається роль інфраструктури у розвитку ринку праці, сучасний стан та динаміка розвитку інфраструктури ринку праці, зокрема якісні та кількісні аспекти аналізу на рівні держави та регіону (на прикладі Карпатського регіону та Львівської області). За результатами аналізу запропоновані напрямки удосконалення розвитку інфраструктурних інституцій.

Розрахована на наукових працівників, спеціалістів, студентів, працівників органів державного управління, які досліджують проблеми розвитку ринку праці та відповідної інфраструктури або займаються їх практичним вирішенням.

131. Бєлєнький П.Ю., Шевченко-Марсель В.І., Другов О.О. Інфраструктура фінансового ринку в системі соціально-економічного розвитку

регіону / Ін-т регіональних досліджень НАН України. — Львів: Ін-т регіональних досліджень НАН України, 2004. — 121 с. (Ум. друк, арк. 5,04.). — 300 прим. — ISBN 966-02-3191-1.

Досліджуються питання фінансового ринку України та його інфраструктура (банківська система, страхова справа, кредитні спілки) в умовах глобалізації. Розглядається сучасний стан та ступінь залучення України у глобалізаційні процеси. За результатами аналізу інфраструктурних елементів фінансового ринку регіону запропоновані шляхи вдосконалення розвитку інфраструктурних інституцій.

Розрахована на наукових працівників, спеціалістів, студентів, які займаються проблематикою інфраструктури фінансового ринку.

132. Бревнов А.А. Организация частного предприятия в Украине / Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Харьков: Одиссей, 2004. — 672 с. (Усл. печ. л. 38,1). — 2000 экз. — ISBN 966-633-314-7.

На основе отечественного, зарубежного и личного опыта автора изложена комплексная система создания частного предприятия.

133. Бревнов А. А. Основы экономической теории / Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Харьков: Одиссей, 2004. — 512 с. (Усл. печ. л. 24,38). — 2000 экз. — ISBN 966-633-309-0.

Учебное пособие в виде курса лекций по основам экономической теории содержит характеристику сущности понятий труд, товар, деньги, собственность, производство, предпринимательство, конкуренция, прибыль и их взаимодействие в экономике предприятия, отрасли, региона, страны и мира.

134. Бридун С.В. Моделивання страхового механізму компенсації еколого-економічних збитків / Ін-т економічного прогнозування НАН України. — Харьков: Форт, 2004. — 256 с. — 350 прим. — ISBN 966-8599-03-9.

Проаналізовано дієвість та ефективність чинного в Україні еколого-економічного механізму, що дає змогу запропонувати підходи до компенсації еколого-економічних збитків. Охарактеризовано основні тенденції розвитку страхового ринку України у 1998—2002 рр. Досліджено економіко-математичні моделі, призначені для обґрунтування вибору страхового методу компенсації збитків. На підставі міжгалузевого балансу кількісно визначено негативний вплив еколого-економічних збитків на ВВП, проміжне та кінцеве споживання. Доведено, що застосування страхового механізму їх компенсації дає змогу зменшити навантаження на бюджет та збільшити додану вартість у фінансовій галузі, а відтак і ВВП. Запропоновано новий метод розрахунку матриці повних витрат. Розроблено власний підхід до застосування складових системи екологічного страхування, а саме: при визначенні тарифних ставок, страхової суми та виборі пріоритетних об'єктів.

Для науковців, працівників державних і комерційних структур, спеціалістів із страхової справи, а також викладачів, студентів та аспірантів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

135. Бубенко П.Т., Пономаренко В.С., Дуленко А.Л. та ін. Стратегія соціально-економічного розвитку Харківської області на період до 2011 року / Північно-Східний науковий центр НАН України і МОН України. — Харків: ВД «ІНЖЕК», 2004. — Ум. друк. арк. 28,0. — 1200 прим. — ISBN 966-8515-33-1.

У роботі на основі теоретичних досліджень пропонується новий підхід до розробки стратегії соціально-економічного розвитку регіонів. На прикладі Харківської обл. теоретичні розробки втілені у конкретні практичні заходи. Запропонована у роботі стратегія соціально-економічного розвитку Харківської області на період до 2011 р. затверджена на сесії обласної ради й прийнята до виконання.

Книга призначена для вчених та практиків, що займаються питаннями планування соціально-економічного розвитку регіонів. Вона буде цікавою і корисною викладачам, аспірантам і студентам вищих навчальних закладів, а також широким верствам населення.

136. Бубенко П.Т., Пономаренко В.С., Дуленко А.Л. та ін. Рівень і якість життя населення / Північно-Східний науковий центр НАН України і МОН України. — Харків: ІНЖЕК, 2004. — Ум. друк.арк. 16,8. — 1000 прим. — ISBN 966-8515-55-2.

У роботі аналізується існуюча міжнародна та вітчизняна теорія і практика оцінки рівня і якості життя населення. Пропонується новий підхід до вирішення цієї проблеми, який дозволяє розмежувати поняття «рівень» і «якість» життя населення і забезпечує інтегральну її оцінку. Теоретичні положення, викладені у книзі, супроводжуються практичними розрахунками.

Книга призначена для вчених і практиків, які займаються питаннями оцінки та планування рівня і якості життя населення на різних рівнях державного управління.

137. Булеєв І.П., Прокопенко М.Д., Мельникова М.В. та ін. Стратегія підвищення ефективності функціонування виробництва / Ін-т економіки промисловості НАН України. — Донецьк: Ін-т економіки промисловості НАН України, 2004. — Ум. друк. арк. 17,4. — 350 прим. — ISBN 966-02-3329-9.

Розглянуто основні напрями підвищення ефективності функціонування підприємств і виробничих комплексів регіону в умовах трансформації економіки: обґрунтування підходів до вибору ефективних методів господарювання, підвищення ефективності виробництва шляхом активізації трудового потенціалу, формування і реалізація економічної міжгалузевої системи у регіоні, організація і розвиток транспортного обслуговування виробничого комплексу та підприємств

агропромислового сектору економіки стратегії розвитку вугледобувних підприємств, формування організаційно-економічної моделі інтегрованої регіону.

138. Вайсман В.А., Захарченко В.И., Молина Е.В. Современная региональная экономика / Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одеса: ИПРЭИ НАН України, 2004. — 160 с. (Усл. печ. л. 9,07). — 300 экз. — ISBN 966-8385-02-3.

Рассмотрены методологические проблемы планирования и управления экономикой региона в условиях инновационной модели развития экономики страны. Обосновывается воспроизводственный подход, опирающийся на синтез эволюционного и системного взглядов трансформации структуры экономики региона, стратегии устойчивого развития Одесской области.

139. Вінарік Л.С. Інформатизація в аспекті соціальної трансформації суспільства / Ін-т економіки промисловості НАН України. — Донецьк: Ін-т економіки промисловості НАН України, 2004. — Ум. друк. арк. 17,0. — 350 прим. — ISBN 966-02-3361-2.

Розглянуто процес трансформації життя суспільства на основі все повнішого використання електронних інформаційних ресурсів, що призводить до якісно нових параметрів і характеристик у всіх суспільно значимих видах діяльності.

140. Власенко Н.С., Курило І.О., Лібанова Е.М. і ін. Перший всеукраїнський перепис населення: історичні, методологічні, соціальні, економічні, етнічні аспекти / Ін-т демографії та соціальних досліджень НАН України. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 32,55. — 1000 прим. — ISBN 966-7773-75-2.

Ця публікація є науковим виданням, підготовленим за результатами першого Всеукраїнського перепису населення (2001) спільними зусиллями колективу науковців Інституту та фахівців Державного комітету статистики України. Викладено теоретико-методологічні та методичні питання проведення перепису населення, обробки та аналізу його результатів, а також розробки на їх базі концептуальних засад державної демографічної політики.

Розрахована на фахівців у галузі демографії, демографічної статистики, соціальної і економічної політики органів державної влади, аспірантів, студентів з економічних та інших гуманітарних спеціальностей.

141. Габрель М.М. Просторова організація містобудівних систем / Ін-т регіональних досліджень НАН України. — Київ: ВД А.С.С., 2004. — 400 с. (Ум. друк. арк. 25,0). — ISBN 966-8613-00-7.

Монографія присвячена формуванню методологічних основ просторової організації та розвитку містобудівних систем у динамічних умовах України. Запропоновано й досліджено модель багатомірного містобудівного простору

ПРОГРЕС (ПРОсторової Гармонізації РЕгіональних Систем), яка включає п'ять вимірів: людський, функціональний, умов, геометричний і часовий. Встановлено параметри просторового потенціалу і соціально-еколого-економічної ефективності його використання. Виходячи з рівня використання просторового потенціалу території, розроблено модель гармонійної містобудівної системи.

Розрахована передусім на містобудівників, економістів, соціологів, географів та екологів. Але буде цікавою й широкому колу читачів.

142. Гальчинський А.С., Геєць В.М. та ін. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004—2015 роки) «Шляхом європейської інтеграції» / Ін-т економічного прогнозування НАН України. — Київ: ІВЦ Держкомстату України, 2004.-416 с.-Тираж 2000 прим. — ISBN 966-7773-68-X.

Підготовлено відповідно до розпоряджень Президента України № 372/2001-рп від 21.12.2001 та № 385/2002-рп від 01.11.2002. Основні прогнози макроекономічні показники розвитку України розглянуто на розширеному засіданні Кабінету Міністрів України та Президії Національної академії наук України 12 березня 2004 року. Над підготовкою тексту працювали фахівці під науковим керівництвом Радника Президента України — директора Національного інституту стратегічних досліджень, д-ра екон. наук, проф. А.С. Гальчинського та директора Інституту економічного прогнозування НАН України, акад. НАН України В.М. Геєця. Базовими інституціями у підготовці Стратегії були Національний інститут стратегічних досліджень, Інститут економічного прогнозування НАН України та Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції України. При підготовці Стратегії використовувалися аналітично-прогнозні матеріали міністерств і відомств України, Національного банку України, обласних державних адміністрацій, міжнародних організацій та фахівців.

143. Голєв М.К., Павлов В.І. Корпоративне управління: діяльність підприємств на фондовому ринку (регіональний аспект) / Ін-т регіональних досліджень НАН України. — Луцьк: Надстир'я, 2004. — 216 с. (Ум. друк. арк. 10,4). — 300 прим. — ISBN 966-517-433-9.

У монографії розглянуто теоретичні та методичні основи діяльності підприємств на фондовому ринку. Дано оцінку стану корпоративного управління на підприємствах регіону. Визначено напрямки підвищення ефективності їх фондової діяльності на регіональному рівні.

Робота розрахована на наукових працівників, викладачів вищих навчальних закладів, керівників і спеціалістів органів державного та регіонального управління, широке коло читачів.

144. Гомольська В.В., Затхей А.Р. Принципи формування і механізми реалізації інвестиційної політики приватизованих підприємств / Ін-т регіо-

нальних досліджень НАН України. — Львів: Ін-т регіональних досліджень НАН України, 2004. — 60 с. (Ум. друк. арк. 3,42). — 150 прим. — ISBN 966-02-3235-7.

Визначені основні принципи формування та механізми реалізації інвестиційної політики підприємства. Визначено поняття інвестиційної політики як елементу фінансової політики підприємства, його фінансової стратегії. Значна увага приділена визначенню етапів формування та реалізації інвестиційної стратегії підприємства. Подані рекомендації щодо вдосконалення застосування прискореної амортизації з метою забезпечення інвестиційного розвитку підприємства.

Результати дослідження можуть бути використані працівниками наукових установ, аспірантами та студентами вишів, менеджерами підприємств, що займаються питаннями фінансової та інвестиційної політики підприємств.

145. Гулич О.І. Рекреаційний потенціал Українських Карпат та сучасний стан його освоєння / Ін-т регіональних досліджень НАН України. — Львів: Ін-т регіональних досліджень НАН України, 2004. — 63 с. (Ум. друк. арк. 3,19). — 100 прим. — ISBN 966-02-3465-1.

Наведена характеристика рекреаційного потенціалу Українських Карпат (бальнеологічних, лісових, водних, спелеоресурсів, природних заповідних територій, історико-культурних ресурсів) та стан його освоєння. Розвиток бальнео-та кліматолікування, різноманітних видів туризму (гірськолижного, пішохідного, екологічного, водного, велосипедного, кінного, спелеотуризму, сільського зеленого) дано у контексті розвитку курортів, туристичних центрів і місцевостей регіону. На основі зроблених узагальнень запропоновані перспективні напрями і проекти освоєння незадіяних резервів рекреаційного потенціалу Українських Карпат.

Розрахована на науковців, фахівців з рекреалогії та туризму, практиків-курортологів і туризмознавців, організаторів відпочинку в Карпатах.

146. Давимука С.А., Козоріз М.А., Смовженко Т.С. та ін. Принципи формування і механізми реалізації фінансової політики приватизованих підприємств / Ін-т регіональних досліджень НАН України. — Львів, 2004. — 357 с. (Ум. друк. арк. 21). — 300 прим. — ISBN 966-7330-81-8.

Висвітлені теоретико-методологічні та практичні аспекти проблеми підвищення ефективності функціонування приватизованих об'єктів на основі удосконалення механізмів фінансового управління. Основна увага приділена узагальненню вітчизняного досвіду та обґрунтуванню перспективних напрямів забезпечення ефективного розвитку приватизованих об'єктів.

Розрахована на широке коло фахівців з проблем управління підприємствами з недержавними формами власності, механізмів реалізації їх фінансової політики і стратегії розвитку. Монографія може бути використана студентами та аспірантами при вивченні процесів та результатів приватизації та обґрунтуванні напрямів підвищення ефективності господарювання приватизованих об'єктів.

147. Долішній М.І., Злупко С.М., Вовканич С.Й. та ін. Регіональна політика та механізми її реалізації / Ін-т регіональних досліджень НАН України. — Київ: Наук, думка, 2003. — Ум. друк. арк. 31,5. — 500 прим. — ISBN 966-00-0079-0. — (Проект «Наукова книга»).

Висвітлено механізм реалізації регіональної політики, який охоплює широкий спектр процесів регіонального розвитку і зорієнтований на активну державну регіональну політику щодо зміцнення економічного потенціалу регіонів, забезпечення фінансово-економічної самостійності регіональних та локальних територіальних систем. Аналізуються сучасні проблеми територіального управління та місцевого самоврядування у західних регіонах України, запропоновані напрями та інструментарій їхнього вирішення.

Для вчених-економістів, викладачів і студентів, спеціалістів з питань регіональної економіки.

148. Економіка промисловості / відп. ред. Іванов М.І. ; Ін-т економіки промисловості НАН України. — Донецьк: Ін-т економіки промисловості НАН України, 2004. — Ум. друк. арк. 25,0. — 350 прим. — ISBN 966-02-2926-7(серія) — ISBN 966-02-3276-4.

Розглянуто питання формування нової структури промислових секторів і товарних ринків, становлення «нової економіки», використання інформаційних ресурсів, інноваційної активності, конкурентоспроможності продукції.

149. Зельдина Е.Р. Специальный режим хозяйствования: проблемы и пути их решения / Ин-т экономико-правовых исследований НАН Украины. — Донецк: Юго-Восток, ЛТД, 2004. — Усл. печ. л. 14,36. — 300 экз. — ISBN 966-8168-73-9.

Рассмотрены теоретические и практические проблемы специального режима хозяйствования. Обоснованы понятия и классификация специального режима хозяйствования как института хозяйственного права. Изложены правовые особенности хозяйствования в условиях ограничительного, поощрительно-ограничительного и поощрительного режимов хозяйствования. Освещены проблемы реализации и эффективности режимов специальных экономических зон и территорий приоритетного развития. Обоснованы предложения по совершенствованию законодательства Украины о специальном режиме хозяйствования.

Для научных, практических, управленческих работников, преподавателей, аспирантов и студентов юридических вузов и факультетов.

150. Злупко С. Українська економічна думка. Постаті і теорії / Ін-т регіональних досліджень НАН України. — Львів: Євросвіт, 2004. — 544 с. (Ум. друк. арк. 34). — ISBN 966-7343-60-X.

На основі багаторічних досліджень розвитку української економічної думки висвітлюються надбання визначних економістів, їхній внесок в українську і світову економічну науку, у природження людського економічного знання.

Для науковців, викладачів, студентів, магістрантів.

151. Камішанська М.О. Державна власність на сучасному етапі розвитку економіки України ; Ін-т економіки промисловості НАН України. — Донецьк: Вид-во Ін-ту економіки промисловості НАН України, 2004. — Ум. друк. арк. 9,0 — 350 прим. — ISBN 966-02-3083-4.

Розглянуто актуальні проблеми розвитку відносин державної власності. Висвітлюються теоретичні, методологічні та практичні аспекти функціонування такої форми власності в сучасній економіці України. Розроблено деякі напрями, що сприяють якісним перетворенням державної власності.

152. Клияненко Б.Т., Акмаев А.И., Чаленко А.Ю. Трансформация экономической системы Украины: проблемы и решения / Ин-т экономико-правовых исследований НАН Украины. — Донецк: ДГМИ, 2004. — Усл. печ. л. 10,9. — 300 экз. — ISBN 966-310-051-6.

Исследованы макроэкономические, институциональные, экономико-правовые и региональные проблемы трансформации экономической системы Украины. Рассмотрены тенденции глобализации в трансформационных процессах и возможные сценарии развития системы и внешнеэкономической деятельности на региональном уровне. Исследованы правовые аспекты развития трансформации среды и ее составляющей в переходном периоде — теневой экономике. Выделены пути трансформации внешнеэкономических связей региона. Дан историко-правовой анализ системных трансформаций через теневую деятельность хозяйствующих субъектов и внешнеэкономических отношений региона периода трансформации.

Для руководителей и специалистов местных органов управления, предприятий, научных работников, преподавателей и студентов вузов.

153. Коломієць І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства в процесі його інтернаціоналізації / Ін-т регіональних досліджень НАН України. — Львів: Ін-т регіональних досліджень НАН України, 2004. — 247 с. (Ум. друк. арк. 14,91). — 500 прим. — ISBN 966-02-3254-3.

Обґрунтовано концепцію управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства в процесі його інтернаціоналізації. Особливу увагу приділено формуванню соціально-економічних передумов динамічного розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства за рахунок проведення організаційно-структурних змін, удосконалення принципів та методів управління їх проведенням, активізації інвестиційної діяльності, удосконаленню організаційних форм міжнародної економічної інтеграції.

Для фахівців, що займаються питаннями зовнішньоекономічної діяльності, менеджерів та керівників підприємств, наукових працівників, аспірантів, студентів навчальних закладів.

154. Котлубай О.М. Економічні механізми розвитку торгівельного мореплавання в Україні / Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одеса: ПРРЕД НАН України, 2004, — 453 с. (Ум. друк. арк. 28,4). — 300 прим. — ISBN 966-02-3376-0.

Розглядаються основні питання економіки та організації торговельного мореплавання і сервісної діяльності на морському транспорті (за винятком кріюінгу). Досліджуються основні принципи міжнародної морської політики в сфері торговельного мореплавання. Розглядаються економіко-правові аспекти реєстрації суден. Розкриваються наслідки для національного торговельного мореплавання від вступу України до СОТ та приєднання до ГАТС. Обґрунтовуються шляхи подолання негативних явищ.

155. Крыжановский Р.А., Кононенко М.Р. Экономикоэкологическое прогнозирование. Маркетинговый подход / Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одесса: ХГЭУ, 2004. — 219 с. (Усл. печ. л. 10,6). — 300 экз. — ISBN 966-8043-10-3.

Книга является учебным пособием для вузов гуманитарно-экономического, экологического и морского профиля. С комплексных, системных позиций рассматриваются основы методологии экономико-экологического прогнозирования с учетом различных факторов, влияющих на морское природопользование и принятие морехозяйственных решений. Дана классификация и методы экономико-экологического прогнозирования в маркетинге. Рассмотрена система экономико-экологических показателей и конкретные примеры их прогнозирования для различных морских ресурсов.

156. Крючкова І.В. Структурні чинники розвитку економіки України / Ін-т економічного прогнозування НАН України. — Київ: Наук, думка, 2004. — 342 с. — 500 прим. — ISBN 966-00-0089-8.

Викладено результати дослідження трансформаційного етапу розвитку економіки України. Розглянуто теорії економічної динаміки та циклічності розвитку з акцентом на ролі структурних чинників трансформаційних перетворень та інституційних складових в забезпеченні підвищення конкурентоспроможності економіки. Особливу увагу приділено структурним зрушенням, що супроводжують процес трансформації постсоціалістичних економік у ринкові. Досліджено закономірності прояву загального закону структурування — закону золотого перетину в економічних процесах на макро-та мікрорівні. Досліджено особливості ринкових перетворень в Україні: розглянуто етапи, чинники та наслідки трансформації;

визначено роль цінової конкурентоспроможності в започаткуванні економічного зростання; проаналізовано структурні зміни в зовнішній торгівлі тощо. Окремий розділ присвячено аналізу та методології оцінки тіньового сегмента економіки України на всіх етапах обороту ВВП. За результатами досліджень зроблено висновки та рекомендації щодо підвищення ефективності економічної політики, а саме: щодо гармонізації макропропорцій, підвищення конкурентоспроможності підприємницького середовища та інвестиційної привабливості вітчизняної економіки.

Для фахівців з питань макроекономіки, в тому числі макромоделювання, вчених-економістів, викладачів та студентів економічних вишів.

157. Кузьменко Л.М. Управління функціонуванням і розвитком економіки регіону / Ін-т економіки промисловості НАН України. — Донецьк: Вид-во Ін-ту економіки промисловості НАН України, 2004. — Ум. друк. арк. 17,8. — 350 прим. — ISBN 966-02-3357-4.

Висвітлено проблеми управління розвитком регіонів у системі суспільно-економічних відносин. Досліджуються питання методологічного забезпечення управління регіоном, соціально-економічні умови, що сприяють розвитку економіки регіонів. Як складова частина регіональної політики розглядається регіональна промислова політика.

158. Лібанова Е.М., Палій О.М. Ринок праці та соціальний захист: навч. посіб. із соціальної політики / Ін-т демографії та соціальних досліджень НАН України. — Київ: Основи, 2004. — Ум. друк. арк. 24,36. — ISBN 966-500-104-3.

Описано широкий спектр питань соціальної політики від концепції людського розвитку, рівня життя населення та демографічних проблем до регулювання ринку праці, соціального страхування та соціальної допомоги. Викладено сутність багатьох демографічних та соціально-економічних категорій і понять, методи виміру і оцінки суспільно-економічних та демографічних явищ, зокрема тривалості життя, рівня життя населення, бідності, зайнятості та безробіття тощо. Висвітлено напрями і заходи державної політики та їхні наслідки в галузі регулювання демографічної ситуації, ринку праці, соціального страхування, зокрема пенсійного, і соціальної допомоги. Проаналізовано стан демографічного розвитку, добробуту населення, ринку праці та соціального захисту в Україні. Проілюстровано фактологічним матеріалом, статистичними даними, таблицями, графіками, схемами.

Для працівників державних органів, експертів, науковців, викладачів, аспірантів, студентів управлінських спеціальностей вищої школи.

159. Лукьянченко А.А. Трансформация градообслуживающей системы (теория и практика) / Ин-т экономико-правовых исследований НАН Украины. — Донецк: Юго-Восток, ЛТД, 2004. — Усл. печ. л. 13,83. — 300 экз. — ISBN 966-8168-48-8.

Рассмотрены проблемы рыночной трансформации градообслуживающей системы города. Освещены вопросы новых социально-экономических отношений, формирующихся в территориальной общине, наделенной правом на самоуправление в условиях рыночных отношений. Изложены методологические и правовые основы развития местного самоуправления, управления коммунальной собственностью, формирования городского бюджета. Обоснована необходимость разработки концепции жилищной политики.

Для специалистов и руководителей региональных и местных органов управления, научных работников, преподавателей, студентов вузов.

160. Макарова О.В. Державні соціальні програми: теоретичні аспекти, методика розробки та оцінки / Ін-т демографії та соціальних досліджень НАН України. — Київ: Ліра, 2004. — Ум. друк. арк. 19,1. — 500 прим. — ISBN 966-8251-73-3.

Монографія присвячена теоретико-методологічним і прикладним проблемам розробки, оцінки та впровадження державних соціальних програм. Досліджено об'єктивно-історичні, фінансово-економічні, демографічні, політичні чинники та передумови розробки і впровадження соціальних програм. Викладено уніфіковані методичні підходи та специфічні процедури розробки програм різної спрямованості, оцінки їх якості, ефективності, можливих результатів впровадження.

Розрахована на науковців, економістів, представників органів влади, спеціалістів у сфері соціальної політики, аспірантів, студентів.

161. Макроструктурна політика та ринкова трансформація: досвід Польщі та України / за ред. Я. Кліха, І. Крючкової та В. Сіденка ; Ін-т економічного прогнозування НАН України. — Київ: Заповіт, 2004. — 358 с. — 300 прим. — ISBN 966-7272-61-3.

Викладено результати спільного дослідницького проекту Українського центру економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова та Інституту стратегічних досліджень Фонду «Міжнародний центр розвитку демократії» (Краків, Польща) протягом 2002—2003 рр. Висвітлений комплекс теоретичних і практичних проблем макроструктурних чинників системної ринкової трансформації в постсоціалістичних країнах. На прикладі реформ в Україні та Польщі на фоні досвіду інших країн з перехідною економікою, виявлено ключові недоліки в трансформаційній економічній політиці та здійснюється пошук ефективних методів їх усунення. Розкрито відмінності між ринковими трансформаціями в Польщі та Україні, сформульовано рекомендації для економічної політики цих країн з метою досягнення кращого балансу між окремими макроструктурними факторами.

162. Мельник О.М. Логіка економічного розвитку / Ін-т світової економіки та міжнародних відносин НАН України. — Київ: КНЕУ, 2004. — Ум. друк. арк. 14,82. — 190 прим. — ISBN 966-574-593-X.

Подано теоретичні основи економічного прогресу суспільства та основні етапи, які пройшло суспільство на цьому шляху.

163. Мікула Н. Євро регіони: досвід та перспективи / Ін-т регіональних досліджень НАН України. — Львів: Ін-т регіональних досліджень НАН України, 2003. — 222 с. (Ум. друк. арк. 10,31). — 500 прим. — ISBN 966-02-2880-5.

На основі аналізу діяльності євро регіонів на внутрішніх та зовнішніх кордонах ЄС, кордонах країн Центрально-Східної і Північної Європи та України дається оцінка перспективам розвитку таких між територіальних утворень за участі у них областей України. Пропонуються методичні підходи щодо формування транскордонної статистики та оцінки ефективності функціонування євро регіонів.

Для наукових працівників, аспірантів, викладачів вишів, керівників державних органів влади та органів місцевого самоврядування, митниць, всіх, хто займається питаннями регіональної політики та транскордонного співробітництва.

164. Новицький В.Є. Економічні ресурси цивілізаційного розвитку: навчальний посібник / Ін-т світової економіки та міжнародних відносин НАН України. — Київ: НАУ, 2004. — Ум. друк. арк. 15,5. — 3000 прим. — ISBN 966-598-179-X.

У навчальному посібнику розглянуто основні закономірності та історичні особливості ресурсокористування в контексті цивілізаційного розвитку. Досліджуються соціально-економічні та етнокультурні аспекти процесів відтворення, що пов'язані з використанням матеріальних та інформаційних ресурсів. Аналізуються наслідки економічної глобалізації та вивчаються можливості оптимізації умов участі відкритої економіки в системі міжнародного поділу праці. Формулюються принципи побудови та функціонування економіки нового типу — інноваційної та інформаційної. Виникнення інноваційно-технологічної, інформаційної моделі розвитку, яке пов'язане з формування нової цивілізаційної системи, зумовлює інтерес до теми книги широких кіл науковців, аспірантів та студентів у сферах економіки, соціології та історії суспільного розвитку.

165. Ноджак Л.С. Демографічні чинники формування і використання трудового потенціалу за ринкових перетворень / Ін-т регіональних досліджень НАН України. — Львів: Ін-т регіональних досліджень НАН України, 2004. — 188 с. (Ум. друк. арк. 10,72). — 300 прим. — ISBN 966-02-3381-7.

Розглянуто теоретико-методологічні основи дослідження демографічних чинників розвитку трудового, насамперед інтелектуального, потенціалу на різних рівнях його функціонування. Проаналізовано взаємозв'язок демографічних і соціально-економічних факторів суспільного поступу, особливості сучасного деморозвитку в Україні та її регіонах, специфіку формування якісної визначеності людського потенціалу. Простежено тенденції розвитку системи освіти в країні та

Львівської області, виявлено характер міграційних установок серед викладацького складу та студентів випускних курсів ВЗО області.

Запропоновано підходи щодо вдосконалення соціально-економічного та організаційно-правового механізмів стабілізації зайнятості спеціалістів за умов ринкових перетворень.

166. Осауленко О.Г., Новікова О.Ф., Власенко Н.С. та ін. Інформаційне забезпечення державного та регіонального соціального управління. — Київ: Держкомстат України, 2004. — Ум. друк. арк. 41,0. — 350 прим. — ISBN 966-02-3278-1.

Надано концептуальні науково-методичні розробки з визначення стану і тенденцій соціально-економічної захищеності населення України на державному та регіональному рівнях. Розкрито проблеми та запропоновано напрями вдосконалення державного і регіонального соціального управління на основі якісного та своєчасного інформаційного забезпечення.

167. Осипов П.В. Интегральный производственный потенциал пищевой промышленности / Ин-т проблем рынка та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одеса: ИПРЭИ НАН Украины, 2004. — 289 с. (Усл. печ. л. 14,2). — 500 экз. — ISBN 966-02-3378-7.

Рассмотрены методологические вопросы построения статистически достоверных систем показателей для количественной характеристики сложных экономических структур. Исследована сущность, экономической содержание, принципы построения, структура и основные черты интегрального производственного потенциала, а также его составляющих: мощностного, ресурсно-производственного и экономического потенциалов. Изложены методические положения по определению организационного уровня ресурсно-производственного потенциала, по измерению и оценке состояния его использования и воспроизводства. Изучено состояние интегрального производственного потенциала и его составляющих в пищевой промышленности и в её отраслях.

168. Осташко Т.О. Ринкова трансформація аграрного сектора / Ін-т економічного прогнозування НАН України. — Київ: Фенікс, 2004. — 280 с. — 350 прим. — ISBN 966-651-165-7.

Комплексно розглянуто соціально-економічні трансформації аграрного сектора України, починаючи від визначення мети перетворень, закономірностей і особливостей трансформаційних процесів в Україні порівняно з іншими постсоціалістичними країнами, і закінчуючи аналізом переваг і ризиків наступних кроків ринкових реформ. Дослідження базується на даних соціально-економічного моніторингу структурної реформи в Україні і широко використовує досвід інших країн з перехідною економікою.

Для науковців, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей вищів, спеціалістів і керівників підприємств, установ і організацій АПК, а також всіх, хто цікавиться ходом аграрної реформи, її соціальними і економічними наслідками.

169. Павлов В.І., Корецький Ю.М. Інноваційний потенціал регіону: діагностика та реалізація / Ін-т регіональних досліджень НАН України. — Луцьк: Надстир'я, 2004. — 244 с. (Ум. друк. арк. 15). — 300 прим. — ISBN 966-517-438-X.

Розглядаються теоретичні, методичні та практичні аспекти формування та оцінки інноваційного потенціалу. Визначені особливості організації інноваційної діяльності на регіональному рівні. Запропоновані механізми вдосконалення інноваційних процесів у системі регіонального розвитку.

Робота розрахована на наукових працівників, викладачів вищих навчальних закладів, керівників і спеціалістів органів державного та регіонального управління, широке коло читачів.

170. Плотніков О.В. Фінансовий менеджмент у транснаціональних корпораціях: навч. посіб. / Ін-т світової економіки та міжнародних відносин НАН України. — Київ: Кондор, 2004. — Ум. друк. арк. 13,4. — 1000 прим. — ISBN 966-7982-18-1.

Розглянуто особливості фінансового менеджменту в транснаціональних корпораціях. Поєднуються загальні підходи до характеристик транснаціональних корпорацій у світовій економіці з основами фінансового менеджменту.

Для студентів економічних спеціальностей вищів, аспірантів, викладачів, усіх, хто цікавиться проблемами розвитку світової економіки.

171. Побурко Я. Основи організації регіональної статистики ; Ін-т регіональних досліджень НАН України. — Львів: Ін-т регіональних досліджень НАН України, 2004. — 196 с. (Ум. друк. арк. 9,8). — 300 прим. — ISBN 966-02-3248-9.

Описано теоретичні та методологічні основи статистичного оцінювання соціально-економічного розвитку регіону. Сформульовано головні концепції формування системи такого оцінювання. Запропоновано методологічний підхід до комплексного оцінювання соціально-економічного розвитку регіону, який проілюстровано реальними прикладами.

172. Прогнозирование ресурсно-экологических и экономических трансформаций (на примере Приморских регионов) / под ред. Б.В. Буркинскогo, В.Н. Степанова ; Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одеса: ИПРЭЭИ НАН України, 2004.-425 с. (Усл. печ. л. 17,7). — 300 экз. — ISBN 966-02-3269-1.

Монографія посвящена вопросам ситуативных и прогнозных оценок возрастающего антропогенного воздействия хозяйственной деятельности и трансформации природно-ресурсного потенциала, обострения ресурсноэкологических конфликтов, рассматриваемых для приморских регионов Украины и бассейна Черного и Азовского морей. В работе проанализированы и обобщены объективные предпосылки и ожидаемые в перспективе ресурсно-экологические трансформации и их возможные экономико-экологические последствия. Обсуждаются возможные стратегии и сценарии реагирования на прогнозируемые экономико-экологические изменения в контексте обеспечения экономической и экологической безопасности.

173. Рассадникова С.И. Современная инвестиционная политика: предпосылки экологизации / Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одесса: ИПРЭЭИ НАН Украины, 2004. — 208 с. (Усл. печ. л. 9,1). — 300 экз. — ISBN 966-02-3067-2.

Рассмотрены теоретико-методологические и практические аспекты учета экологического фактора в инвестиционной политике в условиях трансформации экономики. Разработаны концептуальные положения экологизации инвестиционной деятельности, модель учета экологического фактора в инвестиционных проектах, и ее особенности применительно к приморским регионам. Анализируется широкий спектр существующих реалий макроэкономических условий и предпосылок экологизации инвестиционной деятельности.

174. Реалізація цілей тисячоліття ООН в Україні: подолання бідності та підвищення життєвого рівня населення: зб. наук. пр. / за ред. В.М. Новікова ; Ін-т демографії та соціальних досліджень НАН України. — Київ: ОІЕ НАН України, 2004. — Ум. друк, арк. 8,14. — 300 прим. — ISBN 966-02-3445-7.

Збірник містить матеріали, в яких розглядаються проблеми реалізації соціальної політики відповідно до цілей розвитку тисячоліття ООН в Україні. Досліджені питання подолання бідності, впровадження соціальних стандартів, організації системи оплати праці, соціально-демографічні аспекти підвищення рівня життя населення. Проаналізовані процеси формування страхового ринку, розвитку і функціонування закладів освіти і соціального забезпечення.

Видання призначене для працівників органів державної влади і місцевого самоврядування, соціальної сфери, науковців, педагогічних працівників, слухачів, студентів, а також широке коло читачів, які цікавляться соціальною проблематикою.

175. Семів Л.К. Регіональна політика: людський вимір / Ін-т регіональних досліджень НАН України. — Львів: Ін-т регіональних досліджень НАН України, 2004. — 360 с. (Ум. друк. арк. 20). — 300 прим. — ISBN 966-02-3303-5.

Висвітлені сучасні теоретико-методологічні основи розвитку людських ресурсів в умовах трансформації соціально-економічного середовища України.

Розглянуто український та європейський виміри регіональної політики людських ресурсів. Висвітлено особливості здійснення регіональної політики людських ресурсів в умовах переходу до постіндустріального типу суспільства. Розвинуто концепцію інноваційної якості людських ресурсів та запропоновано методикою розрахунку індексу інноваційної якості людських ресурсів як новітнього інструменту побудови стратегій регіонального розвитку. Розглянуто ринкові механізми в системі регіонального ринку праці та регіонального ринку освітніх послуг.

Для економістів, соціологів, спеціалістів державного регіонального управління і місцевого самоврядування, в епіцентрі діяльності яких перебувають інтереси і потреби людини.

176. Соловьев В.П. Инновационная деятельность как системный процесс в конкурентной экономике (Синергетические эффекты инноваций) / Центр досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України. — Київ: Фенікс, 2004. — Ум. друк. арк. 29,4. — 1000 прим. — ISBN 966-651-133-9.

Розглянуто актуальні питання теорії і практики інноваційної діяльності як системного процесу в конкурентній економіці. Базовою ідеєю роботи є виявлення синергетичних ефектів, які спостерігаються в процесі економічного зростання.

177. Стратегія фінансової політики держави у перехідній економіці / за ред. І.О. Луїної ; Ін-т економічного прогнозування НАН України. — Київ, 2004. — 116 с. — 350 прим. — ISBN 966-02-1585-1.

У науковій доповіді досліджено фактори, що впливають на рівень державних видатків, обґрунтовано інституційні умови підвищення їх прозорості та ефективності в Україні. Проаналізовано роль фондового ринку як сфери залучення фінансових ресурсів в економіку України, структуру фінансування інвестицій в основний капітал, визначено стратегічні джерела фінансових ресурсів розвитку підприємств та умови їх залучення шляхом випуску та розміщення корпоративних цінних паперів. Узагальнено теоретичні засади та проаналізовано досвід регулювання міждержавного руху капіталів у країнах світу. Запропоновано шляхи підвищення ефективності регулювання потоків іноземного капіталу в Україні.

Доповідь буде корисною для працівників органів державної влади, науковців, економістів-практиків, студентів економічних вишів.

178. Тарасов В.А., Ткаченко А.Н., Алексеев А.А. и др. Коммунистическая партия Украины. Феномены Украины: Реформы 1991—2004 гг. / Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Київ: Віпол, 2004. — Обл. вид. арк. 25,0. — 2000 прим.

Дається загальний аналіз стану різних галузей промисловості, сільського господарства, розглядаються проблеми приватизації, економічної безпеки,

деградації моралі, демографічні процеси, проблеми корупції й організованої злочинності, а також дискусійні питання економічної теорії соціалізму. Приводяться графіки, що побудовані на основі даних офіційної статистики, які ілюструють динаміку деструктивних процесів в економіці і соціальній сфері України за роки реформ (1991—2004). Викладаються концепція національної програми відродження України і шляхи її реалізації.

179. Тимашова Л.А., Рамазанов С.К., Степаненко О.П. Технологія антикризового управління / Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Луганськ: Вид-во Східно-Українського Національного ун-ту ім. В. Даля, 2004. — Обл. вид. арк. 8,3. — 300 прим. — ISBN 966-590-489-2.

Монографію присвячено одній з найбільш актуальних проблем сучасної економіки — антикризовому управлінню підприємством. Розглядаються основні теоретичні і прикладні задачі антикризового управління, що полягають у запобіганні й виведенні підприємства з кризового стану, покращенні ефективності його діяльності. Визначено роль сучасних інформаційних технологій в антикризовому управлінні підприємством, обґрунтовано необхідність використання віртуальних технологій для антикризового управління підприємством.

180. Трансформаційні процеси та економічне зростання в Україні / за ред. В.М. Гейця ; Ін-т економічного прогнозування НАН України. — Харків: Форт, 2003. — 440 с. — 350 прим. — ISBN 966-7097-96-X.

У монографії вперше виконані теоретичні узагальнення щодо характеру моделі трансформації економіки України, проаналізовані причини формування переважно екзогенно залежної моделі розвитку, наведені негативні наслідки процесу екзогенізації. Вихідним положенням монографії є обґрунтування необхідності переходу до моделі економічного розвитку, що орієнтована на ефективний за існуючих економічних умов ступінь використання внутрішніх ресурсів. Окреслено зміст та переваги ендогенно орієнтованої моделі розвитку, запропоновано стратегічні напрямки переходу від існуючої моделі до переважно ендогенно орієнтованої у розрізі основних секторів економіки та видів економічної діяльності.

Для науковців, викладачів, аспірантів і студентів економічних вишів, фахівців у галузі економічного планування та прогнозування.

181. Формування галузевих ринків України: перехідний період / за ред. В.О. Точиліна ; Ін-т економічного прогнозування НАН України. — Київ: Фенікс, 2004. — 332 с.-Тираж 300 прим. — ISBN 966-651-147-9.

Висвітлено найважливіші проблеми розвитку галузевих ринків України: паливно-енергетичного, металургійного, аграрного, машинобудування, а також ринків послуг. Основна концепція книги — випереджаючий розвиток внутрішніх

ринків при збереженні та якісному вдосконаленні вітчизняного експорту. Робота є результатом досліджень, виконаних відділом секторальних прогнозів та кон'юнктури ринків Інституту економічного прогнозування НАН України (2000—2003).

Для науковців, працівників державного апарату управління, аспірантів та студентів економічних спеціальностей вищих учбових закладів.

182. Харичков С.К., Князева Е.А. Ситуационный анализ почтового рынка Украины / Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одеса: ИПРЭЭИ НАН України, 2004. — 140 с. (Усл. печ. л. 5,8). — 300 экз. — ISBN 966-02-3271-3.

В монографии рассматриваются современные аспекты и тенденции функционирования рынка услуг почтовой связи в мире и в Украине. Проведен ситуационный анализ состояния национального почтового рынка при помощи современных инструментов маркетинга. Осуществлено позиционирование универсальных и новых почтовых услуг, определены пути поддержания и увеличения доли рынка наиболее перспективных услуг. Предложены модели и стратегии дальнейшего развития почтового рынка Украины.

183. Шевчук Я. Механізми санації депресивних територіальних суспільних систем в контексті формування регіональної політики / Ін-т регіональних досліджень НАН України. — Львів, 2004. — 63 с. (Ум. друк. арк. 3,0). — 500 прим. — ISBN 966-02-3236-5.

Виявлена суть депресивних територіальних суспільних систем (ТСС). Розроблені підходи до їх класифікації. Запропоновані можливі механізми санації депресивних ТСС в залежності від їх генезису. Окреслені основні принципи реалізації санації депресивних ТСС в контексті формування регіональної політики України в найближчій перспективі.

Призначено для працівників державних центральних і регіональних органів управління, науково-дослідних і проектних інститутів, викладачів економічних і географічних дисциплін.

184. Щорічна науково-аналітична доповідь. Людський розвиток в Україні: 2003 рік / за ред. Е.М. Лібанової ; Ін-т демографії та соціальних досліджень НАН України. — Київ: Академпрес, 2004. — Ум. друк. арк. 16,86. — 300 прим. — ISBN 966-02-3151-2.

Ця праця є першою доповіддю з людського розвитку, підготовленою спільними зусиллями колективу науковців Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України і фахівців Державного комітету статистики України. У доповіді викладено теоретико-методичні питання дослідження людського розвитку, аналітичні розробки щодо його базових аспектів, питання реалізації принципів людського розвитку в державній соціально-економічній стратегії. Доповідь висвітлює як

міжнародний досвід вимірювання рівня людського розвитку, так і вітчизняний методичний доробок щодо оцінки людського розвитку у регіонах України. Основну увагу приділено аналізу трьох основних складових людського розвитку: рівню життя населення, освіті та стану здоров'я, що є базовими аспектами, покладеними в основу міжнародної методології дослідження людського розвитку.

Робота розрахована на фахівців у галузі соціальної економіки та політики, працівників державного управління, аспірантів та студентів економічних і гуманітарних спеціальностей.

185. Экономико-экологическое прогнозирование (методология, методы, приложения) / под ред. В.Н. Степанова ; Ин-т проблем рынка та економіко-екологічних досліджень НАН України. — Одесса: ИПРЭИ НАН Украины, 2004. — 510 с. (Ум. друк. арк. 23,7). — 300 экз. — ISBN 966-02-3268-3.

Основной целью появления на свет книги авторы считают предоставление возможностей решения проблемы формирования научных основ экономико-экологического прогнозирования (ЭЭП). В данной работе обсуждаются условия и предпосылки создания системы ЭЭП; рассматриваются теоретико-методологические основы и методические подходы к прогнозированию развития различных природно-техногенных ситуаций; проводится анализ их экономико-экологических последствий. Особое внимание в монографии уделяется прикладным аспектам реализации методологических и методических разработок, связанных с проблемами ЭЭП.

ЕНЕРГЕТИКА

186. Вареник С.О., Випанасенко С.І., Дзюбан В.С. та ін. Забезпечення безпеки та ефективності шахтних установок / Ін-т електродинаміки НАН України. — Дніпропетровськ: Вид-во Національного гірничого ун-ту, 2004. — Ум. друк. арк. 20,8. — 350 прим. — ISBN 966-8271-91-2.

Викладено результати створення пристрою захисного відключення для дільничних мереж напругою 1200 В, теоретичне обґрунтування і практична реалізація способу визначення фази мережі з ушкодженою ізоляцією, результати розробки методу і пристрою виміру ємності й автоматичного настроювання режиму компенсації ємнісних струмів витоку на основі замкнутої системи керування, також функціональна та принципіальна схеми системи захисту від струмів витоку для шахтних мереж напругою 1200 В. Розглянуто вплив заземлення нейтралі на складові аварійних струмів і параметри нульової послідовності при однофазних замиканнях на землю в розподільних мережах напругою 6 кВ.

187. Зварич В.М. та ін. Інформаційні технології в управлінні енергетикою / Ін-т електродинаміки НАН України. — Liburu (США): Fairmont Press Inc, 2004. — Ум. друк. арк. 7,8. — 500 прим. — ISBN 0-88173-449-7.

Розглянуті особливості роботи структури, алгоритмів функціонування та приклади реалізації інформатизації енергетичних систем.

188. Кириленко А.В., Левитский В.Г. Основы автоматизации процессов расчета электротехнических схем / Ін-т електродинаміки НАН України. — Київ: Наук, думка, 2004. — Ум. друк. арк. 13,53. — 300 прим. — ISBN 966-00-0148-7.

Представлен новий підхід к решению проблемы автоматизации расчета схем, который отличается от широко распространенных на практике. Его отличительной особенностью является создание и использование единого для всего множества задач программного продукта — интеллектуальной программной среды.

189. Корневой Ю.П., Майстренко О.Ю., Топал О.І. Екологічески чистые угольные энерготехнологии / Ін-т вугільних енерготехнологій НАН та МПЕ України. — Київ: Наук, думка, 2004. — 186 с. — Ум. друк. арк. 11,75. — 500 прим. — ISBN 966-00-0271-8.

У монографії подано аналіз сучасних екологічно чистих енерготехнологій спалювання та газифікації твердого палива у пухирковому та циркулюючому киплячих шарах за атмосферного і високого тиску, двостадійних схем термічної переробки з використанням піролізу і газифікації, а також процесів газифікації в киплячому шарі, потоці, розплаві. Розглянуто сучасні пилувугільні технології з використанням ступеневого спалювання. Досліджено проблеми спалювання

високозольного вугілля України в енергоустановках із різними модифікаціями топок киплячого шару. Проаналізовано фізико-хімічні та технологічні основи організації перелічених технологій. Розглянуто екологічні та економічні аспекти застосування технологій в Україні та за кордоном. Розроблено рекомендації щодо впровадження перспективних технологій в енергетику України.

Для спеціалістів у галузі проектування та експлуатації теплоенергетичного устаткування, аспірантів і студентів.

190. Сердюк Ю.В. Комп'ютерне моделювання електрофізичних явищ у високовольтній ізоляції / Ін-т електродинаміки НАН України. — Гетерборг (Швеція): Вид-во Чалмерськ. Технологічн. ун-ту, 2004. — Ум. друк. арк. 15,0. — 300 прим. — ISBN 91-7291-431-9.

Досліджено властивості та характеристики композитної високовольтної ізоляції та розрядів в оточуючих її газах. Дослідження виконувались методами математичного моделювання електричних полів. Виконано порівняння результатів моделювання та експериментальних даних.

191. Таранов С., Куровські Т. Рішення проблем і теорії лінійних та нелінійних систем / Ін-т електродинаміки НАН України. — Зелена Гура (Польща): Вид-во Технічного ун-ту, 2004. — Ум. друк. арк. 16,3. — 300 прим. — ISBN 83-89321-93-9.

Розглянуті лінійні ланки, які описуються диференційними рівняннями першого та другого порядку. Увага приділена двом вузловим питанням автоматичного керування: аналізу і синтезу автоматичних систем. Розглянуті нелінійні системи автоматичного керування, для аналізу яких застосовуються аналітичні, графічні, чисельні методи, а також моделювання автоматичних систем.

192. Хижняк М.А. Безопасная ядерная энергетика: Научно-технические основы электроядерного экологически чистого производства энергии / Ін-т плазмової електроніки і нових методів прискорювання НАН України, Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний інститут». — Харків: Вид-во ННЦ ХФТІ, 2004. — Ум. друк. арк. 8,6. — 300 прим.

Надані результати досліджень, що проведені у Національному науковому центрі «Харківський фізико-технічний інститут» (ННЦ ХФТІ) по створенню науково-технічних основ електроядерної енергетики. На відміну від традиційного напрямку розвитку атомної енергетики, електроядерна енергетика може забезпечити створення безпечної і екологічно чистої в електрофізичному розумінні атомної енергетики, що становить величезний інтерес як для світової атомної енергетики, так і для атомної енергетики України.

Книга призначена фахівцям, що працюють в області атомної фізики і енергетики, техніки і фізики прискорювачів, а також студентам відповідних

спеціальностей і всім, хто цікавиться перспективами розвитку безпечної екологічно чистої електроядерної енергетики майбутнього.

193. Чиженко А.И. Обменные энергетические процессы в цепях вентилях полупроводниковых преобразователей / Ін-т електродинаміки НАН України. — Київ: Наук, думка, 2004. — Ум. друк, арк. 10,3. — 300 прим. — ISBN 966-00-0087-1.

Наведено рівняння балансу потужностей для кіл вентилях перетворювачів окремо для кожної гармонійної складової струму та напруги. Їх особливість полягає у врахуванні складових активної та реактивної потужності вентилів. Знайдено універсальні аналітичні співвідношення, що зв'язують струми та напруги у колах з ідеальними вентилями. Запропоновано методику моделювання таких кіл еквівалентними їм з енергетичних показників колами синусоїдального струму.

194. Шидловський А.К., Стогній Б.С., Кулик М.М. та ін. Паливно-енергетичний комплекс України в контексті глобальних енергетичних перетворювань / Ін-т електродинаміки НАН України. — Київ: Українські енциклопедичні знання, 2004. — Ум. друк. арк. 49,9. — 300 прим. — ISBN 966-7579-12-3.

Представлено геополітичні та гео економічні реалії початку ХХІ ст., існуючі і перспективні рівні глобалізації світової економіки та світової енергетики. Розглянуто особливості функціонування енергетичних секторів економіки як окремих країн, так і в рамках міжнародного співробітництва. Проаналізовано основні засади розвитку паливно-енергетичного комплексу України у відповідності з перспективами економічного розвитку нашої країни в ХХІ ст. та наявної світової кон'юнктури в сфері видобування, транспортування і використання паливно-енергетичних ресурсів.

Наведено особливості вирішення проблем енергетичної безпеки країни, сталого розвитку та захисту довкілля в рамках процесів глобалізації.

195. Шкрабець Ф.П., Шидловська Н.А., Дзюбан В.С., Вареник С.О. Анализ параметров и процессов в шахтных электрических сетях ; Ін-т електродинаміки НАН України. — Дніпропетровськ: Видео Національного гірничого ун-ту, 2004. — Ум. друк. арк. 20,8. — 300 прим. — ISBN 966-8271-882.

Изложены результаты исследований параметров изоляции участковых электрических сетей угольных шахт и влияние их на процессы, протекающие в цепях электрооборудования и силовых сетях систем электроснабжения при утечках и замыканиях на землю. Решены вопросы технологичности и повышения ремонтпригодности аппаратов за счет построения их схем, при котором обеспечивается взаимозаменяемость нестабильных элементов без необходимости дополнительной регулировки устройств.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

196. Корольов А.В., Кучук Г.А., Пашнєв А.А. Управление сетевыми ресурсами / Ін-т радіофізики та електроніки ім. О.Я. Усикова НАН України, ХВУ. — Харків: ХВУ, 2004. — 272 с. (Ум. друк. арк. 17). — 300 прим. — ISBN 966-601-075-5.

Висвітлено основні питання управління ресурсами інформаційно-телекомунікаційних мереж. Розглянуті методи рішення ряду прикладних задач управління мережними ресурсами. Для викладачів, наукових та інженерно-технічних працівників, які займаються науковими дослідженнями, розробкою технічних засобів та проектуванням в області інформаційно-телекомунікаційних мереж, а також для аспірантів та студентів старших курсів, які мають інтерес до цих питань.

197. Мороз В. Проблеми методологічного вдосконалення управління / Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Київ: Академперіодика, 2004. — Обл.-вид. арк. 18,0. — 300 прим. — ISBN 966-8002-71-7.

Монографія присвячена проблемам, які пов'язані з підвищенням ефективності комп'ютерної допомоги процесам організаційного управління на основі введення в практику управління математично та методологічно обґрунтованого стандарту на поняття «показник». На базі нового методологічного стандарту створена відповідна мова та комп'ютерна система «ОСТАП» для всебічного інформаційного відображення і аналізу стану та розвитку контрольованих процесів. Монографія присвячується вісімдесятирічному ювілею академіка В. М. Глушкова.

198. Петров В.В., Крючин А.А., Шанойло С.М. та ін. Оптические диски: история, состояние, перспективы развития / Ін-т проблем ресстрації інформації НАН України. — Київ: Наук, думка, 2004. — Ум. друк. арк. 11. — 1000 прим. — ISBN 966-00-0200-9.

Викладено сучасні методи оптичного запису інформації на оптичні дисківні носії, результати досліджень авторів у галузі оптичних запам'ятовуючих пристроїв. Проведено аналіз тенденцій розвитку методів оптичного запису інформації на оптичний носій, що рухається. Значну увагу приділено використанню компакт-дисків у сучасних технологіях. Наведено результати досліджень у галузі технології виготовлення дисків-оригіналів, штампів для тиражування компакт-дисків.

Для наукових та інженерно-технічних працівників, що займаються питаннями використання та розробки оптичної пам'яті.

199. Плескач В.Л. Технології електронного бізнесу / Ін-т проблем математичних машин і систем НАН України. — Київ: Вид-во Київ. нац. торгов.-екон. ун-ту, 2004. — 223 с. — 300 прим. — ISBN 966-629-13 8-X.

Розглянуто сутність, цілі, функції та технології підтримки електронного бізнесу. Описано сучасні підходи до проектування та створення систем електронної комерції. Автором проаналізовано сучасний стан електронного бізнесу у світі та в Україні, визначено тенденції його розвитку, сформульовано основні терміни даної предметної галузі.

Монографія призначена для аспірантів, студентів економічних спеціальностей, а також для розробників і користувачів систем електронного бізнесу.

200. Тоценко В.Г. Експертні системи діагностики і підтримки рішень / Ін-т проблем ресстрації інформації НАН України. — Київ: Наук, думка, 2004. — Ум. друк. арк. 5,21. — 200 прим. — ISBN 966-00-0380-3.

Задачі діагностики технічних, організаційних систем і біологічних об'єктів, а також підтримки прийняття рішень на основі багатокрите-ріальних методів оцінювання розглядаються з єдиних методологічних засад. Викладено принципи побудови експертних систем діагностики (ЕСД) станів таких об'єктів. Наведено індивідуальні і групові методи визначення експертами значень неструктурованих діагностичних ознак, побудови об'єктивної та суб'єктивної компонент баз знань ЕСД і їх інтеграції. Описано методи побудови оптимальних і раціональних алгоритмів логічного виводу, зокрема з урахуванням показників недостовірності діагностичної інформації.

Для наукових співробітників, аспірантів і студентів, що вивчають основи управління й експлуатації, а також менеджерів, які можуть використовувати викладені методи у практичній діяльності.

201. Плескач В.Л., Рогушина Ю.В., Кустова Н.П. Інформаційні технології та системи: підручник для студентів економічних спеціальностей / Ін-т проблем математичних машин і систем НАН України. — Київ: Книга, 2004. — 520 с. — 2000 прим. — ISBN 966-8314-01-08.

У підручнику викладено матеріали з сучасних інформаційних технологій та систем (ІТС), проаналізовано їх роль і місце в процесі інформатизації України. Розглянуто перспективи використання ІТС в економічній діяльності, основні напрямки інтелектуалізації сучасних ІТС, проблеми безпеки в інформаційних системах. Значна увага приділяється корпоративним та офісним застосуванням.

Книга призначена для студентів економічних спеціальностей та спеціалістів-економістів, що бажають підвищити свою кваліфікацію в галузі ІТС.

ІСТОРІЯ

202. Агбунов М.В. Скифия / Одеський археологічний музей. — Одеса: Гермес, 2004. — Ум. друк. арк. 12. — 500 прим. — ISBN 966-7609-06-5.

Книга присвячена історії, культурі, побуту скіфів — давнього народу, що мешкав на теренах сучасної України.

203. Архів Коша Нової Запорозької Січі. Корпус документів 1734—1775 — Т. 3 / за ред. П.С. Соханя та ін., упоряд. Л.З. Гісцової та ін., наук. ред. І.Л. Бутич ; Державний комітет архівів України. Центральний державний історичний архів України, Ін-т української археографії та джерелознавства ім М.С. Грушевського НАН України, Археографічна комісія. — Київ, 2004. — 952 с. (Ум. друк. арк. 77,35). — 500 прим. — («Джерела з історії українського козацтва» ISBN 966-02-0104-4 (серія)), ISBN 966-02-341-8 (Т. 3).

У третьому томі серійного видання документів Архіву Коша Нової Запорозької Січі опубліковано документи справ 16-20 фонду 229, що зберігаються в Центральному державному історичному архіві України, м. Київ. Ці документи стосуються, головним чином, взаємин Запорозжя з Гетьманською Україною (спр. 16), Кримським ханатом і турецькою адміністрацією в м. Очаків (спр.17 і 19), а також розшуку в Запорозжжі російських дезертирів і втікачів-кріпаків (спр. 18) та боротьби проти гайдамаків (спр. 20). Видання розраховане на науковців, викладачів і студентів, краєзнавців, усіх, хто цікавиться історією України.

204. Бацак К.Ю. Італійська еміграція в Україні наприкінці XVIII — першій третині XIX століття / Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Товариство «Знання» України, Італійський ін-т культури в Україні, Спілка «Данте Аліг'єрі» у Києві. — Київ: Знання України, 2004. — 300 с. (Ум. друк. арк. 17,44). — 1000 прим. — ISBN 966-316-040-3.

Книга присвячена малодослідженій темі — формуванню та діяльності італійської еміграції в Україні наприкінці XVIII — у першій третині XIX століття. Вперше висвітлюється участь італійців в економічному освоєнні Північного Причорномор'я, Приазов'я та інших регіонів, розвитку міжнародної торгівлі, розбудові міст та поширенні надбань європейської культури. Дослідження, виконане на архівній документальній основі, наповнює новим звучанням імена багатьох вихідців з Апеннін, які присвятили Україні свою працю і знання.

Для науковців, аспірантів, студентів гуманітарних спеціальностей.

205. Бевз Т.А. Українська державність: ідеологія, політика, практика. Система народоправства у теоретичних концепціях Н. Григорієва / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. — Київ: ІПіЕНД, 2004. — Ум. друк. арк. 11,8. — 300 прим. — ISBN 966-7629-12-0.

Монографія є продовженням праці «Н. Григорієв — політик і вчений». Пропоноване наукове дослідження написане на основі використання широкого кола архівних матеріалів і документів, праць Н. Григорієва, значна частина яких уперше запроваджена у науковий обіг. У монографії досліджуються категорії «менталітет», «нація», «революція», «держава», «народоправство» у розумінні Н. Григорієва. Особливої уваги заслуговують теорії менталітету, нації, держави, які стали базою формування системи народоправства.

206. Библиотеки Кисва в период нацистської окупації (1941—1943). Дослідження. Анотований покажчик. Публікації документів / за ред. О.С. Онищенко та ін. ; Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського, Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського, Державний комітет архівів України, Центральний державний архів вищих органів влади та управління України. — Київ, 2004. — 816 с. (Ум. друк. арк. 50,87). — 500 прим. — ISBN 966-02-3364-7.

Уперше представлені документи з історії бібліотек Києва періоду нацистської окупації 1941—1943 рр. Оперативного штабу окупованих східних областей, рейхскомісара України, Київської міської управи, які зберігаються в київських архівах. Видання складається з трьох частин. Перша містить дослідження, в яких розкрито проблему бібліотек у контексті війни, публікуються наукові розвідки з історії бібліотек і бібліотечної справи та огляди архівних фондів, що зберігаються в Києві та Бундесархіві в Берліні; у другій частині репрезентовано анотований покажчик архівних документів, що всебічно розкриває склад і зміст документів, подана структура Оперативного штабу рейхсляйтера Розенберга, Рейхсміністерства окупованих східних областей та Рейхскомісаріату України; третя частина — це публікації документів про нацистську діяльність щодо бібліотек у Києві та Україні в цілому. Висвітлені основні напрями нацистської політики в галузі культурного освоєння окупованих територій, організації «захисту» та переміщення книжкових культурних цінностей, аспекти використання книжкових фондів.

Для істориків, бібліотекознавців, викладачів вишів, всіх, хто досліджує долю культурних цінностей періоду Другої світової війни та небайдужий до проблем їхнього збереження.

207. Боплан, Гийом Левассер де. Описание Украины / Пер. с фр. изд. 1660 г. З. П. Борисюк; ред. перевода А.Л. Хорошкевич, Е.Н. Ющенко ; Ин-т славяноведения РАН, Федеральное архивное агентство, Российский государственный архив древних актов, Ин-т украинской археографии и источниковедения им. М.С. Грушевского НАН Украины. — М.: Древлехранилище, 2004. — 576 с. (Усл. печ. л. 36). — 800 экз. — ISBN 5-93-646-048-7.

«Описание Украины» французского воина, инженера, математика, картографа Гийома Левассера де Боплана, в 20-е — 70-е годы XVII в. служившего двум

королям — французскому и польскому, содержит всестороннюю характеристику экономики, быта и нравов украинского народа, в особенности, казачества, казацких движений, отнюдь неоднозначных взаимоотношений украинского с русским, татарским, польским и ногайским народами. Боплан «явил» миру Украину как самостоятельное политическое и культурное явление в разгар освободительной войны на Украине под руководством Богдана Хмельницкого (первое издание книги увидело свет в 1651 году). Он же составил первые карты всей Украины («Генеральная карта 1648 г.», «Специальная — первая топографическая военная карта 1650 г.») и Днепра. Новое издание «Описания Украины» отличается широким комментированием текста специалистами (историками, историками культуры, картографами, географами, этнографами), которое позволяет всесторонне представить описываемые французом реалии. Издание рассчитано не только на специалистов-историков, но и на широкий круг украинской диаспоры в России и всех интересующихся прошлым и будущим взаимоотношений Украины с европейским и азиатским мирами.

208. Братковський Д.Б. Світ, по частинах розглянутий: Фототипічне видання / Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського, Ін-т літератури ім. Т. Шевченка НАН України. — Луцьк: Вид-во обл. друкарні, 2004. — 463 с. (Ум. друк. арк. 20,0). — 1500 прим. — ISBN 966-8468-77-5.

Ця збірка є фототипічним виданням єдиної книги Д. Братковського, українського польськомовного поета і громадського діяча другої половини XVII — початку XVIII ст. Сатиричні вірші поета уперше в повному обсязі перекладені українською мовою Валерієм Шевчуком. Видання доповнене джерелами про життя Д. Братковського і його родини, студіями про поета відомих вітчизняних істориків XIX—XX ст., сучасною книгознавчою публікацією, яка фактично є міні-каталогом примірників книги із зібрання Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.

209. Бузескул В.П. Всеобщая история и ее представители в России в XIX и начале XX в. / Ін-т сходознавства ім. А. Кримського НАН України. — Київ: Фоліант, 2004. — Ум. друк. арк. 18,0. — 300 прим. — ISBN 966-8474-25-2

Владислав Петрович Бузескул (1858—1931), профессор Харьковского Университета, академик Российской и Украинской академий наук, вошел в историю науки как выдающийся ученый, историк античности, всеобщей истории, истории науки, историографии. Он принадлежал к когорте тех «всемирных историков», чьи научные интересы не ограничивались какими-либо географическими или хронологическими рамками, а имели своим предметом всемирную историю в целом в разные эпохи. На основании первоисточников В. Бузескул написал и издал две части книги «Всеобщая история и ее представители в России в XIX и начале XX века», которые представляют собой первый полный очерк

жизни и деятельности ученых-историков, посвятивших себя изучению истории. Переиздание забытых трудов отечественных ученых — моральный долг благодарных потомков. Талантливо написанная и вновь возрожденная «Всеобщая история» В. Бузескула станет большим вкладом в сокровищницу.

210. Відлуння віків / за ред. М.Т. Пархоменко, О.М. Титової ; Українське товариство охорони пам'яток історії та культури, Центр пам'ятокознавства НАН України та УТОПК. — 2004.-№ 1. — 128 с. (Ум. друк. арк. 14); № 2. — 128 с. (Ум. друк. арк. 14).

Науковий та науково-популярний журнал охоплює широке коло пам'яток дослідних та пам'яток охоронних проблем, питань з історії музейної справи, археології, архітектурно-паркового та ландшафтного планування, містить публікації нормативних документів з охорони пам'яток історії та культури, містить інформацію про розвиток пам'яткодослідних студій і пам'яткоохоронну діяльність в Україні.

211. Воскобойнікова-Гузєва О.В. Наукові видання у фонді Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського / Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. — Київ: НБУВ, 2004. — 179 с. (Ум. друк. арк. 9,53). — 300 прим. — ISBN 966-02-3296-9.

Монографію присвячено комплексному дослідженню масивів наукових видань як специфічної моделі наукового знання та основи документного фонду Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. Висвітлено основні етапи розвитку системи комплектування, розкрито джерела і способи отримання наукових видань, визначено стратегію формування фонду наукових видань універсальної наукової бібліотеки загальнодержавного рівня.

212. Газети України 1930—1934 рр. у фондах Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського: Каталог у 2-х ч / упоряд. Т.О. Борисенко, О.С. Залізняк, О.С. Лук'янчук, за ред. О.С. Онищенко та ін. ; Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. — Київ: НБУВ, 2004. — Ч. 1. — 853 с. (Ум. друк. арк. 50,03); Ч. 2. — 986 с. (Ум. друк. арк. 53,57). — 300 прим. — ISBN 966-02-3192-X.

Каталог містить 9177 назв періодичних видань, в яких наведено бібліографічні відомості про республіканські, обласні, міські, районні та багатотиражні газети. До нього включено також одноденні випуски, видання виїзних редакцій, спецвипуски та різні додатки. Вміщено до каталогу і газети, що виходили в Криму, Придністров'ї, Галичині, Буковині, Закарпатті.

213. Ганіткевич Я. Історія української медицини в датах та іменах / Наукове Товариство ім. Т. Шевченка, Ін-т української археографії та

джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Львівське відділення, Всеукраїнське лікарське товариство. — Львів, 2004. — 368 с. (Ум. друк. арк. 29,64). — 1100 прим. — ISBN 966-7482-15-9.

Подані матеріали з історії розвитку української медицини та фармації з найдавніших часів до 2000 року. Наведені дані про медицину княжих часів, козацької держави, про монастирську, народну та цехову медицину, про початки сучасної наукової медицини на українських землях. Максимально повно представлені замовчувані за часів тоталітаризму події та факти з розвитку української наукової медицини, матеріали про діяльність українських лікарів і вчених в період «українського ренесансу» 20-х років, у діаспорі. Подані статистичні дані різних літ про стан охорони здоров'я, демографічні показники, наведені дані про видатних лікарів різних національностей, які працювали на українських землях, про лікарів-українців за межами України.

Розрахована на викладачів і студентів медичних університетів і академій, істориків медицини та істориків української науки, на широке коло лікарів і науковців, читачів, яких цікавлять проблеми української науки і культури.

214. Грушевський М.С. Твори. — У 50 т., Т. 6 / редкол.: П. Со-хань, Я. Дашкевич, І. Гирич та ін. ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. — Львів: Світ, 2004. — 696 с. (Ум. друк. арк. 54,82). — 5000 прим. — («Історичні студії та розвідки (1895—1900)» ISBN 966-603-223-6 (серія)), ISBN 966-603-367-4 (Т. 6).

Шостий том зібрання праць М. Грушевського є другим томом серії «Історичні студії та розвідки» і охоплює період 1895—1900 років. У ньому вміщені публікації документів, джерелознавчі розвідки і передмови, історичні статті та науково-інформаційні матеріали. Видання розраховане для науковців та всіх тих, хто цікавиться історією України.

215. Гречило А.Б. Герби та прапори міст і сіл України / Українське геральдичне товариство, Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Львів: Друкарські куншти, 2004. — Ч. I. — 120 + XLIV с. — 500 прим. — ISBN 966-02-0994-0.

Нова книжка голови Українського геральдичного товариства присвячена сучасному розвитку муніципальної геральдики та прапорництва в Україні. Матеріал викладений у формі каталога гербів і прапорів, затверджених місцевими радами і вживаними тепер як офіційні символи міст і сіл. Для науковців, викладачів, істориків, краєзнавців, студентів, і всіх, хто цікавиться історією й українською геральдикою та вексилологією.

216. Добко Т.В., Чиж М.А., Василенко О.М. Бібліографічна довідка в системі довідково-бібліографічного обслуговування: практичн. посіб. /

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. — Київ: НБУВ, 2004. — 91с. (Ум. друк. арк. 3,46). — 200 прим. — ISBN 966-02-3456-2.

У посібнику, розрахованому на фахівців з організації довідково-бібліографічного обслуговування та бібліографів довідкових служб, викладено методику виконання бібліографічних довідок традиційним шляхом та з використанням електронних інформаційних ресурсів.

217. До джерел — Ad fotes: зб. наук. пр. на пошану Олега Купчинського з нагоди його 70-річчя: У 2-х т / Наукове товариство ім. Т. Шевченка, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Нац. ун-т «Кисво-Могилянська академія», Український Вільний Ун-т у Мюнхені, Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. — Київ-Львів, 2004. — ISBN 966-02-3232-2 (загальний). — Т. 1. — 852 с. (Ум. друк. арк. 32,27) — 400 прим. — ISBN 966-02-3233-0 (Т. 1); Т. 2. — 656 с. (Ум. друк. арк. 24,68). — 400 прим. — ISBN 966-02-3234-9 (Т. 2).

Збірник наукових праць на пошану Олега Купчинського «До джерел» містить публікації з історії мови, ономастики, спеціальних історичних дисциплін, історичного та філологічного джерелознавства, історіографії тощо. Для наукових працівників, викладачів, учителів, музейників і краєзнавців, усіх, хто цікавиться історією і культурою України.

218. Документи і матеріали з історії Організації Українських Націоналістів. — Т. 10. — Ч. 2.: Газета «Українське Слово» 1941 року / за ред. В. Вериги та ін., упоряд. О. Кучерук. — Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Київ: Вид-во ім. О. Теліги, 2004. — 304 с. (Ум. друк. арк. 24,51). — 1000 прим. — (Документи і матеріали з історії Організації Українських Націоналістів ISBN 966-7018-63-6 (серія)), ISBN 966-7018-92-X (Ч. 2).

Том 10 (частина 2) видання «Документи і матеріали з історії ОУН» містить наукові статті, документи щодо історії створення та функціонування газети «Українське Слово» 1941 року в Києві, основну частину тому становлять вибрані статті з газети та її додатків «Література і Мистецтво», «Літаври», «Останні вісті». Подаються також показники публікацій та авторів газети. Видання розраховане на науковців, дослідників та тих, хто цікавиться історією України ХХ століття.

219. Зайцев Б.П. Печатки та штампи професійних спілок СРСР (1920-ті — початок 1930-х рр.): Зошит 2 / Харків. нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, історичний факультет; Східно-регіональний відділ Центру пам'яткознавства НАН України та УТОШК. — Харків: Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив, 2004. — 68 с. (Ум. друк. арк. 3,95). — ISBN 966-7622-88-X. — (Джерелознавчі зошити).

До «Джерелознавчого зошита-2» увійшли статті відомого фахівця в галузі спеціальних історичних дисциплін Б.П. Зайцева. У своїй сукупності вони висвітлюють питання розвитку сфрагістики, зокрема історію печаток профспілкових організацій в СРСР 1920-х — початку 1930-х рр. Статті написані за матеріалами Державного архіву Харківської області.

220. Івченко Л.В. Реконструкція нотної колекції графа О.К. Розумовського за каталогами XVIII сторіччя — (З історії музичної спадщини України; Нотне зібрання Розумовських з фондів Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського (XVIII — початок XIX сторіччя), Вип. 1) / Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. — Київ: НБУВ, 2004. — 644 с. (Ум. друк. арк. 50,17). — 300 прим. — ISBN 966-02-2852-X.

У книзі висвітлено внесок представників родини Розумовських в музичну культуру XVIII — початку XIX ст., досліджено фонд нотниці Розумовських, відтворено ймовірну історію комплектування та побутування. Проаналізовано й археографічно описано рукописні каталоги XVIII ст. з колекції інструментальної музики О. К. Розумовського, що є одними з перших зразків вітчизняної музичної бібліографії і, водночас, видатними пам'ятками світової музичної бібліографії. Описи видань вперше в Україні супроводжуються посиланнями на індекси Міжнародного каталогу музичних джерел, що дає змогу⁷ ввести джерела у світовий науковий обіг і виявляє унікальність багатьох з них. Додатки до праці систематизують нотні джерела реконструйованої частини бібліотеки за авторами, інструментальним складом, місцем походження, датами створення.

221. Історичне картознавство України: зб. наук. пр. / за ред. Я. Дашкевича і ін., упоряд. М. Вавричин ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського, Брандонський ун-т (Манітоба, Канада). — Львів-Київ-Нью-Йорк: Вид-во М.П.Кочь, 2004. — 519 с. (Ум. друк. арк. 43,54). — 500 прим. — ISBN 966-02-3130-X.

Публікуються статті, написані на підставі виступів на Міжнародній науковій конференції «Картографія та історія України» з нагоди 400-річчя від народження Гійома Левассера де Боплана (Львів, 20—21 листопада 2000 р.). Висвітлюються проблеми картографії та картографічного методу вивчення історії України, а також питання історії географії та картографії України. Окремий розділ збірника присвячений картографічній спадщині Г. Боплана з аналізом стану та завдань її дослідження. Для науковців, студентів, краєзнавців.

222. Історія релігій в Україні: Наук. щорічник — 2004 рік / за ред. В. Гаюк та ін ; Ін-т релігієзнавства, Філія Львівського музею історії релігії, Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України, Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Львів: Логос, 2004.

— Кн. I. — 648 с. (Ум. друк. арк. 38). — 300 прим.; Кн. II. — 636 с. (Ум. друк. арк. 36). Тираж 300 прим. ISBN 966-7379-29-9.

Наукові праці охоплюють широке коло питань з історії релігій в Україні з дохристиянських часів і до сьогодні. Зокрема розглядаються теми про вірування слов'ян і висвітлення археологічних досліджень у вивченні поховального обряду на терені Давньоруської держави, християнізація Русі-України, історія християнських та інших конфесій в Україні, включаючи східні релігії, а також досліджуються питання збереження духовного і культурного надбання та впливи християнства на розвиток сакрального мистецтва. Не залишилися поза увагою актуальні проблеми сучасного релігійного становища в державі.

223. Істину встановлює суд історії: зб. на пошану Федора Павловича Шевченка. — Т. 1: Джерела / уклад. С. Батуріна та ін. ; Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського, Державний комітет архівів України, Центральний державний архів вищих органів влади і управління України, Українським науково-дослідним ін-т архівної справи та документознавства, Ін-т археології НАН України; Ін-т історії України НАН України. — Київ: ВІПОЛ, 2004. — 782 с. (Ум. друк. арк. 60,42). — 500 прим. — ISBN 966-8225-09-0 (Т. 1), (Архівні та бібліографічні джерела української історичної думки. Вип. 10. — ISBN 966-625-005-5 (серія)).

У першому томі, що вийшов у світ з нагоди 90-річчя від дня народження видатного українського історика, члена-кореспондента НАН України Ф.П. Шевченка, публікуються спогади учнів і колег ученого; документи про його життя, наукову та організаційну діяльність, повна бібліографія праць ученого.

224. Кам'яна доба України: зб. наук, статей пам'яті П.П. Єфименка / Ін-т археології НАН України; Центр пам'яткознавства НАН України та УТОШК; Полтавський краєзнавчий музей. — Київ: Шлях, 2004.-Вип. 5-252 с. (Ум. друк. арк. 37,67). — ISBN 966-650-150-3.

Уміщено статті співробітників відділу та інших наукових установ, присвячені актуальним проблемам кам'яної доби України та суміжних територій. Зокрема, у випуск увійшли матеріали Міжнародної конференції в Лубнах з нагоди 130-річчя відкриття стоянки Гінці.

225. Київ. Роки, події, люди... (Календар знаменних дат і подій на 2004 рік) / упоряд. Л.Г. Будкова, В.О. Константинов ; Київська міська організація УТОШК; Центр пам'яткознавства НАН України та УТОШК. — Київ, 2003. — 61 с. — Ум. друк. арк. 5,5.

У календарі в хронологічному порядку відтворено найбільш значимі ювілейні дати знаменних подій, біографій визначних постатей м. Київ. Призначений як для спеціалістів, так і для широкого читачького загалу.

226. Книга в Україні, 1861—1917 / уклад. С.Й. Петров, С.С. Петров ; Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. — Київ: НБУВ, 2004. — Вип. 6 «Е, Є, Ж». — 268 с. (Ум. друк, арк. 22,9). — 300 прим. — ISBN 966-02-3242-X (Вип. 6). — (Матеріали до репертуару української книги. — ISBN 966-02-3241-1 (серія)).

Шостий випуск покажчика містить бібліографічний опис видань (літери «Е, Є, Ж»), які вийшли українською та російською мовами в Україні з 1861 по 1917 рік. До нього включено книги, брошури, навчальні посібники, підручники, довідкові видання, словники, праці наукових товариств, інших громадських, державних установ з усіх галузей знань.

227. Книжкові джерела української біографістики у фондах Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського: Матеріали до бібліографії (сер. XIX — XX ст.) / уклад. Т.В. Куриленко, Н.І. Мельник, О.М. Яценко, голов. ред. О.С. Онищенко ; Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. — Київ: НБУВ, 2004. — 365с. (Ум. друк, арк. 22,01). — 500 прим. — ISBN 966-02-3240-3 (Вип. 1). — (Джерела української біографістики. — ISBN 966-02-3239-X (серія)).

Систематизовано широке коло джерел, що містять біографічну інформацію про діячів історії та культури України. Увійшло понад тисячу книжкових видань середини XIX — XX ст., що знаходяться у фондах Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. До кожного з них подано анотацію, в якій розкрито зміст, призначення видання, вказано на наявність бібліографічного матеріалу, його характер (довідка, стаття, біографічний розділ тощо), структуру, а також допоміжного апарату, іконографії тощо із зазначенням шифрів зберігання.

228. Ковальчук Г.І. Книжкові пам'ятки (рідкісні та цінні книжки) в бібліотечних фондах / Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. — Київ: НБУВ, 2004. — 644с. (Ум. друк. арк. 37,43). — 500 прим. — ISBN 966-02-3344-2.

Розглянуто основні питання формування, складу і змісту, специфіки наукового опрацювання (бібліотечного, бібліографічного та книгознавчого), збереження фондів стародруків, рідкісних та цінних видань XIX—XX ст., принципи діяльності відповідних підрозділів наукових бібліотек. Значна увага приділена визначенню основних термінів та понять у цій галузі знань, передусім «рідкісна книга», «цінна книга», «книжкова пам'ятка» тощо, якими оперує книгознавство. Ці питання пов'язуються з діяльністю в рамках міжнародних та вітчизняних програм реєстрації книжкових пам'яток.

229. Козерод О.В. Євреї України в роки нової економічної політики / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. — Київ: СПД Савчина, 2004. — Ум. друк. арк. 18. — 500 прим. — ISBN 966-7320-00-6.

Монографія присвячена історії єврейської громади України в період становлення та розвитку нової економічної політики. Дається аналіз політики Радянської влади щодо єврейських національно-культурних установ, розвитку мови, освіти, культури та мистецтва.

230. Колосок Б. В. Православні святині Луцька / Центр пам'яткознавства НАН України та УТОПІК. — Київ: Техніка, 2003. — 296 с. (Ум. друк. арк. 14,14). — (Національні святині України). — ISBN 966-575-107-7.

Ця книжка — про православні храми і монастирі Луцька. Їх зводили, щоб славити Бога і спокутувати гріхи, а називали іменами святих, які призначали себе служінню Господу. Храми — витвори душі й творчого досвіду багатьох поколінь. Створювали їх конкретні люди — меценати, архітектори і фахівці багатьох інших ремесел. У міру обсягу книжки можна дізнатись про деяких з них і про їхні творіння. Знання ці дійшли до нас завдяки зусиллям тих, хто, усвідомлюючи відповідальність за зв'язок поколінь, закарбував давні події для нащадків. Про них також йдеться в цій книжці.

Для всіх, хто відчуває себе спадкоємцем минулих поколінь і понесе їх досвід у майбутнє.

231. Кордони Війська Запорозького та діяльність російсько-турецької межової комісії 1705 року (за документами РДАДА) / упоряд. В. Мільчев ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського, Науково-дослідний ін-т козацтва Ін-ту історії України, Запорізьке наукове товариство ім. Я. Новицького. — Запоріжжя: Мотор Січ, 2004. — 80 с. (Ум. друк. арк. 3,4). — 300 прим. — ISBN 966-7108-82-1.

В науковий обіг вперше вводяться документи з кошового архіву Старої (Чортомлицької) Січі, інші документи, які стосуються роботи російсько-турецької комісії по встановленню кордону між Російською імперією та Туреччиною у 1705 році, і висвітлюють ставлення до цього питання Війська Запорозького Низового. Книга представляє інтерес для науковців, студентів і широкого загалу небайдужих до історії Запорозького козацтва і нашого краю.

232. Котигоренко В.О. Етнічні протиріччя і конфлікти в сучасній Україні: політологічний концепт / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. — Київ: Світогляд, 2004. — Ум. друк. арк. 37,1. — 1000 прим. — ISBN 966-96360-4-3.

Представлені результати дослідження етнічних протиріч і конфліктів в Україні, природа, зміст та динаміка яких зумовлені спадщиною комуністичної системи, специфікою розвитку етнодемографічної та етносоціальної структури українського суспільства, особливостями вітчизняної економіки і політики, культури і суспільної свідомості та психології, геополітичних і цивілізаційних викликів

сучасності, активізацією етнічних спільнот у демонструванні та обстоюванні своїх інтересів у процесі та після здобуття Україною незалежності. Обґрунтовуються теоретико-методологічні засади дослідження теми, формуються рекомендації щодо шляхів і механізмів розв'язання етнічних протиріч, запобігання їх переростанню у відкриті конфлікти та врегулювання конфліктних ситуацій.

233. Кривошея В.В. Генеалогія українського козацтва. Нариси історії козацьких полків / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. — Київ: Стінос, 2004. — Ум. друк, арк. 22,3. — 500 прим. — ISBN 966-8518-20-9.

У книзі розглядається стан наукової розробки і джерельна база генеалогії українських козацьких родин. Наводяться короткі нариси різних історичних періодів існування Гетьманщини крізь призму генеалогії гетьманських та інших окремих родин, розкривається шлях козацької держави від виникнення до ліквідації. Друге видання доповнене іменним та топонімічним покажчиками.

234. Кривошея В.В. Генеалогія українського козацтва: переяславський полк / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. — Київ: Стінос, 2004. — Ум. друк. арк. 22,3. — 500 прим. — ISBN 966-8518-18-7.

Книга серії «Генеалогія українського козацтва». Головна увага в ній зосереджена на персональному складі козацької старшини та її родовах. Робота побудована за принципом висвітлення генеалогії: полковничих родин, родин полкової старшини (обозних, суддів, писарів, осавулів, хорунжих); відомостей до генеалогії сотників і сотенної старшини кожної сотні окремо.

235. Кривошея В.В., Аброскін Л.І., Стасенко О. Київщина козацька: люди і долі / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. — Київ: Стінос, 2004. — Ум. друк. арк. 10,3. — 500 прим. — ISBN 966-8518-12-8.

У книзі подані нариси, в яких розглядається складна історія існування козацтва на Київщині, зокрема Переяславського та Білоцерківського полків. Особливу увагу приділено козацьким родам цього регіону.

236. Кривошея В.В., Дан О.Ю. Вінниччина козацька: Історія Вінницького полку / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. — Київ: Стінос, 2004. — Ум. друк. арк. 12,0. — 500 прим. — ISBN 966-8518-21-7.

Книга містить нариси міста Вінниці та Вінницького полку періоду козащини. Видання складається з трьох розділів, у першому з яких публікуються історичні дослідження про Вінницю, здійснені у 20-х рр. ХХ ст., які зараз є бібліографічною рідкістю. Власне історію Вінницького полку розкриває другий розділ, а в третьому розділі наводиться реєстр старшини Вінницького полку та родоводи козацьких родин Вінниччини.

237. Кузьменко М.М. Науково-педагогічна інтелігенція в УСРР 20-30-х років: соціально-професійний статус та освітньо-культурний рівень / Донецький державний ін-т штучного інтелекту. — Донецьк: НОРД-ПРЕС, 2004. — Ум. друк. арк. 28,5. — 500 прим. — ISBN 966-8085-56-6.

Висвітлено теоретико-методологічні та політико-ідеологічні аспекти історіографії, форми, методи й завдання модернізації системи освіти в Україні, соціально-професійні та морально-психологічні особливості адаптації дореволюційної інтелігенції в умовах радянської вищої та загальноосвітньої школи, ставлення професорсько-викладацького складу інститутів до політики українізації, участь у діяльності органів радянської цензури, матеріальне становище, пенсійне забезпечення та науково-теоретичну спадщину «вишівських учених».

Книга призначена для науковців, педагогів, студентів, а також може бути цікавою більш широкому колу читачів.

238. Кузьменко М. М. Педагогічна інтелігенція в УСРР 20-х — 30-х років: соціально-професійний статус та освітньо-культурний рівень / Ін-т проблем штучного інтелекту МОН України і НАН України. — Донецьк: Наука і Освіта, 2004. — Ум. друк. арк. 28,5.

Автору на багатому фактичному матеріалі вдалося розкрити завдання, тактику і стратегію більшовицької модернізації освіти, професійну та морально-психологічну адаптацію «старої» інтелігенції-професури, порівняти її освітньо-професійний рівень з дореволюційною науково-педагогічною інтелігенцією, показати її ставлення до українізації, залучення до виконання різних «соціальних замовлень» органами радянської цензури, показати її внесок у розвиток суспільно-гуманітарних наук, дослідити персональний вклад та матеріально-побутовий стан професорсько-викладацького складу вишів і вчителів загальноосвітніх шкіл, переглянути, спростувати усталені в історіографії ідеологами, сприяти критичному переосмисленню попередньої літератури та теоретичних викладок.

239. Курас І.Ф. Етнополітологія. Перші кроки становлення / Ін-т політичних і етнополітичних досліджень НАН України. — Київ: Генеза, 2004. — Ум. друк. арк. 43,5. — 500 прим. — ISBN 966-504-294-7.

Монографія є продовженням книги «Етнополітика: історія і сучасність», яка побачила світ п'ять років тому. За минулі роки зроблено чимало для поглиблення наукових досліджень в цій царині. Саме життя додало чимало нового, що просто раніше не могло бути предметом вивчення. Зрештою, відбулося головне — становлення нової галузі суспільствознавства — етнополітології як науки. До цього активно залучився автор, очолюваний ним академічний інститут. Аналізові здобутків, а ще більше — невирішених проблем і перспектив їх розв'язання присвячена ця праця.

240. Листи Євгена Чикаленка з еміграції до Сергія Єфремова (1923—1928) / упоряд. І. Старовойтенко ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. — Київ, 2003. — 108 с. (Ум. друк. арк. 6,28). — 300 прим. — ISBN 966-02-3256-X.

У виданні вперше публікуються листи Є. Чикаленка періоду еміграції, виявлені в Інституті архівознавства НБУ імені В.І.Вернадського. Вони відтворюють умови життя кореспондента, його заняття, місце проживання, психологічний, фізичний стани й відображають інші важливі історичні сюжети. Публікація розрахована на дослідників, викладачів вишів та шкіл, всіх, хто цікавиться українською історією.

241. Лупейко В.Ю. У світі українських інтелектуалів / Ін-т проблем штучного інтелекту МОН України і НАН України. — Донецьк: Наука і освіта, 2004. — Ум. друк. арк. 14,07. — ISBN 966-7829-10-3.

До пропонованої книжки відомого письменника Віктора Лупейка ввійшли нариси-роздуми про видатних діячів українського відродження минулих віків. Ескізи до постатей Петра Могили, Володимира Антоновича, Миколи Костомарова, Івана Огієнка, Михайла Грушевського, Володимира Вернадського, Дмитра Яворницького, Дмитра Баталія, Матвія Яворського, Наталії Полонської-Василенко були опубліковані в періодиці та в попередній книзі автора «Кайдашизм, або Доки ж будемо самоїдами?» (1998). Нариси про Михайла Тугана-Барановського й Агатангела Кримського доповнюють раніше опублікований цикл про славетних українських інтелектуалів.

Ця книжка буде корисною насамперед для вчителів-істориків і філологів, студентів, старшокласників, а також воїнів українського війська, відродженого нашого козацтва, адже йдеться про найсвятіше — про українську духовність.

242. Мальченко О.Є. Арсенали українських замків XV — середини XVII століття / Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Київ, 2004. — 398 с. (Ум. друк. арк. 23,09). — 1500 прим. — ISBN 966-02-3173-3.

У виданні розглянуто історію розвитку артилерії та системи державних арсеналів на українських землях у XV—XVII ст. Окремо висвітлено персональний склад українських пушкарів, умови та характер їх служби. Для істориків, зброєзнавців та всіх, кого цікавить минуле України.

243. Матеріали 3-ї Всеукраїнської наукової конференції «Актуальні питання історії техніки» / Державний політехнічний музей при НТУУ КПІ; Центр пам'яткознавства НАН України та УТОШК. — Київ: ЕКМО, 2004. — 176 с. (Ум. друк. арк. 11).

Опубліковано матеріали виступів учасників 3-ї Всеукраїнської наукової конференції «Актуальні питання історії техніки», присвячених дослідженню персоналії видатних українських інженерів, вчених технічного спрямування, історії розвитку технічної думки в Україні тощо.

Розраховано на широке коло зацікавлених осіб: дослідників історії науки та техніки, діячів музеїв політехнічного профілю, студентів, всіх, хто цікавиться питаннями історії науки та техніки.

244. Михальченко М.І. Україна як нова історична реальність: запасний гравець Європи ; Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. — Київ-Дрогобич: Відродження, 2004. — Ум. друк. арк. 28,47. — 1500 прим. — ISBN 966-538-148-2.

У монографії розглядаються загальні проблеми пізнання сучасних суспільств у світлі системно-цивілізаційної методології. Україна розглядається як новий, потужний гравець у Європі, доля якого ще визначається об'єктивним і суб'єктивними факторами світового і внутрішнього розвитку. Історія і сучасність, політика, економіка, ідеологія, людський потенціал, регіональний фактор — ці та інші детермінанти цивілізаційного становлення і розвитку України проаналізовані в аспекті оцінки місця і ролі нашої держави в сучасному світопорядку.

245. Мицик Ю.А. За віру православну! / Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України, Благовіщенський храм УПЦ Київського Патріархату при Національному університеті «Києво-Могилянська Академія». — Київ: Слово, 2004. — 192 с. (Ум. друк. арк. 10,54). — 500 прим. — ISBN 966-8407-40-7.

У книзі зібрано історико-публіцистичні та богословські статті протоієрея УПЦ Київського Патріархату, професора, доктора історичних наук Юрія Мицика. У них викривається антихристиянська суть деяких популярних нині релігійних течій. Крім того, розглядаються питання історії Православної Церкви, історії Благовіщенського храму Києво-Могилянської академії.

246. Мицик Ю. Гетьман Іван Виговський / Національний ун-т «Києво-Могилянська академія», Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Київ: ВД «КМ Академія», 2004. — 84 с. (Ум. друк. арк. 4,88). — 500 прим. — ISBN 966-518-254-4.

Спеціальне дослідження біографії видатного українського державного та політичного діяча, гетьмана України Івана Виговського (1616—1664) ґрунтується на широкому колі джерел, у тому числі виявлених в архівосховищах України, Польщі, Росії та інших країн, що дало змогу значно повніше висвітлити життєвий шлях І. Виговського, його військово-політичну та дипломатичну діяльність, переглянути застарілі оцінки щодо важливих моментів політичної біографії гетьмана.

247. Наукові бібліотеки України: Довідник / уклад. А.А. Свобода ; Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського, Координаційне бюро Енциклопедії Сучасної України. — Київ, 2004. — 472 с. (Ум. друк. арк. 19,63). — 500 прим. — ISBN 966-02-3238-1.

Вміщено відомості про наукові бібліотеки України: історію формування збірань, тематичний склад книжкових фондів, наявність рідкісних і цінних видань з певної галузі, склад і структуру довідково-пошукового апарату, наукову та науково-інформаційну діяльність бібліотек, сучасні інформаційні технології, застосовані для задоволення потреб користувачів, найпоширеніші форми роботи.

248. Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського / за ред. О.С. Онищенко ; Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. — Київ: НБУВ, 2004. — Вил. 12. — 310 с. (Ум. друк. арк. 14,23). — 300 прим.

Збірник містить наукові статті, в яких розглядаються проблеми формування стратегії та управління розвитком інноваційної діяльності бібліотек; інновації у системі бібліотечного сервісу та бібліотечних технологій; актуальні питання бібліотечно-інформаційної освіти та підвищення кваліфікації бібліотечних працівників.

249. Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського / за ред. О.С. Онищенко ; Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. — Київ: НБУВ, 2004. — Вип. 13. — 576 с. (Ум. друк. арк. 27,6). — 300 прим.

Збірник містить наукові статті, в яких висвітлюються питання розвитку вітчизняних біобібліографічних і біографічних ресурсів; вивчення та використання бібліотечних фондів.

250. Недужко Ю.В. Європейські політичні процеси та перспективи відродження незалежної демократичної України в працях Президента УНР в екзилі Миколи Лівницького / Ін-т європейських досліджень НАН України. — Луцьк: Вид-во обласної друкарні, 2004. — Ум. друк. арк. 4,0. — 300 прим. — ISBN 966-8468-71-6.

На основі аналізу архівних документів, вітчизняної та зарубіжної історіографії, мемуарів, матеріалів періодичних видань досліджено та висвітлено погляди Президента УНР в екзилі Миколи Лівницького (1967—1989) на політичні процеси в країнах Європи в 60-70-ті рр. XX ст., а також проблеми відродження незалежної демократичної європейської України.

Для науковців, викладачів, вчителів, студентів, усіх, хто цікавиться історією України.

251. Нога О.П. Світ львівського спорту (1900—1939): Спортдосягнення, товариства, архітектура, вбрання, мистецтво / Ін-т народознавства НАН України. — Львів: Українські технології, 2004. — Ум. друк. арк. 91,2. — 1000 прим. — ISBN 966-345-027-4.

На основі широкого культурологічного матеріалу висвітлено процеси розвитку спортивних рухів та об'єднань у Львові 1900—1939 рр., тенденції розвитку спортивного вбрання, спортивну тему в мистецтві, скульптурі, малярстві, вітражі тощо.

Книга розрахована на широке коло шанувальників історії та культури Галичини, художників, які працюють над спортивною тематикою, усіх, хто цікавиться історією і мистецтвом.

252. Переvezий В.О. Служіння богу і народу: Українська грекокатолицька церква між двома світовими війнами / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. — Київ: Світогляд, 2004. — Ум. друк. арк. 12,5. — 200 прим. — ISBN 966-96360-6-X.

У монографії досліджується багатогранна праця ієрархії та духовенства Української греко-католицької церкви у період між світовими війнами на терені Галицької церковної провінції, яка опинилася в цей період у межах II Речі Посполитої. Церква виконувала не лише богослужбові функції, а й стала важливим чинником суспільного життя.

253. Поменник Софії Київської. Публікація рукописної пам'ятки другої половини XVIII — першої чверті XIX століття / упоряд. О. Прокоп'юк ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського, Київська Духовна Академія УПЦ Київського Патріархату, Національний центр біографічної некрополістики, Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського, Ін-т рукопису. — Київ, 2004.-Вип. 3 (8). — 264 с. (Ум. друк. арк. 30,69). — 500 прим. — ISBN 966-02-3172-5. — (Некрополістика в Україні).

У виданні вперше публікуються тексти унікальної пам'ятки української рукописної спадщини — Поменника Софії Київської другої половини XVIII — першої чверті XIX століття. Для істориків, археографів, просопографів, некрополістів та всіх, хто цікавиться історією України.

254. Правова охорона культурної спадщини: зб. документів / упоряд. М.Т. Пархоменко, О.М. Титова ; Українське товариство охорони пам'яток історії та культури; Центр пам'яткознавства НАН України та УТОПК. — Київ: Інтерграфік, 2004. — 320 с. (Ум. друк. арк. 16,6). — ISBN 966-532-025-4.

До збірника вміщено найважливіші документи з питань збереження культурної спадщини, прийняті міжнародними організаціями: ЮНЕСКО, Радою Європи, ICOMOS, вітчизняні підзаконні пам'яткоохоронні акти — постанови Кабінету Міністрів України, накази Держбуду та Міністерства культури і мистецтв України.

255. Православна церква на півдні України (1775—1781). — Т. 4 / упоряд. І. Лиман ; Запорізьке наукове товариство ім. Я. Новицького, Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України, Східний ін-т українознавства ім. Ковальських. — Запоріжжя: Тандем-У, 2004. — 560 с. (Ум. друк. арк. 54,15). — 300 прим. — ISBN 966-7482-33-2. — (Джерела з історії Південної України).

В книзі публікуються матеріали щодо православної церкви на півдні України червня 1775 — грудня 1781 років, які репрезентують широке коло проблем, пов'язаних із історією православ'я в південному краї після ліквідації Вольностей Війська Запорозького. Опублікований документальний комплекс є цінним джерелом у різних галузях гуманітарного циклу і пропонується усім, хто цікавиться історією України XVIII століття, соціальною, релігійною історією, мікроісторією, дослідженням ментальностей тощо.

256. Праці Центру пам'яткознавства / за ред. О.М. Титової / Центр пам'яткознавства НАН України та УТОШК. — Київ, 2004. — Вип. 6. — 320 с. (Ум. друк. арк. 25,5) — ISBN 966-531-142-5.

Шостий випуск збірника поглиблює і розширює тематику охорони пам'яток, не обмежуючись матеріалами з території України, а й звертаючи погляд до надбань і досвіду інших країн. Щораз пильнішу увагу науковців привертають такі, іще донедавна занедбані проблеми, як виявлення, збереження та використання пам'яток науки і техніки, власне — виробничої діяльності людини. Зрослий інтерес до цієї проблеми засвідчує створення Асоціації працівників музеїв технічного профілю, діяльність якої набирає обертів, залучає до свого кола музейників, науковців ентузіастів, маючи на меті таку важливу функцію, як ознайомлення з технічною сферою матеріальної культури. Дедалі активніше звучить тема музейництва та музеїв, що останніми роками знову утверджують себе в статусі опорних цивілізаційних пунктів. Започатковано і новий для збірника розділ — вивчення та охорона нематеріальної культурної спадщини. Для істориків, археологів, етнографів, мистецтвознавців, музейників, краєзнавців — науковців та ентузіастів.

257. Проблемы истории и археологии Украины: материалы V Междунар. науч. конф. (Харьков, 4—6 ноября 2004 г.) / Харків. нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, Харківське обласне історико-археологічне товариство, Східно-регіональний відділ Центру пам'яткознавства НАН України та УТОШК. — Харків: НМЦ «МД», 2004. — 128 с. (Ум. друк. арк. 14,5). — ISBN 966-544-244-9.

У збірці представлено матеріали виступів українських та зарубіжних учасників конференції, що стосуються дослідження маловідомих та суперечливих питань з історії та археології України від періоду кам'яного віку до часу існування Візантії та східнослов'янських старожитностей.

258. Рафальський О.О. Переяславський договір України з Росією 1654 року: ретроспективний аналіз / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. — Київ: Генеза, 2004. — Ум. друк. арк. 15,0. — 1000 прим. — ISBN 966-504-367-6.

Монографія присвячена ретроспективному аналізу історичного значення і наслідків переяславської козацької ради 1654 р. Генезис і розвиток цієї найбільшої легенди слов'янської історії розглядаються автором крізь призму трьох з половиною століть українсько-російських відносин, у загальноєвропейському контексті. Видання підготовлене у зв'язку з 350-річчям Переяславського договору.

259. Ржищевський археодром — 2: Дослідження, конференції та експериментальні студії 2002—2004 рр. / голов. ред. В.П. Коцур, упоряд. О.В. Трачук ; Переяслав-Хмельницький державний педагогічний ун-т ім. Г. Сковороди, Центр пам'яткознавства НАН України та УТОПК, Об'єднання громадян «Товариство Коло-Ра», Ін-т археології НАН України. — Київ: СПД Пугачов, 2004. — 208 с. — Ум. друк. арк. 28. — ISBN 966-7958-31-0.

Зібрана інформація про результати археологічних досліджень двошарового поселення Ріпниця-1 біля м. Ржищев та с. Улянка Кагарлицького р-ну Київської обл. в 2002—2003 рр., виконаних за підтримки Міжнародного фонду «Україна 3000», публікуються матеріали розкопок трипільської та черняхівської культур, археологічних розвідок. Найдавніші зі знахідок відносяться до трипільської культури, племена якої жили на Дніпрі в IV — на початку III тис. до н.е. Представлені матеріали двох конференцій щодо широкого кола наукових питань від археології, етнографії, філології, музеєзнавства до філософії, етіології та ноосфери В.Вернадського. До експериментальних студій належать роботи з відтворення еволюції житлобудування, давньої кераміки та костюма, а також проект ландшафтного парку в культурологічній традиції трипільської культури біля м. Ржищев.

Видання запрошує до вивчення та відтворення давньої історико-культурної спадщини України для потреб краєзнавства, туристичної галузі та освіти.

260. Рукописна та книжкова спадщина України: Археографічні дослідження унікальних архівних та бібліотечних фондів / відп. ред. Л.А. Дубровіна / Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. — Київ: НБУВ, 2004. — Вип. 9. — 276 с. (Ум. друк. арк. 17,0). — 300 прим. — ISBN 966-02-2780-9 (серія), ISBN 966-02-3475-9 (Вип. 9).

Автори статей збірника на основі вивчення архівних та книжкових фондів НБУВ розкривають такі важливі для української науки та культури питання, як рукописна спадщина Комісії ВУАН для вивчення продукційних сил України, фонди архівних установ України як джерело з історії розвитку бібліотечної науки, архівні документи Синайського монастиря св. Катерини у Єгипті, директивно-розпорядчі акти щодо діяльності Києво-Могилянської академії тощо.

261. Скарбниця української культури: зб. наук. пр. / голов. ред. О.Б. Коваленко ; Управління культури Чернігівської облдержадміністрації, Чернігівський історичний музей ім. В.В. Тарновського, Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Чернігів, 2004. — Вип. 4. — 92 с. (Ум. друк, арк. 12,52). — 200 прим. — ISBN 966-7905-52-7.

До четвертого випуску збірника включені матеріали, які характеризують колекції Чернігівського історичного музею ім. В. В. Тарновського, висвітлюють історію краю, життя та діяльність відомих уродженців Чернігівщини. Для наукових працівників, викладачів, учителів, музейників і краєзнавців, усіх, хто цікавиться історією і культурою України.

262. Скорый Сергей Анатольевич: Библиографический указатель (к 55-летию со дня рождения) / сост. А.В. Артемьев, И.Н. Кулатова і Центр пам'ятокознавства НАН України та УТОПК; Центр охорони і досліджень пам'яток археології управління культури Полтавської облдержадміністрації. — Київ-Полтава: Археология, 2004. — 20 с. — (Ум. друк. арк. 1,5).

Библиографический указатель содержит реестр научных работ украинского археолога, исследователя древностей скифского времени Украинской Лесостепи, доктора исторических наук, заведующего отделом скифо-сарматской археологии Института археологии НАН Украины Сергея Анатольевича Скорого, биографические сведения о нём. Издание предназначается для археологов, историков, преподавателей и студентов вузов, всех, кто интересуется изучением раннего железного века Восточноевропейской Лесостепи.

263. Скориляс І. Генеральні візитації Київської унійної митрополії XVII-XVIII століть: Львівсько-Галицько-Кам'янецька єпархія. — Т. 2: Протоколи генеральних візитацій / Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського/-Львів: Вид-во Українського католицького ун-ту, 2004. — 512 с. (Ум. друк. арк. 58,5). — 500 прим. — ISBN 966-7034-45-3 (Т. 2), ISBN 966-7034-44-5 (серія).

Другий том книги присвячений протоколам генеральних візитацій Львівської єпархії XVIII століття, котрі є документальним свідченням пастирської діяльності унійного єпископату Руської Церкви. Книга складається з двох основних частин: есей автора про перспективи досліджень в Україні масових церковних джерел, характеристику матеріалів візитацій за способом зберігання, аналіз їхнього практичного застосування та детальну характеристику архівних, бібліотечних і музейних колекцій, включно з кодикологічним описом візитаційних книг, а також статистичні додатки. У другій частині опубліковано «Зведений каталог» понад 3200 збережених описів церков і монастирів.

Видання розраховане на фахівців з ранньомодерної історії та культури України, краєзнавців, усіх тих, хто цікавиться спадщиною київського християнства.

264. Солдатенко В.Ф. Георгій Пятаков: митєвості неспокоїної долі / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. — Київ: Світогляд, 2004. — Ум. друк. арк. 21,75. — 1000 прим. — ISBN 966-9336-027.

Пропонована книга на основі ґрунтовної документальної бази у популярній формі розповідає про дуже складний, суперечливий шлях надзвичайно обдарованої особистості — Георгія Пятакова. Він першим очолив створену у 1918 р. Компартію України, невдовзі став головою Тимчасового робітничо-селянського уряду України, наступного року ще раз обирався секретарем ЦК КП(б)У, брав участь практично у всіх значимих подіях і процесах революційного руху в Україні перших десятиліть ХХ ст. Г. Пятаков завжди мав власну політичну позицію, наполегливо, принципово її обстоював, увійшов до когорти найвпливовіших партійно-радянських діячів СРСР 1920-х — 1930-х рр. і врешті розділив долю багатьох жертв масових репресій.

265. Солдатенко В.Ф., Савчук Б.П. Галицька армія у Наддніпрянській Україні / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. — Київ: Світогляд, 2004. — Ум. друк. арк. 10,5. — 300 прим. — ISBN 966-96360-5-1.

Запропоновано оновлені підходи до аналізу історії створення, бойового шляху, долі Української Галицької Армії, навколо яких упродовж десятиліть ведуться гострі дискусії. Зроблено спробу з максимальною об'єктивністю розібратися у мотиваціях рішень, які ухвалювалися в екстремальних умовах, здійснених на цій основі дій, їх непростих, суперечливих наслідках і, врешті, неупереджено, з урахуванням моральних чинників, оцінити увесь військово-політичний досвід УГА.

266. Супруненко О.Б., Приймак В.В., Мироненко К.М. Старожитності золотоординського часу Дніпровського лісостепового Лівобережжя / Центр пам'яткознавства НАН України та УТОПК; Ін-т археології НАН України, Центр охорони і досліджень пам'яток археології управління культури Полтавської облдержадміністрації, Сумська обласна організація УТОПК. — Київ-Полтава: Археологія, 2004. — 82 с. (Ум. друк. арк. 8,3). — ISBN 966-7628-14-0.

У виданні охарактеризовані давньоруські та золотоординські пам'ятки другої половини XIII—XV ст. передстепових просторів Дніпровського Лівобережжя у межиріччях Орелі та Сули, Сейму і Ворскли, в межах сучасних Полтавської і Сумської обл. України. До наукового обігу вводяться результати нових археологічних досліджень, матеріали музейних і приватних колекцій.

Для археологів, істориків, краєзнавців, широкого кола читачів, які цікавляться проблемами пізньосередньовічної історії України.

267. Схід-Захід: Історико-культурологічн. зб. / упоряд. В.В. Кравченко ; Східний ін-т українознавства ім. Ковальських, Харківський національний ун-т ім. В. Н. Каразіна, Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України, Харківська державна академія культури.

— Харків-Київ: Критика, 2004. — Вип. VI. — 256 с. (Ум. друк. арк. 14,88). — 300 прим. — ISBN 966-7679-46-2.

Історико-культурологічний збірник «Схід-Захід» містить публікації з історії України, всесвітньої історії, історіографії, переклади документів тощо. Для наукових працівників, викладачів, учителів, музейників і краєзнавців, усіх, хто цікавиться світовою та українською історією і культурою.

268. Таблиці територіальних типових поділів. Рубрикатор Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського / уклад. І.І. Багрій та ін. ; Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. — Київ: НБУВ, 2004. — 769 с. (Ум. друк. арк. 28,03). — 350 прим. — ISBN 966-02-3342-6.

Таблиці є частиною «Рубрикатора Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського», який застосовується для організації довідково-пошукового апарату, у виконанні інформаційних запитів користувачів Бібліотеки та інформаційному пошуці. Призначені для розкриття регіонального аспекту змісту документів з метою забезпечення тематичного пошуку за територіальними ознаками.

269. Таранець С.В. Старообрядство міста Києва та Київської губернії ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України, Музей історії та культури російського старообрядства України. — Київ, 2004. — 352 с. — 1000 прим. — ISBN 996-02-3386-8.

Монографія присвячена історії російського старообрядства міста Києва та Київської губернії. Досліджена демографія, соціальна структура, еволюція правового статусу місцевого старообрядства. Вивчено особливості монастирського життя, церковного будівництва, книжності, підприємництва (торговельного, промислового та сільськогосподарського) старообрядців. На основі результатів історико-археографічних та етнографічних експедицій, здійснених автором, представлені свідчення про сучасний стан старообрядських громад регіону.

Для істориків, краєзнавців та всіх, хто цікавиться проблемами історії Києва та Київщини, зокрема історією та культурою старообрядства.

270. Татаринов С.И., Сутковой В.Л. Бахмут казацкий / Центр пам'яткознавства НАН України та УТОШК. — Славянск: Печатный двор, 2004. — 60 с. (Ум. друк. арк. 3,75). — ISBN 966-8241-35-5.

Книга адресується донецким казакам, преподавателям и учащимся школ, краеведам, студентам, всем, кто любит историю Донбасса.

271. Теліга О. Листи. Спогади. — Вид. 2-ге, випр. / упоряд. Н. Миронець ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського, Фондація ім. О. Ольжича. — Київ: Вид-во ім. Олени Теліги, 2004. — 400 с. (Ум. друк. арк. 32,25). — 1000 прим. — ISBN 966-7601-45-5.

Наведено 65 листів і листівок талановитої української поетеси, активної громадської діячки Олени Теліги до різних адресатів: Михайла Теліги, Наталії Лівачкої-Холодної, Дмитра Донцова, Уласа Самоука, Олега Лашенка, Богдана-Ігоря Антонина та інших. Це яскраве свідчення того, якими морально-етичними і світоглядними засадами керувалася вона у своєму житті. Другу частину книги становлять спогади сучасників Олени Теліги, а також фотографії, частина яких публікується вперше. Ця публікація листів Олени Теліги та спогадів про неї сприятиме подальшому поглибленому вивченню життєвого та творчого шляху української письменниці-патріотки, що віддала життя за незалежну Українську державу.

272. Ткач Д.І. Сучасна Угорщина в контексті суспільних трансформацій / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. — Київ: МАУП, 2004. — Ум. друк. арк. 27,9. — 3000 прим. — ISBN 966-608-406-6.

У монографії на основі великого фактологічного, наукового матеріалу досліджуються політичні трансформації в Угорщині наприкінці ХХ — на початку ХХІ ст. Проаналізовано генезу політичної системи Угорської Республіки, зміну форми державного устрою, управління та доктрину розмежування функцій влади, взаємозв'язок політичної, економічної і соціальної трансформації в Угорщині, стратегічні пріоритети країни у зовнішній політиці. Зроблено спробу спрогнозувати місце та роль Угорської республіки у новій Європі.

Розглянуто практику відносин Угорщини із сусідніми державами і насамперед з незалежною Україною.

273. Український археографічний щорічник. Нова серія / голов. ред. П. Сохань ; Археографічна комісія, Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського. — Київ-Нью-Йорк: Вид-во М.П. Коць, 2004. — Вип. 8/9. — 816 с. (Ум. друк. арк. 65,65). — 500 прим. — ISBN 966-02-3396-5.

«Український археографічний щорічник» (вип. 8/9) містить праці з історії України, публікації джерел, рецензії та огляди нових видань, а також історичні повідомлення причинкового характеру. Різноманітні за тематикою ці дослідження охоплюють епоху, починаючи від литовсько-польської доби ХV століття до періоду українських національно-визвольних змагань 40-50-х років ХХ століття. Для науковців, викладачів історії, вчителів, студентів і всіх, хто цікавиться історичним минулим України.

274. Український голокост 1932—1933: Свідчення тих, хто вижив: У 3-х т. — Т. 2 / за ред. Ю. Мицика ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України, Національний ун-т «Києво-Могилянська академія». — Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2004. — 443 с. (Ум. друк. арк. 27,75). — 500 прим. — ISBN 966-518-302-8.

275.

У книзі вміщено свідчення тих, хто пережив одну з найжахливіших трагедій в історії людства — голодомор-геноцид 1932-1933 років, спрямований на вигублення українського народу. Спогади, зібрані впродовж багатьох років, доповнені документальними матеріалами й свідченнями про голод 1946-1947 років, дають змогу побачити дію страхітливого механізму знищення українського селянства, відновити замовчувані досі сторінки вітчизняної історії.

276. Універсали українських гетьманів від Івана Виговського до Івана Самойловича (1657—1687) / за ред. П. Соханя та ін., упоряд. І. Бутич та ін. ; Державний комітет архівів України, Центральний державний історичний архів України, Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України, Наукове товариство ім. Т. Шевченка. — Київ-Львів: НТШ, 2004. — 1088 с. (Ум. друк. арк. 88,4). — 500 прим. — ISBN 966-02-3091-5. — (Матеріали до українського дипломатарию. Універсали українських гетьманів).

Пропонована увазі читачів збірка включає всі, які вдалося виявити в архівах України, Російської Федерації і Польщі, універсали, накази, угоди українських гетьманів, зокрема: Івана Виговського (1657—1659), Юрія Хмельницького (1660—1662, 1677—681), Якіма Сомка (1660—1663), Павла Тетері (1663—1665), Івана Брюховецького (1663—1668), Петра Дорошенка (1665—1676), Дем'яна Многогрішного (1668—1672), Михайла Ханенка (1670—1674), Івана Самойловича (1672—1687) та значну частину універсалів і наказів генеральної старшини і полковників (1649—1687), у яких йдеться про соціально-економічний розвиток і політичне становище у другій половині XVII ст. Науково-довідковий апарат: список архівних фондів публікацій, список скорочень, список застарілих і маловживаних слів, предметний, іменний і географічний покажчики, список ілюстрацій, перелік документів.

Видання розраховане на науковців, викладачів і студентів, на всіх, хто цікавиться історією України.

277. Шаповал Ю.І. Невигадані історії / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. — Київ: Світогляд, 2004. — Ум. друк. арк. 19,6. — Тираж-2000 прим. — ISBN 966-96360-1-9.

У книзі зібрані праці українського історика, написані у жанрі історико-наукової публіцистики за останні 10 років. Більшість статей було вміщено у періодичних виданнях України. Разом з тим книга містить і недруковані раніше матеріали. За словами Миколи Рябчука, який є автором передмови до цього видання, у цих текстах Юрій Шаповал «щасливо уникає спокуси писати «про все потроху», зосереджуючись натомість лише на тих темах, на тих історичних періодах, які він справді добре, просто-таки блискуче знає».

278. Швидько Г.К. Компут і ревізія Миргородського полку 1723 р. / Національний гірничий ун-т, Ін-т гуманітарних проблем, Ін-т української

археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Дніпропетровськ: Вид-во Національного гірничого ун-ту, 2004. — 335 с. (Ум. друк. арк. 18,5). — 300 прим. — ISBN 966-8271-78-5.

Видання унікальної пам'ятки з історії Полтавщини першої чверті XVIII століття вперше вводить до наукового обігу важливе історичне джерело. Матеріали ревізії дають можливість ознайомитись з кількісним і поіменним складом населення та маєтностями однієї з адміністративно-територіальних одиниць Української козацької держави — Миргородського полку. Книга розрахована на істориків, філологів, краєзнавців та всіх, хто цікавиться історією України.

279. Яворницький Д. Твори. — У 20 т. — Т. 1 / за ред. П. Соханя, А. Бойка ; Ін-т української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. — Київ-Запоріжжя: Тандем-У, 2004. — 520 с. — Ум. друк. арк. 42,25. — 2000 прим. — ISBN 966-7482-31-6 (Т. 1). — (Історія, краєзнавство, археологія. — ISBN 966-7482-30-8).

Цим томом започатковується видання Творів Дмитра Яворницького в 20 томах. До тому, який виходить у серії «Історія, краєзнавство, археологія», увійшли історичні праці, опубліковані дослідником у 1888—1894 рр., за винятком монографії «Вольності запорозьких козаків: історико-топографічний нарис». Для науковців, краєзнавців, студентів гуманітарних факультетів, усіх тих, хто цікавиться історичним минулим України, зокрема Запорізького краю.

КІБЕРНЕТИКА

280. Григорян Р.Д. Самоорганизация гомеостаза и адаптации ; Ин-т програмних систем НАН України. — Київ: Академперіодика, 2004. — 501 с. (Ум. друк. арк. 23,67). — 150 прим. — ISBN 966-8002-99-7.

Монографію присвячено проблемі дослідження самоорганізації механізмів фізіологічної адаптації і гомеостазу людини. Відмінною рисою роботи є застосування системного аналізу і математичного моделювання. Розглядаються організаційні рівні клітка — органи — організм. Запропоновано моделі формування глобального гомеостазу на базі споживчих градієнтів кліток, і часткових гомеостатичних структур — на базі відносин типу виробник — користувач. Обґрунтовано теорію висхідної адаптації, відповідно до якої всяка адаптація починається локально на рівні механізму клітинної адаптації, а адаптивні ефекти на інших ієрархічних рівнях є наслідком залучення популяції кліток у процес боротьби проти зовнішніх деструктивних тенденцій. Проаналізовано взаємозв'язки між адаптацією і гомеостатичними режимами. Теоретичні положення монографії ілюстровані рішенням конкретних проблем з прикладної фізіології.

Для науковців і фахівців, що займаються дослідженнями принципів та механізмів природної організації функцій живих систем.

281. Сергієнко І.В. Інформатика та комп'ютерні технології / Ін-т кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України. — Київ: Наук, думка, 2004. — Ум. друк. арк. 25,11. — 500 прим. — ISBN 966-00-0290-4.

Розповідається про створення першої ЕОМ в СРСР, про бурхливий розвиток кібернетики в Україні, йдеться про важливе значення досліджень з інформатики для розвитку країни і конкретні результати українських учених у галузі теорії оптимізації, системного аналізу, теорії керування, теорії програмування, засобів обчислювальної техніки та телекомунікаційних систем. Наводиться цілий ряд комп'ютерних технологій та їх можливий вплив на побудову інформаційного суспільства в Україні, показується актуальність нових напрямів у розробці суперкомп'ютерів та спеціалізованих обчислювальних систем, які складають технологічну базу сучасних інтелектуальних інформаційних технологій.

282. Сергиенко И.В., Шило В.П. Задачи дискретной оптимизации. Проблемы, методы решения, исследования / Ин-т кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України. — Київ: Наук, думка, 2003. — Ум. друк. арк. 16,5. — 500 прим. — ISBN 966-00-0114-2.

Монографія присвячена узагальненню накопиченого в Інституті кібернетики імені В.М. Глушкова НАН України досвіду розробки і дослідження методів розв'язання і програмно-алгоритмічного забезпечення для різних класів складних дискретних оптимізаційних задач.

Розглянуто питання розпаралелювання процесу оптимізації для задач дискретного програмування та коректності дискретних оптимізаційних задач з векторним критерієм.

283. Теслер Г.С. Новая кибернетика / Ін-т проблем математичних машин і систем НАН України. — Київ: ЛОГОС, 2004. — 404 с. — 500 прим. — ISBN 966-581-488-5.

Приведены основные аспекты новой кибернетики, являющейся правопреемницей кибернетики Н. Винера, информатики и компьютерной науки на новом этапе их развития. Основное внимание в книге уделено информационному взаимодействию и влиянию в живой, неживой и искусственной природе, а также законам эволюционного развития, которые служат базой для прогнозирования процессов и явлений. Исследованы процессы глобализации общества и предложена концепция построения динамически сбалансированного постиндустриального информационно-социального общества. Подробно описаны процессы эволюционного развития компьютерных средств и интенсификация процесса вычислений. Всеобщность действия законов природы продемонстрирована на примере рассмотрения адаптивных аппроксимаций и вычислений на основе формул с обратной связью. Основу книги составляют постулат об информационном взаимодействии и влиянии, а также методология исследования эволюционных процессов объектов различной природы.

Рассчитана на инженерно-технических, научных работников и студентов, занимающихся кибернетикой, информатикой, компьютерными науками, а также интересующихся социально-экономическими проблемами.

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

284. Американська література на рубежі ХХ—ХХІ століть: Матеріали II Міжнарод. конф. з літератур США, Київ, 24—26 верес. 2002 р. / Редкол. Т. Денисова (голова) та ін., уклад. Т.Н. Денисова ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України, Відділ преси та культури Посольства США в Україні та ін. — Київ: Вид-во Ін-ту міжнародних відносин, 2004. — Ум. друк. арк. 34,41. — 300 прим. — ISBN 966-594-539-4.

Матеріали конференції присвячені нагальним проблемам американської літератури найновішого періоду: характеру, напрямам і тенденціям літературного процесу після постмодерністської доби, новітнім підходам до прочитання та інтерпретації текстів, явищам прози, поезії, драми останніх десятиліть, американському мультикультуралізму із спеціальним акцентом на його українському компоненті. Круглий стіл присвячено проблемам викладання літератури США в Україні. В роботі конференції брали участь провідні дослідники США, України, Білорусі, Росії, Польщі та молоді науковці-американісти.

285. Американські літературні студії в Україні / Редкол. Т.Н. Денисова та ін ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ, 2004. — Вип. 1: Пуританська традиція в літературі США. — Ум. друк. арк. 16,42. — 500 прим.

Перше видання щорічника «Американські літературні студії в Україні» присвячено засадничій для ментальності США темі — пуританській традиції в літературі США. З сучасних позицій запроваджено інтерпретацію категорії пуританства, історико-теоретичний її аналіз, рецепцію в літературі. Серед авторів щорічника — провідні дослідники з США й України, молоді й перспективні науковці-американісти.

Видання розраховане на фахівця-американіста, дослідника, викладача і студента — зарубіжної — зокрема американської літератури; на тих, хто цікавиться красним письменством і культурою США.

286. Арендаренко І. По дорозі й назустріч (англійська та українська романтичні поезії: порівняльна типологія і поетика) / за ред. Д.С. Наливайка ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ: Фоліант, 2004. — Ум. друк. арк. 13,4. — 300 прим. — ISBN 966-8474-16-3.

Монографію присвячено порівняльному аналізу явищ англійської та української романтичних поезій, включених у контекст преромантичного етапу романтизму, народно-фольклорної, історико-поетичної та байронічної течій.

Для літературознавців, викладачів, студентів-філологів, усіх, хто цікавиться літературною компаративістикою, зокрема проблемами міжнаціонального контексту письменств.

287. Бальзак О. де. Етюди про звичай: сцени з приватного життя / передм. Д.С. Наливайка, приміт. Д. Наливайка й О. Алексеєнко ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України.. — Харків: Фоліо, 2004. — Ум. друк. арк. 22,68. — 2500 прим. — ISBN 966-8474-16-3. — (Б-ка світ, літератури).

Книга містить три повісті та один роман, що увійшли до «Етюдів про звичай», першої частини «Людської комедії» — епопеї XIX ст., задуманої Оноре де Бальзаком.

288. Барабан Ю. Тарас Шевченко: імператив України. Історіо- й націософська парадигма / Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України та ін.. — Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2004. — Ум. друк. арк. 11,5. — ISBN 966-518-303-6.

Предметом розгляду є ідейно-художня парадигма України у творчості Тараса Шевченка як осереддя і поетичне втілення імперативу історичного призначення українства, чинник його національної самосвідомості, змагань до незалежності, розвою національної культури. Книжка містить статті про історіософію, націософію, релігійно-естетичні засади Шевченка; окремі студії присвячено аналізу його «петербурзького тексту», містерії «Великий льох» і повісті «Художник» у літературному й духовному контексті доби.

289. Барвінський О. Спомини з мого життя / упоряд. А. Шацька, О. Федорук, за ред. Л. Винар, І. Гирич, консульт. Г. Бурлака ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України, Укр. Вільна Академія у США. — Нью-Йорк-Київ: Смолоскип, 2004. — Ч. 1 та 2. — Ум. друк. арк. 42,75. — 1000 прим. — ISBN 0-916381-18-8.

О. Барвінський писав мемуари з 1915 р. аж до своєї смерті у 1926 р., довівши розповідь до квітня 1907 р. До книжки увійшли перші дві частини «Споминів з мого життя» О. Барвінського, які були видані за життя автора у 1912-1913 роках. Перший з цих томів був підготовлений О. Барвінським та його сином Богданом до перевидання, але не був надрукований. Ці спогади — безцінний документ цілої епохи політичного, громадського і культурного життя західноукраїнських земель 1860-1880 рр., залишений нащадкам одним з його найактивніших діячів.

Призначена для науковців і всіх, хто цікавиться історією.

290. «...Віддати зумієм себе Україні»: Листування Трохима Зіньківського з Борисом Грінченком / вступ. ст., археограф, передм., упоряд., комент., приміт., підгот. текстів, покаж., додат., добір ілюстр. матеріалу С.С. Кіраля ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України, УВАН у США. — Київ — Нью-Йорк, 2004. — Ум. друк. арк. 32,5. — 1000 прим. — ISBN 966-7773-73-6.

Представлено листування Т. Зіньківського з Б. Грінченком протягом 1885-1891 рр. Більшість листів публікується вперше. У «Додатках» подано деякі листи

В. Александрова, М. Кононенка, Д. Мордовця, М. Загірньої та ін.; укладений Грінченком список рукописів (своїх, М. Загірньої, Т. Зіньківського) з нотатками щодо їх проходження через цензуру. Ці матеріали проливають світло на маловідомі сторінки біографій обох кореспондентів та на тодішнє українське літературно-громадське життя.

291. Волощук Є. Зарубіжна література: Підручн. для 11 кл. загально-освіт. навч. закладів / Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. — Київ: Генеза, 2004. — Ум. друк. арк. 29. — 3000 прим. — ISBN 966-504-392-7.

Підручник ознайомлює з визначними явищами світової літератури ХХ ст. Написано відповідно до чинної програми із зарубіжної літератури 2001 р. Разом із хрестоматією-посібником Є. Волощук він утворює навчально-методичний комплект для 11-го класу.

292. Диба А. Сподвижники: Леся Українка у колі соціал-демократів / Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. — Київ: Основні цінності, 2003. — Ум. друк. арк. 10,8 — 1000 прим. — ISBN 966-7856-26-7. — (Сер. Спадщина. Кн. 22).

Тема книги — зв'язки Лесі Українки з українським соціал-демократичним рухом. На основі архівних матеріалів, спогадів автор створила своєрідні портрети-есеї представників тогочасної інтелектуальної еліти України. Книга містить багатий фотоілюстративний матеріал.

293. Дончик В. Спільний знаменник — тринадцять. 1987—2004: Хроніка свідка й учасника подій ; Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. — Київ: Ліга-інформ, 2004. — Ум. друк. арк. 32,2. — 1000 прим. — ISBN 966-8186-01-X.

У книжці подається хроніка політичних подій в Україні, пов'язаних із процесами демократизації суспільства, здобуття незалежності України, державотворення. В. Дончик (член Руху, демпартії України, член Центрального проводу УНП) на особистому досвіді, залучаючи власні документальні матеріали, відтворює ідеї і зміст діяльності української національної демократії кін. ХІХ — поч. ХХ ст.

294. Зарубіжна література: Підручник для 10 кл. / Наливайко Д.С., Шахова К.О., Нагорна Н.М., Кисельова Л.О ; Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. — Київ: Світ знань, 2004. — ISBN 966-8165-00-4.

295. Коцюбинська М. Мої обрії: В 2-х т / Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, Центр європейських гуманітарних досліджень НАУКМА. — Київ: Дух і літера, 2004. — Т. 1. — Ум. друк. арк. 19,5. — ISBN 966-7888-67-3; Т. 2. — Ум. друк. арк. 22,26. — ISBN 966-7888-68-1.

У першому томі подано статті з раннього наукового доробку автора, передусім з проблем шевченкознавства, розвідки 60-х років про поетику Шевченка, зокрема про метафору в українській поезії. Представлено дослідження творчості й особистостей видатних українських письменників минулого століття — Стефаніка, Коцюбинського, Тичини на тлі сучасного їм літературного процесу, а також статті із зарубіжної літератури. Центральне місце у другому томі посідають статті, присвячені «незабутнім шістдесятникам», поколінню, до якого належить автор. Представлено літературні портрети І. Світличного, Є. Сверстюка, З. Геник-Березовської, Н. Суровцової, Віри Вовк, Особливу увагу приділено постаті В. Стуса (розвідки загального характеру, про ранню поезію і епістолярну спадщину поета тощо). Подано рецензії і літературно-критичні нариси, починаючи з 60-х років і до наших днів, — про П. Тичину, А. Горську, Б. Антоненко-Давидовича, Г. Кочура та ін., автобіографічні матеріали.

296. Коцюбинська М. Моральний імператив і виклики часу: Промова на випускних урочистостях в Укр. Катол. Ун-ті, Львів, 19 черв. 2004 / Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. — Львів: Вид-во Укр. Катол. Ун-ту, 2004. — Ум. друк. арк. 1,7. — ISBN 966-8197-04-6.

У промові лекторка торкається питань духовного самоусвідомлення людини змісту понять «віра», «духовність», «самовизначення», «духовна свобода» і їх розуміння тими чи іншими представниками культури і літератури, відображення трактування цих понять у деяких течіях сучасної української літератури.

297. Літературознавчі обрії: Пр. молодих учених України / за ред. М.М. Сулими, Я.В. Цимбала ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ, 2004. — Вип. 5. — Ум. друк. арк. 18,5. — 300 прим. — ISBN 966-02-2954-2.

До п'ятого випуску ввійшли розвідки молодих учених України, Білорусі й Росії з питань теорії літератури, компаративістики та з історії зарубіжних літератур, зокрема, американської, іспанської, німецької, французької, чеської.

298. Літературознавчі обрії: Пр. молодих учених України / за ред. М.М. Сулими, Я.В. Цимбала ; Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. — Київ, 2004. — Вип. 6. — 181 с. — Ум. друк. арк. 18,5. — 300 прим. — ISBN 966-02-3309-4.

До шостого випуску ввійшли статті молодих учених з історії української літератури — від давнини до сучасності, зокрема, розвідки про творчість О. Кобилянської, В. Винниченка, М. Семенка, І. Багряного та ін.

298. Літературна Львівщина. Хрестоматія для вивчення літератури рідного краю / упоряд. І. Гургула, Є. Нахлік ; Львів, від. Ін-ту літератури ім.

Т.Г. Шевченка, Головне управління освіти і науки Львівської облдержадміністрації, Львів. орг. Національної Спільки письменників України. — Львів: Камула, 2004. — 368 с. (Ум. друк. арк. 22,45). — ISBN 966-8343-19-0.

Пропонована хрестоматія покликана забезпечити вивчення курсу «Література рідного краю» у загальноосвітніх навчальних закладах, профтехучилищах, коледжах та вищих навчальних закладах.

299. Лондон Д. Мартін Ідей: Роман / пер. з англ. М. Рядової, за ред. Т. Денисової та ін., передм. і прим. Н. Білик ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Харків: Фоліо, 2004. — Ум. друк. арк. 20,16. — 2500 прим. — ISBN 966-03-2228-3.

Випадкова зустріч із дівчиною змінює життя моряка Мартіна їдена. Він мріє стати письменником і починає завзято займатися самоосвітою. Природний талант і напружена праця дозволили Мартіну здійснити мрію. Але досягши мети, він відчуває себе спустошеним. Втративши старий рай, нового він не знаходить. У трагічному фіналі роману Джек Лондон ніби передбачив кінець свого власного життя.

300. Матющенко А. Час героя: українська драматургія першої третини ХХ ст. / відп. ред. Л.З. Мороз ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ: Фоліант, 2004. — Ум. друк. арк. 7,8. — 300 прим. — ISBN 966-8474-21-Х.

У монографії епоха розквіту української драматургії в першій третині ХХ ст. (творчість Лесі Українки, В. Винниченка, М. Куліша) вперше аналізується в єдиному аспекті — внутрішньої колізії героя. Спираючись на світовий контекст «нової драми», автор узагальнює глибинний сенс цієї колізії — як самовизначення та соціально-етичний вибір і вибудовує власний сюжет розвитку національної драми одного з найплідніших її періодів.

Книга адресована філологам, студентам гуманітарних і творчих вишів, культурологам, журналістам.

301. Мишанич О. З минулих літ: літературознавчі статті й дослідження різних років / Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ: Основи, 2004. — Ум. друк. арк. 20,5. — ISBN 966-500-109-4.

Книга містить вибрані літературознавчі й літературно-критичні статті, дослідження й рецензії різних років (1959-2003) відомого вченого-літературознавця, лауреата Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка і премії ім. О. Білецького, члена-кореспондента НАН України проф. Олекси Мишанича. У колі наукових зацікавлень автора — славістика, давня українська література, письменство Закарпаття і сучасний літературний процес. Пропонована книга є продовженням публікації серії літературознавчих праць ученого («Крізь віки». — К., 2002).

Для широкого кола читачів.

302. Міцкевич А. Пан Тадеуш або Останній наїзд на Литві: шляхетська історія 1811-1812 років у дванадцяти книгах, писана віршами / пер. з польськ. М. Рильського, передм. й прим. Р. Радишевського ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Харків: Фоліо, 2004. — Ум. друк. арк. 18,48. — 2500 прим. — ISBN 966-03-2137-6. — (Б-ка світ. літ.).

Поема, що спершу була задумана як сільська ідилія з життя «останніх екземплярів» старожитньої Литовської (власне Білоруської) шляхти початку XIX століття, поступово розширюється до рівня національної епопеї про трагіко-героїчну долю польського народу.

303. Мопассан Гі де. Любий друг: роман, новели / пер. з фр., передм. й прим. К. Шахової ; Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. — Харків: Фоліо, 2004. — Ум. друк. арк. 18,48. — 2500 прим. — ISBN 966-03-2229-1. — (Б-ка світ. літ.).

До книги увійшли один з найвідоміших романів письменника «Любий друг» та вибрані новели.

В історію світової літератури Мопассан увійшов насамперед як новеліст, творець власного типу новели. Новела Мопассана рідко будується на заплутаній інтризі і містить несподівану розв'язку. Звичайно вона відтворює лише один епізод людського існування без чітко окресленого фіналу. Але ці «шматки життя» ховають під собою великий художній шар.

304. Мороз З. Від шкільної драми до комедії: дослідження. П'єси / упоряд. Л.З. Мороз ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ: Фоліант, 2004. — Ум. друк. арк. 18,0. — 300 прим. — ISBN 966-8474-25-2.

Вибране зі значної спадщини літературознавця і драматурга З.П. Мороза (1904-1958). Дослідження давньої української драматургії (шкільна драма XVII-XVIII ст.) висвітлює її національне коріння — зв'язок із народнопоетичною творчістю, з національними традиціями. Нариси з історії західноукраїнської історичної драми XIX ст., в основному написані ще до війни, зберігають наукову цінність і нині. Творчість З. Мороза-драматурга представлено двома комедіями, які можуть зацікавити митців театру чи телебачення як майстерно «вибудовані» колоритні замальовки життя другої половини XX ст.

305. «Найголовніше... — момент істини»: пам'яті академіка Леоніда Новиченка / наук. ред. В.Г. Дончик, упоряд. О.А. Бартко ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ: Фоліант, 2004. — Ум. друк. арк. 23,7. — 300 прим. — ISBN 966-8474-12-0.

До збірника включено статті, присвячені критичній і науковій творчості Л. Новиченка, розвідки його колег і учнів з широкого кола тих проблем, які були близькі дослідницьким інтересам академіка-літературознавця. У книжці читач

знайде і кілька передруків, і новодруків з написаного критиком в останні роки життя, його стислу біографію, бібліографічний покажчик основних праць.

Збірник приурочується до 90-ліття визначного критика і літературознавця Леоніда Новиченка (1914—1996).

306. Наливайко Д.С. Великий майстер художньої прози: Літературний портрет Гюстава Флобера / Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ: Веселка, 2004. — 21 с. — ISBN 966-01-0294-1. — (Урок літератури. — ISBN 966-01-0254-2 (серія)).

307. Наливайко Д.С. Поет національний і всесвітній: Літературний портрет Йогана-Вольфганга Гете / Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ: Веселка, 2004. — 21 с. — ISBN 966-01-0293-3. — (Урок літератури. — ISBN 966-01-0254-2 (серія)).

308. Павлюк І. Українська преса Волинської області 1939-1941, 1944-2000 рр ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України, Управління у справах преси та інформації Волинської обласної держадміністрації та ін. — Луцьк, 2004. — Ум. друк. арк. 29,53. — 500 прим. — ISBN 966-8468-68-6.

Нова книга — перше комплексне дослідження української преси Волинської області радянського періоду (1939—1941, 1944—2000) у контексті політичного, економічного, духовного буття регіону в інформаційному полі України.

309. Пелешенко Ю. Українська література пізнього Середньовіччя (друга половина XIII — XV ст.): Джерела. Система жанрів. Духовні інтенції / наук. ред. Мишанич О.В. ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ: Фоліант, 2004. — Ум. друк. арк. 26,8. — 500 прим. — ISBN 966-8474-10-4.

Монографія присвячена дослідженню оригінальної та перекладної літератури, що побутувала в Україні у другій половині XIII—XIV ст., у її зв'язках з фольклором, історією Церкви та духовними течіями, характерними для Східної Європи епохи пізнього Середньовіччя. Простежується низка тенденцій розвитку вітчизняного письменства; ставиться питання українського Передвідродження.

310. Родинне вогнище Зерових / упоряд. М. Зерова, Р. Корогодський, С. Попель ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ: Гелікон, 2004. — Ум. друк. арк. 21. — 1000 прим. — ISBN 966-7916-09-X. — (Українська модерна література).

311. Свідзінський В. Твори: У 2-х т. / редкол. Г. Грабовим (голова), відп. ред. В. Дудко, координатор проекту С. Захаркін ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України, Укр. наук. ін-т Гарвардського ун-ту, Ін-т критики.

— (Відкритий архів. — ISBN 966-7679-51-9 (серія)). — Київ: Критика, 2004. — Т. 1: Поетичні твори / упоряд., підгот. текстів, стаття та коментарі Е. Соловей. — Ум. друк, арк. 43,8. — ISBN 966-7679-52-7 (Т. 1); Т. 2: Переклади. Статті. Листи / упоряд. та підгот. текстів Е. Соловей, коментарі: О. Боряк, Г. Веселовська, С. Іваненко, Е. Соловей, за участі Л. Кислюк. — Ум. друк. арк. 38,4. — ISBN 966-7679-53-5 (Т. 2).

Найповніше на сьогодні видання творчої спадщини класика української літератури ХХ ст. Володимира Свідзінського (1885—1941) вміщує його ліричні поезії, поеми, казки, жарти та експромти, поетичні переклади, статті та листи. Частина художніх творів, перекладів та епістолярію митця друкується вперше. Важливими компонентами зібрання творів є ґрунтовна стаття Елеонори Соловей про життя і творчість Володимира Свідзінського та докладні коментарі, які містять цінні матеріали для глибшого розуміння текстів письменника і їхніх літературних та позалітературних контекстів.

312. Спадщина: Літературне джерелознавство. Текстологія / редкол. М. Жулинський (голова) та ін ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ: ПЦ «Фоліант», 2004. — Т. 1: Пам'яті Миколи Сиваченка. — Ум. друк. арк. 20,3. — 300 прим. — ISBN 966-8474-04-X.

Перший том збірника наукових праць з актуальних питань літературного джерелознавства і текстології присвячено пам'яті видатного літературознавця Миколи Сиваченка. Подаються спогади і статті про вченого, матеріали з його архіву, бібліографія наукових праць. Вміщено джерелознавчі і текстологічні статті про творчість Степана Руданського, Панаса Мирного, Івана Франка, Лесі Українки, Михайла Грушевського та ін., публікації поезій Грицька Чупринки та драми Олександра Олеся.

313. Стендаль. Червоне і чорне: Роман / пер. з фр. Д. Паламарчука, передм. Т. Якимович, прим. Б. Буніч-Ремізова ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Харків: Фоліо, 2004. — Ум. друк. арк. 26,88. — 2500 прим. — ISBN 966-03-2230-5. — (Б-ка світ. літ.).

Роман є одним з найкращих творів Стендаля. Його герой — Жюльєн Сорель — увійшов у світову літературу як уособлення непокірливої, волелюбної юності. Сорель вступив у самотійне життя після падіння Наполеона, у період Реставрації Бурбонів. У душі юнака сперечаються дурні нахили і позитивні риси. Любовна інтрига і честолюбні мрії приводять його на гільотину.

314. Стильові тенденції української літератури ХХ століття / наук. ред. В.Г. Дончик, упоряд. Н.М. Шумило ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ: Фоліант, 2004. — Ум. друк, арк. 18,0. — 300 прим. — ISBN 966-8474-24-4.

У збірнику висвітлюються стилеві проблеми художньої творчості ХХ ст. Авторі розглядають особливості модернізму, поетичного авангарду, символічної драми в українській літературі, специфіку феномену неокласиків, а також індивідуальні стилеві системи Павла Тичини, Володимира Винниченка, Гната Хоткевича, Івана Кочерги, Юрія Яновського, Емми Андієвської, Василя Симоненка, Миколи Зарудного. Збірник присвячується пам'яті українського критика й літературознавця Володимира Мельника (1941—1997).

315. Стус Д. Василь Стус: життя як творчість ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ: Факт, 2004. — Ум. друк. арк. 29,8. — ISBN 966-8408-68-3.

В книзі майстерно поєднуються об'єктивні біографічні відомості про життя В. Стуса з власними спогадами і спостереженнями про батька, парадоксально зіставляються контексти, змішуються науковий та белетристичний стилі. Пропонована книга — це В. Стус очима дослідника й сина на тлі «запізнілого націєтворення».

Розрахована на широке коло читачів: від учнів до науковців.

316. Творча спадщина Бориса Грінченка в системі національних духовних вимірів: Матеріали наук. конф. 11—12 груд. 2003 р. / редкол. О.А. Галич та ін ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України, Луган. нац. педагог. ун-т. — Луганськ: Знання, 2004. — Ум. друк. арк. 110,6. — 100 прим. — ISBN 966-7915-79-4.

Борис Грінченко — визначна постать у літературно-мистецькому процесі ХІХ — початку ХХ ст. У цьому виданні вміщено матеріали наукової конференції, яка відбулася в Луганську 11—12 грудня 2003 р. Матеріали конференції з'ясовують ряд проблем, пов'язаних з життям і творчістю митця.

Книга буде корисною науковцям, студентам, магістрантам філологічних спеціальностей, краєзнавцям, учителям-словесникам.

317. Тютюнник Гр. Облога: Вибр. твори / голова вид. ради П.А. Загребельний, передм., упоряд. та прим. В. Дончика ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ: Пульсари, 2004. — Ум. друк. арк. 30,66. — 5000 прим. — ISBN 966-7672-88-7. — (Б-ка Шевченків. Комітету. — ISBN 966-01-0320-4 (серія)).

Правдивість зображуваних характерів, художня майстерність у відтворенні людських вчинків, емоцій — це те, чим найбільше приваблює творчість Григора Тютюнника. Творчі принципи письменника, весь його лад душі, а відтак і стиль, позначені яскравою індивідуальністю митця.

318. Українське бароко / кер. проекту Д. Наливайко, наук. та літ. ред. Л. Ушкалов ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Харків:

АКТА, 2004. — Т. 1. — 677 с. — ISBN 966-7021-39-4. — (Біб-ка Держ. Фонду фундаментальних досліджень).

На тлі зрослого інтересу до бароко з'явився задум цього видання, яке має на меті комплексне висвітлення української барокової культури, різних її сфер та аспектів, а також її міжнаціонального контексту, зокрема впливу на культури сусідніх народів. Збірник має характер синтезу досліджень різних галузей і аспектів культури українського бароко, зведення їх до спільної синтагми. У цьому полягає новизна видання, яке немає прецедентів у нашій науці.

319. Шевченко Т.Г. Кобзар / прим. Є. К. Нахліка ; Львівське відділення Ін-ту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ: Просвіта, 2004. — 687 с. (Ум. друк. арк. 43). — 5000 прим.

Видання поетичних творів Т. Шевченка з передмовою П. Мовчана, здійснене відповідно до Плану комплексних заходів всебічного розвитку української мови.

320. Шевченко Т. Кобзар: 3-є вид., повне / за ред. В.М. Доманицького (факсимільне) ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Рівне: Волинські обереги, 2004. — Ум. друк. арк. 37,2. — 1000 прим. — ISBN 966-8306-27-9.

Цей «Кобзар» є факсимільним відтворенням третього (1910) найповнішого і першого справді наукового «Кобзаря» за редакцією В.М. Доманицького. Всі твори, за винятком чотирьох, редактором перевірені за автографами поета, уточнено хронологію їх написання. До творів додано велику кількість ґрунтовних приміток.

321. Шевченко Т. «Я так її, я так люблю...»: Вибр. вірші та поеми / голов. ред. В. Куценко, ред. О. Цибульська, упоряд. та прим. М. Павлюка, вступ. ст. М. Жулинського ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ: Либідь, 2004. — Ум. друк. арк. 81,84. — 1500 прим.

У книзі містяться вибрані вірші та поеми Тараса Шевченка, написані в різні періоди його життя. Твори подаються в оригіналі та в перекладі російською мовою. Книга ілюстрована художніми творами автора, які дають уявлення про нього як про художника. Для шанувальників творчості Т.Г. Шевченка в українській діаспорі Російської Федерації та інших країн СНД.

322. Шевченківська енциклопедія: Робочий зошит А («А нумо знову віршувать» — Ашкаренко Григорій) ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Київ: ВПЦ «Тираж», 2004. — 239 с.

Це видання становить фрагмент чотиритомної «Шевченківської енциклопедії», яка нині готується до друку. «Робочий зошит А» призначений для широкого обговорення вміщених статей, які здійснені з урахуванням новітніх підходів і концепцій у дослідженні шевченкіани.

323. Шекспір В. Історичні хроніки / редкол. Т. Денисова та ін., пер. з англ., передм., прим. Н. М. Торкут ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Харків: Фоліо, 2004. — Ум. друк. арк. 26,88. — 2500 прим. — ISBN 966-03-2244-5. — (Б-ка світ. літ.).

З тридцяти семи п'єс, що були написані Шекспіром, десять присвячені подіям з історії його держави. Саме з історичних сюжетів розпочав він свій письменницький шлях. У дану збірку увійшли хроніки з історії Англії: «Річард II», «Генріх IV», «Річард III».

324. Шекспір В. Комедії і трагедії / редкол. Т. Денисова та ін., пер. з англ., передм. і прим. О. Алексеєнко та Н. Жлуктенко ; Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. — Харків: Фоліо, 2004. — Ум. друк. арк. 27,72. — 2500 прим. — ISBN 966-03-2291-7. — (Б-ка світ. літ.).

У дану збірку увійшли п'ять п'єс великого англійського драматурга: комедії «Сон літньої ночі», «Дванадцята ніч, або Як собі хочете», «Кінець діло хвалить», «Троїл і Крессіда», трагікомедія «Буря».

325. Шекспір В. Трагедії / редкол. Т. Денисова та ін., пер. з англ., передм. і прим. Н.М. Торкут ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Харків: Фоліо, 2004. — Ум. друк. арк. 24,36. — 2500 прим. — ISBN 966-03-2313-1. — (Б-ка світ. літ.).

До книжки увійшло три п'єси: «Ромео і Джульєтта», «Гамлет», «Король Лір», які заслужено вважаються неперевершеними шедеврами світової драматургії.

326. Шіллер Ф. Лірика. Драми / редкол. І. Дзюба та ін., пер. з нім., передм. і прим. К. Шахової ; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. — Харків: Фоліо, 2004. — Ум. друк. арк. 26,88. — 2500 прим. — ISBN 966-03-1890-1. — (Б-ка світ. літ.).

Зібрані в цій книжці кращі п'єси німецького письменника-класика Фрідріха Шіллера (1759—1805), лишаються живими і цікавими для читачів і глядачів уже понад двісті років. У книзі представлено також чудову поезію Шіллера: філософська і любовна лірика, елегії, вірші про природу, балади, епіграми, уславлені великі твори — «Ода до радості», «Дума про дзвони»; усі поезії — в досконалих перекладах Миколи Лукаша.

МАТЕМАТИКА

327. Бурак Я., Чапля Є., Нагірний Т. та ін. Фізико-математичне моделювання складних систем / Центр математичного моделювання Ін-ту прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України. — Львів: СПОЛОМ, 2004. — 264 с. (Ум. друк. арк. 15,31). — 500 прим. — ISBN 966-665-155-6.

У монографії розвиваються підходи та методи побудови математичних моделей та дослідження фізико-механічних процесів у складних системах (фізично-нелінійні, пружні, локально-градієнтні, напівпровідникові та пористі тіла, шаруваті структури з домішками).

Для наукових та інженерно-технічних працівників, аспірантів, магістрів та студентів старших курсів, які спеціалізуються в галузі математичного моделювання та механіки суцільного середовища.

328. Габріель П., Ройтер А. В. Представления конечномерных алгебр / Ін-т математики НАН України. — Итоги науки и техники. Современные проблемы математики. Фундаментальные направления. — Т. 73. — Москва: ВИНТИ, 2004. — 224 с.

Книга містить основи теорії зображень скінченновимірних алгебр і матричних задач, інтенсивний розвиток яких почався з робіт авторів про проблеми Брауера — Трелла і зображення колчанів. Розроблена на цій основі українськими, європейськими та американськими (школа М. Ауслендера) математиками теорія викладена в перших одинадцяти розділах. Два останні розділи присвячені результатам, що базуються на сумісній роботі авторів книги та двох мексиканських математиків про мультиплікативний базис скінченнозображуваних алгебр.

329. Грунский И.С. Анализ поведения конечных автоматов / Ін-т проблем штучного інтелекту МОН України і НАН України. — Луганск: Изд-во Луганск, гос. пед. ун-та, 2003. — Ум. друк арк. 18,48. — ISBN 966-617-145-7.

Монографія посвящена разработке комбинаторно-алгебраических основ теории экспериментов с автоматами и её применениям. Рассматривается проблематика, связанная с представлением автомата его частично известными фрагментами поведения и структуры. Изучена неотличимость автоматов разными фрагментами, условия существования, сложность и методы построения фрагментов и экспериментов, представляющих автомат с заданной точностью.

Для специалистов в области дискретной математики, компьютерных наук, идентификации и диагностики дискретных устройств и программ.

330. Грунский И.С., Козловский В.А. Синтез и идентификация автоматов / Ін-т прикладної математики і механіки НАН України. — Київ: Наук, думка, 2004. — Ум. друк. арк. 15,5. — 500 прим. — ISBN 966-00-0325-0.

Проблеми синтезу й ідентифікації скінченних автоматів розглянуто з єдиного погляду як проблеми відновлення автомата за заданою частковою поведінкою. Уведено загальне поняття дескриптора автомата, що задає цю поведінку, розглянуто його окремі випадки. Основна увага приділена досить широкому виду дескрипторів — поданню автомата фрагментами. Воно дозволяє на єдиній методологічній основі досліджувати як класичні експерименти з автоматами, так і їх нетрадиційні узагальнення. Розроблено математичний апарат дослідження подання, на його основі отримано критерії існування, описано структуру, запропоновано методи побудови, визначено складність подань, а також класичних і нетрадиційних експериментів.

331. Ейдельман С.Д., Івасишен С.Д., Кочубей А.Н. Analytic methods in the theory of differential and pseudo-differential equations of parabolic type / Ін-т математики НАН України. — Birkhauser Verlag, Basel-Boston-Berlin, 2004. — 400 р. — 500 прим. — ISBN 3-7643-7115-3.

Метою книги є послідовний та повний виклад аналітичних методів побудови, дослідження та застосування фундаментальних розв'язків задачі Коші для наступних чотирьох класів лінійних параболічних рівнянь: 2 β -параболічних рівнянь у частинних похідних, в яких кожна просторова змінна має власну вагу відносно часової змінної; вроджених рівнянь із структурою Колмогорова, які узагальнюють рівняння Колмогорова дифузії з інерцією; псевдодиференціальних рівнянь із негладкими квазіоднорідними символами; рівнянь фрактальної дифузії.

Усі зазначені класи рівнянь є математичними моделями різноманітних явищ дифузії та знаходять застосування в багатьох галузях фізики та техніки.

332. Зайченко Ю.П. Основи проектування інтелектуальних систем: навч. посіб / Навчально-науковий комплекс «Ін-т прикладного системного аналізу» НТУУ КПІ МОН та НАН України. — Київ: Слово, 2004. — 352 с. (Ум. друк. арк. 16,94). — ISBN 966-8407-21-0.

Розглянуто актуальні напрями робіт в області інтелектуальних систем, задачі і методи навчання та самонавчання в інтелектуальних системах. Велику увагу приділено важливому напрямку в області ІС-штучним нейронним мережам. Розглянуто та проаналізовано методи навчання нейромереж: генетичний, градієнтні методи, метод спряжених градієнтів та інші. Крім класичних нейромереж в посібнику розглянуто новий перспективний клас нейромереж — нечіткі нейромережі, їх властивості, алгоритми навчання та самонавчання. Застосування нечітких мереж ілюструється численними прикладами в задачах класифікації, кластер-аналізу та прогнозування в макроекономіці. Розглянуто перспективний метод самоорганізації моделей складних систем — так званий метод МГУА, а також його новий варіант — нечіткий МГУ А, запропонований в роботах автора. Ці методи дістали широке використання в задачах моделювання та прогнозування.

Особливістю навчального посібника є те, що він містить багато прикладів застосування методів ІС, нейронних мереж та МГУА в задачах класифікації та моделювання в економіці, які є оригінальними і раніше в монографіях не висвітлені.

Підручник розраховано на студентів ВНЗ різних напрямів, зокрема «Комп'ютерні науки», «Прикладна математика», він буде корисний також і спеціалістам, що займаються розробкою та експлуатацією систем штучного інтелекту.

333. Згуровський М. З., Мельник В. С., Новіков О. М. Прикладні методи аналізу і керування нелінійними процесами і полями (рос.) / Навчально-науковий комплекс «Ін-т прикладного системного аналізу» НТУУ КПІ МОН України та НАН України. — Київ: Наук. думка, 2004. — 590 с. (Ум. друк. арк. 37,0). — 1000 прим. — ISBN 966-00-0310-2.

Наведено сучасні методи дослідження систем керування, які описуються нелінійними межовими задачами для рівнянь з частинними похідними. Розроблено відповідну операторну схему та запропоновано новий підхід до теорії оптимізації задач для нелінійних операторних рівнянь, увімкнення та варіаційних нерівностей. Теоретичні результати доведені до алгоритмічної реалізації, що дозволило розв'язати ряд актуальних задач аналізу / керування односторонніми процесами, основу яких становлять фізичні явища дифузії та теплообміну.

Для наукових працівників, аспірантів та студентів старших курсів університетів за спеціальностями «прикладна математика», «інформатика».

334. Капитонова Ю.В., Кривой С.Л., Летичевский А.А., Луцкий Г.М. Лекции по дискретной математике: учеб. посібн / Ін-т кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України. — С.-Пб.: БХВ-Петербург, 2004. — Ум. друк. арк. 38,0. — 1000 прим. — ISBN 5-94157-546-7.

Изложены методы и средства дискретной математики как инструментария при обработке информации в компьютерах. Книга состоит из трех частей: математические основы, математические модели и приложения, в которых представлены наиболее часто употребляемые в теоретической и прикладной информатике математические конструкции. Освещаются основные математические свойства той или иной теории вместе с данными, необходимыми для решения упражнений.

335. Лагно В.И., Спичак С.В., Стогний В.И. Симметричный анализ уравнений эволюционного типа / Ін-т математики НАН України. — Москва-Ижевск: РХД, 2004. — Ум. друк. арк. 23,25. — 500 прим. — ISBN 5-93972-338-1.

Монография посвящена групповой классификации и построению точных решений линейных и нелинейных уравнений эволюционного типа.

Книга предназначена для научных сотрудников — математиков и физиков, аспирантов и студентов старших курсов университетов и институтов соответст-

вуючих спеціальностей, которые интересуются применением теоретико-групповых методов к исследованию дифференциальных уравнений с частными производными.

336. Малахівський П.С. Програмування в середовищі VISUAL BASIC: навч. посіб. / Центр математичного моделювання Ін-ту прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригана НАН України. — Львів: Бескид Біг, 2004. — 260 с. (Ум. друк, арк. 21). — 5000 прим. — ISBN 966-8450-06-X.

Викладено засоби, способи і методику розроблення програм у середовищі Visual Basic. Детально, з використанням ілюстративних прикладів, розглянуто створення графічного інтерфейсу й оператори мови, що дає змогу цілісно відтворити розроблення програм і відчуті характерні особливості використаних засобів Visual Basic.

Навчальний посібник орієнтований на студентів і інженерів, а також для факультативного вивчення в школах.

337. Новотарський М.А., Несторенко Б.Б. Штучні нейронні мережі: обчислення / Ін-т математики НАН України. — Київ, 2004. — 408 с. — ISBN 966-02-3251-9. — (Праці Ін-ту математики НАН України; Т. 51).

Розглянуто основні типи архітектур штучних нейронних мереж (ШНМ). Головну увагу приділено ієрархічним, конкурентним і рекурентним нейронним структурам та принципам функціонування нейронних мереж типу АКТ. Описано особливості застосування методів навчання з учителем для одношарових та багатшарових ШНМ прямого поширення. Окремо розглянуто методи навчання з учителем для штучних нейронних мереж типу РБФ. Наведено основні методи оптимізації ШНМ. Розглянуто використання нейронних мереж для розв'язування задач апроксимації та задач, які виникають при обробці сигналів. Дається огляд ітераційних методів, орієнтованих на реалізацію в штучних нейронних мережах. Розглянуто різні підходи до організації комунікаційних процесів між нейронами та основні структури ШНМ, що їх реалізують. Значну увагу приділено мультисвітковим ітераційним методам з метою покращення параметрів паралельних локально-асинхронних методів при реалізації їх на ШНМ.

Для наукових та інженерно-технічних працівників, що працюють у сфері застосування нейронних мереж до паралельних обчислень.

338. Переверзев Е.С., Даниев Ю.Ф. Вероятностные распределения и их применение / Ін-т технічної механіки НАН України і НКА України. — Дніпропетровськ, 2004. — Ум. друк, арк. 26,0. — 300 прим. — ISBN 966-02-2496-6.

Проведено аналіз більше 600 розподілів дискретних і неперервних випадкових величин. Приведено основні чисельні характеристики розглянутих розподілів. Велика увага приділена додаткам імовірнісних розподілів у різних областях

науки і техніки. Розглянуто основні ймовірно-статистичні методи, які використовуються в прикладних задачах надійності, міцності і довговічності. Проаналізовано основні види розподілів, що використовуються в статистичній радіотехніці, екології і синергетиці. Докладно досліджені співвідношення, зручні для обчислення ймовірності перебування випадкових процесів у заданій області для гауссовських процесів. Обговорюються питання, пов'язані з застосуванням функцій розподілу в детермінованих моделях.

Для наукових і інженерно-технічних працівників, що використовують ймовірно-статистичні методи.

339. Слюсарчук В.Ю. Нестійкість розв'язків еволюційних рівнянь / Ін-т математики НАН України. — Рівне: Вид-во Національного ун-ту водного господарства та природокористування, 2004. — Ум. друк, арк. 24,2. — 100 прим. — ISBN 966-7447-86-3.

Викладено нові результати досліджень асимптотичних властивостей розв'язків нелінійних диференціальних, різницевих та диференціально-функціональних рівнянь у банаховому просторі, таких, як стійкість, нестійкість, істотна нестійкість, глобальні стійкість та нестійкість, а також нові функціонально-аналітичні методи досліджень цих рівнянь. Суттєву увагу приділено новим теоремам про стійкість і нестійкість розв'язків еволюційних рівнянь за лінійним наближенням та дослідженню цих рівнянь у випадку дійсного банахового простору.

340. Шевченко А.І. Актуальные проблемы теории искусственного интеллекта / Ін-т проблем штучного інтелекту МОН України і НАН України. — Донецьк: Наука і освіта, 2004. — Ум. друк, арк. 11,4. — ISBN 966-7829-08-1.

Розглянуто загальну концепцію створення системи штучного інтелекту й можливості побудови обчислювальних систем з ймовірнісними алгоритмами перетворення інформації з використанням сучасного математичного апарату систем масового обслуговування У передмові автор викладає проблематику систем штучного в ретроспективному та перспективному аспектах розгляду.

Монографія призначена для спеціалістів-теоретиків обчислювальних систем і систем штучного інтелекту. Може бути корисною для студентів старших курсів і аспірантів відповідних спеціальностей.

341. Boichuk A.A., Samoilenko A.M. Generalized Inverse Operators and Fredholm Boundary-Value Problems / Ін-т математики НАН України. — VSP, Brill Academic Publishers, Utrecht — Boston — Netherlands, 2004. — 317 p. — ISBN 90-6764-407-2.

In the first three chapters some results from the theory of generalized inversion of bounded linear operators in abstract spaces are given, which are then used for the investigation of boundary-value problems for systems of functional differential

equations. Subsequent chapters deal with a unified procedure for the investigation of Fredholm boundary-value problems for operator equations; analysis of boundary-value problems for standard operator systems; and existence of solutions of linear and nonlinear differential and difference systems bounded on the entire axis.

Монографію присвячено проблемам знаходження конструктивних умов існування та побудови розв'язків лінійних і нелінійних (з нетеровою лінійною частиною) крайових задач для систем функціонально-диференціальних рівнянь. Для лінійних нетерових операторів, що визначають початкові крайові задачі, запропоновано нові конструкції узагальнено-обернених операторів та узагальнених операторів Гріна у банахових і гільбертових просторах. Побудовано загальну теорію таких нелінійних задач, проведено природну класифікацію некритичних / критичних випадків.

342. Samoilenko A., Petryshyn R. Multifrequency Oscillations of Nonlinear Systems / Ін-т математики НАН України. — Dordrecht — Boston — London — Netherlands: Kluwer Academic Publishers, 2004. — 317 p. — ISBN 1-4020-2030-9 (HB). — ISBN 1-4020-2031-7 (e-book).

The present book is devoted to multifrequency nonlinear systems of ordinary differential equations depend on «slow» time. We investigate uniform estimates for certain oscillation integrals depending on parameters, which are used in the proof of new theorems on the justification of the averaging method, the application of the averaging method to the solution of boundary-value problems. We establish conditions for the existence of an integral manifold of systems of this type in the case where the frequencies of the system depend on «slow» time. The smoothness properties are studied, estimates for partial derivatives of the function defining the integral manifold are obtained, and a theorem on the conditional asymptotic stability of an integral manifold is proved.

Монографія присвячена дослідженню багаточастотних нелінійних коливних систем звичайних диференціальних рівнянь. Значну увагу звернуто на обґрунтування методу усереднення для систем з повільно змінними частотами і його застосуванню до розв'язання деяких класів крайових задач. Доведено нові теореми про існування інтегральних многовидів резонансних коливних систем, вивчено стійкість, гладкість і асимптотичний розклад інтегральних многовидів. Досліджено поведінку динамічної системи в околі квазіперіодичної траєкторії, знайдено умови звідності системи в такому околі до системи з квазіперіодичними коефіцієнтами, а також вивчено властивості досліджуваної системи при малих збуреннях.

343. Samoilenko A.M., Teplinskii Yu.V. Countable Systems of Differential Equations / Ін-т математики НАН України. — VSP, Brill Academic Publishers, Utrecht — Boston — Netherlands, 2003. — 287 p. — ISBN 90-6764-393-9.

The present book is devoted to the solution of various problems in the theory of differential equations in a space of bounded numerical sequences (called countable systems). We deal with the general theory of countable systems, the theory of oscillations, the theory of oscillating solutions, and the theory of countable systems with pulse action. The main attention is given to the generalization of the results of numerous authors obtained in recent years for finite-dimensional systems of differential equations to the case of systems from the analyzed class.

Книгу присвячено різноманітним питанням теорії диференціальних рівнянь у просторі обмежених числових послідовностей, які називають зліченими системами. Коло викладених питань охоплює загальну теорію злічених систем, теорію коливних розв'язків, теорію злічених систем з імпульсною дією. Основну увагу приділено поширенню на вказаний клас систем результатів багатьох авторів, одержаних для скінченновимірних систем диференціальних рівнянь протягом останніх років.

344. Trigub Roald M., Belinsky Eduard S. Fourier Analysis and Approximation of Functions / Ін-т прикладної математики і механіки НАН України. — Dordrecht-Boston-London: Kluwer Academic Publishers, 2004. — Ум. друк. арк. 36,56. — ISBN 1-4020-2341-3 (НВ). — ISBN 1-4020-2342-1 (e-book).

In this book basics of classical Fourier Analysis are given (Fourier series and integrals, the Fourier transform of a measure, etc.) as well as those of approximation by polynomials, splines, and entire functions of exponential type (direct and inverse theorems, approximation properties of summability methods of simple and multiple Fourier series, extremal problems).

У цій книзі дані основи аналізу Фур'є (ряди Фур'є й інтеграли Фур'є, перетворення Фур'є мір тощо), апроксимація поліномами, сплайнами і цілими функціями експоненціального типу (прямі і зворотні теореми, апроксимаційні властивості методів підсумовування простих і кратних рядів Фур'є, екстремальні проблеми).

345. Zhytetsky L.S. et al. Unsolved Problems in Mathematical Systems and Control Theory / Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Princeton (New Jersey, USA): Princeton University Press, 2004. — Обл.-вид. арк. 18,0. — ISBN 0-691-11748-9.

Монографія присвячена невирішеним проблемам в теорії математичних систем та управління.

МАТЕРІАЛОЗНАВСТВО

346. Агеев Л.А., Милославский В.К., Элышхаб Х.И., Блоха В.Б. Учебные эксперименты и демонстрации по оптике : учеб. пособ. / НТК «Ін-т монокристалів». — Ум. друк. арк. 17,2. — 300 прим. — ISBN 966-623-015-1.

Изложены учебные эксперименты и демонстрации по физической оптике и лазерной физике. Большинство оригинальных экспериментов и демонстраций основаны на использовании тонких светочувствительных пленок и посвящены ознакомлению с оптическими резонансными нелинейными явлениями. Пособие предназначено для студентов старших курсов физических факультетов, аспирантов и научных сотрудников, специализирующихся в области оптики и лазерной физики.

347. Атрощенко Л.В., Бурачас С.Ф., Гальчинецкий Л.П. и др. Кристаллы сцинтилляторов и детекторы ионизирующих излучений / НТК «Ін-т монокристалів». — Київ: Наук, думка, 1998. — 300 с. — ISBN 966-00-0475-3.

Монография посвящена современным проблемам сцинтилляционного материаловедения и передовым технологиям создания компактных и миниатюрных сцинтилляционных детектирующих систем для широкой области радиационного приборостроения. Изложены основные научно-технические аспекты синтеза сырья и выращивания сцинтилляционных кристаллов, результаты исследований их физико-технических, люминесцентных и радиационных параметров. Приведены данные о характеристиках сверхнизкофоновых спектрометрических блоков детектирования нового поколения типа «сцинтиллятор-ФЭУ» на основе «тяжелых» оксидных сцинтилляторов. Описаны свойства нового типа интегрированных детекторов «сцинтиллятор-фотодиод» на основе кристалла ZnSe(Te). Приведены примеры использования сцинтилляторов и детекторов СЭЛДИ в медицинских, досмотровых и промышленных интроскопах, миниатюрных бытовых, профессиональных многофункциональных и аварийных дозиметрах, радиометрических и спектрометрических системах.

Для специалистов, занимающихся радиационным материаловедением и приборостроением.

348. Галунов Н.З., Семиноженко В.П. Теория и применение радиолюминесценции органических конденсированных сред / НТК «Ін-т монокристалів». — Київ: Наук, думка, 1997. — 280 с. — ISBN 966-00-0071-5.

Обобщены современные представления теории радиолюминесценции органических конденсированных сред. Рассмотрен анализ основных аспектов теоретических, экспериментальных исследований РЛ. Основные характеристики органических сцинтилляторов ведущих фирм систематизированы в таблицы. Исследования представляют собой самостоятельный интерес как справочный материал при проектировании систем регистрации ионизирующих излучений.

Для физиков, радиобиологов, экологов, преподавателей и студентов ВНЗ.

349. Глобус М.Е., Гринев Б.В. Неорганические сцинтилляторы. Новые и традиционные материалы / НТК «Ин-т монокристалів». — Харків: Акта, 2000. — 408 с. — ISBN 966-7021-24-6.

Монография посвящена неорганическим сцинтилляционным материалам и состоит из трех частей. В первой части охарактеризованы новые сцинтилляторы. Наряду с объемными кристаллами рассматриваются тонкие монокристаллические пленки. Вторая часть посвящена описанию широко известных сцинтилляционных материалов, в третьей представлены их эксплуатационные характеристики.

350. Горилецкий В.И., Гринев Б.В., Заславский Б.Г. и др. Рост кристаллов. Галогениды щелочных металлов / НТК «Ин-т монокристалів». — Харків: Акта, 2002. — 536 с. — ISBN 966-7021-37-8.

Рассмотрен комплекс вопросов, связанных с получением кристаллов галогенидов щелочных металлов и, в частности, сцинтилляторов на основе йодитов натрия и цезия.

351. Гринев Б.В., Гусев В.А. Инноватика : учеб. пособ. / НТК «Ин-т монокристалів». — Харьков, 2004. — 452 с. — ISBN 966-02-3448-1.

Описаны этапы развития современных инновационных хозяйственных систем, проанализированы их актуальное состояние и особенности. Показана решающая роль научного знания в становлении и функционировании таких экономик. Определены проблемы перехода к инновационному типу развития и показаны направления их решения. Подробно проанализированы специфика и механизмы инновационного бизнеса, а также характеристики поддерживающей такой бизнес инновационной инфраструктуры.

Учебное пособие предназначено для студентов старших курсов учреждений высшей школы III и IV уровней аккредитации, может быть полезным для научно-технических работников, заинтересованных в коммерциализации научных результатов, а также может представлять интерес для всех, интересующихся перспективами социально-экономического развития Украины.

352. Гринев Б.В., Дубовик М.Ф., Толмачев А.В. Оптические монокристаллы сложных оксидных соединений / НТК «Ин-т монокристалів». — Харьков, 2002. — 265 стр. — ISBN 966-02-2645-4. — (Функциональные материалы для науки и техники. — ISBN 966-02-2555-5 (серия)).

На примерах ниобата бария-стронция $Ba_{(1-x)}Sr_xNb_2O_6$, лантан-галлиевого силиката $La_3Ga_5SiO_{14}$, боратов: литий-гадолия $Li_6GdB_3O_9$, лития $Li_2B_4O_7$, бария BaB_2O_4 и лантана LaB_3O_6 рассмотрены особенности синтеза шихты и методов выращивания монокристаллов сложных типов оксидных соединений, их структура, изготовление кристаллических элементов, модификация и активация кристаллов, важнейшие функциональные свойства монокристаллов оксидов при их использовании

в квантовій електроніці, акусто-і п'єзоелектроніці, сцинтиляційній техніці. Коротко освітлені проблеми вирощування і основні фізичні властивості монокристалів високотемпературних сверхпровідників на основі купратів висмуту-стронція-кальція і іттрія-барія.

Для наукових працівників, інженерів, преподавателей вузов і студентів, спеціалізуються в області отримання і практичного використання монокристалів.

353. Гриньов Б.В., Сахно Т.В., Сенчишин В.Г. Оптично прозорі та флуоресціючі полімери / НТК «Ін-т монокристалів». — Харків: НТК «Ін-т монокристалів», 2003. — 576 с. — ISBN 966-02-2644-6. — (Функциональные материалы для науки и техники. — ISBN 966-02-2555-5 (серія)).

Розглянуто оптичні властивості прозорих полімерів — полістиролу, поліметилметакрилату. Проаналізовано фізико-хімічні аспекти поглинання світла цими матеріалами і причини оптичних втрат у них. Автори розглядають способи введення люмінофорів у полімери, а також спектральні властивості конкретних флуоресціючих полімерів. Детально висвітлено застосування оптично прозорих полімерів у волоконній оптиці і флуоресціючих — для сцинтиляторів і флуоресцентних сонячних концентраторів.

Книга призначена для наукових і інженерно-технічних працівників, що займаються дослідженням, розробкою / впровадженням полімерних матеріалів. Вона буде корисна викладачам та студентам вишів фізичних, технологічних і хімічних спеціальностей.

354. Гринев Б.В., Сенчишин В.Г. Пластмассовые сцинтилляторы / НТК «Ін-т монокристалів». — Харьков: Акта, 2004. — 319 с. — ISBN 966-7021-67-X.

Монографія посвящена сучасним проблемам сцинтиляційного матеріалознавства і новітнім технологіям створення високоєфективних сцинтиляційних детекторів на полімерній основі. В монографії обобщены теоретические представления о процессах переноса энергии электронного возбуждения и механизмов ослабления света в полимерных сцинтиляционных материалах.

355. Гусак А.М., Богатирев А.О., Запорожец Т.В. и др. Модели твердофазных реакций ; Ін-т металофізики НАН України ім. Г.В. Курдюмова. — Черкаси, 2004. — ISBN 966-7986-77-2.

Видання присвячено новим напрямкам у моделюванні дифузії і фазових перетворень у бінарних та потрійних сплавах. Особливу увагу приділено початковим стадіям цих процесів: зародкоутворенню та конкуренції фаз. Представлені моделі феноменологічного й атомного рівня (Монте-Карло, молекулярна динаміка).

Для наукових та інженерно-технічних працівників, які спеціалізуються в галузі фізичного матеріалознавства, фізики та хімії твердого тіла.

356. Добровинская Е., Литвинов Л., Пищик В. Энциклопедия Сапфира / НТК «Ин-т монокристалів». — Харьков, 2004. — 508 с. — ISBN 966-02-3243-8. — (Функциональные материалы для науки и техники. — ISBN 966-02-2555-5 (серия)).

Книга охватывает проблемы выращивания, обработки и использования сапфира в науке и технике. Обобщены известные к настоящему времени данные о свойствах сапфира и основных закономерностях кристаллизации, взаимосвязи условий роста кристаллов и последующей их обработки. Механизмы роста кристаллов освещены с учетом существования «генетической памяти» кристалла о процессе роста. Показано как эта память, отраженная в структуре выросшего кристалла, определяет его поведение при отжиге, дальнейшем термосиловом воздействии на него при обработке, и, в конечном счете, определяет эксплуатационные характеристики изделия. Обсуждаются причины образования дефектов на различных стадиях технологического процесса получения изделий из сапфира.

Приведен обширный справочный материал, который может быть использован специалистами разного профиля.

357. Комарь В.К., Пузиков В.М. Монокристаллы группы $A^{II}B^{VI}$. Выращивание, свойства, применение / НТК «Ин-т монокристалів». — Харьков, 2002. — 244 с. — ISBN 966-02-2645-5. — (Функциональные материалы для науки и техники. — ISBN 966-02-2555-5 (серия)).

Монография посвящена вопросам разработки технологических основ выращивания полупроводниковых кристаллов группы $A^{II}B^{VI}$ с заданными характеристиками. Получение кристаллов из расплава под давлением инертного газа основывается на новых решениях в конструкции ростового оборудования, что позволило оптимизировать параметры температурного поля в зоне кристаллизации расплава.

358. Красовицкий Б.М., Афанасиади Л.М. Препаративная химия органических люминофоров / НТК «Ин-т монокристаллов». — Харьков: Фолио, 1997. — 208 с. — ISBN 966-03-0193-6.

Описаны основные классы органических люминофоров, приведены методики их синтеза, даны сведения о спектральнолюминесцентных свойствах и применении.

Книга предназначена для научных и инженерно-технических работников, преподавателей и студентов вузов.

359. Красовицкий Б.М., Афанасиади Л.М. Моно- и бифлуорофоры. Строение, свойства и применение / НТК «Ин-т монокристаллов». — Харьков, 2002. — 437 с. — ISBN 966-02-2644-6. — (Функциональные материалы для науки и техники. — ISBN 966-02-2555-5 (серия)).

В книге описаны моно- и бифлуорофоры разных классов, их строение, свойства и применения.

Предназначена для научных и научно-технических работников, занимающихся синтезом, исследованием и применением органических люминофоров.

360. Красовицкий Б.М., Гринев Б.В., Винецкая Ю.М., Богданова Л.И. Спектры органических люминофоров: Атлас / НТК «Ин-т монокристаллов». — Харьков, 2001. — Вып. 1. — 142 с. — ISBN 966-03-1394-2.

В книге-атласе даны сведения о спектрально-люминесцентных свойствах органических люминофоров разных классов.

Книга предназначена для научных и научно-технических работников, занимающихся синтезом, исследованием и применением органических люминофоров.

361. Красовицкий Б.М., Гринев Б.В., Винецкая Ю.М., Богданова Л.И. Спектры органических люминофоров: Атлас / НТК «Ин-т монокристаллов». — Харьков, 2003. — Вып. 2. — 152 с. — ISBN 966-03-2168-6.

В книге-атласе даны сведения о спектрально-люминесцентных свойствах органических люминофоров разных классов.

Книга предназначена для научных и научно-технических работников, занимающихся синтезом, исследованием и применением органических люминофоров.

362. Новиков Ф.В., Лавриненко В.И. и др. Физико-математическая теория процессов обработки материалов и технологии машиностроения: в 10 т. — Т. 6: Качество обработки деталей машин ; Ін-т надтвердих матеріалів ім. М.В. Бакуля НАН України. — Одеса, 2004. — Ум. друк. арк. 44,7. — 500 прим. — ISBN 966-7810-33-X (загальний); ISBN 966-7810-47-X (Т. 6).

Приведены результаты исследований параметров качества обработки деталей машин. Определены основные пути повышения качества обработки, даны практические рекомендации.

Для специалистов машиностроительных предприятий, преподавателей и студентов высших учебных заведений.

363. Новиков Н.В., Полотняк С.Б., Левитас В.И. и др. Сверхтвердые материалы получение и применение: в 6 т. — Т. 2: Структура и свойства СТМ, методы исследования ; Ін-т надтвердих матеріалів ім. М.В. Бакуля НАН України. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 23,38. — 400 прим. — ISBN 966-02-2607-1 (загальний); ISBN 966-02-2561-X (Т. 2).

Методами змочування та наноіндентування, ЕПР та ІЧ-спектроскопії, методом Коселя та ін., шляхом теоретичних та експериментальних досліджень отримані нові відомості про структуру, теплофізичні, фізико-хімічні, фізико-механічні і магнітні властивості синтетичного алмазу та кубічного нітриду бору статичного синтезу, нанопорошків алмазу детонаційного синтезу, кристалів природного алмазу, а також алмазних та алмазоподібних плівок. Для спеціалістів, які

працюють в області створення, виробництва і використання НТМ, а також викладачів, аспірантів та студентів вишів.

364. Океания А.П. Промышленные методы и устройства исследования напряженно-деформированного состояния полупроводниковых материалов / НТК «Ин-т монокристалів». — Харьков, 2001. — 206 с. — ISBN 966-7021-24-6.

Используя известные физические модели, фотоупругость, деформации, механические напряжения, приведены методики и аппаратура для контроля структурночувствительных свойств полупроводниковых материалов и налажено промышленное изготовление аппаратуры.

Книга предназначена для научных и инженерно-технических работников, преподавателей и студентов вузов.

365. Пузиков В.М., Сало В.И., Колыбаева М.И. и др. Выращивание нелинейных и электрооптических водорастворимых монокристаллов KDP/DKDP / НТК «Ин-т монокристалів». — ISBN 966-02-3243-8. — (Функциональные материалы для науки и техники. — ISBN 966-02-2555-5 (серия)).

Монография посвящена вопросам разработки технологии выращивания нелинейных и электрооптических водорастворимых монокристаллов KDP/DKDP, использующихся в качестве широкоапертурных умножителей частоты и ячеек Поккельса в мегаджоульных лазерных установках по осуществлению лазерного термоядерного синтеза. Приведен физико-технические характеристики монокристаллов дигидрофосфата калия и его дейтерированного аналога дидейтерийфосфата калия. Дается описание способов выращивания кристаллов большого размера из водных растворов, анализируются факторы, влияющие на процессы роста и свойства кристаллов. Особое внимание уделено связи структурного совершенства, оптических и лазерных характеристик кристаллов типа KDP с технологией получения, химическим составом сырья, тонкой дефектной структурой выращенных кристаллов. Рассмотрен также вопрос воздействия термообработки на микродефекты, образовавшиеся в процессе роста кристаллов или при эксплуатации в реальных условиях лазерных элементов, изготовленных из этих монокристаллов.

Для научных работников, инженеров, преподавателей университетов и студентов, специализирующихся в области получения и практического использования монокристаллов.

366. Розенберг О.А., Огородников В.А., Грушко А.В. и др. Формообразование крутоизогнутых отводов изгибом протягиваемой трубы / Ін-т надтвердих матеріалів ім. М. В.Бакуля НАН України. — Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2004. — Ум. друк. арк. 6. — 100 прим. — ISBN 966-641-092-3.

Монография посвящена вопросам механики формообразования крутоизогнутых отводов способом холодного пластического деформирования с использованием внутреннего заневоливания трубы протяжкой. Рассмотрены особенности технологического процесса. Исследованы напряженно-деформированное состояние в процессе формообразования отводов и их основные показатели качества по ГОСТ 11375-83. Построены соответствующие математические модели.

Для инженерно-технических и научных работников, занимающихся обработкой металлов давлением, преподавателей и аспирантов высших учебных заведений, студентов вузов.

367. Функциональные материалы для науки и техники: Сб. статей / под ред. В.П. Семиноженко ; НТК «Ин-т монокристалл». — Харьков, 2001. — 624 с. — ISBN 966-03-1402-7.

Сборник научных статей ведущих специалистов Института монокристаллов. Книга посвящена основным направлениям деятельности Института, обобщению многолетнего опыта по получению и исследованию щелочно-галлоидных кристаллов, оксидных кристаллов, водорастворимых кристаллов, полупроводниковых кристаллов, органических кристаллов (включая жидкие кристаллы), низкоразмерных структур, керамики, органических люминофоров. Широко представлены результаты практической реализации материалов, созданных в Институте и разработанные на их основе приборов. Анализируются перспективы создания новых материалов с учетом современных тенденций в материаловедении и техники.

Книга предназначена для научных и инженерно-технических работников, преподавателей и студентов вузов.

368. Чергинец В. Химия оксосоединений в ионных расплавах / НТК «Ин-т монокристаллов». — Харьков, 2004. — ISBN 966-02-3244-6. — (Функциональные материалы для науки и техники. — ISBN 966-02-2555-5 (серия)).

Монография посвящена вопросам химии кислот и оснований Лукса-Флуда (оксокислотность, реакции с переносом оксид-ионов) в ионных расплавах, нитратах и галогенидах щелочных металлов. Проведен анализ данных по гомогенным кислотно-основным равновесиям, растворимости оксидов и диссоциации оснований Лукса-Флуда в ионных расплавах, выведен ряд закономерностей, позволяющих предсказывать поведение оксосоединений в расплавах. Описаны методики проведения исследований и обработки результатов, основанные на использовании мембранного кислородного электрода. Наряду с экспериментальными данными рассмотрены основные определения кислот и оснований, а также разработанное автором обобщенное определение для системы растворителей, пригодное для описания как молекулярных, так и полностью ионизированных растворителей. Введен и обоснован индекс оксоосновности как параметр, характеризующий кислотные свойства ионного расплава (pIL), методы его определения, приведены

шкалы кислотности ионных расплавов на основе галогенидов щелочных металлов при различных температурах. Рассмотрен разработанный автором метод последовательных добавок (SAM), который позволяет исследовать зависимость растворимости оксидного материала в расплаве от размера частиц порошка оксида.

Книга предназначена для специалистов и студентов, занимающихся исследованиями солевых расплавов, вопросами теории кислот и оснований, растворимости.

369. Шпак А.П., Коржик В.Н., Куницкий Ю.А., Шматко О. . Матеріали із нано-та квазікристалічною структурою / Ін-т металофізики НАН України ім. Г.В. Курдюмова. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 10,1. — 300 прим. — ISBN 577-639-636-2.

Розглянуті структурні особливості квазікристалів, а також компактних металевих нанокристалічних матеріалів ефекти нанокристалічного стану, обговорені розмірні ефекти у компактних нанокристалічних матеріалах, показана роль меж розділу у формуванні структури та фізичних властивостей наноматеріалів. Дано огляд загальних методів формування нанокристалічних покриттів та отримання компактних нанокристалічних матеріалів (компонування порошків, осадження на підложку, кристалізація аморфних сплавів, інтенсивна пластична деформація).

Для фахівців у галузі прикладної фізики, фізичного матеріалознавства та порошкової металургії, викладачів, аспірантів і студентів відповідних спеціальностей.

370. Шпак А.П., Куницкий Ю.А., Прокопенко В.А., Смик С.Ю. Процеси самоорганізації в матеріалах різної природи ; Ін-т металофізики НАН України ім. Г. В. Курдюмова. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 6,9. — 300 прим. — ISBN 966-8002-17-2.

Розглянуті особливості процесів самоорганізації структури у матеріалах різної природи, еволюцію та формування наночастинок, наноструктур-них матеріалів, колоїдних кристалів тощо. Подано основи методів отримання нанорозмірних структур, проаналізовано рушійні сили процесів самоорганізації наночастинок та особливості їх фізико-хімічних властивостей.

371. Шпак А.П., Майборода В.П., Куницкий Ю.А., Рево С.Л. Наношарові композиційні матеріали та покриття ; Ін-т металофізики НАН України ім. Г. В. Курдюмова. — Київ: Академперіодика, 2004. — Ум. друк. арк. 10,17. — 300 прим. — ISBN 966-8002-83-0.

Надані фізичні обґрунтування значного підвищення стійкості наношарових металевих композиційних матеріалів в порівнянні з адитивною прочністю компонент. Розглядаються технологічні прийоми формування багат шарових наноструктур у сплавах. Обґрунтовується перспективність розробок нових методів наноструктурізації металів для суттєвого підвищення механічних властивостей багат шарових матеріалів та покриттів.

372. Шпак А.П., Шилов В.В., Шилова О.А., Куницкий Ю.А. Диагностики наносистем. Багаторівневі фрактальні наноструктури ; Ін-т металофізики НАН України ім. Г. В. Курдюмова. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 5,3. — 300 прим. — ISBN 966-8002-81-4.

Викладені теоретичні основи діагностики фрактальних структур, розглянуто їх практичне використання для дослідження наносистем різної природи, які містять складні багаточарові фрактальні агрегати. Надане сучасне уявлення про явища фрактальної агрегації та їх проявах в різних наносистемах. Проаналізовані можливості досліду наноструктурованих металів, які використовуються у новітніх технологіях (нанопорошки, золь-гель, нанокомпозити, силікагелі, аерогелі, полімерні розчини, гелі, композити, колоїди, мікропористі середовища, неорганічні та органно-неорганічні нанокомпозити).

Для фахівців в галузі фізики, хімії, матеріалознавства які займаються розробкою та використання нових нанокомпозитних матеріалів, а також для викладачів, аспірантів та студентів відповідних спеціальностей.

373. Antonov V.N., Harmon B.N., Yaresko A.N. Electronic structure and magneto-optical properties of solids ; Ін-т металофізики НАН України ім. Г.В. Курдюмова. — Boston: Kluwer, 2004. — ISBN 1-4020-1905-X.

The aim of this book is to review recent achievements in the theoretical investigations of the electronic structure, optical, magneto-optical (MO), and x-ray magnetic circular dichroism (XMCD) properties of compounds and Multilayered structures. The book describes the MO properties for a number of 3d materials, such as elemental ferromagnetic metals (Fe, Co and Ni) and paramagnetic metals in external magnetic fields (Pd and Pt), some important 3d compounds such as XPt_3 ($X=V, Cr, Mn, Fe$ and Co), Heusler alloys, chromium spinel chalcogenides, MnB and strongly correlated magnetite Fe_3O_4 . It also describes the recent achievements in both the experimental and theoretical investigations of the electronic structure, optical and MO properties of transition metal multilayered structures (MLS). The book presents also the MO properties of f band ferromagnetic materials: Tm, Nd, Sm, Ce and La monochalcogenides, some important Yb compounds, SmB_6 and Nd_3S_4 , UFe_2 , U_3X_4 ($X=P, As, Sb, Bi, Se$ and Te), UCu_2P_2 , $UCuP_2$, $UCuAs_2$, $UAsSe$, $URhAi$, UGa_2 and UPd_3 . Within the total group of alloys and compounds, we discuss their MO spectra in relationship to: the spin-orbit coupling strength, the magnitude of the local.

374. Grynyov B., Ryzhikov V., Kyung Kim Jong, Jae Moosung. Scintillator Crystals, Radiation Detectors & Instruments on Their Base / НТК «Ін-т монокристалів». — (англ.). — ISBN 966-02-3314-0.

This monograph deals with modern problems of scintillator materials science and advanced technologies for creation of small-sized scintillator detection systems for radiation instruments of different purpose. Principal scientific and technical aspects are

considered of raw material synthesis and growth of scintillator crystals, and studies of their physico-technical, luminescent and radiation parameters are described. Data are presented on characteristics of ultralow background spectrometric detection blocks of new generation of «scintillator-PMT» type on the basis of heavy oxide scintillators. Properties are described of a new type of integrated detectors of «scintillator-photodiode» type on the basis of ZnSe(Te) crystals. Examples are presented of practical applications of scintillators and scintielectronic detectors in medical, inspection and industrial introsopes, small-sized household and professional multi-functional and emergency dosimeters, as well as radiometric and spectrometric systems.

375. Dobrovinskaya E., Lytvynov L., Pischik V. Sapphire & corundum crystals / НТК «Ін-т монокристалів». — Харків: Фолио, 2002. — 350 с. — ISBN 966-03-1403-5.

A longstanding experience of the authors and their colleagues from other organizations in the field of growth of corundum crystals with specified physicalchemical characteristics and study of their properties has been summarized in this book. The authors describe the main trends in the evolution of the growth methods, basic fields of application of crystals in modern engineering.

The methods of investigation of structure defects and their correlation with the mechanisms of crystal formation have been considered.

An extensive reference material on properties and application of crystals for specialists in solid state physics, material research science, instrument making industry is given in the appendices.

МЕДИЧНІ НАУКИ

376. Веселовский Н.С., Федулова С.А., Костюк П.Г. Биофизика одиночного синапса ; Ін-т фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України. — Київ: Наук, думка, 2004. — Ум. друк. арк. 7,5.

Монографія присвячена одній з найактуальніших проблем сучасної нейронауки — квантовому викиду нейромедіатору з аксонної терміналі центрального синапсу. Дослідження поодинокі синаптичної терміналі шляхом її локальної стимуляції показали наявність багатоквантового викиду нейромедіаторів центральних нейронах. Досліджено механізми, які перетворюють потенціал дії, що поширюється, у внутрішньоклітинний сигнал у нервовому закінченні. Останній приводить до викиду нейромедіатору, що й є основним процесом міжклітинної комунікації. Продемонстровано, що у цьому каскаді складних біофізичних процесів одну з головних ролей відіграє потік іонів Ca^{2+} через потенціалкервані канали.

Для фізіологів, біофізиків, викладачів, студентів та аспірантів вишів біологічного та медичного профілю.

377. Головенко М.Я. Фізико-хімічна фармакологія / Фізико-хімічний ін-т ім. О. В. Богатського НАН України. — Одеса: Астропринт, 2004. — Ум. друк. арк. 41,85. — 500 прим. — ISBN 966-318-206-7.

Висвітлено питання всмокування, розподілу, метаболізму, елімінації лікарських засобів та біологічної відповіді на їх введення (LADMER). Обґрунтовано поняття фізико-хімічної фармакології як наукового напрямку науки про ліки, об'єктом якого є структура, фізичні, хімічні та фізико-хімічні властивості біологічно активних речовин і їх мішеней. Встановлені загальні закономірності, дана кількісна оцінка і пояснені механізми реалізації процесів LADMER. Узагальнено основні принципи і методичні підходи, використовувані у фізико-хімічній фармакології для раціонального конструювання, скринінгу і синтезу нових (оригінальних) лікарських засобів.

Книга є уніфікованим посібником з вивчення лікарських засобів і ксенобіотиків. Розраховано на фармакологів, токсикологів, біохіміків, фізіологів, патологів, лікарів, наукових співробітників, студентів і аспірантів хімічних, фармацевтичних, біологічних і медичних спеціальностей.

378. Гуляр С.А., Лиманский Ю.П., Тамарова З.А. Боль и цвет ; Ін-т фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України. — Киев-Донецк: Биосвіт, 2004. — Ум. друк. арк. 7,3.

Нове видання протибольових кольортерапевтичних методик містить відомості про походження болю та основні характеристики больових реакцій, що виникають, опис резервних протибольових систем організму. Надане підґрунтя

лікувального застосування різних кольорів та їх сприйняття людиною. Обґрунтовано застосування БЮПТРОН-кольортерапевтичної технології (некогерентне низькоенергетичне видиме поляризоване світло з довжинами хвиль 480—3400 нм у полі-та монохроматичному варіантах) для зменшення інтенсивності болю у м'язовій, зв'язковій та суглобних тканинах. Ця книга є першим практичним керівництвом для лікування різноманітних больових синдромів переважно у опорно-рухальному апараті людини з допомогою зональної дії кольоровим ПАЙЛЕР-світлом в поєднанні з фіксацією ефірними оліями. Придільена увага корекції головного болю, зокрема мігрені, а також найбільш поширених невралгій. Наведені схеми розташування зон, на які треба впливати поляризованим світлом під час конкретних захворювань. Розроблені нові схеми світлотерапевтичної корекції деяких загальних патологічних станів, можливість застосування яких обґрунтована теоретично / доведена практикою.

Розрахована на широке коло читачів, що приділяють належну увагу своєму здоров'ю / підвищенню якості життя, а також на пацієнтів, що мають больові проблеми та системні розлади. Цікава з фахового боку для лікарів різного профілю, спеціалістів з оздоровчої / курортної медицини, рефлексотерапевтів, тренерів, спортсменів, пірнаків, альпіністів, яхтсменів та осіб, чия робота пов'язана з великими навантаженнями на опорно-рухальний апарат.

379. Івасівка С.В., Попович І.Л., Аксентійчук Б.І., Флюнт І.С. Фізіологічна активність сечової кислоти та її роль у механізмі дії води «Нафтуса» ; Ін-т фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України. — Київ: Комп'ютерпрес, 2004. — Ум. друк. арк. 30,2.

Дослідження скероване на з'ясування ролі сечової кислоти в реалізації лікувальних ефектів бальнеочинників курорту Трускавець, передовсім біоактивної води Нафтуса. Встановлено, що для контингенту курорту характерна наявність різних варіантів порушень обміну сечової кислоти. Виявлено закономірні зв'язки між вираженістю дизурикозу і дизурикемії та основних клінічних синдромів. Вперше вивчено весь спектр ефектів на параметри обміну сечової кислоти бальнеотерапевтичного комплексу і продемонстровано здатність останнього зменшувати виразність чи нормалізувати дизурикоз. Виявлено зв'язок між мірою нормалізації дизурикемії та клінічною ефективністю бальнеотерапії. Розроблено методику прогнозування бальнеоефектів шляхом застосування кластерного та дискримінантного аналізу. Вперше виявлено закономірні зв'язки між змінами під впливом бальнеотерапії урикемії, з одного боку, та параметрів вегетативної нервової, ендокринної, імунної системи, гомеостазу, центральної гемодинаміки, фізичної працездатності, електролітного, білково-азотистого, ліпідного та вуглеводного обмінів — з іншого. В експериментах на щурах показано, що основні ефекти бальнеотерапії — діуретичний, салуретичний, холеретичний, імунотропний і адаптогенний — відтворюються біоактивною водою Нафтуса. Перелічені ефекти супроводжуються

транзиторною гіперурикемією і гіперукозурією. Виявлено суттєві зв'язки між параметрами обміну сечової кислоти та проявами бальнеоактивності води Нафтуся.

Книга адресована курортологам, спеціалістам з реабілітації, біохімікам, урологам.

380. Лушик У.Б., Новицький В.В., Алексеєва Т.С. и др. Аналитические аспекты индивидуальной гемодинамической коррекции в ангионеврологии / Ин-т математики НАН Украины. — Київ: МПП НМЦ УЗМД «Істина», 2004. — Ум. друк. арк. 11,7. — ISBN 966-95206-8-9.

На основі запатентованої діагностичної лікарської методики дослідження стану церебрального судинного русла запропоновано алгоритм підбору вазоактивних лікарських засобів для лікування різноманітних патологій.

381. Молочная железа: рак и предраковые заболевания / за ред. В.И. Тарутинова ; Ин-т експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.С. Кавецького НАН України. — Харків: ООО «ІСП», 2004. — 704 с. (Ум. друк. арк. 44). — 1000 прим.

Стандарты лечения рака молочной железы во многом ущербны, поскольку не предусматривают индивидуальную тактику лечения в пределах одной стадии с учетом состояния (фенотип, гормональный гомеостаз и т.д.) данного организма. Они основаны, в основном, только на диагнозе, сформированном на локальных критериях без учета состояния больного организма. Поэтому каждый врач должен владеть совокупностью знаний по патогенезу опухолевого процесса в данном организме и формировать технологическую цепочку индивидуального лечения рака молочной железы. Формированию этих знаний и посвящена монография. Изложены сомнения в адекватности некоторых принципов лечения по стандартам, в которых к тому же не учтены важные вспомогательные методы, такие как лазерная терапия, гипертермия, криовоздействие, гипергликемия и т. д. Представлены соответствующие разделы, начиная с эмбриологии и физиологии молочной железы, и заканчивая реабилитационными мероприятиями. Представлены также наиболее используемые лекарственные средства при предраке и раке молочной железы.

Книга предназначена для маммологов, общих онкологов-хирургов, химиотерапевтов, радиологов, курсантов маммологических курсов.

382. Острова Т.В., Черній В.І., Шевченко А.І. Алгоритм діагностики реактивності ЦНС методами штучного інтелекту / Ін-т проблем штучного інтелекту МОН України і НАН України. — Донецьк: Наука і освіта, 2004. — ISBN 966-7829-12-Х.

Висвітлені проблеми діагностики функціонального стану ЦНС. Доведена необхідність розробки та впровадження діагностичного алгоритму оцінки ступеня порушення ЕЕГ за даними топографічного картування електричної активності мозку.

383. Попович І.Л., Флюнт І.С., Білас В.Р., Бульба А.Я. Саногенетичні засоби реабілітації на курорті Трускавець урологічних хворих Чорнобильського контингенту ; Ін-т фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України. — Київ: Комп'ютерпрес, 2004. — Ум. друк. арк. 30,9.

У монографії досліджено стан параметрів захисно-приспосувальних систем (ЗПС) ліквідаторів аварії на ЧАЕС, хворих на уролітіаз і калькульозний пієлонефрит. Використовуючи авторські і модифіковані методологічні підходи, показано, що обстежені характеризуються в цілому дизадаптозом, що супроводжується імунодисфункцією (депресією фагоцитарної, Т-клітинної і киллерної ланок у поєднанні з активацією В-ланки імунітету). Імунодисфункція поєднується з коагулопатією. Виявлено чіткі розходження стану ЗПС між окремими нозологічними групами ліквідаторів, на підставі яких висунута концепція про обумовленість ускладнення асептичного уролітіазу пієлонефритом критичним ослабленням ЗПС, міра якого визначає фазу процесу. Відібрані найбільш інформативні параметри ЗПС та метаболізму. Продемонстровано високу інформативність коефіцієнта спряження параметрів ЗПС. Показано, що функціональні порушення нирок зв'язані з виразністю запального процесу, імунодисфункції і дизадаптозу. Продемонстровано, що бальнеотерапія на курорті Трускавець (пиття біоактивної води Нафтуся, аплікації озокериту, мінеральні купелі, ЛФК) зменшує виразність дизадаптозу, імунодисфункції та коагулопатії, що, своєю чергою, сприяє ослабленню чи ліквідації запального процесу в ураженій нирці, і, в остаточному підсумку, повному чи частковому відновленню головних ниркових функцій. З метою підвищення ефективності реабілітації запропоноване додаткове використання фітоадаптогенів (фітокомпозицій «Бальзам Бітнера» і «Бальзам Кримський», а також жень-шеню).

Книга адресована курортологам, фітотерапевтам, спеціалістам з реабілітації, урологам, радіобіологам.

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

384. Безклубенко С.Д. Відеологія. Основи теорії екранних мистецтв ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ: Альтерпрес, 2004. — Ум. друк. арк. 17,22.: іл. — ISBN 966-542-247-2.

Розглянуто особливості екранного мистецтва (кіно, телебачення, відео) в контексті «споріднених» явищ художньої культури (видовище, живопис, музика, театр, література тощо). Аналізуються загальні та специфічні закономірності побудови екранних творів, простежено унікальні внески у спільну («колективну») творчість представників різних кіно/відео професій — сценариста, режисера, кіно-та звукооператора, композитора, художника, освітлювачів, монтажерів та ін.

Позбавлена удаваного академізму, написана живою мовою, книга може стати навчальним посібником для тих, хто прагне опанувати одну з численних кіно/теле/відео професій, цікавою та корисною для всіх, хто полюбляє екранне мистецтво і прагне адекватно його розуміти й кваліфіковано про нього судити.

385. Безклубенко С.Д. Політекономія мистецтва: Навч. посібн ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ: Альтерпрес, 2004. — Ум. друк. арк. 13,12.-ISBN 966-542-242-1.

Основний зміст даної книги становить виклад (на матеріалах з історії різних видів художньої творчості — літератури, образотворчих мистецтв, театру, кіно, телебачення) авторських досліджень суспільної природи мистецтва, його виробничої («ремісничої», «технологічної») основи, соціальної інфраструктури та власне економічного аспекту художнього виробництва, що уявляється життєво важливим для розуміння закономірностей функціонування художньої культури в ринкових умовах.

386. Безклубенко С.Д. Українське кіно. Начерк історії ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ: Альтерпрес, 2004. — Ум. друк. арк. 10,1.: іл. — ISBN 966-542-246-4.

Основу даної книги становлять тексти лекцій, читаних впродовж 1995-2003 рр. для студентів Київського національного університету культури та мистецтв автором — доктором філософських наук, завідувачем відділу кінознавства Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України, професором Безклубенком С.Д. У відповідності з принципами наукової об'єктивності в ній, на фоні соціально-політичних подій епохи висвітлюються найважливіші факти / явища столітньої історії українського кіномистецтва. Книга може слугувати посібником для студентів вищів культури й мистецтва, які професійно вивчають кіномистецтво, викладачів, аспірантів та всіх тих, хто цікавиться непростю історією вітчизняної художньої культури.

387. Вайда А. Кіно і решта світу: Автобіографія / пер. з польськ., прим. В. Авсентьєва ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України. — Київ. Альтерпрес, 2004. — Ум. друк. арк. 17,22.: іл. — ISBN 966-522-004-7.

Автобіографічний твір славетного митця — видатного польського режисера Анджея Вайди є узагальненням його піввікового життя в мистецтві, досвіду режисури як у Польщі, так і у світовому культурному просторі.

388. Веселовська Г. І. Дванадцять вистав Леся Курбаса: Навч. посібн ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України, Міністерство культури і мистецтв України, Державний центр театрального мистецтва ім. Леся Курбаса. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 12. — ISBN 966-7865-77-0.

У посібнику зроблена спроба представити дванадцять вистав, поставлених видатним українським режисером Лесем Курбасом у контексті розвитку світового театального мистецтва. Розгляд кожної з вистав Леся Курбаса здійснюється крізь призму кращих здобутків театального мистецтва минулого. Паралельно з мистецькими надбаннями Леся Курбаса висвітлюються визначні відкриття його сучасників — режисерів, акторів, драматургів, а також вплив театру Леся Курбаса на мистецькі процеси майбутнього.

Розраховано на студентів мистецьких навчальних закладів.

389. Герус Л.М. Українська народна іграшка ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів: Афіша, 2004. — ISBN 966-02-3266-7.

Досліджено українську народну іграшку як вид декоративно-прикладного мистецтва і як культурний феномен, з'ясовано витоки та висвітлено історію іграшки в Україні, окреслено регіони, осередки, подано імена майстрів. Окремо приділено увагу найбільш поширеним у традиційній культурі українців іграшкам — дерев'яній, глиняній, з рослинних матеріалів (соломи, рогози, лози...), з тканини, сиру, паперу. Розглянуто способи їхнього формотворення та декорування, функціональні властивості, особливості пластики, колориту, орнаментики. Визначено специфічні та загальноетнічні риси української народної іграшки.

Для мистецтвознавців, культурологів, істориків, художників, викладачів та студентів, усіх хто цікавиться українською культурою.

390. Грималюк Р.М. Вітражі Львова кінця XIX — початку XX ст ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів: Афіша, 2004. — ISBN 966-02-2844-9.

Комплексно висвітлена історія розвитку вітражництва у західному регіоні України, встановлені його генетичні зв'язки з розвитком вітражного мистецтва у Східній і Західній Європі, відтворені технології виготовлення вітражного скла та вітражів, представлена розгорнута картина еволюції цього виду мистецтва в краї.

Для мистецтвознавців, художників, працівників культури, викладачів та студентів мистецьких вишів, усіх шанувальників українського мистецтва.

391. Довженко і кіно: зб. наук. пр. / упоряд Л. Брюховецька, С. Тримбач, наук. ред. І. Дзюба ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України, Міністерство культури / мистецтв України, НАУКМА. — Київ: Ред. журн. «Кінотеатр», 2004. — Ум. друк. арк. 33. — ISBN 966-8012-33-Х.

До міждисциплінарного збірника увійшли статті двадцяти трьох вчених і митців. У них дається аналіз творчості всесвітньовідомого кінорежисера і письменника Олександра Довженка, окремих його фільмів, кіноповістей, досліджується особистість та світогляд українського режисера-мислителя.

Книжка розрахована на читачів, які цікавляться історією і теорією кіномистецтва, студентів вишів.

392. Кодлубай І., Нога О. Прадавня Україна: Історія. Культура. Вбрання ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів: Українські технології, 2004. — Ум. друк. арк. 61,4. — 800 прим. — ISBN 966-345-002-9.

Висвітлено історію вбрання України, яке розглядається як мистецький фактор, досліджуються його соціальні і функціональні, сакральні і художні аспекти, матеріали для виготовлення, знаряддя крою та пошиття тощо.

Для мистецтвознавців, культурологів, істориків, художників, викладачів та студентів, усіх хто цікавиться українською культурою.

393. Крвавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: Навч. посібн. у 3-х ч. — Ч. 2 ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів: Світ, 2004. — Ум. друк. арк. 28. — 5000 прим. — ISBN 966-603-202-3 (заг.); ISBN 966-603-333-Х (Ч. 2).

Розглянуто витоки християнізації мистецтва, архітектуру візантійських міст Півдня України (III—VIII ст.), ранньохристиянську скульптуру, феномен іконоборства і мистецтва Тавриди (VIII—XI ст.); теоретичні засади християнського світогляду, мистецтво Київської Русі, синтез мистецтв у християнській традиції; мистецтво XIV — першої половини XVI ст. (мотиви готики) та ін.

394. Лебединий спів. З німецької лірики / упоряд., передм., прим. В. Кузик ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ: Етнос, 2004. — Ум. друк. арк. 18,48. — ISBN 966-522-029-2.

Видання репрезентує загальновізантійські шедеври німецької лірики — поезії В. Гете, Г. Гейне, Л. Рельштаба мовою оригіналу та у перекладах відомих українських і російських поетів, покладені на музику Ф. Шубертом, Р. Шуманом,

Л. ван Бетховеном. За першоджерело взято публікації 1920-х рр. «перекладацького цеху» молодих українських поетів на чолі з Дм. Ревуцьким.

395. Мистецтвознавство'03: зб. наук. пр. ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів: СКІМ, 2004. — Ум. друк. арк. 13,53. — ISBN 966-95709-0-8.

Науковий збірник Спілки критиків та істориків мистецтва висвітлює різні аспекти наукової, художньо-критичної і громадської діяльності мистецтвознавців. Публікуються проблемні, теоретичні, методологічні статті відомих вчених, а також результати дисертаційних досліджень аспірантів і здобувачів. Видання містить короткі відомості про події у галузі вітчизняного мистецтвознавства.

396. Мистецтвознавство'04: зб. наук. пр. ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів: СКІМ, 2004. — Ум. друк. арк. 13,53. — ISBN 966-02-3468-6.

Науковий збірник Спілки критиків та істориків мистецтва висвітлює різні аспекти наукової, художньо-критичної і громадської діяльності мистецтвознавців. Публікуються проблемні, теоретичні, методологічні статті відомих вчених, а також результати дисертаційних досліджень аспірантів і здобувачів. Видання містить короткі відомості про події у галузі вітчизняного мистецтвознавства.

397. Музейна справа та музейна політика в Україні ХХ століття: зб. наук. пр. / відп. ред. і упоряд. М. Селівачов ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України, Музей українського народного декоративного мистецтва. — Київ: Златограф, 2004. — Ум. друк. арк. 13. — ISBN 966-96466-1-8.

До збірника увійшли 35 статей 34 авторів провідних музейних і науково-дослідних закладів Києва, Львова, Чернігова, Рівного, Канева, Переяслава-Хмельницького, Калуги. Розглядаються питання розвитку різних галузей музейництва й окремих музеїв у ряді регіонів України, проблеми підвищення їх суспільної ролі, комплектування та вивчення фондів та побудови експозицій. Особлива увага приділена висвітленню діяльності фундаторів і довголітніх працівників першого в Києві публічного музею — М. Біляшівського та Д. Щербаківського, їхній співпраці з колегами із різних міст України, розділеної тоді державними кордонами. Аналізується становлення політехнічного та археологічного музейництва, простежується формування та доля колекцій деяких музеїв, зокрема тих, які вже давно припинили свою діяльність, а також походження окремих особливо цікавих пам'яток.

Для музейників, науковців, художників і всіх зацікавлених проблемами розвитку та збереження вітчизняної культури.

398. Нога О.П. Михайло Стефанівський. Історія життя / творчості ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів: Українські технології, 2004. — Ум. друк. арк. 12,56. — ISBN 966-345-012-6.

Автор оповідає історію життя і творчості видатного художника, майстра, політичного і громадського діяча Михайла Стефанівського, який залишив настільки вагомому духовну спадщину, що вдячна пам'ять нащадків ще довго буде жититися її життєдайною енергією.

399. Овсійчук В.А. Данило Довбошинський. Альбом ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів: Львівська галерея мистецтв, 2004. — 36 с. + 82 іл.

Альбом видано з нагоди виставки малярства, присвяченої 80-річчю мистця, що відбулася у Львівській академії мистецтв у липні-серпні 2004 р.

400. Овсійчук В.А. Роман Сельський. Твори з приватних збірок: Альбом ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів-Київ: Оранта, 2004. — 168 с., іл. — ISBN 966-7845-18-4.

Альбом присвячений 100-літньому ювілеєві видатного українського мистця Романа Сельського (1903—1990). Виданий за ініціативи колекціонерів, друзів, шанувальників творчості художника та містить понад 130 репродукцій його творів, які публікуються вперше.

401. Овсійчук В.А. Художник Володимир Патик ; Ін-т народознавства НАН України. — Київ: Софія-А, 2004. — 120 с., іл.

Альбом присвячено творчості видатного львівського художника Володимира Патики, висвітлюється його життєва та творча біографія. Видання доповнене 120 репродукціями творів мистця, серед яких значна частина публікується вперше.

402. Рубан-Кравченко В. Василь Кричевський ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України. — Київ: Криниця, 2004. — Кн. 1. — Ум. друк. арк. 113,52, іл. — (Мистецькі роди України: Кричевські і українська художня культура ХХ століття: В 3 кн.). — ISBN 966-7575-39-X.

Книга «Василь Кричевський» — перша частина трилогії «Кричевські і українська художня культура ХХ», що розпочинає серію видань «Мистецькі роди України». Серія присвячена художній еліті, творчість і доля якої яскраво фокусують драматизм шляхів української культури, виявляють її самотність і внесок у світову скарбницю. У книзі йдеться про життєвий і творчий шлях родоначальника потужної мистецької династії, художника універсального таланту — Василя Кричевського — одного з великих Майстрів ХХ століття, які відкрили нові обрії творчості. Творець нової української архітектури і перший художник кіно, живописець, графік і сценограф, майстер вжиткового мистецтва і дизайнер, педагог, дослідник і знавець народної творчості — усе це Василь Кричевський, ключова постать українського мистецтва минулого століття. Книга містить великий та документальний матеріал, який дозволяє глибше зрозуміти мистецтво Майстра і відчути час, в який він жив і творив.

403. Сидор О. Василь Ярич. Скульптура: Альбом ; Ін-т народознавства НАН України. — Київ: Софія-А, 2004. — 16 с., 102 іл.

Видання присвячене творчості відомого українського скульптора Василя Ярича — автора пам'ятників Данилові Галицькому у Львові, М. Грушевському в Долині, ряду станкових скульптур різних жанрів, що характеризують сучасні тенденції розвитку мистецтва пластики в Україні.

404. Станкевич М.С. Вибрані праці: Автентичність мистецтва: Питання теорії пластичних мистецтв ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів: СКІМ, 2004. — Ум. друк. арк. 12,90. — ISBN 966-95709-0-9.

Представлено переважно наукові дослідження з теорії пластичних мистецтв, які вийшли друком протягом останнього десятиліття у різних виданнях. Тут і питання систематизації творів декоративного мистецтва, і структурний аналіз художнього тексту хреста, і мистецтвознавчі погляди на теорію традиції, і з'ясування проблем теорії дослідження пластичних мистецтв і спроба досягнути характер, стилістику, семіотику новітнього пластичного мистецтва через філософсько-естетичний ідеал автентичності.

405. Тимофієнко В.І. Давня Америка. Розвиток архітектури і монументального мистецтва ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України, Ін-т проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 27.: іл. — ISBN 966-96284-4-X.

Визначено основні чинники формування пластичної мови стародавніх народів Центральної і Південної Америки. Показано розвиток архітектури і монументального мистецтва тольтеків, сапотеків, ацтеків, майя, інків та інших народностей, висвітлені композиційні особливості художніх творів, простежено стильові особливості мистецьких шкіл. Текстові матеріали багато проілюстровано кресленнями, реконструкціями, натурними фотознімками, малюнками.

Розраховано на архітекторів, художників, мистецтвознавців, архітектурознавців, істориків, студентів гуманітарних вишів, а також широке коло читачів, які цікавляться розвитком світової художньої культури.

406. Українське мистецтвознавство. Матеріали, дослідження, рецензії ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України. — Київ, 2004. — Вип. 5. — Ум. друк. арк. 31,15.: іл.

Збірник присвячено висвітленню історико-теоретичної проблематики музичного, театрального, образотворчого й декоративно-ужиткового мистецтва України в широких часових вимірах.

Видання розраховане на читачів гуманітарного спрямування, усіх, хто цікавиться питаннями розвитку української культури.

407. Федорук О.К. Андрій Чебикін — крила шедрої душі ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України, Академія мистецтв України. — Київ: ЕММА, 2004. — Ум. друк. арк. 48,8.: іл. — ISBN 966-95841-5-9.

Андрій Чебикін — знаний український графік, який разом зі своїми колегами-однодумцями В. Чепеликом, М. Стороженком, М. Гуйдою, В. Шостою, В. Цюпком, В. Микитою, А. Бокотеем, В. Гонтарівим, М. Бережним і багатьма іншими побратимами по фаху формує мистецьку думку України, активно включений у сучасний процес. Художник динамічної поуги, він є майстром вишуканої художньої форми, високої пластичної культури. Виставки Чебикіна в Україні, в багатьох країнах Європи та інших континентах є святом для глядача. Його твори ліричні, романтичні, експресивні, наснажують позитивними емоціями.

Книга про Андрія Чебикіна — мистця, педагога, Президента Академії мистецтв України, ректора Національної Академії образотворчого мистецтва та архітектури писалися впродовж років спілкування автора з видатним майстром сучасності. Розрахована на широкі мистецькі та мистецтвознавчі кола, на тих, хто шанує і любить українське мистецтво.

408. Федорук О.К. Пластика Петра Капшученка / упоряд. Л.П. Шмітт, Б. Шмітт ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України, Академія мистецтв України. — Київ-Нью-Йорк: Вид-во М.П. Коця, 2004. — Ум. друк. арк. 35. — ISBN 966-01-0336-0.

Творчість Петра Капшученка з США znana і шанована в світі. У 1990-х рр. видатний скульптор мав можливість побувати на своїй рідній землі, з якою був у розлуці понад півстоліття. Тоді від імені Національної комісії з питань повернення в Україну культурних цінностей при Кабінеті Міністрів України П. Капшученко подарував для багатьох музеїв нашої держави десятки своїх творів, зокрема власний архів. Отже, з творчістю скульптора мають змогу запізнатися тисячі глядачів в Україні, де його знають і шанують.

Розраховане на шанувальників мистецтва.

409. Яців Р. Олекса Сміх-Шатківський. Твори з приватних збірок: Альбом ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів-Київ: Оранта, 2004. — 168 с.: іл. — ISBN 966-8754-02-6.

Альбом присвячений творчості видатного українського мистця Олекси Сміх-Шатківського (1908—1979). Виданий за ініціативи та сприяння родини художника. Альбом містить 143 репродукції живопису / 41 рисунок, більшість з яких публікуються вперше.

МОВОЗНАВСТВО

410. Андерш Й., Даниленко Л. Українсько-чеський словник: Економіка. Фінанси. Бізнес ; Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України. — Оломоуц (Чехія), 2004. — Ум. друк. арк. 10. — ISBN 80-244-0835-X.

Разом з книгою «Практичний чесько-український словник. Економіка. Бізнес. Фінанси» (Оломоуц, 2000) анотований словник утворює органічне ціле. Представлено широковживану та спеціальну лексику і термінологію української та чеської мов, що стосується економічної, фінансово-кредитної і комерційної діяльності. Він слугуватиме довідником для перекладачів, викладачів, студентів, науковців, спеціалістів відповідних галузей, працівників спільних фірм, приватних підприємців, для усіх, хто розширює і поглиблює сучасні чесько-українські і українсько-чеські торговельно-економічні зв'язки. Словник містить пояснення для упорядкування словникових статей, список умовних скорочень, джерела, український і чеський алфавіти та два додатки, у яких в алфавітному порядку подано вибрані назви українських і міжнародних організацій та інституцій. Словник презентує близько 10 000 реєстрових слів, складених назв і усталених словосполучень, багато з яких ще не одержали лексикографічного опрацювання.

411. Башнякова Н.П., Бріцин В.М., Вишневська Г.П. та ін. Російсько-український зовнішньоторговельний і зовнішньоекономічний словник ; Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України. — Київ: Вища школа, 2004. — Ум. друк. арк. 50. — 5000 прим. — ISBN 966-642-210-7.

У словнику подано найуживаніші сучасні зовнішньоторговельні і зовнішньоекономічні терміни російською мовою та їхні українські відповідники. Для працівників зовнішньоторговельних і зовнішньоекономічних установ, видавництва, радіо і телебачення, викладачів, студентів, учителів.

412. Горбань І.П. Фольклор і фольклористика болгар в Україні ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів: Афіша, 2004. — Ум. друк. арк. 15,52. — ISBN 966-02-2464-8.

У монографії висвітлюються основні аспекти діяльності українських вчених у сфері болгарської народнопоетичної творчості. Підсумовується їх внесок у становлення / розвиток болгарської фольклористики від її формування як окремої галузі знань (30-ті роки XIX ст.) до сучасності: розкриваються причини зародження інтересу до поетичної творчості болгар та основні етапи її дослідження в Україні. Діяльність українських вчених розглядається як у вивченні фольклору болгар з метрополії, так / болгарської діаспори в Україні.

413. Жлуктенко Ю.А., Карпиловская Е.А., Ярмак В.И. Изучаем украинский язык: Самоучитель: 4-е изд., испр. и доп / Ін-т мовознавства

ім. О.О. Потебні НАН України. — М.: Муравей, 2004. — Ум. друк. арк. 15. — 5000 экз. — ISBN 5-89737-186-5.

Книга представляет собой комплексное пособие по украинскому языку для начинающих, сочетающее в себе учебник, разговорник, хрестоматию и руководство по культуре речи. Пособие содержит вводный фонетико-орфографический курс и элементарную грамматику современного украинского литературного языка, диалоги в различных жизненных ситуациях, произведения украинской литературы и фольклора.

Изложение грамматического материала и комментарии к текстам ориентированы на широкий круг читателей, самостоятельно изучающих украинский язык.

414. Непокупний А.П., Тараненко А.Л. З України до Литви: українсько-литовський розмовник ; Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України. — Луцьк: Волинська обл. друкарня, 2004. — Ум. друк. арк. 9,84. — 2500 прим. — ISBN 966-8468-74-0.

Українсько-литовський розмовник призначений для українців, що відвідують Литву. А також для тих, хто вивчає литовську мову. Тут представлені найчастіше вживані слова та словосполучення, що можуть бути використані в різних ситуаціях. Матеріал подано за тематичним принципом. Вимова литовських слів передана українською транскрипцією. Видання ілюстроване белетризованими «Діалогами», що моделюють найбільш можливі ситуації в спілкуванні приїжджих з представниками різних литовських служб та установ.

415. О.О. Потебня й актуальні питання мови та культури: зб. наук. пр ; Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України. — Київ: ВД Дмитра Бураго, 2004. — Ум. друк. арк. 21,28. — 1000 прим. — ISBN 966-8188-03-9.

У збірнику висвітлено актуальні проблеми філософії, мовознавства, літературознавства на основі наукових положень О.О. Потебні, показано вплив його вчення на розвиток гуманітарних наук у слов'янському світі. У широкому філологічному та культурологічному контексті розглянуто семантичну, поетичну, національно-культурну концепції вченого.

Для філологів і філософів, усіх зацікавлених читачів.

416. Півторак Г.П. Походження українців, росіян, білорусів та їхніх мов: міфи і правда про трьох братів слов'янських зі «спільної колиски» ; Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України. — Київ: Арістей, 2004 — Ум. друк. арк. 10,5. — ISBN 966-8458-43-5.

У книзі на основі досягнень історичних та філологічних наук розглядається походження східнослов'янських народів та їхніх мов: популярно розповідається про найдавніших мешканців на території сучасної України, Білорусі та

Європейської Росії, про походження слов'ян, східнослов'янські союзи племен, визначається етнічна належність Київської Русі, доводиться необґрунтованість доктрини про давньоруську народність і першу руську державу як «спільну коліску» українців, росіян та білорусів, розкриваються терміни Русь, Росія, Великоросія, Малоросія та історія їх вживання, пояснюється походження назви Україна, характеризуються етапи та особливості формування східнослов'янських мов.

Книга призначена для викладачів і студентів вишів, учителів та учнів середніх шкіл, лекторів, журналістів і найширшого кола зацікавлених читачів.

417. Полюга Л.М. Словник синонімів української мови / Український мовно-інформаційний фонд НАН України. — Київ: Довіра, 2004. — Ум. друк. арк. 19,54. — До дата, тираж 4000 прим. — ISBN 966-507-120-3. — (Словники України).

У словнику до найуживаніших слів підібрані синонімічні відповідники, які супроводжуються короткими тлумаченнями, стилістичними ремарками. В окремому реєстрі покажчика за алфавітом розміщені всі синоніми словника із зазначенням назви синонімічного ряду. До словника додано список найновіших найпоширеніших сучасних чужомовних запозичень із тлумаченнями та їх українськими відповідниками.

Розрахований на викладачів, учителів, урядовців, студентів, учнів, широке коло читачів.

418. Рабулець О.Г., Сухарина Н.М., Широков В.А., Якименко К.М. Дієслово в лексикографічній системі / Український мовно-інформаційний фонд НАН України. — Київ: Довіра, 2004. — Ум. друк. арк. 15,35. — 500 прим. — ISBN 966-507-158-0.

Представлено комплексну інформаційно-лексикографічну модель українського дієслова як основу для здійснення лінгвістичної параметризації граматичної та лексичної семантики дієслівної лексики сучасної української мови, опрацьованої у тлумачному Словнику української мови в 11-ти томах (К., 1970—1980). Побудовано комп'ютерні реалізації зазначеної моделі у вигляді низки лексикографічних баз даних. Встановлено систему лексикографічних параметрів граматичної та лексичної семантики дієслів української мови, одержано нові лінгвістичні класифікації дієслів за різними параметрами, розроблено лінійний формат для представлення формул тлумачення дієслова, запропоновано нові типи словників.

Монографія стане корисною для усіх, хто займається проблемами семантичних явищ в системі мови та побудовою їх формалізованих моделей.

419. Словник антонімів і фразеологічних антонімів / Український мовно-інформаційний фонд НАН України. — Київ: Довіра, 2004. — Ум. друк. арк. 20,77. — 4000 прим. — ISBN 966-507-157-2. — (Словники України).

Книга поєднує два словники: «Словник антонімів української мови» та «Словник фразеологічних антонімів української мови». У першому з них подано антоніми різного типу, а словникових статтях тлумачаться їх значення, наводяться зразки їхньої сполучуваності з іншими словами, антонімічні стійкі словосполучення та фразеологізми, приклади їх використання в текстах творів, висловах, відомості про антонімічну синонімію, споріднені антонімічні пари. Окремо розглядаються антоніми префіксів, суфіксів, компонентів складних слів. Другий словник — це перше ґрунтовне видання, що відображає малодосліджену сторінку сучасної української мови — фразеологічну антонімію. У словникових статтях представлені не лише фразеологізми-антоніми, але й тлумачаться їх значення, наводяться синоніми кожного фразеологічного антоніма. Значення ідіом ілюструють влучні цитати з творів українських письменників.

Видання розраховане на широке коло користувачів: науковців, учителів, працівників видавництва, студентів, учнів усіх, хто цікавиться рідною мовою.

420. Стрішенець Н.В. Англо-український словник-довідник бібліотечно-інформаційної термінології / Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. — Київ, 2004. — 329 с. (Ум. друк. арк. 12,52). — 500 прим. — ISBN 966-02-3343-4.

Словник містить близько 6000 термінів з бібліотекознавства, бібліографії, інформатики, а також суміжних галузей: книгознавства, видавничої діяльності, архівознавства.

421. Ткаченко О.Б. Українська мова і мовне життя світу ; Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України. — Київ: Спалах, 2004. — Ум. друк. арк. 25. — 3000 прим. — ISBN 966-512-136-7.

Працю присвячено розвитку й сучасному станові української мови в усіх труднощах її становлення, що дістають всебічне висвітлення (географічне, історичне, соціолінгвістичне, культурологічне тощо) в зіставленні з відповідними ситуаціями інших мов світу.

Написана в популярній формі книга призначається всім шанувальникам української мови, насамперед представникам суспільних наук.

422. Українсько-польський розмовник / за ред. В.М. Русанівського.-/ Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України. — Ірпінь: Перун, 2004. — Ум. друк. арк. 13,55. — ISBN 966-569-198-8.

Українсько-польський словник є практичним посібником з вивчення польської мови, зокрема з розвитку навичок усного мовлення. Призначений для широкого загалу читачів: учнів загальноосвітніх навчальних закладів, студентів, викладачів, туристів, бізнесменів, усіх, хто зацікавлений у вивченні польської мови. Посібником можуть користуватися також іноземці, які вивчають українську мову.

423. Худаш М.Л. Українські карпатські і прикарпатські назви населених пунктів (утворення від відапелятивних антропонімів) ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів: Афіша, 2004. — Обл.-вид. арк. 27,39.

У монографії досліджена етимологія українських карпатських і прикарпатських назв населених пунктів, які виникли від антропонімів, утворених від загальних назв (апелятивів). Поряд з цим досліджена тут також і етимологія назв населених пунктів, які виникли від антропонімів, утворених від слов'янських автохтонних особливих імен-комполітів та від комполітних скорочень, але не були етимологізовані автором у попередніх монографіях.

424. Широков В.А. Феноменологія лексикографічних систем / Український мовно-інформаційний фонд НАН України. — Київ: Наук, думка, 2004. — Ум. друк. арк. 20,5 — 500 прим. — ISBN 966-00-0088-X.

Монографію присвячено дослідженню феноменології та розробці теорії лексикографічних систем. На основі вивчення інформаційно-лінгвістичних аспектів функціонування систем різного походження робиться висновок про існування лексикографічного ефекту, який покладено в основу визначення поняття і конструкції лексикографічної системи. Сформульовано поняття лексикографічного середовища, що використовується для розробки інтегрованих лексикографічних систем. Висвітлюється зв'язок теорії лексикографічних систем з логіко-лінгвістичним численням. Вона ілюструється на багатьох прикладах з української комп'ютерної лексикографії, серед яких — створення інтегрованої лексикографічної системи «Словники України» й розробка нової інформаційної технології тлумачної лексикографії.

ПРАВознавство

425. Батанов О.В., Волошин Ю.О., Маліков С.В. Статут територіальної громади: проблеми теорії / практики. Статут територіальної громади Маріуполя ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Маріупольський гуманітарний ін-т. — Київ, 2004. — 192 с. — 500 прим. — ISBN 966-107-15-2.

Вперше у вітчизняній науці конституційного та муніципального права розглядаються та аналізуються сучасні проблеми теорії і практики правового регулювання діяльності органів місцевого самоврядування. порушено питання про статутну правотворчість суб'єктів місцевого самоврядування. В роботі дається порівняльно-правовий аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду розвитку статутного права суб'єктів місцевого самоврядування, зокрема, аналізуються статuti муніципальних утворень міст Москви, Санкт-Петербурга, територіальних громад Києва, Одеси, Бердянська, Миколаєва та ін. Велика увага приділяється питанням теоретичного характеру: розкривається правова природа статуту територіальної громади, визначається його місце в системі національного законодавства, в системі актів, які прийняті суб'єктами місцевого самоврядування, юридична сила тощо.

426. Бобровник С. В., Богініч О. Л., Оніщенко Н. М. та ін. Законність: теоретико-правові проблеми дослідження та впровадження ; Ін-т держави / права ім. В. М. Корецького НАН України. — Київ: Юстиніан, 2004. — 216 с. (Ум. друк. арк. 15). — 300 прим. — ISBN 966-8257-07-3.

У монографії аналізується широке коло питань щодо науково-теоретичних проблем законності, сучасного стану та перспектив її розвитку в Україні. Особлива увага приділена аналізу поняття законності, її гарантіям та сферам прояву, ролі сучасного праворозуміння у формуванні її наукової основи, значенню порівняльно-правового методу в дослідженні законності та розвитку її ідей у громадянському суспільстві. З-поміж сучасних практичних аспектів законності досліджені її особливості у постсоціалістичних країнах, проблеми правової діяльності і тлумачення як засобів зміцнення правопорядку, вияву законності у сфері прав і свобод особи та сучасні проблеми у сфері державного управління.

427. Громадянське суспільство і держава в Україні: проблеми взаємодії: зб. наук. пр. ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 4,9. — 200 прим. — ISBN 966-02-3338-8.

Збірник містить матеріали (довідь, виступи, тези) методологічного семінару, що відбувся в Інституті держави і права ім. В.М. Корецького НАН України 27 січня 2004 року.

428. Демченко Т.С. Охорона товарних знаків (порівняльно-правовий аналіз) ; Ін-т держави / права ім. В. М. Корецького НАН України. — Київ:

Преса України, 2004. — 184 с. (Ум. друк. арк. 18). — 1000 прим. — ISBN 966-02-3183-0.

Висвітлюються проблеми правової охорони товарних знаків у зарубіжних країнах та в міжнародному праві. Аналізується вітчизняне законодавство / пропонуються шляхи його вдосконалення з метою підвищення ефективності цивільно-правових засобів охорони товарних знаків. Розкривається поняття та сутність права на товарний знак, окреслюються матеріальні та процесуальні умови його дійсності, правові можливості власників товарних знаків та особливості захисту їх прав. Робота ілюстрована прикладами законодавчого вирішення тих чи інших питань у різних країнах світу, а також рішеннями іноземних судів.

429. Держава / право: зб. наук. пр ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Київ, 2004. — № 23. — Ум. друк. арк. 56,9. — 200 прим.; № 24. — Ум. друк. арк. 56,9. — 200 прим.; № 25. — Ум. друк. арк. 56,9. — 200 прим.; № 26. — Ум. друк. арк. 56,9. — 200 прим.

У збірнику висвітлюються питання теорії та історії держави і права, державного управління, адміністративного, конституційного, міжнародного, цивільного і підприємницького, аграрного та екологічного права, кримінології, кримінального і кримінально-процесуального права. Значна увага приділяється проблемам сучасної політичної науки.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів і студентів, усіх, хто прагне отримати правові та політичні знання теоретичного і прикладного характеру.

430. Короленко М.П. Кваліфікація умисних вбивств за обтяжуючих обставин ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 10,75. — 1000 прим. — ISBN 966-02-3181-4.

На основі системного аналізу вітчизняних і зарубіжних досліджень, нормативно-правових актів досліджуються кримінально-правова і кримінологічна характеристики умисних вбивств, соціально-політичні, за обтяжуючих обставин, їх історичні витоки психофізичні та економічні корені. Висвітлюються шляхи протидії такому негативному антисоціальному явищу, як умисне позбавлення життя іншої людини. Вносяться пропозиції щодо вдосконалення норм Кримінальному кодексу України, які передбачають відповідальність за умисні вбивства за обтяжуючих обставин. Особлива увага приділяється практичному застосуванню норм.

Для наукових працівників, викладачів, аспірантів і студентів юридичних вишів і факультетів, юристів-практиків.

431. Корчевна Л.О. Проблема різноджерельного права Дослід порівняльного правознавства ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 21,05. — 300 прим. — ISBN 966-02-3289-6.

Монографію присвячено різноджерельному праву. Під кутом зору універсализму науки права досліджуються закономірності виникнення функціонування і сучасні тенденції в сфері звичаєвого, договірнього, законодавчого, доктринального і судового права. З огляду на особливості західної і східної традицій права висвітлюються гетерогенність і компліментарність джерел права в країнах Європи та Азії. Осмислюється вестернізація східноазійських правових систем, субсидіарний характер позитивного права. Особлива увага приділена обґрунтуванню необхідності та важливості інтеграції України у різноджерельну романо-германську сім'ю права.

Для викладачів, науковців / фахівців з порівняльного правознавства.

432. Котюк І.І., Костенко О.М. Кримінальне, кримінально-процесуальне та кримінально-виконавче законодавство України: Тендерна експертиза ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — Київ: Логос, 2004. — 127 с. (Ум. друк. арк. 8,5). — 2000 прим. — ISBN 966-581-475-3.

У дослідженні здійснено тендерну експертизу кримінального, кримінально-процесуального і кримінально-виконавчого законодавства України на предмет його відповідності міжнародним стандартам у цій сфері. Внесені пропозиції щодо вдосконалення Кримінального, Кримінально-процесуального та Кримінально-виконавчого кодексів України з метою врахування тендерної адекватності у сфері регулювання цих відносин.

433. Нагребельний В.П., Чернадчук В.Д., Сухонос В.В. Фінансове право України. Загальна частина ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Суми: Університетська книга, 2004. — 320 с. — ISBN 966-680-145-0.

Розглядаються питання загальної частини фінансового права: предмет, метод та система фінансового права; фінансово-правові норми та фінансові правовідносини; правові основи фінансового контролю, органи фінансового контролю; їх правовий статус та порядок здійснення ними фінансового контролю; питання фінансово-правової відповідальності.

434. Організаційно-правові проблеми розвитку аграрного і земельного ринків в Україні: зб. наук. пр ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 8,75. — 300 прим. — ISBN 966-02-3179-2.

У збірнику містяться доповіді і тези виступів на науково-практичній конференції, присвяченій перспективам розвитку та реалізації Земельного кодексу України (2001), аграрного і банківського законодавства в Україні. Розглядаються теоретичні та практичні питання розвитку та реалізації аграрного, земельного та іпотечного законодавства в процесі проведення аграрної і земельної реформ, розвитку аграрного і земельного ринків та їх організаційного, економічного і правового забезпечення.

Збірник розрахований на учасників конференції, а також вчених, викладачів юридичної, економічної і сільськогосподарської науки, працівників органів державної влади та органів місцевого самоврядування, працівників аграрного сектора економіки та органів земельних ресурсів.

435. Правова держава: зб. наук. пр. (спеціальний випуск) ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 20,5. — 400 прим. — ISBN 0869-2491.

У цьому випуску щорічника «Правова держава», присвяченому 55-річчю Інституту держави / права ім. В.М. Корецького НАН України, викладено основні результати наукової діяльності установи за останні п'ять років, окреслені перспективи наукових досліджень, а також подано перелік праць вчених Інституту за період з 1999 по 2004 рр.

436. Промислова власність в Україні: проблеми правової охорони: зб. наук. пр. ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 29,52. — 300 прим. — ISBN 966-02-3182-2.

Комплексно розглянуто сучасні теоретичні та практичні аспекти правової охорони промислової власності в Україні. Досліджено питання цивільно-правової, адміністративно-правової та кримінально-правової охорони створення різних об'єктів промислової власності. Значна увага приділена питанням гармонізації національного законодавства в галузі промислової власності з міжнародним законодавством, його відповідності міжнародно-правовим угодам, у тому числі Угоді ТРІПС, вимогам СОТ. Автори детально аналізують питання правової охорони таких об'єктів промислової власності, як винаходи, промислові зразки, корисні моделі, торговельні марки, комерційні (фірмові) найменування тощо. З урахуванням зарубіжного досвіду аналізуються питання правового регулювання франчайзингу, компонування інтегральних мікросхем, а також конкурентного права, особливості захисту від недобросовісної конкуренції тощо. Надано пропозиції з удосконалення правової охорони об'єктів промислової власності в Україні, рекомендації щодо оптимізації правового забезпечення промислової власності відповідно до вимог Європейського Союзу, Світової організації торгівлі, міжнародно-правових норм.

Для фахівців з питань інтелектуальної власності, практичних працівників, студентів, викладачів юридичних факультетів вишів.

437. Сухонос В. В. Організація і діяльність прокуратури в Україні: історія і сучасність ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Суми: Університетська книга, 2004. — 348 с. — 1000 прим. — ISBN 966-680-146-9.

Досліджена проблема організації і діяльності прокуратури в Україні крізь призму її історичного досвіду. Аналізується місце і роль прокуратури в системі

інших державних органів, її правовий статус, повноваження і функції, а також форми і методи прокурорського нагляду в період становлення та на сучасному етапі.

438. Тимошенко В.І. Розвиток теорії держави в політико-правовій думці України / Росії (кінець XIX — початок XX ст.) ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 21,29. — 300 прим. — ISBN 966-02-3180-6.

Монографію присвячено малодослідженій в сучасній юридичній літературі темі — аналізу проблем держави, що розроблялися представниками юридичних, соціологічних та ідеократичних теорій у політико-правовій думці України і Росії кінця XIX — початку XX ст. Досліджуються історичні і теоретичні витоки основних теорій держави, зв'язок західноєвропейських і вітчизняних політико-правових вчень. Розкривається сутність юридичних, соціологічних та ідеократичних теорій держави, досліджено найголовніші складові цих теорій, а саме: юридичні конструкції держави як суб'єкта права і юридичних відносин, органічні та органіцистські теорії держави, психологічні та плюралістичні теорії держави, монархічна ідеократія, релігійно-філософські теорії держави, євразійська теорія держави. Проводиться комплексне дослідження сутності держави на основі різноманітних методологічних підходів.

Для наукових працівників, викладачів, аспірантів і студентів юридичних вищих закладів освіти і факультетів.

439. Хорошак Н.В. Адміністративні стягнення за законодавством України ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 9,1. — 300 прим. — ISBN 966-02-3291-8.

Визначено місце адміністративних стягнень у системі заходів адміністративного примусу та в інституті адміністративної відповідальності. Співвідносяться поняття «адміністративний примус», «адміністративна відповідальність», «адміністративно-правова санкція», «адміністративне стягнення». Досліджуються характерні ознаки адміністративних стягнень, які дають змогу провести відмежування їх від інших адміністративно-правових санкцій. Висвітлюються такі проблеми, як формування окремих видових груп адміністративних стягнень, критеріїв їх класифікації та групування за окремими ознаками; щодо віднесення юридичних осіб до суб'єктів адміністративної відповідальності; щодо необхідності відмежування правових понять «адміністративне правопорушення» та «адміністративний проступок». Велику увагу приділено питанню відмежування основних та додаткових стягнень та порушується проблема щодо правомірності застосування до винної особи одночасно основного та додаткового стягнень. Висвітлюються питання належного законотворчого закріплення принципів застосування адміністративних стягнень. Сформульовано конкретні пропозиції щодо вдосконалення законодавства з урахуванням результатів проведеного дослідження.

Для науковців, студентів, працівників органів державної влади.

440. Ющик О.І. Теоретичні основи законодавчого процесу ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. — Київ: Парламентське вид-во, 2004. — 519 с. (Ум. друк. арк. 41,6). — 1000 прим. — ISBN 966-611-316-3.

У монографії, що являє собою пошуково-комплексне дослідження, вперше у науковій літературі досліджуються теоретичні основи законодавчого процесу: його місце у правовій системі, передумови виникнення і становлення в історичному розвитку суспільства, сутність та основні види законодавчого процесу. Розглядаються питання теорії і практики формування і здійснення законодавчого процесу в сучасній Україні, робиться критичний аналіз цієї практики. Формулюються теоретичні проблеми управління законодавчим процесом, визначаються актуальні питання його удосконалення як ключовий напрям парламентської реформи.

ПСИХОЛОГІЯ

441. Коловіцкова О.В., Луковенко Ю.В., Нікітін В.А. та ін. Проблеми і перспективи розвитку середньої освіти в Україні ; Ін-т європейських досліджень НАН України. — Київ: А.С.С., 2004. — Ум. друк. арк. 4. — 300 прим. — ISBN 966-8613-09-0.

Розглянута ситуація в середній освіті України впродовж 1999—2004 рр., зокрема тенденції в управлінні освітою, доступі до якісної освіти, у правовому та фінансовому забезпечення та участі громадськості в освітньому процесі.

Робота адресована фахівцям — державним та муніципальним службовцям, студентам менеджерських спеціальностей, аналітикам у сфері освітньої політики, а також всім громадянам, мешканцям міст і сіл України, які зацікавлені в якісній освіті своїх дітей.

442. Пресняков В.Ф., Преснякова Л.И. Человеческий капитал как интеллектуальная сила. Опыт математического моделирования на основе теории катастроф ; Ін-т геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України. — Днепропетровск, 2004. — Усл. печ. листов 9,9. — 300 экз.

Предлагается математическая модель на основе теории катастроф, развития интеллекта и значения интеллектуальных сил в современном обществе.

443. Стеценко І.Б. Логіки світу: Розвиток логічного мислення дітей 4-го року життя: навч.-метод. посібн / Б-ка журн. «Шкільний світ», Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Київ: Редакція загально-педагогічних газет, 2004. — Обл.-вид. арк. 4,7. — 3000 прим. — ISBN 966-8200-79-9.

«Логіки світу» є одним з прикладів курсів розвинення мислення у дітей. Малюки не просто накопичують / поглиблюють знання, а вчать самостійно і нестандартно міркувати, самостійно приймати рішення. Заняття проводяться у формі інтелектуальної гри.

Курс «Логіки світу» призначений для всіх дітей, а не тільки для математично обдарованих. Для вихователів, батьків, вчителів.

444. Стеценко І.Б. Логіки світу: Розвиток логічного мислення дітей 5-го року життя: навч.-метод. посібн / Б-ка журн. «Шкільний світ», Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Київ: Редакція загально-педагогічних газет, 2004. — Обл.-вид. арк. 3,5. — 3000 прим. — ISBN 966-8200-84-5.

Мета курсу — формування просторової уяви малюків. Завдання з курсу дадуть дитині змогу розширити уявлення про геометричні фігури та навчитися порівнювати предмети за різними ознаками

445. Стеценко І.Б. Логіки світу: Розвиток логічного мислення дітей 6-го року життя: навч.-метод. посібн / Б-ка журн. «Шкільний світ», Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Київ: Редакція загально-педагогічних газет, 2004. — Обл.-вид. арк. 5,3. — 3500 прим. — ISBN 966-8200-87-X.

Мета курсу — формування уявлення про алгоритми. Малюки знайомляться з властивостями алгоритмів, графічними способами їх зображення, вчать користуватися ними, придумувати власні алгоритми.

446. Стеценко І.Б. Логіки світу: Розвиток логічного мислення у молодших школярів: навч.-метод. посібн / Б-ка журн. «Шкільний світ», Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Київ: Редакція загально-педагогічних газет, 2004. — Обл.-вид. арк. 5,3. — 3500 прим. — ISBN 966-8200-88-8.

Завдання курсу — навчити дітей міркувати, грамотно обґрунтовувати власну точку зору, самостійно приймати рішення. Для вчителів, вихователів та студентів педагогічних закладів.

СОЦІОЛОГІЯ

447. Злобіна О. Особистість як суб'єкт соціальних змін / Ін-соціології НАН України. — Київ, 2004. — 400 с. (Ум. друк. арк. 25). — 300 прим. — ISBN 966-02-3175-X.

Монографія присвячена аналізу проблеми особистісної суб'єктності у соціологічному вимірі. Відносини особистості і суспільства розглядаються в теоретико-методологічному та емпіричному контекстах. Досліджується роль особистісної активності в перебігу соціоструктурних та образно-символічних перетворень сучасного українського суспільства. На підставі узагальнення даних десятирічного моніторингового дослідження входження людей в нову соціальну реальність окреслено суб'єктивні координати соціальних перетворень, що виступають регуляторами поведінкових стратегій.

Розрахована на науковців, студентство, всіх, кого цікавлять проблеми особистості в сучасному суспільстві.

448. Злобіна О., Мартинюк І., Соболева Н., Тихонович В. Соціальний простір життя як суб'єктивна символічна реальність ; Ін-т соціології НАН України. — Київ, 2004. — 299 с. (Ум. друк. арк. 18,7). — 300 прим. — ISBN 966-02-3408-2.

Монографію присвячено малодослідженому у вітчизняній соціології явищу так званої другої реальності, своєрідного подвоєння життєвого простору людини у його функціональних і символічних означеннях. У сучасному українському суспільстві символізаційний процес набуває особливих рис, зумовлених суспільними змінами, оновленням масових уявлень про Україну як державу і Батьківщину, про соціальні ідентитети і життєві зразки. Теоретичний аналіз проблеми супроводжується багатим ілюстративним матеріалом та аналітичними авторськими спостереженнями.

Для науковців, викладачів та студентів гуманітарних вишів.

449. Методологія та методика визначення інтегральних соціальних показників / відп. ред. Ю. І.Сасенко ; Ін-т соціології НАН України. — Київ, 2004. — 372 с. (Ум. друк. арк. 23,3)— 300 прим. — ISBN 966-02-3407-4.

Розглянуто методологію та методику побудови інтегральних соціальних показників (ІСП) передовсім шляхом смислового пошуку моделей, адекватних смисловій природі та особливостям окремих соціальних процесів, що відображає унікальність кожного окремого соціального явища. За умов сучасної соціально-політичної, культурологічної, економічної й екологічної ситуації з невизначеним майбутнім багато соціальних статистичних показників втрачають «чутливість», а іноді цих показників «бракує» для відображення ускладнених ситуацій. Наука і практика потребують компактної інформації, до того ж в інтегрованій формі. Таку

інформацію можуть забезпечити ІСП, що дають можливість охопити явища «загалом» та порівнювати їхні інтегральні параметри з іншими характеристиками суспільного життя. Разом із тим процес побудови ІСП пов'язаний з численними труднощами. Про подолання деяких із них ідеться у запропонованій праці.

450. Паращевін М.А. Інтегративна роль релігії: історико-соціологічний нарис ; Ін-т соціології НАН України. — Київ, 2004. — 152 с. (Ум. друк. арк. 9,5). — 300 прим. — ISBN 966-02-3316-7.

Подано компаративний аналіз теорій інтегративної функції релігії, розроблених різними соціологами впродовж XIX—XX ст. Розглянуто місце, яке погляди на інтегративну роль релігії в суспільстві посідали в творчості класиків соціологічної думки. Презентовано погляди на місце релігії в суспільстві О. Конта, Г. Спенсера, Е. Дюркгейма, М. Вебера, В. Зомбарта, Г. Зіммеля, Б. Маліновського, А. Редкліффа-Брауна, Т. Парсонса, Р. Белли, Р. Мертона та інших. Продемонстровано, що питання інтегративності релігійних вірувань і релігійних організацій у суспільстві посідає одне із чільних місць у соціології релігії. Викладено опис основних механізмів, через які релігія може виконувати в суспільстві інтегративну функцію.

451. Проблеми розвитку соціологічної теорії. Соціальні процеси в Україні: наук. доп. / повідомл. IV Всеукраїнської соціологічної конференції / за ред. М.О. Шульги, В.М. Ворони ; Соціологічна асоціація України, Ін-т соціології НАН України. — Київ, 2004. — Вил. 4. — 562 с. (Ум. друк. арк. 35). — 300 прим.

Видання оприлюднює результати наукових досліджень, а також здійснює благодійницьку мету сприяння розвитку соціологічної науки і освіти, надає інформаційну допомогу вченим, викладачам, аспірантам, студентам.

452. Скокова Л. Біографічні дослідження в соціології: традиція і сучасний досвід ; Ін-т соціології НАН України. — Київ, 2004. — 204 с. (Ум. друк. арк. 12,8). — 300 прим. — ISBN 966-02-3315-9.

Монографія присвячена історико-концептуальному аналізу розвитку біографічних досліджень у соціології. Розглянуто специфіку класичної версії біографічного методу й окреслено головні характеристики варіацій біографічних досліджень у сучасній соціології. Визначено сутнісні особливості особистих документів та основні способи їх збирання. Проаналізовано сучасні підходи до інтерпретації автобіографічних документів (зокрема, на прикладі емпіричного дослідження життєписів).

Для науковців, викладачів, аспірантів і студентів, а також всіх, хто цікавиться якісними підходами у соціальних науках.

453. Соціальні виміри суспільства / Ін-т соціології НАН України. — Київ, 2004. — 506 с. (Ум. друк. арк. 31,6). — Вип. 7. — 300 прим. — ISBN 966-02-3263-2.

Авторами збірника є співробітники, докторанти, аспіранти наукових установ та вишів України. Аналізуються актуальні теоретико-методологічні і практичні проблеми сучасного українського суспільства.

Розрахований на читачів, які цікавляться соціологічними дослідженнями трансформаційних змін в Україні.

454. Суименко Е.И., Ефременко Т.О. Homo economicus современной Украины. Поведенческий аспект ; Ін-т соціології НАН України. — Київ, 2004. — 244 с. (Ум. друк. арк. 15,2). — 300 прим. — ISBN 966-02-3177-6.

На основании многолетних исследований авторы монографии предприняли попытку осмыслить происходящие в современном украинском обществе социально-экономические процессы в аспекте поведения их многообразных субъектов. Эта попытка реализована ими в создании собирательного теоретико-эмпирического образа homo economicus современной Украины, в котором нашли свое отражение жизненные стратегии различных категорий трудоспособного населения, типологизации их экономического поведения и динамики изменений его доминирующих типов за последние годы. Перевод авторами ключевых понятий экономики в контекст социологической науки и целый ряд неординарных теоретико-методологических положений вызовут интерес со стороны широкой научной общественности.

455. Суспільна трансформація: концептуалізація, тенденції, український досвід / за ред. В.В. Танчера, В.П. Степаненка ; Ін-т соціології НАН України. — Київ, 2004. — 244 с. (Ум. друк. арк. 15,2). — 300 прим. — ISBN 966-02-3264-0.

Монографія фахівців Інституту соціології НАН України є чи не першою в українській соціології та соціальній науці спробою теоретичного узагальнення й осмислення досвіду суспільних трансформацій на межі ХХ—ХХІ ст. Теоретична концептуалізація глобальної суспільної трансформації проектується авторами крізь призму реального досвіду складних трансформаційних процесів сьогодення України. Аналізуються актуальні для розв'язання проблем української трансформації сучасні теоретичні моделі та стратегії суспільних трансформацій — пост-модерні погляди, концепція громадянського суспільства та її суспільно-політичні аплікації, теорії нових комунікаційних парадигм влади та громадськості (паблик рілейшнз), концептуалізації ролі та значення традицій у суспільних трансформаціях, концептуальні проблеми суспільної ідентичності, сучасні версії теорії конфліктів.

Автори сподіваються, що запропонована праця знайде свого читача не лише у колі фахівців соціальних наук, дослідників, викладачів, експертів, студентів та аспірантів гуманітарних дисциплін, а й приверне увагу політиків і широкого загалу громадян, які цікавляться питаннями суспільних трансформацій.

456. Тарасенко В.І., Іваненко О.О. Проблема соціальної ідентифікації українського суспільства (соціотехнологічна парадигма) ; Ін-т соціології НАН України. — Київ, 2004. — 575 с. (Ум. друк. арк. 36). — 300 прим. — ISBN 966-02-2590-3.

Аналізується проблема соціальної ідентифікації українського суспільства в річизі соціотехнологічного та соціоінженерного підходу в соціології. Розкриваються особливості соціальної експерименталістики та ідентифікаційної практики, дії соціальних технологів-інженерів у колишньому СРСР, нинішній Україні, змальовується образ її суспільства, трансформованого за копіювальним принципом.

Монографія розрахована на науковців, викладачів, політиків, спеціалістів, зрештою, читачів, котрі цікавляться цією проблематикою.

457. Українське суспільство 1994-2004. Моніторинг соціальних змін / за ред. В. Ворони, М. Шульги ; Ін-т соціології НАН України. — Київ, 2004. — 705 с. (Ум. друк. арк. 44). — 300 прим. — ISBN 966-02-3406-6.

Дослідження виконано Інститутом соціології НАН України згідно з державним замовленням щодо пріоритетних напрямів розвитку науки. На основі щорічних репрезентативних опитувань населення України у 1994—2004 роках аналізуються стан і динаміка перетворень в соціоструктурній, економічній, політичній, культурній та інших сферах життя сучасного українського суспільства, зміни в соціальній інфраструктурі та умовах життя населення в місті й на селі, стан здоров'я і соціальне самопочуття громадян України.

Для професійних соціологів, політологів, політиків, журналістів, викладачів, аспірантів та студентів соціогуманітарних вишів.

458. Чепурко Г.І. Ринок праці в Україні: проблеми зайнятості в період становлення ринкової економіки ; Ін-т соціології НАН України. — Київ, 2004. — 274 с. (Ум. друк. арк. 17). — 300 прим. — ISBN 966-02-3409-0.

У монографії розглянуто соціальні проблеми створення і розвитку вітчизняного ринку праці. В ній представлено поняттєвий апарат, пов'язаний із вивченням ринку праці, висвітлено його складові та функції, розглянуто моделі ринків праці залежно від особливостей політики зайнятості в тій чи тій країні. На підставі статистичних даних і результатів соціологічного дослідження проаналізовано проблему зайнятості, її динаміку та структуру. Особливу увагу приділено аналізу проблем безробіття, чинників і умов виникнення її соціально-економічних наслідків, форм державної соціальної підтримки осіб, які втратили роботу, адаптації працівників на ринку праці.

Для фахівців, науковців, студентів, а також широкого кола читачів, що цікавляться проблемами зайнятості.

СХОДОЗНАВСТВО

459. Бондаренко І.П. Антологія японської класичної поезії. Танка. Ренга (VIII-XV ст.) ; Ін-т сходознавства ім. А. Кримського НАН України. — Київ: Факт, 2004. — Ум. друк, арк 36,9. — 6000 прим. — ISBN 966-8408-84-5.

Двомовна японсько-українська антологія японської класичної поезії містить оригінальні тексти та переклади найвідоміших японських віршів VIII—XV ст., написаних у жанрі *танка* та *ренга*. Жанр *танка* протягом багатьох століть був і залишається найпопулярнішим жанром японської поезії в цілому й любовної лірики зокрема. Жанру *ренга* («нанізани (зчеплені) рядки») набув особливої популярності в XIII—XVI ст., але згодом поступився жанру *хайку* (*хокку*). До складу антології увійшли *танка* з перших японських історико-міфологічних хронік: *Кодзік* («Записи давніх діянь», 712 р.), *Ніхон-сьюк* («Аннали Японії», 720 р.), а також найдавніших поетичних антологій: *Ман-йо-сю* («Збірка міріад листків», друга пол. VIII ст.), *Кокін-вака-сю* («Збірка старих і нових пісень», 905 р.), *Сінсен-вака-сю* («Заново складена збірка пісень», 930 р.), *Сінкокін-вака-сю* («Нова збірка старих і нових пісень», 1205 р.), *Хяку-нін іс-сю* («По одному віршу 100 поетів», 1235 р.). Жанр *ренга* репрезентований двома збірками XV ст.: *Мінасе сан-тін хяку-ін* («Сто віршів трьох поетів із Мінасе», 1488 р.) та *Юяма сан-тін хяку-ін* («Сто віршів трьох поетів з гори Юяма», 1491 р.), складеними відомим поетом Іто Соті (1421—1502) і його учнями Сьоаку (1443—1527) та Сотьо (1448—1532).

Для тих читачів, які знають або вивчають японську мову, ієрогліфічні написання японських слів у оригіналах віршів супроводжуються фонетичною транскрипцією (фурітаного).

460. Бубенок О.Б. Аланы-асы в Золотой Орде (XIII—XV вв.) ; Ін-т сходознавства ім. А. Кримського НАН України. — Київ: Істина, 2004. — Ум. друк. арк. 26,4. — 500 прим. — ISBN 966-7613-53-4.

Монографія посвячена позднейшому ираноязычному населению степей Евразии — аланам-асам, входившим в XIII—XV вв. в состав Золотой Орды. На основе сопоставительного анализа данных письменных, архелогических, этнографических и других источников в работе исследуется не только характер взаимоотношений монголов-завоевателей и попавших под их власть аланов Северного Кавказа, Средней Азии и Восточной Европы, но и предпринимается попытка соотнести события золотоордынского периода с особенностями этнического развития позднейших аланов-асов и их участия в этногенезе современных народов Евразии. На примере аланов-асов автор монографии стремится определить место оседлого населения в социальной структуре золотоордынского государства.

Предназначена для историков, этнологов, археологов и всех тех, кто интересуется прошлым народов Евразии.

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

461. Азарсков В.Н., Блохин Л.Н., Житецкий Л.С., Куссуль Н.Н. Робастные методы оценивания, идентификации и адаптивного управления / Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Київ: Вид-во Нац. авіац. ун-ту, 2004. — Обл.-вид. арк. 25,0. — 200 прим. — ISBN 966-598-187-0.

Викладено нові методи робастного оцінювання та ідентифікації станів та параметрів об'єктів, працездатних в умовах порушення апіорних гіпотез та мінімальної апіорної інформації про об'єкт управління, а також методи адаптивного управління об'єктами з обмеженим збуренням невідомого рівня.

462. Азарсков В.Н., Стрельников В.П. Надійність систем управління і автоматики: Навч. посібн ; Ін-т проблем математичних машин і систем НАН України. — Київ: Вид-во Нац. авіац. ун-ту, 2004. — 164 с. — 1000 прим. — ISBN 966-598-173-0.

У посібнику стисло подано головні відомості з теорії надійності, викладено основи ймовірно-фізичного підходу до дослідження й оцінювання надійності систем управління і автоматики. Розглянуто методологію побудови моделей відказів на базі аналізу фізичних процесів, що призводять до відказів об'єктів. Наведено нові сучасні методи розрахунку надійності електронних систем із застосуванням двопараметричних ймовірно-фізичних моделей відказів. Висвітлено питання теорії планування визначальних і контрольних випробувань на надійність при використанні ймовірно-фізичних моделей відказів, а також подано методики обробки результатів випробувань. Пропонований навчальний посібник є першою такого виду працею з нової технології дослідження надійності ймовірно-фізичної теорії надійності, що має велике прикладне значення.

Матеріал призначено для студентів спеціальностей 8.091401 «Системи управління і автоматики», 8.091301 «Інформаційно-вимірювальні системи», а також студентів і аспірантів технічних спеціальностей, що вивчають теорію і практику створення і експлуатації конкурентоспроможних систем і комплексів управління рухомими об'єктами різного призначення.

463. Андрейків О.С., Штаюра С.Т. Експериментальна механіка матеріалів: лабораторн. практикум. — Ч. I: Силові фактори. Ізотропні матеріали / Фізико-механічний ін-т ім. Г.В. Карпенка НАН України. — Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 2004. — 272 с. — 200 прим.

У навчальному посібнику викладено методики проведення лабораторних робіт з визначення характеристик міцності та руйнування матеріалів за різними силовими схемами навантажень у рамках силового, деформаційного та енергетичного підходів. Подано методи проведення вимірювань та оцінку точності фізичних

величин. У кожній роботі подано короткі теоретичні відомості, перелік засобів вимірювань та обладнання, зазначено мету і послідовність виконання роботи та форму звіту з урахуванням точності проведених вимірювань і розрахунків.

Для студентів, які вивчають спецкурс міцності руйнування матеріалів і конструкцій та викладачів.

464. Богомаз Г.И. Динамика железнодорожных вагонов-цистерн ; Ин-т технічної механіки НАН України і НКАУ. — Київ: Наук, думка, 2004. — Ум. друк. арк. — 14,5. — 300 прим. — ISBN 966-00-0133-9.

Наведено математичні моделі для дослідження динаміки вагонів-цистерн з урахуванням рухомості транспортованого рідкого вантажу, які дозволяють прогнозувати навантаженість елементів їх конструкцій при експлуатаційних режимах. Представлено ефективні алгоритми для визначення гідродинамічних параметрів системи цистерна-рідина за допомогою ПЕОМ. Наведено результати теоретичних та експериментальних досліджень коливальних, а також навантаженості залізничних цистерн при неусталених режимах руху. Досліджено динамічні характеристики і навантаженість залізничних цистерн при русі по прямолінійних і криволінійних відрізках колії. Наведено методику визначення еквівалентної навантаженості вагонів-цистерн при ходових і ударних випробуваннях у випадках заміни реального рідкого вантажу водою.

465. Бородулін О.В., Горбунов А.Д., Романенко В.І., Орел Г.І. Домна в энергетическом измерении / за ред. В.І. Большакова ; Ин-т чорної металургії ім. З.І. Некрасова НАН України. — Кривой Рог: Мир, 2004. — 412 с. — (Ум. друк. арк. 24,8).

Розглянуті задачі і методи енерготехнологічних розрахунків матеріальних і енергетичних потоків у доменному виробництві. Описано загальні закономірності теплової роботи домни, енергетичні аспекти термохімічних явищ доменної плавки, теплофізика периферії доменної печі, динаміка утворення гарнісажу, аналіз теплової роботи футеровки і систем охолодження. Приведено розрахунки показників доменної плавки перспективними методами, зроблено акцент на енергетичний, ексергетичний і системний підходи до дослідження явищ доменної плавки. Підкреслено домінуючу роль доменної плавки в споживанні енергії при виробництві металу і розглянуті шляхи комплексного підходу до управління і раціонального використання енергетичних і матеріальних ресурсів при виробництві чавуну.

Може бути корисна для наукових і науково-технічних працівників металургійних підприємств, проектних і дослідницьких організацій, студентів, аспірантів і викладачів вищів металургійного, енергетичного й управлінського профілів.

466. Вареник Є.О., Випанасенко С.І, Дзюбан В.С. та ін. Забезпечення безпеки та ефективності шахтних електроустановок / Навчально-науковий ін-

т гірничої та металургійної електроенергетики Національного гірничого ун-ту. — Дніпропетровськ: РВК Нац. гірнич. ун-ту, 2004. — Ум. друк. арк. 18,6. — 350 прим. — ISBN 966-8271-91-2.

Викладені результати створення пристрою захисного відключення для дільничних мереж напругою до 1200 В, теоретичне обґрунтування і практична реалізація способу визначення фази мережі з ушкодженою ізоляцією, результати розробки методу і пристрою виміру ємності й автоматичного настроювання режиму компенсації ємнісних струмів витоку на основі замкнутої системи керування, також функціональна та принципіальна схеми системи захисту від струмів витоку для шахтних мереж напругою 1200 В. Розглянуто вплив заземлення нейтралі на складові аварійних струмів і параметри нульової послідовності при однофазних замиканнях на землю в розподільних мережах напругою 6 кВ, характер і ступінь впливу параметрів ізоляції мереж відносно землі на значення і взаємні фазові співвідношення параметрів нульової послідовності та аварійних струмів при різних режимах роботи нейтралі. Наведено розроблені методи і пристрій безупинного контролю і виміру активного опору ізоляції і ємності відносно землі, засновані на Тиражанні на мережу бі-частотних оперативних сигналів, а також новий принцип дії і пристрій селективного захисту від несиметричних ушкоджень. Також наведені шляхи забезпечення безпеки та енергетичної ефективності шахтного електровозного транспорту з індуктивною передачею енергії.

Для фахівців, які працюють у вугільній галузі, для аспірантів та студентів електротехнічних спеціальностей гірничих вишів та факультетів.

467. Гриценко В.И., Кудрявцева С.П., Колос В.В., Веренич Е.В. Дистанционное обучение: теория и практика / Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Київ: Наук, думка, 2004. — Обл.-вид. арк. 21,0. — 300000 прим.

Монографія присвячена проблемам використання прогресивних інформаційних і комунікаційних технологій для розвитку дистанційної форми навчання, здійснення когнітивної діяльності в освітніх організаціях нового типу та пропонують конкретні методи їх вирішення на основі аналізу концептуальної структури телекомунікаційного інформаційно-освітнього середовища.

468. Гуржий А.Н., Довгий С.А., Копейка О.В. и др. Дистанционное обучение. Технологические платформы / Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Київ: Вид-во Київ. нац. ун-ту харч. технол., 2004. — Обл.-вид. арк. 13,02. — 1000 прим. — ISBN 5-8238-0809-7.

Видання містить методичні матеріали по розробці та розгортанню програм дистанційного навчання та орієнтовано на фахівців, впроваджуючих нові інформаційні та телекомунікаційні технології в сферу освіти. Воно може бути корисним

для викладачів, психологів, методистів, а також менеджерів, розроблювачам, що спеціалізуються в області створення та впровадження навчальних послуг дистанційного навчання.

469. Діагностика, довговічність та реконструкція мостів і будівельних конструкцій: зб. наук. пр / Фізико-механічний ін-т ім. Г.В. Карпенка. — Львів: Каменяр, 2004. — Вип. 6. — 178 с. — 300 прим. — ISBN 5-7745-1043-3.

Опубліковано статті, які відображають експериментальні та теоретичні дослідження з актуальних проблем діагностики, довговічності та реконструкції мостів і будівельних конструкцій із застосуванням сучасних технологій та матеріалів. Основна увага приділяється питанням вимірювання напружень, деформацій, визначенню характеристик міцності та тріщиностійкості будівельних матеріалів і елементів будівельних конструкцій та мостів, їх довговічності та залишкового ресурсу.

Збірник розрахований на науковців, інженерно-технічних працівників проектних, будівельних та експлуатаційних організацій, а також на викладачів вишів і студентів, які цікавляться проблемами фізико-механічних властивостей конструкційних матеріалів.

470. Доменное производство «Криворожстали» / за ред. В.І. Большакова ; Ін-т чорної металургії ім. З.І. Некрасова НАН України. — Днепропетровск-Кривой Рог, 2004. — 378 с. (Ум. друк. арк. 21,85).

Викладені питання оцінки і вибору шихтових матеріалів і їх сумішей, удосконалення технології і завантаження доменних печей, устаткування систем шихтоподачі і завантаження, автоматизації і контролю доменної плавки, оптимізації шлакового режиму, а також розрахунків теплових процесів. Описані результати досліджень без конусних завантажувальних пристроїв, методичні основи розрахунку програм завантаження, нові способи управління радіальним і окружним розподілом шихти у доменних печах. Викладені нові методики і засоби оптимізації шлакового режиму, розрахунку теплових навантажень шахти і горна печі, методичні основи створення систем автоматизованого контролю розпалу горна. Намічені перспективи розвитку доменного виробництва металургійного комбінату «Криворіжсталь». За 50 років співпраці «Криворіжстали» і Інституту чорної металургії ім. З.І. Некрасова НАН України у галузі розвитку технології, устаткування і систем автоматизованого управління накопичено багато досвіду. Тепер, коли в Україні прийнята концепція інноваційного розвитку промисловості і головним завданням є розробка і реалізація нових технологій і устаткування, важливо провести аналіз і узагальнення сучасного вітчизняного і зарубіжного досвіду, використовувати накопичені знання для виведення вітчизняного доменного виробництва в число світових лідерів. Вирішенню цих завдань та підвищенню кваліфікації спеціалістів доменного виробництва присвячена ця монографія.

471. ДСТУ 4220-2003. Дистанційне зондування Землі з космосу. Терміни та визначення понять: Державний стандарт (чинний з 01.10.2004) / розробники: Л. Артюшин, Є. Бушуєв, В. Волошин, В. Драновський, В. Зубко, С. Мосов, О. Негода, М. Попов, В. Сабліна, Т. Савченко, Центр аерокосмічних досліджень Землі Ін-ту геологічних наук НАН України. — Київ: Держспоживстандарт України, 2003. — Ум. друк. арк. 2,32.

Цей стандарт установлює українські терміни та визначення понять стосовно дистанційного зондування Землі (ДЗЗ) з космосу та суміжних з нею сферах знань. Терміни, установлені цим стандартом, обов'язкові для вживання в усіх видах нормативних документів, що належать до ДЗЗ з космосу та суміжних з нею сфер діяльності з застосуванням інформаційних технологій та різноманітних науково-технічних напрямів, що пов'язані з досліджуванням Землі, використанням природних ресурсів і охороною довкілля, а також для робіт зі стандартування. Для наукової, навчально-методичної та публіцистичної літератури терміни цього стандарту — рекомендовані.

Вимоги стандарту чинні для застосування у роботі підприємств, установ і організацій, що діють в Україні, технічних комітетів стандартизації, науково-технічних та інженерних товариств, міністерств (відомств).

472. Електромагнітні та акустичні методи неруйнівного контролю матеріалів та виробів / Фізико-механічний ін-т ім. Г.В. Карпенка НАН України. — Львів: ФМІ НАН України, 2004. — Вип. 9. — 180 с. — 300 прим. — ISBN 966-02-3143-1. — (Фізичні методи та засоби контролю середовищ, матеріалів та виробів. — ISBN 966-02-2353-6 (серія)).

У збірнику розглянуто наступні питання: теорія і практика електромагнітних та акустичних методів неруйнівного контролю матеріалів та виробів; діагностичні аспекти застосування електромагнітних та акустичних методів контролю відповідальних конструкцій експлуатації; автоматичні системи та прилади контролю якості виробів; науково-організаційні та економічні проблеми, питання сертифікації продукції, підготовки та атестації персоналу.

Для наукових та інженерних працівників.

473. Ефимов В.А., Эльдарханов А.С. Технологии современной металлургии / Фізико-технологічний ін-т металів та сплавів НАН України. — М.: Новые технологии, 2004. — 784 с. — 1000 экз. — ISBN 5-94694-009-0.

Монография — обобщенное и расширенное издание предыдущих работ авторов с учетом последних исследований и публикаций в области теории и практики процессов кристаллизации. Рассмотрены основные законы металлургической гидродинамики, теплофизики затвердевания и массопереноса в процессах формирования слитков и при непрерывном литье стали, а также проблемы неметаллических включений. Приведены систематизированные данные о влиянии

внешних воздействий (перемешивания, электромагнитных полей, давления, упругих колебаний) на структуру и свойства слитков и отливок.

474. Жечев М.М. Почергове керування / Ін-т технічної механіки НАН та НКА України. — Київ: Наук, думка, 2003. — Ум. друк. арк. 9,87. — 500 прим. — ISBN 966-00-0112-6.

Предметом дослідження даної монографії є системи з почерговим керуванням, що характеризуються специфічним обмеженням на керування — обмеженням на кількість одночасно увімкнених входів (каналів) системи. В першій частині монографії розглянуті задачі оптимального керування, керованості та стійкості стосовно регулярних механічних систем. У другій частині наведені елементи теорії сингулярних механічних систем і розглянуті задачі про стійкість їх рівноваги. Крім почергового керування розглянуто задачу про стійкість рівноваги під впливом сил, що залежать від прискорень, та доведена прийнятність таких сил у ньютонівій механіці.

Книга призначена для наукових робітників, аспірантів та інженерів, які цікавляться проблемами керування.

475. Канин В.О., Анциферов А.В. Охрана горных выработок газобетонной крепью / Український державний науково-дослідний і проектно-конструкторський ін-т гірничої геології, геомеханіки і маркшейдерської справи НАН України. — Донецьк: Алан, 2004. — Ум. друк. арк. 9,24. — 500 прим. — ISBN 966-7918-29-7.

Представлено основні положення технології охорони пластових виймальних виробок кріпильними конструкціями з газобетонних блоків. Подаються загальні відомості про легкі коміркові (пористі) бетони, технології їхнього виробництва, основні властивості та світовий досвід застосування. Розглянуто результати механічних випробувань зразків газобетону, фрагментів і повнорозмірних варіантів кріпи різних конструкцій, на підставі яких були визначені деформаційно-навантажувальні характеристики сухого і зволоженого газобетону. Викладено методики оцінки розселення порід у покрівлі пласта, розрахунку технологічних параметрів газобетонних кріпильних конструкцій, контролю їхнього стану і корегування. Представлено технологічні схеми використання газобетонної кріпи для охорони пластових виймальних виробок у різних гірничо-геологічних і гірничотехнічних умовах. Описані найбільш характерні приклади охорони гірничих виробок різними конструкціями газобетонної кріпи, організація робіт і охорона праці. Розглянуто перспективи використання газобетонних кріпильних конструкцій на вугільних шахтах України.

476. Коваленко М. Д. Ракетний двигун як виконавчий орган систем управління польотом ракет ; Ін-т технічної механіки НАН України і НКА

України. — Дніпропетровськ: Вид-во Ін-ту технічної механіки, 2004. — Ум. друк. арк. 29. — 300 прим. — ISBN 966-02-2495-8.

В монографії розглянуто двигатель як об'єкт виконавчого органу в системі управління з метою управління польотом ракети. Излагаються результати розробки, теоретичних і експериментальних досліджень способів і пристроїв регулювання величини і напрямлення вектора тяги ракетних двигателів. Основне уваження приділено дослідженню термогазодинамічних тепломасообмінних процесів, дослідженню і оптимізації статичних, динамічних, енергомасових і експлуатаційних характеристик систем термогазодинамічного регулювання тяги ЖРД і РДТТ як виконавчих органів систем управління польотом ракети.

477. Ларіонов Ю.І., Марченко Л.С., Хажмурадов М.А. Дослідження операцій: навч. посібн. — Ч. I / Національний Науковий Центр «Харківський фізико-технічний інститут». — Харків: ІНЖЕК, 2004. — 352с. — 500 прим. — ISBN 966-85-15-20-X.

Висвітлено основні принципи, методологія, етапи та класи задач дослідження операцій, економіко-математичне моделювання. Розглянуто застосування сучасного математичного апарату дослідження операцій та моделей лінійного, нелінійного, цілочисельного, динамічного програмування, класичних методів оптимізації в розв'язанні різноманітних задач. Наведені основні положення теорій ігор, викладені методи розв'язання парних антагоністичних ігор, описані біматричні та кооперативні ігри. Теоретичний матеріал супроводжується значною кількістю економічних задач із розв'язаннями та питаннями для самостійної роботи.

478. Лебедев А.А., Музыка Н.Р. Методы испытаний и механика разрушения листовых материалов при двухосном растяжении / Ин-т проблем міцності ім. Г.С. Писаренка НАН України. — Луцьк: Волинське обл. редакційно-видавниче підприємство «Надстьрьє» (державне), 2004. — Обл.-вид. арк. 10,65. — 300 прим. — ISBN 966-517-443-6.

У монографії узагальнені результати експериментального дослідження тріщиностійкості листових матеріалів з центральною нарізною тріщиною, що підлягають дії двовісного розтягу, зокрема за низької температури, відображені нові методичні підходи до побудови випробувального обладнання, наведені оригінальні конструкції устаткування для проведення дослідження різних аспектів тріщиностійкості конструкційних матеріалів в умовах двовісного розтягу з контрольованим співвідношенням головних напружень при статичному, циклічному та імпульсному навантаженні.

479. Лебедев А.А., Чаусов Н.Г. Новые методы оценки деградации механических свойств металла конструкций в процессе наработки / Ин-т проблем

міцності ім. Г.С. Писаренка НАН України. — Київ, 2004. — Обл.-вид. арк. 4,85. — 100 прим. — ISBN 966-02-3072-9.

У монографії викладені основні закономірності та моделі накопичення пошкоджень у конструкційних матеріалах при деформуванні, в тому числі при складному напруженому стані у зонах концентрації. Сформульована концепція поверхні граничного пошкодження матеріалу, що може бути основою моніторингу залишкового ресурсу конструкцій, а також нові методи експериментального визначення ступеня пошкодження за дефектом модуля пружності, за характеристиками акустичних властивостей та за хімічним складом.

Обговорюються нові підходи до прогнозування тріщиностійкості пластичних матеріалів з використанням рівноважних діаграм деформування, до моделювання напруженого стану матеріалу у зоні передруйнування.

480. Любовь к науке в вихре жизни. Перелома В.А. Жизнь и деятельность. Воспоминания. Избр. труды / за ред. В.Л. Найдека ; Фізико-технологічний ін-т металів та сплавів НАН України. — Київ, 2004. — 461 с. — 300 прим.. — ISBN 966-8002-98-9.

Книга посвящена памяти известного ученого в области металлургии стали и сплавов, заслуженного деятеля науки и техники Украины, лауреата Государственной премии Украины, члена-корреспондента НАН Украины Виталия Александровича Переломы (1934—2000). Вся деятельность В.А. Переломы подтверждает постулат о том, что жизнь развивается по спирали. Это и есть главный признак вихря в той среде, где творил Виталий Александрович. На страницах книги об этом вспоминают его друзья, коллеги по работе в политехническом институте, Академии наук, товарищи из ЦК Компартии Украины. Представлены также наиболее важные оригинальные статьи члена-корреспондента В.А. Переломы и полный библиографический список его работ, Фотографии отобраны из личного архива В.А. Переломы и архива Физико-технологического института металлов и сплавов НАН Украины.

481. Методичні рекомендації з проектування та технології виготовлення залізобетонних конструкцій армованих стержнями, що з'єднані обтиснутими втулками / Й.Й. Лучко, О.В. Гембара, Я.Л. Іваницький та ін. ; Фізико-механічний ін-т ім. Г. В. Карпенка НАН України. — Львів, 2004. — 28 с. — 200 прим.

У методичних рекомендаціях наведені основні положення щодо проектування та технології виготовлення залізобетонних конструкцій, армованих повністю або частково з'єднаними стержнями із високоміцної арматури з допомогою обтиснутих гільз та вимоги до технології з'єднання арматурних стержнів та їх оптимального розташування в балкових конструкціях.

Розраховані на наукових та інженерно-технічних працівників, проєктувальників, можуть бути корисні для викладачів і студентів вишів будівельних спеціальностей.

482. Механіка руйнування матеріалів / міцність конструкцій: зб. наук. пр. / за ред. В.В. Панасюка ; Фізико-механічний ін-т ім. Г. В. Карпенка НАН України. — Львів, 2004. — 912 с. — 300 прим. — ISBN 966-02-3313-2.

У збірнику вміщено вибрані праці, присвячені таким проблемам: механіці і механізмам процесів руйнування матеріалів, зокрема зародженню і росту тріщини; впливу виду навантаження, температури, середовища, мікроструктури, технології зварювання на руйнування матеріалу та його довговічність; методам експериментальних досліджень та неруйнівним методам контролю; числовим методам і статистичному аналізу в механіці руйнування; методам діагностики та регенерації конструкцій тривалої експлуатації.

Збірник розрахований на спеціалістів з проблем механіки та фізики міцності матеріалів та конструкцій, інженерно-технічних працівників, що зайняті експлуатацією машин і споруд енергетики, транспорту, авіаційної та космічної техніки, нафто-та газопроводів тощо. Він буде корисним також викладачам вишів, аспірантам, студентам, які спеціалізуються в галузі матеріалознавства, механіки деформівного твердого тіла, будівництва інженерних споруд і машин.

483. Осадчий Є.О. Трансформерні технології побудови машин і механізмів / Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Київ: Науковий світ, 2004. — Обл.-вид. арк. 8,0. — 310 прим. — ISBN 966-675-263-8.

Розглянуто оригінальні пристрої різного рівня складності з різноманітних предметних галузей та технології для їх конструювання, виготовлення та використання. Всі вони мають здатність до функціонального перетворення, тобто є трансформерами. Така властивість може бути вирішальною в визначенні їх перспективності для технічного прогресу. Наведені технічні рішення розглядаються під кутом можливості застосування в мобільній роботизованій людино-машинній системі. Основною технічною складовою цієї системи є екзоскелетон, що визначається як прилад найбільш повного трансформера.

484. Пилявский В.С., Ковтун Г.А. Компрессия и долговечность автомобильных двигателей ; Ин-т біоорганічної хімії та нафтохімії. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 6,8. — 500 прим. — ISBN 966-02-2835-X.

В пособии рассмотрено влияние величины компрессии в цилиндрах на долговечность, экономичность и экологические показатели автомобильных двигателей. Описан каскадный характер ухудшения технического состояния двигателя и первоочередная роль в этом процессе локального изнашивания цилиндров в их верхней части. Особое внимание уделено повышению надежности и долговечности двигателей внутреннего сгорания по разработанной авторами технологии периодического восстановления цилиндров напылением металлополимерного покрытия без разборки механизма.

Предназначено для автомехаників, працівників автосервісу і всіх, хто любить автомобіль.

485. Проблеми корозії та протикорозійного захисту матеріалів: В 2-х т / Спецвип. журн. «Фізико-хімічна механіка матеріалів». — 2004. — № 4, Фізико-механічний ін-т ім. Г.В. Карпенка. — Львів, 2004. — Т. 1. — 478 с.; Т. 2. — 436 с. — 305 прим.

У спецвипуску № 4 журналу подано праці, які присвячені фундаментальним аспектам корозії та корозійно-механічного руйнування; водневій та газовій корозії; новим корозійно-тривким матеріалам і захисним покриттям; інгібіторному, біоцидному та електрохімічному захистам; методам досліджень і корозійному контролю; екологічним проблемам, що пов'язані з корозією; підготовці фахівців-корозіоністів; новим розробкам у галузі проти корозійного захисту трубопроводів, резервуарів, енергетичного і хімічного обладнання, будівельних конструкцій та ін.

486. Словник з дистанційного зондування Землі / за ред. В. І. Лялька і М. О. Попова ; Центр аерокосмічних досліджень Землі Ін-ту геологічних наук НАН України. — Київ: Аверс, 2003. — Ум. друк, арк. 10,0. — 500 прим. — ISBN 966-7844-30-7.

Словник містить систему термінів та понять, що використовуються у галузі дистанційного зондування Землі, та їх тлумачення. Надано тлумачення близько до 1100 термінів-слів та термінів-словосполучень, якими охоплюються фізичні основи цієї галузі науки, методи і системи формування та реєстрації аерокосмічних зображень, оброблення та інтерпретування знімків, цифрова фотограмметрія, геодезичне і топографічне забезпечення, просторові бази даних та кадастр, системи супутникового позиціонування, методи прогнозування та прийняття рішень. До кожного терміну надані його російський та англійський відповідники. Приведено список найбільш поширених латинських скорочень, список основних форматів, стандартів та специфікацій просторових даних.

Словник призначений для наукових, науково-педагогічних та інженерно-технічних працівників у галузі дистанційного зондування Землі, а також для студентів та аспірантів.

487. Тетерко А.Я., Назарчук З.Т. Селективна вихрострумова дефектоскопія / Фізико-механічний ін-т ім. Г.В. Карпенка НАН України. — Львів, 2004. — 190 с. — 300 прим. — ISBN 966-02-3457-0.

Монографію присвячено актуальним питанням розвитку теорії та практики вихрострумової дефектоскопії. Запропоновано нові підходи до визначення аномальних полів поздовжніх дефектів довільної форми в перерізі (тріщини, розшарування та ін.), а також селективних вимірювань / контролю структурно-чутливих характеристик матеріалу — питомої електричної провідності / магнітної

проникності, параметрів дефектів та оцінки якості покриттів. Розвинуто модель формування аномального поля дефектів типу тріщини, в якій до класичної моделі дифракції електромагнітної хвилі на її границях уведено неоднорідну область матеріалу в околі тріщини. Сформульовано нові підходи до відбору первинної інформації в задачах дефектометрії, а також концепцію вирішення проблеми багатопараметрових вихрострумівих вимірювань, яка базується на запропонованих методах побудови багатовимірної нелінійної моделі функції перетворення системи «вихрострумівих первинний перетворювач — об'єкт контролю» із заданою похибкою адекватності моделі.

Для науковців і фахівців у галузі неруйнівного контролю та технічної діагностики.

488. Тимошпольський В.І., Андріанов Н.В., Жучков С.М. та ін. Производство высокоуглеродистой катанки на металлургических агрегатах высшего технического уровня ; Ін-т чорної металургії ім. З.І. Некрасова НАН України. — Мінськ: Беларуська наука, 2004. — 238 с. (Ум. друк. арк. 15,0).

На прикладі Білоруського металургійного заводу розглянуто удосконалення технології виплавки і безперервної розливки сталі для виробництва високоякісної катанки, нагрівання та прокатки заготовки на обтискному стані 850 і безперервному дрововому стані. Наведені результати теоретичних і експериментальних досліджень процесів затвердіння і охолодження заготовок на МБЛЗ. Особливу увагу приділено питанням удосконалення технології прокатки катанки у блоці листових клітей стану 150 з урахуванням особливостей високоякісної безперервної прокатки. Розроблена методика розрахунку температурно-деформаційних і силових параметрів прокатки у блоках. Освоєння ефективних режимів двостадійного охолодження катанки високошвидкісними повітряними потоками, на основі яких здійснена реконструкція лінії охолодження катанки на стані 150.

Рекомендована для інженерно-технічних працівників металургійної промисловості, співробітників науково-дослідних інститутів і проектних організацій, може бути корисна студентам, які спеціалізуються в галузі безперервного розливання сталі, нагріву заготовок і обробки металів тиском.

489. Федорів Р.Ф. Прикладна ядерна фізика / Фізико-механічний ін-т ім. Г.В. Карпенка НАН України. — Львів: ФМІ, 2004. — 160 с. — 300 прим. — ISBN 966-02-3458-9.

У книзі послідовно викладені основи прикладної ядерної фізики. Систематизовані відомості про джерела ядерних випромінювань, власне випромінювання та про опромінені речовини.

Книга призначена для широкого кола науковців та інженерів, що розробляють та використовують радіоізотопну апаратуру у різних галузях науки і техніки: експериментальній фізиці, радіохімії та радіобіології, ядерній енергетиці,

ядерній геофізиці, екології, інформаційно-вимірювальній техніці тощо. Корисна також для студентів вищих навчальних закладів та аспірантів, які навчаються за спеціальностями «Наукове, аналітичне та екологічне приладобудування», «Інформаційно-вимірювальні системи», «Геофізична апаратура», «Біотехнічні та медичні апарати / системи» та суміжних з ними.

490. Шлезінгер М.І., Главач В. Десять лекцій по статистичному і структурному розпізнаванню образів / Міжнародний науково-навчальний центр інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України. — Київ: Наук. думка, 2004. — Обл.-вид. арк. 36,0. — 500 прим. — ISBN 966-00-0341-2.

У монографії розкрито взаємний зв'язок ряду напрямків у теорії розпізнавання образів, які дотепер існували ізольовано один від одного. Цей зв'язок встановлено для таких двох основних напрямків як статичне і структурне розпізнавання, а також для окремих задач і методів усередині кожного з них. Викладений загальний підхід не тільки містить у собі ряд відомих методів, але дозволяє формувати / ефективно розв'язувати нові, раніше невідомі задачі.

491. Яковлева Т.Ю. Локальная пластическая деформация и усталость металлов / Ин-т проблем міцності ім. Г.С. Писаренка НАН України. — Київ: Наук. думка, 2004. — Обл.-вид. арк. 15,65. — 300 прим. — ISBN 966-00-00-0103-7.

У монографії розглянуто явище втоми у металах та сплавах, що мають різну кристалографічну структуру. Увагу акцентовано на еволюції дислокаційної структури в об'ємі матеріалу на стадії накопичення втомних пошкоджень та у зоні руйнування в період розвитку тріщини, а також на фрактографічних закономірностях утомного руйнування за умов різних значень частоти та коефіцієнта асиметрії циклу. Сформульовано в аналітичному вигляді фізичну модель розвитку областей локальної пластичної деформації. Модель є дійсною для інкубаційного та активного періодів утомного руйнування. Отримано рівняння кривої втоми та кінетичної діаграми втомного руйнування металевого матеріалу, що в явному вигляді враховує швидкість циклічного навантаження. Рівняння кінетичної діаграми втоми руйнування є дійсним для всього інтервалу довжин тріщин: від коротких до макроскопічних.

УКРАЇНОЗНАВСТВО

492. Балушок В.Г. Етногенез українців / Відп. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України, Асоціація етнологів. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 12,67. — ISBN 966-02-3478-3.

Висвітлена тема походження українського народу: розглядаються об'єктивні причини та передумови, зокрема природно-географічного і соціокультурного плану, що спричинили україногенез; аналізуються механізми формування української етнічності, зокрема етноформуючі чинники етнокультурного характеру; досліджуються етапи становлення українського етносу, виявляються критерії, що дозволяють встановити появу його в певний історичний період.

Книга розрахована на науковців-етнологів, істориків, археологів, студентів, освітян та всіх, кого цікавить етнічна історія України.

493. Бріцина О.Ю., Головаха І.С. Прозовий фольклор села Плоске на Чернігівщині: Тексти та розвідки / за ред. Г.В. Довженок ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 36,5. — ISBN 966-02-3370-1.

Монографічне дослідження прозової традиції села Плоске Носівського району Чернігівської області ґрунтується на матеріалах експедицій, здійснених укладачами впродовж 1994—2003 рр. і містить сучасні записи творів народної прози, передруки записів прозового фольклору 1886—1900 рр., опубліковані О. Малинкою у виданні «Сборник материалов по малорусскому фольклору» (1902), а також розвідки, присвячені питанням теорії традиції, її історичної динаміки й текстології. Сучасні експедиційні записи подано з відтворенням особливостей виконавської манери оповідачів.

Видання розраховане передусім на фахівців — фольклористів, мовознавців та літературознавців, на широке коло гуманітаріїв, які цікавляться питаннями специфіки фольклору як явища суспільної свідомості та його сучасними функціонуванням.

494. Власюк О.В., Сидорук В.Й., Цятко В.М. «Східні креси» — під знаком польського орла ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України, Асоціація етнологів. — Рівне: Волинські обереги, 2004. — Ум. друк. арк. 7,9. — ISBN 966-8306-30-9.

У монографії на багатому архівному матеріалі висвітлюється боротьба українських політичних партій / організацій Західної Волині, українського Полісся, Холмщини та Підляшшя, послів сейму / сенату від цих земель проти польського окупаційного режиму на «східних кресах», за визволення від соціального / національного гніту, іноземного поневолення.

495. Горбаль М. Лемківський календар 2005 ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів, 2004. — Ум. друк. арк. 9,46. — 800 прим. — ISBN 966-02-3310-8.

Випуск присвячується 60-річчю початку депортації лемків з прадідівських рідних земель, які зараз належать до території Польщі. Подаються виступи, які прозвучали на відзначенні цієї трагічної дати у вересні 2004 р. у Львові, спогади тих страшних подій.

496. Грушевська К. Українські народні думи. — Т. 1. Тексти № 1—13 / Відп. за вип. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 49,5. — ISBN 966-02-3136-9. — Перевид. з вид. 1927 р., вступ К. Грушевської.

Це унікальне найповніше зібрання українського героїчного епосу на сьогодні є раритетним виданням. Перевидання цієї праці, яка є пам'яткою української фольклорно-етнографічної спадщини, має безперечно велике наукове і практичне значення.

Для фахівців-етнологів, фольклористів, культурологів, освітян та всіх, хто цікавиться українськими народними думами.

497. Грушевська К. Українські народні думи. — Т. 2. Тексти № 14—33 / Відп. за вип. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 42,57. — ISBN 966-02-3138-5. — Перевид. з вид. 1931 р., передм. К. Грушевської.

498. Дем'ян Г.В. Українська фольклористика в Галичині кінця XVIII — початку XIX ст. ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів, 2004. — 500 прим. — Ум. друк. арк. 9,03. — ISBN 966-02-3030-3.

Дослідження Г. Дем'яна «Українська фольклористика в Галичині кінця XVIII — початку XIX ст.», присвячене розглядові стану збирання та збереженості усної народної творчості, першим спробам її аналітичного осмислення у часи, що безпосередньо передували діяльності відомого гуртка «Руської трійці».

Праця розрахована на фольклористів-дослідників і студентів філологічних факультетів, а також усіх небайдужих до української історії та культури.

499. Дмитренко М.К. Українська фольклористика другої половини XIX століття: школи, постаті, проблеми ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України. — Київ: Сталь, 2004. — Ум. друк. арк. 20,52. — ISBN 966-7589-25-0.

Уперше в українській філології висвітлено значний період розвитку галузі — історію української фольклористики другої половини XIX ст. Автор простежує формування та розвиток академічних наукових шкіл у фольклористиці (міфологічної, культурно-історичної, психологічної), діяльність видатних вчених, порушує чимало

проблем, що були актуальними в досліджуваній період та своєрідно екстраполюються на сучасний стан вивчення усної народної творчості та науки про неї. Уперше в українській фольклористиці висвітлено становлення вітчизняної моделі міфологічної школи в загальноєвропейському та слов'янському контексті, оцінено наукову спадщину українських вчених як самодостатню та оригінальну. М. Дмитренко розкрив чимало маловідомих сторінок діяльності таких учених, як М. Костомаров, П. Куліш, О. Потебня, О. Котляревський, М. Драгоманов, М. Сумцов та ін.

Монографія М. Дмитренка — фундаментальне наукове дослідження, вагомий здобуток сучасної української фольклористики.

500. Іваницький А.І. Український музичний фольклор: Підручник. — Вид. 3-є, випр ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Вінниця: Нова книга, 2004. — Ум. друк. арк. 20. — ISBN 966-95024-11.

В підручнику докладно висвітлено історію розвитку українського музичного фольклору. Усі жанри фольклору розглянуто у послідовності: зародження, зміст, місце в житті народу, музичні особливості. Книга підсумовує досягнення музичної фольклористики більш як за століття її розвитку.

Для музикознавців, фольклористів, етнографів, викладачів та студентів музичних і культурно-освітніх вищих та середніх учбових закладів, а також для широкого кола читачів, зацікавлених історією і культурою України.

501. Історія української музики: В 6 т. — Т. 5: 1941—1958 рр. / авт. М.В. Беляєва та ін., ред. Г.А. Скрипник та ін., відп. ред. А.І. Муха ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 33,5: іл., нот. — ISBN 966-02-3166-0.

П'ятий том присвячений музичному мистецтву України 1941—1958 рр. У ньому послідовно розглядається творчість композиторів у різних жанрах і формах професійної музики, відзначаються кращі здобутки. Висвітлюються також особливості народної творчості, музично-театрального і концертного життя, процес розвитку музичної освіти, фольклористики і музикознавства.

Для музикознавців, істориків, викладачів, студентів, шанувальників музичного мистецтва.

502. Курочкін О.В. Українці в сім'ї європейській: Звичаї, обряди, свята ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ: Бібліотека українця, 2004. — Ум. друк. арк. 10. — ISBN 966-7419-81-9.

Свята, звичаї та обряди — невід'ємна і дуже важлива сторона життя кожного етносу. Спираючись на літературні, архівні й власні польові матеріали, дослідник знайомить читача з багатьма аспектами традиційної культури українців

та інших європейських народів. Серед них — сімейно-шлюбна, календарна, поховальна звичаєвість, міфологічні образи і символи, демонологія, спортивні розваги і танці, етнопедагогіка, стереотипи побутової комунікації, ритуальні маски, генезис карнавалу тощо. В єдине ціле запропоновані сюжети об'єднує головна ідея — пізнання й збереження багатотисячолітньої культурної спадщини. Видання ілюстроване фотографіями, листівками та оригінальними малюнками-реконструкціями.

Книга безумовно зацікавить усіх, хто захоплюється історією і традиціями європейських народів.

503. Матеріали до української етнології: зб. наук. пр. / голов. ред. Г. Скрипник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України, Асоціація етнологів. — Київ, 2004. — Вип. 4 (7). — Ум. друк. арк. 32,2. — ISBN 966-02-3167-9 (серія), ISBN 966-02-3168-7 (Вип. 4 (7)).

У збірнику висвітлюються актуальні проблеми походження та етнічної історії українського народу, порушуються питання формування його етнічних земель, історико-етнографічного районування України та екології української народної культури. Розкриваються особливості етнопсихологічної самобутності українців, сучасного стану національної самосвідомості народу.

Книга розрахована на всіх, хто цікавиться українською національною культурою та історичною долею українського народу.

504. Микола Лисенко та українська композиторська школа. До 160-річчя від дня народження М. В. Лисенка: зб. наук. пр. / упоряд., передм. О.В. Шевчук, редкол. Г.А. Скрипник та ін ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 29,06.: іл. — ISBN 966-02-3213-6.

У науковому збірнику представлено матеріали, присвячені життєвому / творчому шляху класика української музики М.В. Лисенка. Тематичні рамки збірника визначають два розділи. Один з них розкриває джерелознавчі аспекти життя й творчості композитора у контексті біографії, епістолярію, історії видання музичної спадщини, стосунків із учасниками, а також привертає увагу до проблеми трактування постаті митця в сучасних умовах — у західних музично-енциклопедичних виданнях. Матеріали другого розділу розкривають музично-стильові особливості творчості М. Лисенка.

Книжку розраховано на музикознавців, викладачів, студентів та науковців-гуманітаріїв широкого профілю.

505. Муха А.І. Композитори України та української діаспори: Довідник ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ: Музична Україна, 2004. — Ум. друк. арк. 18,48. — ISBN 966-8259-08-4.

Довідник містить понад 1000 статей, в яких подано стислі відомості про життя та творчий доробок українських композиторів від найдавніших часів до наших днів, включаючи тих митців, які працювали і працюють поза межами України. До більшості статей додається бібліографія.

Видання розраховане на фахівців та широке коло читачів.

506. Никорак О.І. Українська народна тканина XIX — XX ст.: типологія, локалізація, художні особливості. — Ч. 1: Інтер'єрні тканини. На матеріалах західних областей України ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів: Афіша, 2004. — 580 с. — ISBN 966-02-3633-6 (загальний), ISBN 966-02-3734-4(4. 1).

На суттєвому джерельному матеріалі досліджуються витoki й висвітлюється розвиток українського художнього ткацтва. У науковий обіг впроваджується розроблена авторкою типологія тканих виробів, особлива увага приділяється місцевим художнім особливостям західноукраїнських тканин для інтер'єру.

Для мистецтвознавців, етнографів, істориків, художників, викладачів та студентів, усіх хто цікавиться українською культурою.

507. Павлюк С.П., Горинь Г.Й., Кирчів Р.Ф. та ін. Українське народознавство: Навч. посібн. — Вид. 2-е, випр. і доп. ; Ін-т народознавства НАН України. — Київ: Знання, 2004. — Ум. друк. арк. 36. — ISBN 966-8148-34-7.

Навчальний посібник — колективна праця, що містить відомості про формування й розвиток української нації, етнічну територію та етнографічне районування, багатовіковий досвід і традиції духовної і матеріальної культури українського народу.

Для учнів старших класів загальноосвітніх шкіл, ліцеїв, гімназистів, абітурієнтів, викладачів та студентів гуманітарних спеціальностей вишів.

508. Парадигма. Вип. 2: Ювілейний збірник на пошану Любомира Сеника / Упоряд. В. Горинь ; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича. — Львів, 2004. — 478 с. — ISBN 966-02-3320-5. — (Парадигма. — ISBN 966-02-3319-1 (серія)).

Феномен творчості — так можна узагальнено сказати про дослідження цього збірника. Чи йдеться про статті, присвячені ювілею Л. Сеника, чи аналізуються твори Т. Шевченка в контексті польського та російського романтизму, І. Франка, В. Винниченка, Є. Маланюка, чи розкриваються внутрішні «пружини» написання літературних щоденників, психологічні стимули й процеси, відображені в листах, наприклад, В. Стефаника — всі ці та інші матеріали збірника націлені на висвітлення історичного розвитку нашого письменства. Проблематика наукових студій виявляє феномен творчості письменників, які постають перед читачем у часових вимірах, у світлі філософсько-естетичних віянь доби.

Документовані широким фактичним матеріалом, статті вносять чимало нового в наукову інтерпретацію художньої спадщини, у розуміння творчої індивідуальності, особливостей літературного процесу. У розділі «De rebus publicis» вміщено публіцистичну есеїстику Любомира Сеника.

Збірник адресований історикам української літератури, студентам-філологам / всім, хто цікавиться рідним письменством.

509. Польські народні казки / Упоряд., передм. та пер. з польськ. Л. Вахніної. — Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ: Етнос, 2004. — Ум. друк. арк. 22,68.: іл. — ISBN 966-522-019-5.

Польські народні казки, які увійшли до збірки, відтворюють своєрідну національну специфіку багатого на традиції польського фольклору, відрізняються цікавими сюжетними мотивами та образами.

510. Поріцька О. Українська народна демонологія у загально-слов'янському контексті (XIX — поч. XX ст.) / відп. ред. Г.А. Скрипник, С.Д. Безклубенко ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 10,46. — ISBN 966-02-3476-7.

Пропонована читачеві праця присвячена питанням української демонології, яка вивчається у контексті слов'янської міфології, що дає можливість вийти на компаративістичний рівень етнокультурних досліджень. Авторка здійснює класифікацію персонажів за статевою ознакою, яка виявилася найбільш стійкою у морфологічній характеристиці персонажів. Типологія міфологічних персонажів дозволила виявити їх просторове поширення, функції, рівень збереженості уявлень про народну демонологію в Україні та на теренах Славії.

511. Різдво на Лемківщині: Фольклорно-етнографіч. зб. / Упоряд. М. Горбаль ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів: Піраміда, 2004. — Ум. друк. арк. 11,34. — ISBN 966-02-3119-9.

У збірнику вперше на основі здебільшого польових досліджень, періодики 1930-х рр. та закордонних видань зібрано матеріал про Різдво на Лемківщині: традиційне його опровадження, повір'я та ворожіння, коляди, вертепи. Є також розділ «Різдвяна поезія», який успішно можна використовувати в школах при підготовці святкових різдвяних вечорів.

512. Рушник: символ, образ, знак: Зб. наук. пр. / Ред. кол. Т. Кара-Васильєва (голова), відп. ред. Ю. Смолій ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Глухів: РВВ ГДПУ, 2004.-Ум. друк. арк. 5,6.

Тема конференції зумовлена важливою роллю, яку відіграє рушник в житті українського народу, його значення в святах і обрядах. Конференція відбулася в Кролевіці — найбільш знаному осередку ткацтва і пройшла на базі художніх виставок давнього і сучасного кролевецького рушника, які дають уявлення про традиції цього виду ткацтва, здобутки / втрати впродовж століть. Мета конференції — на основі аналізу розвитку історії кролевецького ткацтва усвідомити значимість рушника як культурного символу України, сприяти підвищенню його художньо-образного вирішення та технічного виконання, а також надати можливість з'ясувати нинішній стан кролевецького промислу, його здобутки і складності розвитку на сучасному етапі.

513. Слободянюк П.Я. Місцеве самоврядування Хмельниччини: історико-етнографічні витоки, сторінки минулого та сьогодення місцевих громад / відп. ред. А.Ф. Закриницький ; Хмельницька обл. рада, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Хмельницький: Поділля, 2004. — Ум. друк, арк. 35,52. — ISBN 966-8261-17-8.

У книзі на широкому документальному матеріалі комплексно висвітлено історію та сучасний стан розвитку громад краю, що робить дане видання своєрідним першоджерелом для вивчення та осмислення минулого та сьогодення наших країн. В умовах незалежності нашої держави воно сприятиме формуванню національної та етнічної свідомості і самосвідомості, патріотизму, любові до рідного краю та до України.

514. Слободянюк П.Я., Хоптяр Ю.А. Місцеве самоврядування Хмельниччини: нариси історії місцевих громад Ярмолинецького району / відп. ред. С.Л. Карван, П.Я. Слободянюк ; Хмельницька обл. рада, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Хмельницький: Поділля, 2004. — Ум. друк, арк. 29,76. — ISBN 966-8261-16-X.

З об'єктивних позицій на багатому історико-фактологічному матеріалі комплексно висвітлюються етнонаціональні витоки, минулі й сучасні соціально-економічні питання і проблеми життєдіяльності місцевих громад, що формувались на території сучасного Ярмолинецького району Хмельницької області України.

Книга буде корисною для широкого загалу, оскільки висвітлює багатоманітну історію життя і діяльності, сьогодення громад регіону.

515. Сокіл В.В. Українські історико-героїчні перекази: структурно-семантичний та поетичний аспекти ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів, 2003. — Обл.-вид. арк. 20. — 1000 прим. — ISBN 966-02-3061-3.

У монографії вперше і українській фольклористиці висвітлюється історія України з погляду народу від найдавніших часів до початку ХХ ст. Дослідження ґрунтується на величезному фактографічному матеріалі, значній науковій

літературі. На основі усних джерел з'ясовується роль / місце видатних осіб в історичному процесі, яке їм відвела українська етнокультурна традиція.

Для фольклористів, істориків, етнологів, лінгвістів, усіх шанувальників рідної культури.

516. Сокіл Г.В. Українські обхідні календарно-обрядові пісні: структура, функції, семантика / Ін-т народознавства НАН України. — Львів: Афіша, 2004. — Ум. друк. арк. 9,87. — 500 прим. — ISBN 966-02-3267-5.

Монографія є першим узагальнюючим дослідженням обхідних календарно-обрядових пісень українців, репрезентованих колядками, щедрівками, ринд-зівками, волочільними, царинними, кустовими, пастушими та обжинковими піснями. Основну увагу звернено на з'ясування питання структури, семантики, образного сприйняття дійсності, вказується на спільні та відмінні риси у кожному із жанрів. Відзначено співіснування досліджуваних пісень з обрядовими, музичними елементами та їх високий ідейно-естетичний потенціал.

Для фольклористів, етнологів, істориків, лінгвістів, усіх шанувальників української культури.

517. Студії з україністики: зб. наук. пр. — Вип. V: До 190-річчя з Дня народження Тараса Шевченка / Міжнародна школа україністики НАН України. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 10,4. — 220 прим. — ISBN 966-95452-3-8.

До збірника ввійшли статті провідних українських та зарубіжних науковців, присвячені висвітленню актуальних питань творчості Т. Шевченка, а також літературознавства, історії та екології України.

Видання розраховано на широке коло читачів як в Україні, так і за її межами. Рекомендується як навчальний матеріал слухачам Міжнародної школи україністики і студентам гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів.

518. Студії з україністики: зб. наук. пр. — Вип. VI: Лінгвістика та лінгводидактика / Міжнародна школа україністики НАН України. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 10. — 220 прим. — ISBN 966-95452-3-9.

До збірника ввійшли статті з проблем українознавства, присвячені висвітленню актуальних питань з культурології, мовознавства, лінгводидактики.

Видання розраховано на широке коло читачів як в Україні, так і за її межами. Рекомендується як навчальний матеріал слухачам Міжнародної школи україністики і студентам гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів.

519. Сюта Б.О. Проблеми організації художньої цілісності в українській музиці другої половини ХХ століття / наук. ред А.І. Муха ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 6,51. — ISBN 966-02-3359-0.

У дослідженні зроблено спробу подати узагальнюючий погляд на процеси формотворення в українській музиці другої половини ХХ століття, обґрунтувати логіку та виявити основні тенденції її розвитку. Автор обирає як вихідну позицію положення про органічний зв'язок етиле-і жанротворення із формоутворюючими процесами, залучає до аналізу ряд важливих чинників із різних галузей суміжних наук — соціології, психології, теорії комунікації, герменевтики, семіології та лінгвістики тексту. Робота виконана на багатому музично-творчому та історико-культурному матеріалі, особливу увагу автор приділяє аналізу музично-культурних процесів кінця 1960-1990-х рр. та пов'язаному із ними становленню і розвитку українського музичного постмодернізму.

520. Хоткевич Гнат. Музичні твори та мистецтвознавчі матеріали з особистого архіву: Джерелознавчий покажчик / упоряд. Семенюк М. ; Ін-т геології і геохімії горючих копалин НАН України. — Львів: Фенікс, 2004. — 182 с. — ISBN 5-87332-162.

Даний покажчик став результатом багаторічної наполегливої праці, в процесі роботи над особистим архівом Гната Хоткевича віднайшлися рукописи 75 невідомих музичних творів різних жанрів, багато незакінчених композицій, фрагментів, ескізів та начерків. Встановлення авторства, ідентифікація творів, музикознавчий аналіз, археографічні дослідження — складові цієї чергової ланки у вивченні маловідомих діячів мистецтва України періоду «зламу століть», зокрема творчості Гната Хоткевича.

Всі, хто цікавиться історією української культури, зокрема багатогранною спадщиною Гната Хоткевича, знайдуть в цій праці досі невідомі його твори та різносторонні дослідження.

521. Юзефчик О.Л. Діяльність Кабінету музичної етнографії ВУАН у контексті розвитку української музичної фольклористики кінця ХІХ — першої третини ХХ ст. / за ред С.Й. Грица ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 11,63. — ISBN 966-02-3188-1.

Дана монографія присвячена комплексному дослідженню багатогранної діяльності Кабінету музичної етнографії Всеукраїнської Академії наук (ВУАН) у 1920-х рр. На основі архівних джерел, наукових праць і матеріалів преси висвітлюється збирацька, науково-дослідницька й популяризаторська робота керівника Кабінету К. Квітки та співробітників — М. Гайдая, В. Харкова, М. Береговського.

Книга розрахована на науковців, викладачів і студентів вищів, усіх, хто цікавиться етномузикологією.

ФІЗИКА

522. Аркатов Ю.М., Гламаздин А.В., Гук И.С. и др. Базовая ускорительная установка НИЦ ХФТИ по ядерной физике и физике высоких энергий. THE «SALO» PROJECT / Національний науковий центр Харківський фізико-технічний ін-т. — Харків: НИЦ ХФТИ, 2004. — 94 с. — 100 прим.

Приводится обзор работающих электронных ускорителей с непрерывным пучком, используемых в мире для исследований по ядерной физике, а также обзор новейших технологических достижений в области ускорения непрерывных пучков электронов. Выбраны технологические и схемные решения, позволяющие создать установку с энергией до 730 МэВ с непрерывным пучком для исследований по физике высоких энергий, ядерной физике, нейтронной физике и физике лазеров на свободных электронов. Оценена стоимость такой установки.

Для специалистов в области физики ускорителей, ядерной физике, физики высоких энергий, а также студентов старших курсов указанных специальностей.

523. А.Я. Усиков в воспоминаниях / за ред. В.М. Яковенка ; Ин-т радіофізики та електроніки ім. О.Я. Усикова НАН України. — Харків: ІРЕ НАН України, 2004. — 188 с. (Ум. друк. арк. 11,5). — 200 прим. — ISBN 966-02-3100-8.

До 100-річчя Олександра Яковича Усикова видано цю книгу про нього як дань пам'яті, глибокої поваги й вдячності цій дивовижній людині. В книзі наведено останнє інтерв'ю Олександра Яковича, спогади про нього тих, кого він молодими приймав на роботу в Інститут, і хто з радістю поділився споминами, фотографіями обличч і подій, про яких згадується в відібраних статтях, деякі хронологічні дані про життя й діяльність О. Я. Усикова. І хоч не всі фізики мають літературний хист, і не завжди здатні повною мірою виключити елементи суб'єктивізму в своїх спогадах, у щирості їхніх почуттів сумніватися неможливо.

524. Баханов В.П., Баханова Р.А., Іванченко Л.І. та ін. Проблеми фізики хмар і активних впливів на метеорологічні процеси / Український науково-дослідний гідрометеорологічний ін-т Міністерства охорони навколишнього природного середовища України та НАН України. — Київ: Наук, думка, 2004. — Ум. друк. арк. 22,0. — 500 прим. — ISBN 966-00-0154-1.

Узагальнено результати лабораторних і польових експериментів, а також теоретичних досліджень у галузі фізики хмар і активних впливів, проведених в УкрНДГМІ. Розглянуто механізми гомо-та гетерогенного утворення кристалів льоду в переохолоджених хмарах і туманах як в природних процесах, так / під час активного впливу льодоутворюючими і холодореагентами. Значну увагу приділено застосуванню поверхнево-активних і гігроскопічних речовин для штучних впливів на теплі хмари / тумани. Подано опис, створених в інституті, зразків дослідницької апаратури та обладнання для активних впливів.

525. Булавін Л.А., Вербінська Г.М., Вишневський І.М. Квазіпружне розсіяння нейтронів в рідинах: Навч. посібн ; Ін-т ядерних досліджень НАН України. — Полтава: АСМІ, 2004. — Ум. друк, арк. 5,06. — 100 прим. — ISBN 966-7653-13-7.

В навчальному посібнику викладені теоретичні основи методу квазіпружного розсіяння повільних нейтронів для дослідження динамічних властивостей рідин. Розглянута експериментальна методика визначення коефіцієнтів самодифузії молекул рідин на основі нейтронного експерименту, запропонований метод розділення коефіцієнту самодифузії рідин на одночастковий та колективний внески. Посібник направлений на активізацію самостійної роботи студентів. Лабораторна робота сприяє засвоєнню теоретичного матеріалу на практиці.

526. Венгер Є.Ф., Грибань В.М., Мельничук О.В. Основи статистичної фізики і термодинаміки ; Ін-т фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова НАН України. — Київ: Вища школа, 2004. — 255 с. — 1000 прим. — ISBN 966-642-242-5

Викладено поняття і принципи рівноважної термодинаміки, статистичної фізики та фізичної кінетики, застосування їх методів до розрахунку параметрів макроскопічних систем. Подано статистичне обґрунтування законів та співвідношень феноменологічної термодинаміки. Матеріали проілюстровано значною кількістю задач, більшість з яких супроводжуються детальними розв'язками.

Для студентів фізико-математичних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів.

527. Венгер Є.Ф., Мельничук Л.Ю., Мельничук О.В. Фізика на основі експерименту. Лабораторний практикум ; Ін-т фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова НАН України. — Ніжин: Вид-во НДПУ ім. М. Гоголя, 2004. — 179 с. — 140 прим.

Даний навчальний посібник містить 28 лабораторних робіт з курсу загальної фізики. До кожної лабораторної роботи подано відповідні теоретичні відомості, опис приладів чи устаткування, порядок виконання роботи, а також контрольні запитання з літератури. Крім того, висвітлено техніку і способи вимірювань фізичних величин.

Посібник розрахований на студентів природничо-географічного факультету спеціальності «Біологія і хімія», а також може бути корисним для студентів фізико-математичного факультету усіх спеціальностей денної і заочної форми навчання нашого навчального закладу.

528. Голод П.І., Шиманська О.Т., Мельник Р.М., Рудько Г.Ю. Практикум з механіки ; Ін-т фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова НАН України. — Київ: ВД «КМ Академія», 2004. — 63 с. — 200 прим.

Навчальний посібник «Практикум з механіки» підготовлений на кафедрі фізико-математичних наук Національного університету «Кієво-Могилянська Академія». У ньому описані лабораторні роботи до курсу «Загальна фізика» (розділ «Механіка»), які виконуються студентами 1-го року навчання природничого факультету на цій кафедрі.

Даний посібник може бути рекомендований для студентів природничих факультетів вишів, які вивчають загальний курс фізики, а також для вчителів фізики та учнів старших класів шкіл і ліцеїв.

529. Еременко В.В., Сиренко В.А. Магнитные и магнитоупругие свойства антиферромагнетиков и сверхпроводников / Фізико-технічний ін-т низьких температур ім. Б.І. Веркіна НАН України. — Київ: Наук, думка, 2004. — Ум. друк. арк. 12. — 500 прим. — ISBN 966-00-0315-3.

Розглянуто магнітні та магнітопружні властивості антиферо-магнетиків та надпровідників поблизу фазових переходів, які індукуються зовнішнім магнітним полем. Наведено результати, отримані для найпростіших представників сім'ї антиферомагнетиків та анізотропних надпровідників — одновісних двопідграткових антиферомагнітних діелектричних сполук перехідних металів, а також для одновісної надпровідникової сполуки діхалькогеніду ніобію, з якими пов'язано виявлення квантових осциляцій магнітостричції в змішаному стані та її особливостей поблизу пік-ефекту.

530. Зіновій Олександрович Гурський. Біобібліографічний покажчик / упоряд. Н.Я. Гривнак, Д.Є. Маїк ; Ін-т фізики конденсованих систем НАН України. — Львів: ІФКС НАН України, 2004 — Ум. друк. арк. 3,37. — 100 прим. — (Бібліографія українських вчених).

У книзі, підготованій до 60-річчя від дня народження відомого українського вченого в галузі теорії металів і сплавів, доктора фізико-математичних наук, професора Рурського Зіновія Олександровича, відображено основні етапи його життя, наукової та науково-організаційної діяльності. Покажчик подає перелік наукових робіт вченого. Для наукових працівників, викладачів, студентів та всіх, хто цікавиться історією української науки.

531. Кельман В.А., Опачко І.І., Жменяк Ю.В., Шпеник Ю.О. Фізика, техніка і практика застосувань газорозрядних лазерів на самообмежених переходах ; Ін-т електронної фізики НАН України, Ужгородський національний університет. — Київ: Наук, думка, 2004 — Ум. друк. арк. 11,98. — 300 прим. — ISBN 966-00-0104-5.

Подано основи функціонування лазерів на самообмежених переходах, вихідні параметри, окреслено визначальні фізичні процеси та їх перебіг в активних середовищах цих лазерів. Значну увагу приділено новітнім трендам у цій науковій галузі, зокрема впливу домішок на характеристики лазерної генерації. Наведено

оригінальний матеріал щодо взаємодії випромінювання лазерів на самообмежених переходах із твердотільними мішенями.

Для фахівців, що займаються розробкою / використанням лазерних систем. Може бути корисною науковим співробітникам, аспірантам, студентам, що спеціалізуються в галузі лазерної фізики, та широкому колу користувачів.

532. Котречко С.А., Мешков Ю.Я. Фізично обґрунтовані вимоги до в'язкості високоміцних сталей транспортного призначення. В кн.: Нові процеси термічної обробки / за ред. І.М. Неклюдова, В.М. Шулаєва ; Ін-т металофізики НАН України ім. Г.В. Курдюмова. — Харків: ННЦ ХФТІ, 2004. — С. 149—170.

Коротко викладені основи запропонованої авторами нової фізичної концепції в'язкості конструкційних сплавів. На її основі розроблені вимоги щодо граничного рівня в'язкості високоміцних сталей транспортного призначення. На прикладі сталей транспортного призначення показано наявність зв'язку між новою характеристикою в'язкості m та стандартними характеристиками, які отримують при випробуваннях на ударний згин зразків типу «Шарпі». Дана фізична інтерпретація критичної температури по «Шарпі» та фізичне тлумачення порогового рівня ударної в'язкості. Обґрунтована необхідність збільшення порогового рівня KCV при високоміцних сталей.

533. Петров В.В., Крючин А.А., Шанойло С.М. и др. Оптические диски: история, состояние, перспективы развития. — Вид. 2-е ; Ін-т фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова НАН України. — Київ: Наук, думка, 2004. — 176 с. — 1000 прим. — ISBN 966-00-0200-9.

У монографії викладено сучасні методи оптичного захисту інформації на оптичні дискові носії, результати досліджень авторів в галузі оптичних запам'ятовуючих пристроїв. Проведено аналіз тенденцій розвитку методів оптичного запису інформації на оптичний носій, що рухається. Значну увагу приділено використанню компакт-дисків у сучасних інформаційних технологіях. Наведено результати досліджень в галузі технології виготовлення дисків-оригіналів, штампів для тиражування компакт-дисків.

Для наукових та інженерно-технічних працівників, що займаються питаннями використання та розробки оптичної пам'яті.

534. Соснин А.В. Исследование ВЧ-плазменной технологии получения и методики сенсбилизации слоев халькогенида кадмия на пьезокерамике ЦТС-19 ; Ін-т фізики НАН України. — Черновці: Рута, 2004. — Ум. друк. арк. 4,4. — 300 прим. — ISBN 966-568-722-0.

Исследованы технологические аспекты изготовления и методики сенсбилизации халькогенидных пленок Cd<Se> на сегнетоэлектрических под-

ложках из пьезокерамики цирконата-титаната свинца (ЦТС-19) с целью повышения их фоточувствительности. Изготовлены и исследованы макетные образцы структур Cd<Se> — ЦТС-19, и обсуждены перспективы их использования для создания микрофотоэлектронных приборов нового поколения.

535. Фізико-технічні проблеми гірничого виробництва: зб. наук. пр. / за ред. А.Д. Алексеева ; Ін-т фізики гірничих процесів НАН України. — Донецьк: ІФГП НАНУ, ТОВ «Апекс», 2004. — Вип. 7. — Ум. друк. арк. 10,69.- Тираж 300 прим. — ISBN 966-02-2693-4.

У збірнику пропонуються роботи, присвячені важливим проблемам фізики вугілля, гірничої геомеханіки, дослідженню процесів, що супроводжують видобуток вугілля та корисних копалин.

536. Чалий О.В., Лукомський В.П., Ганджа І.С. та ін. Нелінійні процеси в фізиці: коливання, хвилі, самоорганізація ; Ін-т фізики НАН України, Національний медичний ун-т ім. О.О. Богомольця. — Київ: Наук, думка, 2004. — Ум. друк. арк. 22. — 1000 прим. — ISBN 966-772448.

Сучасна фізика є наукою суттєво нелінійних явищ. Книга присвячена вивченню нелінійних процесів, які притаманні оточуючому нас світу, — коливань, хвиль, самоорганізації, дослідженню субгармонійних та хаотичних коливань, нелінійних гравітаційних хвиль на поверхні рідини, флуктуацій в процесах самоорганізації і впорядкування, рівноважних та нерівноважних критичних явищ. Дано огляд останніх досягнень в цих областях нелінійної фізики. Також розглянуто сучасні методологічні підходи до аналізу нелінійних явищ, такі як метод гармонічного балансу, розклади Фур'є, методи теорії фазових переходів та масштабної інваріантності.

Монографія може бути корисна для науковців, викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів фізико-математичного профілю, хто цікавиться сучасними досягненнями фізики нелінійних явищ.

537. Шпак А.П., Куницький Ю.А., Покутній С.І. Діагностика наносистем. Напівпровідникові квазінульвимірні системи ; Ін-т металофізики НАН України ім. Г. В. Курдюмова. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 10,17. — 300 прим. — ISBN 966-8002-80-6.

Узагальнено результати теоретичних досліджень енергетичних спектрів екситону, який рухається в напівпровідникових квазінульвимірних системах, що склалися із сферичних напівпровідникових квантових точок, диспергованих у напівпровідникових (діелектричних) матрицях. За допомогою нових оптичного та електрооптичного методів показано можливість діагностики квазінульвимірних структур. Розглянуто також питання, що пов'язані з міжзонним поглинанням світла і квантоворозмірним ефектом Штарка у напівпровідникових квазінульвимірних системах. Наведено приклади застосування низькорозмірних систем в оптоелектроніці.

Для фахівців у галузі прикладної фізики, фізичного матеріалознавства, оптики і спектроскопії гетерогенних систем. Може бути корисним для аспірантів, магістрів та студентів відповідних спеціальностей.

538. Шпак А.П., Куницький Ю.А., Смик С.Ю. Екситоніка низькорозмірних систем ; Ін-т металофізики НАН України ім. Г.В. Курдюмова. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 5,3. — 300 прим. — ISBN 577-639-636-2.

Викладено фізичні основи квантових низькорозмірних систем, їх властивості та методи одержання. Розглянуто поведінку екситонів у напівпровідниках, низькорозмірних системах (квантових ямах, структурах із квантовими ямами, системах зниженої розмірності, надгратках і надструктурах, квантових нитках і квантових точках), у наноструктурах напівпровідник-діелектрик, тощо. Викладено основи формування наноструктурних шарів методами молекулярно-променевої епітаксії, осадження плівок з металоорганічних сполук, твердофазної епітаксії і т. ін. Наведено приклади застосування квантових напівпровідникових структур у лазерах на квантових ямах та самоорганізованих квантових точках, електрооптичних перемикачах, одноелектронних транзисторах та інших електронних приладах та сучасних технологіях.

539. Акорян А.А., Borkovskaya O.Yu., Dmitruk N.L. et al. Photoconverters with AlGaAs/GaAs heterojunction on textured GaAs substrates (Physico-Technological aspects) / General editorship by N.L. Dmitruk and R.V. Konakova ; Ін-т фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова НАН України. — Tashkent: Fan Publishers, 2004. — 178 с. — 300 прим. — ISBN 5-648-03104-1

The monograph presents the results of physico-technological studies of photoconverters made on the basis of AlGaAs/GaAs heterostructures LPE-grown on textured and flat growth surfaces of n-GaAs (100) (donor concentration $>10^{18}\text{cm}^{-3}$). The authors widely use the results of their own investigations in the area. Particular attention is given to the features of optical, electric and photoelectric phenomena in heterostructures with textured interface of p-n junction that provide higher efficiency for photoconverters on the so-called soft substrates as compared with those on flat substrates, all other factors being equal. Some peculiarities of ohmic and barrier contacts formation on textured GaAs surfaces are also considered.

The monograph is intended for researchers and engineers engaged in semiconductor photoelectronics, as well as for postgraduates and undergraduates dealing with the above problems.

540. Book of abstracts. Ionic Soft Matter: Novel trends in theory and application (April 14-17, 2004, Lviv, Ukraine) / уряд. А. Трохимчук, М. Дручок ; Ін-т фізики конденсованих систем НАН України. — Львів, 2004. — Ум. друк.арк. 2,95. — 100 прим.

Книга містить програму і тези доповідей Робочої наради НАТО «Іонна м'яка речовина: Нові тенденції в теорії і застосуваннях» (квітень, 14—17, 2004, Львів), присвяченої обговоренню актуальних фундаментальних проблем фізики іонної м'якої речовини, а також різним аспектам їх технологічних, екологічних та біологічних застосувань.

541. Book of abstracts. Dimensionality Effects and Non-linearity in Ferroics (October 19-22, 2004, Lviv, Ukraine) / упоряд. О. Величко ; Ін-т фізики конденсованих систем НАН України. — Львів, 2004. — Ум. друк. арк. 2,91. — 100 прим.

Книга містить програму і тези доповідей Робочої наради НАТО «Розмірні ефекти та нелінійність у фероїках» (жовтень, 19—22, 2004, Львів), присвяченої обговоренню проблем фізики низьковимірних сегнетоелектричних систем (тонкі плівки, наноструктури), діелектричних і оптичних нелінійностей в таких об'єктах, їх технічним застосуванням.

542. Braun O.M., Kivshar Yu.S. The Frenkel-Kontorova Model: Concepts, Methods, and Application ; Ін-т фізики НАН України. — New York: Springer, 2004. — 472 p.

This book presents an overview of the basic concepts, methods and applications of nonlinear low-dimensional solid-state physics based on the Frenkel-Kontorova model and its generalizations. It allows a nonspecialist to acquire foundations in the interdisciplinary concepts and methods of both solidstate physics and nonlinear science. It covers many important topics such as the nonlinear dynamics of discrete systems, the dynamics of solitons and their interaction, commensurate and incommensurate systems, statistical mechanics of nonlinear systems, ratchets, and nonequilibrium dynamics of interacting manybody systems. Also treated are the principal nonlinear equations along with the properties of their localized solutions and methods for their analysis.

Книга містить короткий огляд основних понять, методів і застосувань нелінійної низько-вимірної фізики твердого тіла, основаної на моделі Френкеля-Конторової та її узагальненнях, охоплює багато важливих тем, як, наприклад, нелінійна динаміка дискретних систем, динаміка солітонів і їх взаємодія, співвимірні та неспіввимірні системи, статистична механіка нелінійних систем, «храповики», та динаміка взаємодії нерівноважних систем.

543. Degtyaruk L.V., Kolesnitchenko Yu.A., Pischansky V.G. Kinetic Phenomena in Metallic Multilayers / Edt. L.M. Khalatnikov / Фізико-технічний ін-т низьких температур ім. Б. І. Веркіна НАН України. — Cambridge Scientific Publishers, 2004. — Vol. 20. — Ум. друк. арк. 6. — (Physics Reviews).

Розглянуто кінетичні явища у металевих мультишарах. Наведено аналіз електропровідності, гальваноманітних і височастотних ефектів у двошарових та багатошарових плівках.

544. Komov I., Frolov O., Galiy S. et al. Methods and Facilities for the Assessment of the Radon-Hazard Potential (Методи та засоби оцінки радонового ризику) ; Ін-т ядерних досліджень НАН України. — Київ: Логос, 2004. — Ум. друк. арк. 26,0. — 300 прим. — ISBN 966-581-527-10.

В монографії узагальнено міжнародний досвід в галузі досліджень впливу радону та його продуктів розпаду на здоров'я людей. Обговорюються методи моніторингу рівня концентрації радону в повітрі різних приміщень та будівель. Наведено карту потенціального радонового ризику для міста Києва. Запропоновано нові прилади для визначення концентрації радону в повітрі та ряд підходів до вирішення проблеми зменшення радонового ризику.

545. L'vov V., Lozovski V. Seminars in Quantum Mechanics — Elementary Problems of Quantum Mechanics in One Dimension ; Ін-т фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова НАН України. — Київ: Вид-во КНУ ім. Т. Шевченка, 2004. — 52 с. — 100 прим.

In the present textbook the dynamics of quantum particle in the attractive, repulsive and periodic potentials is considered. The elementary one-dimensional problems are resolved and commented in details to illustrate the basic principles of quantum mechanics in the most obvious way.

The textbook is intended mainly for the students specializing in the solidstate physics, electronics and material science.

546. Monarkha Yu. P., Kono K. Two-Dimensional Coulomb Liquids and Solids / Фізико-технічний ін-т низьких температур ім. Б. І. Веркіна НАН України. — Berlin-Heidelberg: Springer Series in Solid-State Sciences, 2004. — Ум. друк. арк. 14. — ISBN 0-387-21235-3.

Розглянуто теоретичні аспекти двовимірних електронних систем, що утворюються на поверхні рідкого гелію та інших умовах.

547. Naiduk Yu. G., Yanson I.K. Point-Contact Spectroscopy / Фізико-технічний ін-т низьких температур ім. Б.І.Веркіна НАН України. — New York: Springer, 2004. — Ум. друк. арк. 12. — ISBN 0-387-21235-3.

Видання присвячено методу мікроконтактної спектроскопії, який широко використовується починаючи з 70-х років минулого сторіччя. Метод розроблено у ФТІНТ НАН України і широко застосовується у фізичних лабораторіях Європи, Японії і Північної Америки. У книзі наведено експериментальні аспекти методу мікро контактної спектроскопії і головні теорфізичні висновки, презентовано понад 200 малюнків.

ФІЗИКА І ХІМІЯ ПОВЕРХНІ

548. Козырев Ю.Н., Рубежанская М.Ю., Чуйко А.А. Структурные особенности эпитаксиальных гетероструктур с квантовыми точками Ge на Si ; Ін-т хімії поверхні НАН України. — Київ, 2004. — 89 с. — 300 прим. — ISBN 966-8002-54-8.

Розглянуті питання одержання та дослідження гетеро структур з квантовими точками Ge на підложках Si(100) та Si(111) методом молекулярно-променевої епітаксії. Викладено технологічні особливості епітаксійного росту та дослідження структури моно шарів $\text{Si}]_x\text{Ge}_x$ методом дифракції швидких електронів. Показано, що застосування проміжних шарів $\text{Si}_i]_x\text{Ge}_x$ дозволяє регулювати розміри і густину розподілу квантових точок по поверхні підложки.

Рекомендовано спеціалістам в галузі нанофізики та наноелектроніки, фізичної хімії поверхні і конденсованого стану, а також аспірантам / студентам відповідних спеціальностей.

549. Хімія, фізика та технологія поверхні: Міжвідомчий зб. наук. пр / Ред. О. О. Чуйко (голова) та ін ; Ін-т хімії поверхні НАН України. — Київ: ВД «КМ Академія», 2004. — Вип. 10. — 228 с. — 300 прим. — ISBN 966-518-278-1.

До збірника включено результати експериментальних та теоретичних досліджень, присвячених моделюванню процесів на поверхні, вивченню хімії поверхні кремнезему та вуглецевих матеріалів, особливостей золь-гель синтезу оксидних систем, а також дослідженню медико-біологічних проблем поверхні, що виконані молодими науковцями інститутів Національної академії наук, провідних навчальних закладів України та їхніми іноземними колегами. Адресований фахівцям, які цікавляться сучасними проблемами хімії, фізики та технології поверхні.

ФІЛОСОФІЯ

550. Бойченко О.І. Філософська антропологія Давнього Китаю / Центр гуманітарної освіти НАН України. — Київ, 2004. — Ум. друк. арк. 9,7. — 300 прим. — ISBN 966-02-2903-8.

У монографії міститься системне дослідження особливостей формування, розвитку та функціонування філософсько-антропологічних ідей давнього Китаю. Аналізується філософська спадщина основоположників і класичних представників основних напрямів філософії старого Китаю — даосизму, конфуціанства, легізму, моїзму; зіставляються їхні погляди на природу людини, співвідношення природного та людського, природне як відповідне еству людини тощо.

Для науковців, викладачів, студентів, всіх, хто цікавиться історією філософії.

551. Етос / мораль у сучасному світі / відп. ред. В.А. Малахов ; Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України. — Київ: ПАРАПАН, 2004. — Ум. друк. арк. 9.

В книзі розглядаються основні тенденції трансформації етичної парадигми у світлі глобальних культурних процесів сучасності.

552. Людина в есенційних та екзистенційних вимірах / відп. ред. В.Г. Табачковський ; Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України. — Київ: Наук, думка, 2004. — Ум. друк. арк. 15.

Книгу присвячено аналізу сутнісних та екзистенційних чинників, що зумовлюють людське буття.

553. Наукові і освітянські методології та практики: зб. наук. пр. / Центр гуманітарної освіти НАН України. — Київ, 2004. — Вил. 2. — Ум. друк. арк. 44. — 300 прим. — ISBN 966-02-2902-X.

У другому випуску збірки наукових праць з проблем наукових і освітянських методологій та практик продовжується концептуально-методологічне і методико-дидактичне осмислення іноваційних процесів у науці і освіті, когнітивних, евристичних і праксеологічних аспектів методологічних зрушень в цих сферах діяльності, а також питань філософії освіти з погляду постнекласичних методологій та гуманітарної експертизи наукових і освітянських проєктів. Особлива увага приділяється методико-практичним аспектам ноосферної шкільної суспільствознавчої і громадянської освіти, висвітленню досвіду співробітництва суб'єктів освітянського процесу у сфері інтеграції вищої та шкільної соціально-гуманітарної і громадянської освіти.

554. Свобода: сучасні виміри та альтернативи / відп. ред. В.В. Лях, В.С. Пазенок ; Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Київ: Український центр духовної культури, 2004. — Ум. друк. арк. 30.

В книзі розглядається феномен людської свободи крізь призму сучасних процесів в культурній та суспільній сферах.

555. Таранов С.В. Лев Шестов як історик філософії / Центр гуманітарної освіти НАН України. — Київ: ЦГО НАНУ, 2004. — Ум. друк. арк. 9,5. — 300 прим. — ISBN 966-02-2904-6.

В монографії аналізуються погляди Льва Шестова на історико-філософський процес («теорія» і «методологія»), які розкриваються як одна з альтернатив гегелівському розумінню історії філософії. Праця також містить розгляд конкретних здобутків Шестова у інтерпретації вчень мислителів минулого та деяких його сучасників, що допомагає глибше збагнути суть його філософії.

Для науковців, викладачів, студентів, всіх тих, хто цікавиться історією філософії.

556. Totallogy XXI. Постнекласичні дослідження: зб. наук, пр / Центр гуманітарної освіти НАН України. — Київ: ЦГО НАНУ, 2004. — Вип. 11. — Ум. друк. арк. 19,8. — 300 прим.

У випусках наукового збірника друкуються матеріали, присвячені розробці постнекласичної методології, метафізики тотальності (тоталлогії), теорії і історії наукової методології, культурології, сучасним проблемам філософії і науки, суспільного життя та нових технологій діяльності.

557. Шевченко А.І. Христос / Ін-т проблем штучного інтелекту МОН України і НАН України. — Донецьк: Вид-во ІПШІ «Наука / освіта», 2004. — Ум. друк. арк. 11,58. — ISBN 966-7829-11-1.

Ця монографія продовжує розв'язувати питання, що раніше були відбиті в монографії «Християнство — історична закономірність» / навчальному посібнику «Основи християнства: шлях до істини». Автор не просто стверджує, що до Бога людина може прийти тільки через Христа, а доводить це за допомогою аргументів / доказів. Книга призначена насамперед для молодих людей, котрим не байдужі пізнання істини та життя, принципи вищого призначення людини. Монографія буде корисною для студентів, які навчаються на гуманітарних факультетах, а також може бути цікавою широкому колу читачів.

558. Шинкарук В.І. Вибрані твори: У 3-х т. — Т. 3 / за ред. В.В. Ляха, В.Г. Табачковського ; Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. — Київ: Український центр духовної культури, 2004. — Ум. друк. арк. 18.

Третій том вибраних творів класика української філософії, засновника київської світоглядно-антропологічної школи, академіка НАН країни В.І. Шинкарука.

ХІМІЯ

559. Митченко С. А., Шубин А.А. Металлоорганические производные ацидокомплексов платины: синтез, реакционная способность и дизайн каталитических реакций / Ін-т фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л.М. Литвиненка НАН України. — Донецьк: Вид-во Донецького держ. ун-ту економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, 2004.-217 с. (Ум. друк. арк. 13,5). — 500 прим. — ISBN 966-7634-73-6

Монографію присвячено синтезу, вивченню реактивності моноалкільних і о-вінільних похідних простих ацидокомплексів платини та побудові на цій базі нових каталітичних реакцій за участю зазначених органоплатинових сполук як інтермедіатів.

560. Новые высокоэффективные технологии и оборудование для водоподготовки / Ін-т колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського НАН. — Київ, 2004. — 33 с. (Ум. друк. арк. 1,5). — 400 прим. — ISBN 966-02-3298-5 (рус). — ISBN 966-02-3325-6 (англ).

Представлены разработанные и внедренные новые экологически чистые и высокоэффективные технологии и оборудование для водоподготовки, разработанные в Институте коллоидной химии и химии воды им. А.В. Думанского НАН Украины. Новые технологии, схемы и оборудование основаны на последних фундаментальных физико-химических исследованиях в области коагуляции, фильтрования, сорбции, ионного обмена, электрохимии, фотокаталитических и биологических процессах обеззараживания и очистки воды, мембранных методов разделения водных систем. Представлены новые методы биотестирования питьевых, природных и сточных вод.

Рассчитана на широкий круг специалистов и организаций, занимающихся водоподготовкой.

561. Охорона водного басейну та контроль якості води: зб. наук. пр. / Ін-т колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського НАН України. — Київ, 2004. — 128 с. (Ум. друк. арк. 2,87). — ISBN 966-02-3261-6.

Збірник включає матеріали конференції «Охорона водного басейну та контроль якості води», присвяченої методам очистки стічних вод від неорганічних та органічних забруднювачів, а також аналітичним методам контролю якості вод: визначення в водах важких металів, фенолів, фосфору, кремнію, миш'яку та ін. Використання методів біотестування для аналізу лікарських препаратів та оцінка якості бутильованих питних вод.

562. Степанов А.В., Кухар В.П. Достижения энергетики и защита окружающей среды / Ін-т біоорганічної хімії та нафтохімії. — Київ: Наук, думка, 2004. — Ум. друк. арк. 13. — 500 прим. — ISBN 966-00-0098-7.

У монографії розглянуто сучасний стан світової енергетики та її вплив на навколишнє середовище. Подано величини викидів діоксиду вуглецю, їх вплив на посилення парникового ефекту та зміну клімату. Наведено певні прогнози глобального потепління у XXI ст. Описано механізми утворення оксидів азоту під час згоряння палив і способи зниження їх емісії. Дано оцінку різними способами очищення димових газів та їх ефективності для умов України. Подано основні досягнення теплоенергетики на початок XXI століття, дано основні характеристики сучасних і перспективних паротурбінних, газотурбінних і комбінованих парогазових установок. Обґрунтовано необхідність переходу на екологічно чисту технологію використання твердих палив. Визначено переваги і недоліки різних систем теплофікації, показано переваги газотурбінних і парогазових ТЕЦ.

Для екологів, енергетиків, а також широкого кола технічної інтелігенції. Може бути використана як навчальний посібник студентами екологічних та енергетичних спеціальностей вищих закладів освіти.

563. Туркевич В.З. Хімічна термодинаміка та фазові рівноваги в системах з вуглецем і нітридом бору: Навч. посіб. / Ін-т надтвердих матеріалів ім. М.В. Бакуля НАН України. — Київ: Вид-во Київський ун-ту, 2004. — Ум. друк. арк. 6,8. — 100 прим.

Розглянуто термодинамічний аналіз діаграм фазових рівноваг. Викладено основи термодинаміки та наведено моделі, які використовуються для опису залежностей ізобарно-ізотермічного та хімічного потенціалів від концентрації. Описано розрахунки діаграм стану систем найпоширеніших типів та їх інтерпретація. Закономірності будови діаграм стану проілюстровано на прикладах діаграм фазових рівноваг дво- та трикомпонентних систем з вуглецем і нітридом бору під атмосферним і високим тисками.

Для студентів зі спеціальностей «Фізичне матеріалознавство» та «Фізична хімія», наукових і науково-технічних працівників таких галузей, як хімія, геологія, металургія, геохімія та інших, пов'язаних з вивченням багатofазних систем.

564. Швайка О. Основи синтезу лікарських речовин і їх напівпродуктів / Ін-т фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л.М. Литвиненка НАН України. — Донецьк, 2004. — 552 с. (Ум. друк. арк. 34,63). — 300 прим. — ISBN 966-02-3436-8.

Систематизовані основні методи синтезу, що застосовуються для одержання сучасних лікарських засобів та їх проміжних продуктів. Рекомендована як підручник для студентів хімічних і фармацевтичних спеціальностей університетів, аспірантів та викладачів.

565. Makitra R.G., Turovsky A.A., Zaikov G.E. Correlation Analysis in Chemistry of Solutions ; Ін-т геології / геохімії горючих копалин НАН України. — BRILL: Academic Publishers, 2004. — 400 p. — ISBN 90-6764-406-4.

The behavior of substances in solutions may not be adequately characterized by the effect of any single physicochemical parameter of solvents, nor are numerous semi-empirical scales of the solvent effect (their 'polarity') suitable for their limited selections only. In recent decades, it has been found that the variation of reaction rate constants in solutions or that spectral parameters of dissolved substances are determined by the total effect of different solvation processes. This monograph presents numerous examples of such an approach and characterizes various empirical and semi-empirical scales of solvent properties. It is shown that additional consideration of some structural parameters of solvents, namely, their cohesive energy and the molar volume, may provide for spreading this approach on homolytical and catalytic reaction. It is also shown that for the solvolysis reaction, one of the excessive reagents may represent either a reagent or a solvent, which requires additional consideration of its structural characteristics in the Hammett equation. The application of the principle of free energy linearity also allowed adequate generalization of data on the effect of solvents on different physicochemical processes, such as dissolution of gases and solids in various solvents, swelling of polymers and solid fossil fuels, coal extraction, adsorption, diffusion, and chromatography. Special attention is paid to substance distribution between two immiscible phases. Properties of both an extractive phase and an active extractant dissolved in inert diluter are taken into account. The majority of these processes indicate the efficiency of solvent selfassociation factor that defines the energy consumption for formation of a void for an alien molecule injection.

566. Ukrainian Satellite Centre at A.V. Dumansky Institute of Colloid and Water Chemistry of the National Academy of Sciences of Ukraine / Ін-т колоїдної хімії та хімії води ім. А. В. Думанського НАН України. — Київ, 2003. — 8 р. (Ум. друк. арк. 0,6).

У 2003 р. створено Український сателітний центр Інституту рідкісних та розсіяних елементів при ЮНЕСКО. Основними цілями його є: моніторинг слідових кількостей токсичних домішок у природних та питній водах, розробка нових аналітичних методик для визначення слідових кількостей домішок у воді, розробка ефективних технологій видалення слідових кількостей домішок з води, координація досліджень у області слідових кількостей домішок в Україні, стажування наукових співробітників інших сателітних центрів Інституту рідкісних та розсіяних елементів при ЮНЕСКО (TRACE ELEMENT Institute for UNESCO) в ІКХХВ НАН України щодо нових технологій та методів аналізу та очистки води від слідових кількостей токсичних домішок, організація візитів представників Українського сателітного Центру у штаб-квартиру TRACE ELEMENT Institute for UNESCO та інші його центри, видавнича та інформаційна діяльність.

Наукове видання

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
НАУК УКРАЇНИ
АНОТОВАНИЙ КАТАЛОГ
КНИЖКОВИХ ВИДАНЬ
2004 РОКУ**

Упорядники

Вакаренко Олена Геннадіївна
Радченко Анна Ігорівна

Підписано до друку 14.10,2005. Формат 60 x 84/16.

Папір офсетний. Друк різнографічний.

Ум. друк. арк. 14,07. Обл. вид. арк. 16,12.

Наклад 300 прим. Зам. 1484.

Друкарня Видавничого дому «Академперіодика» НАН України
01004, Київ-4, вул. Терещенківська, 4

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи серії ДК № 544 від 27.07.2001.